

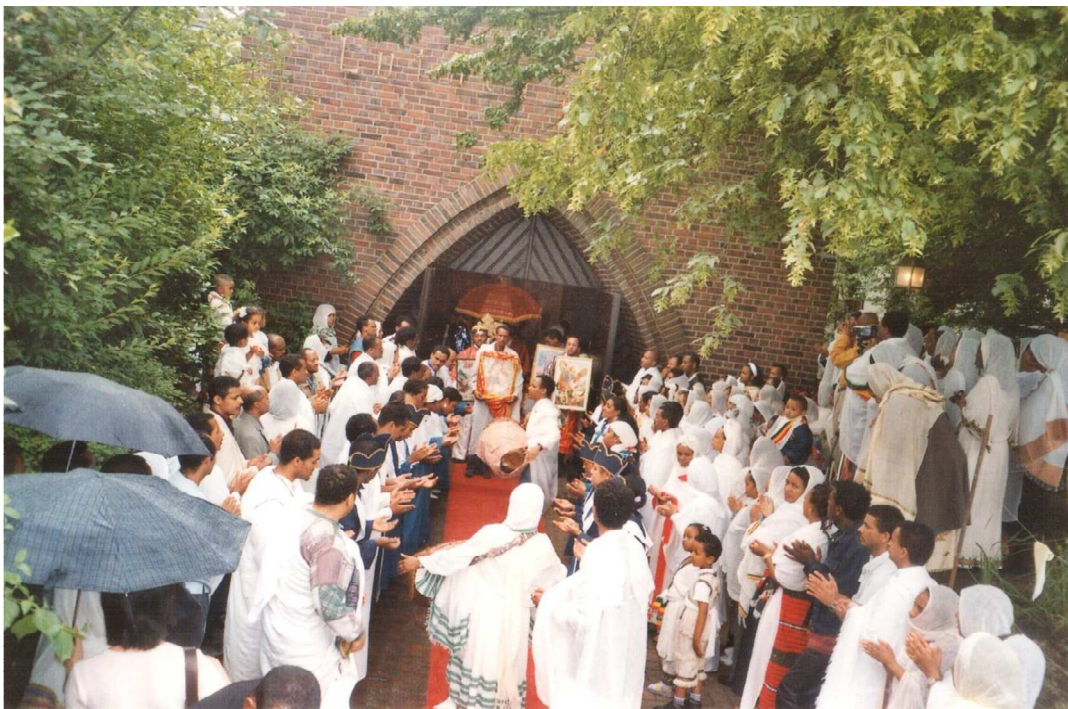
በጀርመን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን  
*Äthiopisch-Orthodoxe Kirche in Deutschland*

የ፴ኛ ዓመት ዝክረ ነገር

፲፱፻፸፮-፳፻፮ ዓ.ም.

**R ü c k b l i c k**

**1983-2013**



ሰ ላ ማ

**S A L A M A**

**ልዩ እትም-SONDERAUSGABE**

**Sekretariat der Äthiopisch-Orthodoxen Kirche in  
Deutschland**

**Ueckeratherstr. 2**

**D-50739 Koeln**

**Telefon und Fax ( 0049 ) (0)221/ 599 26 23**



**Wir sind für Sie da**

**ሰፊት ለሰፊት በሚቀጥለው አድራሻ አነጋግሩን**

1. Erzpriester Dr. Merawi Tebege  
Ückeratherstr. 2  
D-50739 Köln  
Tel.& Fax: 0049-221-599 26 23  
Email: aeokd@gmx.de  
www.aethiopisch-orthodoxe-  
kirche- deutschland.de
2. Abba Geberehiwot Fisiha  
Riesstr. 102  
D-80993 München  
Email: abahiwot@gmail.com
3. Abba Sirak Woldeselassie  
Rhestr. 23  
D-65933 Frankfurt  
Tel. & Fax: 0049-69-939 968 64  
Email: abbasirak@yahoo.de
4. Abba Berhanemeskel Tedla  
Greifswalderstr. 18  
D-10405 Berlin  
Tel. & Fax: 0049-30-671 296 38  
Email: aberhanemekel@googlemail.com
5. Priester Yitbarek Geberegziabher  
Rosengartenstr.72-76  
D-70184 Stuttgart  
Tel. 0049-711-699 887 44
6. Priester Dawit Kefyalew  
Äthiopisch-Orthodoxe  
Kirchengemeinde  
Postfach 1101  
D-90001 Nürnberg  
Tel.0049-1763050 4558  
Email:pfarrdate@gmail.com
7. Priester Gedamu Demisash  
Veimarerstr. 1a  
D-64331 Weiterstadt  
Tel. 0049-6150-187 385  
E-Mail: gedamu.demsash@tonline.de
8. Priester Hiuiie Ermias  
Leimekaute 25  
57299 Burbach  
EMail:ermiashr@googlemail.com

በጀርመን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን  
**Äthiopisch-Orthodoxe Kirche in Deutschland**

የ፴ኛ ዓመት ዝክረ ነገር

፲፱፻፸፮-፳፻፮ ዓ.ም.

**R ü c k b l i c k**

**1983-2008**

አዘጋጅች

መርዓዊ ተበጀ

ሸዋዬ ለገሠ

ሂሩት መለሰ

አሳታሚ

በጀርመን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን

ሰኔ ፲፪ ቀን ፳፻፮ ዓ.ም.

**Herausgegeben**

**von**

**Merawi Tebege**

**Shewaye Legesse**

**Hirut Melesse**

**im Auftrag der Äthiopisch-Orthodoxen Tewahedo Kirche  
in Deutschland**

**19.06.2013**

**KÖLN- DEUTSCHLAND  
GERMANY**

ሀ/  
 መልእክት----- 5  
 የሠላሳ ዓመት ሐዋርያዊ ጉዞ----- 6  
 የሠላሳ ዓመት ትዝታዬ በጀርመን ሀገር----- 19  
 ኢየሩሳሌም ሆይ እግሮቻችን በአደባባይሽ ቆሙ----- 24  
 የሠላሳ ዓመቷ ቤተ ክርስቲያናችን----- 26  
 የሠላሳ ዘመን የቤተ ክርስቲያን አገልግሎት በምእመናን እይታ----- 28  
 ሃይማኖት በባዕድ ሀገር----- 30  
 የሐዋርያነት ጥሪ----- 33  
 በሠላሳ ዓመት ውስጥ የተጠመቁ ጎጃናት ዛሬ የት ናቸው? ----- 37  
 ግጥሞች----- 39  
 ለ/ ታሪካዊ ሠነድ:----- 42  
 „የጥበብ መጀመሪያ እግዚአብሔርን መፍራት ነው“ ፣ ሐውልት፣ ግልጽ ደብዳቤ፣ ዋልድባ፣ ግልጽ ደብዳቤ ስለ ነገዋ ቤተ ክርስቲያን-----፣ የካህናትና የምእመናን ተማሳፅኖ  
 ሐ/ ከጋዜጣዎች የተወሰደ----- 53

\*\*\*\*\*

Vorwort----- 56  
 I. Beiträge:-----57  
     Meine Zeit mit der äthiopisch-Orthodoxen Kirche----- 57  
     500 Jahre äthiopistik in Deutschland----- 60  
 2. Dokumentationen----- 61  
 3. Pressemitteilung----- 76  
 4. Briefe----- 78  
 5. Auszügen aus Zeitungen----- 100  
 6. Megilecha-----109  
 7. Bild Gottesmutter Maria-----110

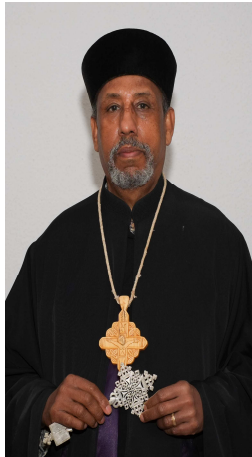
**Redaktion:**  
 Äthiopisch-Orthodoxen Kirche in Deutschland  
 Ückeratherstr.  
 D-50739 Köln  
  
 Tel & Fax: 0049 – 221 – 599 2623  
 Email: aeokd@gmx.de  
 www.aethiopisch-orthodoxe-kirche- deutschland.de

**Spendenkonto:**  
 Äthiopisch-Orthodoxen Kirche in Deutschland  
 Pax Bank Köln  
 Konto Nr.: 23 653 010  
 BLZ.: 37 060 193

**መልእክት**

የተወደዳችሁ የአጥቢያ አብያተ ክርስቲያናት አስተዳዳሪዎች፤  
አበው መነሳትና ካህናት፤ ወንድሞች ዲያቆናት፤ የሰበካ መንፈሳዊ ጉባኤ አስተዳደር አባላት  
ውድ መዘምራንና መዘምራት፤  
የተከበራችሁ ምእመናንና ምእመናት፤  
በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ክርስቶሳውያንና ክርስቶሳውያት ለሆናችሁ ሁሉ፤

የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋ፤ የእግዚአብሔር አብ ፍቅር፤ የመንፈስ ቅዱስም ኅብረት ከሁላችን ጋር ይሁን። አሜን!  
፪.ቆሮ.፲፫፡፲፫-፲፬



ውድ ወገኖቼ፤ ክቡራንና ክቡራት፤

ቸርነቱ የበዛ፤ መዓቱ የራቀ ቸሩ አምላካችን ልዑል እግዚአብሔር እንኳን ለጧኛው የቤተ ክርስቲያን ምሥረታ ክብረ በዓል አደረሳችሁ፤ አደረሰን።

የሁለት ሺህ ዓመት ታሪክ ላላት እናት ቤተ ክርስቲያናችን የሠላሳ ዓመት ታሪክ መነሣት እጅግ ኢምንት ቢሆንም በውስጡ ላለፉበትና ለአሉበት ሁሉ አንድ ሕያው መሠረት በመሆኑ በኢየሱስ ጸጋና ክብረ በዓልነቱ ሊታወስ የሚገባው ነው።

ከዚህም ሌላ ፴ ዓመት ለእኛ ለክርስቲያኖች ልዩ ትርጉም አለው። ለወንጌል መንግሥት መንገድ ጠራጊ የሆነው ቅዱስ ዮሐንስ መጥምቀ መለኮት «ነስሐ ወእመኑ እስመ ቀርበት ይእቲ መንግሥተ ሰማያት» መንግሥተ ሰማያት ቀርባለችና ንስሐ ግቡ፤ በወንጌልም እመኑ እያለ ማስተማር የጀመረው በ፴ ዓመቱ ነው። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም በ፴ ዓመቱ ተጠምቆ በአብ፤ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እንድንጠመቅና እንድናጠምቅ አዘዘ። ከዛሬ ፴ ዓመት በፊት በባዕድ ሀገር ቤተ ክርስቲያን ለማቋቋም የተነሣነውም በዚህ አምላካዊ ትእዛዝ መሠረት ነው። ሰፊ ያለው ዝርዝር ገጸ ምንግብ « የ፴ ዓመት ሐዋርያዊ ጉዞ በምዕራብ አውሮፓ» በሚል ዐቢይ ርዕይ ለገገኛል።

ለአምላካችን ክብርና ምስጋና ይሁንና የዘሬ ፴ ዓመት በምድረ ጀርመን አንድ አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን የነበረው የኮለኝ ደብረ ሰላም ቅዱስ ሚካኤል ቤተ ክርስቲያን ብቻ ነበር። አሁን ግን ተጨማሪ ፱ የአጥቢያ አብያተ ክርስቲያናት ይገኛሉ። የመከሩ ባለቤት ሠራተኞችንም በመጨመሩ የአገልጋዮች ከህናት ቁጥርም እየጨመረ በመሄድ ላይ ይገኛል።

በአሁኑ ጊዜ እጅግ ፈታኝ ሆኖ የተገኘው አምልኮተ እግዚአብሔር የሚፈጸምበት የራስ የሆነ ኅንፃ ቤተ ክርስቲያን ያለመገኘቱ ጉዳይ ነው። በዝርዝር ያለች ቅድስት ቤተ ክርስቲያናችን ሕገ ምሥጢራተ ቤተ ክርስቲያን ትፈጽም በተባለ ቁጥር ከመጋረጃና ከምንጣፍ ጀምሮ እስከ መንበርና እስከ ሥዕል፤ ከልብስ ትክህኖ እስከ መጻሕፍት፤ ከመጻፍ መስቀል እስከ ቃጭልና ጽንሐ፤ ከቅብአ ቅዱስ እስከ መሥዋዕት ድረስ ያለውን አዘጋጅቶ ማቅረብ ቀላል አይደለም። እጅግ ከፍተኛ ድካምን የሚጠይቅ ነው። በውጭ ሀገር ላሉት አብያተ ክርስቲያናት አገልጋይ የሆኑ ካህናት ይህን ሁሉ ለማሟላት እጅግ ይደክማሉ፤ ይወጣሉ ይወርዳሉ። አገልግሎት የሚሰጥበት ቤተ ክርስቲያን የትውስት እንደመሆኑ መጠን እንደገና እንደነበረው አድርጎ ማስረከብ የግድ ነው። በአሁኑ ጊዜ በተላላቅ ከተማዎች ከቦታ ቦታ መዘወዋሩ ቢቀንስም የዛሬ ፴ ዓመት ከ500-1000 ኪሎ ሜትር ከላይ የተጠቀሱትን ሁሉ አዘጋጅቶና አሟልቶ መንፈሳዊ አገልግሎት ማበርከት እንዲህ በቀላሉ የሚታይ አይደለም። ከዚህ ላይ በአጭሩም ሆነ በረጅሙ እቅዳችን ልንይዘው የሚገባን ኅንፃ ቤተ ክርስቲያን በመግዛትም ሆነ ወይም በመከራየት ራሳችን እንድንችል ነው። በዚህም ዓብይ ዓላማ የሚንቀሳቀሱት የኑርንበርግ ቅድስት ሥላሴና የበርሊን ቅዱስ አማኑኤል አጥቢያ አብያተ ክርስቲያናት ሙሉ ትብብር ያስፈልጋቸዋል።

ብቸኛው የኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ዐጽመ ርስት የሆነው የኮለኝ ደብረ ሰላም ቅዱስ ሚካኤል ቤተ ክርስቲያንና ደጃ ሰላሙ እየጠበበ በመሄድ ላይ ነው። ስለሆነም ጉዳዩ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመነጋገር አንድ ደርብ/ ፎቅ/ መጨመር እንደ ሚቻል ነግረውናል። ስለዚህም ጉዳዩ በመሆንዲስ ተይዟል። ከፍተኛ ወጭም እንደ ሚጠይቅ ታውቋል። ስለሆነም የመልአኩ የቅዱስ ሚካኤል ወዳጆች ሁሉ በገንዘብና በጉልበት ትተባበሩ ዘንድ፤ ሰበካ ጉባኤው ልባዊ ጥሪውን ያስተላልፋል።

ውድ ወገኖቼ፤

ከውድ ሀገራችን ወጥተን በባዕድ ሀገር ስንኖር ዓመታት እየተቆጠሩ፤ ጊዜያት እየነገዱ በመሄድ ላይ ናቸው። ቀደም ያለውን እንኳን ከቁጥር ሳናስገባ፤ በሀገራችን ዘውዳዊ አገዛዝ ከቀረ በኋላ ያለውን ጊዜ ብናሰላው ፴፱/39/ ለአርባ ፊሬ ይሆናል በዚህ ጊዜ ፴ ዓመት ሆኖት ከሀገሩ የወጣ በአሁኑ የ፳፱/69/ ዓመት አዛውንት ይሆናል። በትንሹ ፲፭/15/ ዓመት ሆኖት የወጣው ደግሞ የ፶፬/54/ ዓመት ሰው ነው። እንደ እኔ ቀደም ብለው ከገቡ ወዳጆቼ ጋር በዚህ ስሌት ውይይት ከጀመርኩ ጨዋታው አይጥማቸውም። በዚህም ሆነ በዚያ በባዕድ ሀገር ይህን ያህል ጊዜ በመኖራቸው ኃዘንተኞች እንጂ ደስተኞች አይደሉም። እንዲያውም ታላቁ መጽሐፈ «ሠናይ ለብእሲ ለእመ ይከውን መቅበርቱ ውስተ ርስቱ» ለሰው በርስቱ

/በትውልድ ሀገሩ/ መቀበር መልካም ነው የሚለውን ስነግራቸው ደግሞ የሚቆዝሙ ብዙዎች ናቸው። ይህን የመሰለው ሁኔታ ከክህነት ሙያዬ ጋር የተያየዘ በመሆኑ ዘወትር የሚያጋጥም ክሥተት ነው።

በዚህ መልኩ የያንዳንዳችንን ሁኔታ ማጤን ይኖርብናል። ይብዛም ይነስም በባዕድ ሀገር ያለውን ኑሮ እየተጋፈጥነው እንገኛለን። «ዛሬ፣ ነገ፣ ከነገ ወዲያ ወደ ሀገሬ እመለሳለሁ» የሚለው መልካም ተስፋ በተስፋነቱ እንዳለ ሁኖ ለወጣቱ ትውልድ መሠረት መጣል ያለበት አሁን ነው። «እሄድ ባይ ስንቀ ፈጅ» እንደሚባለው ሳይሆን አርቆ ማሰብ ይኖርብናል። በምድረ ጀርመን መንፈሳዊ አገልግሎት ሲሰጥ ፴/30/ ዓመት ሆነው። በእነዚህ ዓመታት ውስጥ ለስሌት ብዛት ያላቸው ጎጃናት ተወልደዋል። ጥምቀተ ክርስትናም ተፈጽሞላቸዋል። ቤተ ክርስቲያኑ ሲቋቋም ክርስትና የተነሡ በአሁኑ ጊዜ የ፴ ዓመት ወጣቶች ናቸው ማለት ነው። ከእነርሱም መካከል ትዳር እየመሠረቱ ወላጆች ሁነዋል። ቤተ ክርስቲያናችን ቅድመ አያቶችን፣ አያቶችንና ልጆችን በማገልገል ላይ ናት። ይሁን እንጂ ለልጆች የሚሰጠው አገልግሎት በከፍተኛ ጥንቃቄ እንዲቀጥል ካልተደረገ በስተቀር አሁን ባለው ይዘታ ግቡን የሚመታ አይደለም። እንዲያውም የሚታየው በተቃራኒው ነው። ወጣቶች ከትውልድ ወደ ትውልድ ሲተላለፍ ለኖረው ሃይማኖታዊ ትውፊት ባዕድ እየሆኑ በመሄድ ላይ ይገኛሉ። ለዚህም ልጆችና ወላጆች ምስክሮች ናቸው። የተቀደሰው ሃይማኖታዊው ትውፊት ወደ ፊት እንዲኖር ካስፈለገ ቤተ ክርስቲያንና ወላጆች «እጅና ጓንቲ፣ ማግና ድር» ሁነው ለተተኪው ትውልድ መሠረት መጣል አለባቸው። በየአጥቢያ አብያተ ክርስቲያናቱ የተቋቋሙት የቋንቋና የመሠረት ሃይማኖት ተቋማት እንዲጠናከሩ በዚህ መልእክቴ ከአደራ ጋር አሳስባለሁ። በማንነቱ የሚኮራ ዜጋ ማፍራት የሚቻለው የተቀደሰውን ትውፊት በቅድስት ቤተ ክርስቲያናችን ውስጥ ከትውልድ ወደ ትውልድ ማስተላለፍ ሲቻል ብቻ ነው። የነገው ተስፋ የዛሬው ትውልድ ነውና ከመተባበር ወደ ኋላ አንበል።

በስደት ኑሮ፣ በስደት ሀገር እግዚአብሔር አምላክ የብዙዎቹን አባት አብርሃምን.....«እባርክሃለሁ፣ ስምህንም አክብረዋለሁ፣ ለበረከት ሁን የሚባርኩህንም እባርካለሁ።» (ኦሪት ዘፍጥረት ፲፪፣፪) ብሎ በረከቱን እንደ ሰማይ ኮከብ፣ እንደ ምድርም አሸዋ እንዳደለው፣ እኛንም ከበረከት ወደ በረከት ያሸጋግረን ዘንድ በጸሎት እንለምነው

አምላክ ቅዱስ ሚካኤል በረከቱን ከእኛ አላራቀምና ክብርና ምስጋና አምልኮና ስግደት ለእርሱ ለኃያሉ ጌታ ይሁን። አሜን ወአሜን!

ለቀ ካህናት ዶ/ር መርዓዊ ተበጃ  
በጀርመን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ኃላፊ

**የ፴ ዓመት ሐዋርያዊ ጉዞ በምዕራብ አውሮፓ**

**ቅኝት ወደ ኋላ፣ ራእይ ወደ ፊት**

**መግቢያ**

የዛሬ ሠላሳ ዓመት በጀርመን ሀገር ቤተ ክርስቲያንን በመቋቋሙ፣ የተለያዩ ዘገባዎች በሰላማ መጽሔታችን እየተመዘገቡ መከተባቸው ይታወቃል። በተለይም አምስት አምስት ዓመት ዓመቱን እየጠበቀ «ሐዋርያዊ ጉዞ በምዕራብ አውሮፓ» በሚል ርዕስ ጉዳይ ልዩ እትም እየተዘጋጀ ለአንባቢዎች እንዲሁም ጥናት ለሚያደርጉ ግለሰቦች እንዲዳረስ ተደርጓል።

በዚህም በሠላሳኛው ዓመት ልዩ እትም የሚቀርበውም በዚያው ዙሪያ የሚያጠነጥን ይሆናል። በስደት ሀገር በፋርስ ባቢሎን ለሰባ ዓመት ያህል የኖረው ነቢዩ ዕዝራ ሱቱኤል «እስኩ ጸውዓ ለዕለት እንተ ትማልም ኃለፈት» እስኪ ያለፈችውን የትናንትናዋን ቀን ጥራት፣ አስታውሳት፣ አትርሳት ሲል የተናገረው መመሪያ ለሁላችንም መሆን ስለሚገባውና ለእኔም ውድ ጥቅሴ በመሆኑ ቤተ ክርስቲያናችን የተቋቋመችበትን ፴ኛ ዓመት የኢዩቤልዩ ክብረ በዓል ለማዘከር በተዘጋጀው መጽሔት ውስጥ ከፍተኛ ቦታ አለው። ሠላሳ ዓመት ከቤተ ሰቦች ጋር በሰላምና በጤና ደርሶ ያችን ቀን ማስታወስ ቀላል አይደለምና ያችን ቀን ከኔና ከባለቤቴ ጋር የተጋሩት ሁሉ በዚህ መስታወሻ ከፍተኛ ቦታ አላቸው። በቅድሚያ ከዚህ ላደረሰን ኃያል አምላክ ጥልቅ ምስጋናዬን እያቀረብኩ በምሥረታውም ጊዜ ሆነ እስካሁን የተባባሩትን ሁሉ ምንጊዜም አስባቸዋለሁ።

በዚህ ፴ ዓመት ውስጥ በዓለም ዙሪያ ለተቋቋሙት አብያተ ክርስቲያናት ሁሉ ቤተ ክርስቲያናችን ቀዳማዊት ፋናወጊና በኩር ሁና ተገኝታለች። ፴ ዓመት ለእኛ ለክርስቲያኖች ልዩ ትርጉም አለው። ለወንጌል መንግሥት መንገድ ጠራጊ የሆነው ቅዱስ ዮሐንስ መጥምቀ መለኮት «ነስሐ ወእመኑ እስመ ቀርበት ይእቲ መንግሥተ ሰማያት» መንግሥተ ሰማያት ቀርባለችና ንስሐ ግቡ፣ በወንጌልም እመኑ እያለ ማስተማር የጀመረው በ፴ ዓመቱ ነው። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም በ፴ ዓመቱ ተጠምቆ በአብ፣ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እንድንጠመቀና እንድናጠምቅ አዘናል። በ፴ ዓመቱ አርባ መዓልትና አርባ ሌሊት ጹም የዲያብሎስን ፈተና እንዴት ድል እንደምናደርገው አስተምሮናል። በ፴ ዓመቱ ፲፪ቱን ሐዋርያት፣ ፸፪ቱን አርእድት፣ ፴፯ቱን ቅዱሳት እንስት ጠርቶ፣ ፫ ዓመት ከ፫ ወር አስተምሮ በጸጋው የእግዚአብሔር ልጆች አድርጎናል። በ፴ ዓመቱ ወደ ሰርግ ቤት በመሄድ ጋብቻ ምሥጢራዊ ሕይወትና በረከት እንዳለው ለማረጋገጥ በሠርግ ቤት ተገኝቶ ውኃውን ወደ ወይነ ቃና ለውጦ የመጀመሪያውን ተአምራት አድርጎበታል። እናታችን ቅድስት ድግል ማርያምም ጌታን በወለደች በ፴ ዓመት «የወይን ጠጅ እኮ የላቸውም» ብላ ከማለደች በኋላ « ያዘዘችሁን ሁሉ አድርጉ» በማለት ዘላለማዊ የአማላጅነት ሥራዋን ገልጣበታለች። እኛም እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ ከ፴ ዓመት ተሞክሮ በኋላ ቤተ ክርስቲያናችን ከጸጋ ወደ ጸጋ፣ ከክብር ወደ ክብር፣ ከኃይል ወደ ኃይል፣ ከፍቅር ወደ ፍቅር፣ ከሰላም ወደ ሰላም፣ ከትውልድ ወደ ትውልድ እንደምትሸጋገር ተስፋ እናደርጋለን።



**የታሪክ ቅኝት ወደ ኋላ**

አመጣጥ፦ ከዛሬ ቀደም ያልተገለጹ አንዳንድ ሁኔታዎችን ለመግለጽ እወዳለሁ። አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ደግሞ ከተገለጹትም መካከል በአጭሩ ሊጠቀሱ ይችላሉ። በተለይም ከምድረ ኢትዮጵያ ወደ ምድረ ጀርመን ከተደረገው ጉዞ ሃ ብሎ በመነሣት እንደ መጽሐፈ መዋዕል የዘመን አተራረክ ዘመኑ ዘመነ ሉቃስ፣ ወሩ ወርታ ታኅሣሥ ቀኑ ዕለተ ማክሰኞ ዓመተ ምሕረቱ ፲፱፻፸፩/1971/ 12.12.1978/ በዕለተ ክብረ በዓላ ለበአታ ቅድስት ድንግል ለማርያም ነበር። ከላይ በተጠቀሰው ቀን፣ ወር እና ዓመተ ምሕረት ጓደኞቼ ዲያቆን በዕድ ማርያም መርሻ እና እኔ ከቦሌ ተሳፍረን ከምሽቱ ላይ ፍራንክፈርት አይሮፕላን ማረፊያ ደረሰን። በዚህ ግዙፍ የአይሮፕላን ማረፊያ የሚቀበለን ሰው አልነበረም። የአውሮፓውያኑን የታኅሣሥ ወርኅ ጨለማ የሚያውቅ ያውቀዋል። በዚያ የጨለማና የቅዝቃዜ ወራት ከፍራንክፈርት አይሮፕላን ማረፊያ እንደገና በሌላ አይሮፕላን ወደ ሸቱትጋርት መሳፈር ነበረብን። አሁንም ሸቱትጋርት ላይ የሚቀበለን ባለማግኘታችን ለጊዜው መቸገራችን አልቀረም። ይሁን እንጂ የሚቀበለንን ድርጅት የስልክ ቁጥር ይዘን ስለነበር፣ ስልክ ስንደውል « ታክሲ ይዛችሁ ወደ ዲያኮኒቭ ሼርክ መሥሪያ ቤት ኑ » አሉን። ከዚያም በደስታ ተቀበሉን። እነርሱ የጠበቁን ከዘመን መለወጫ በኋላ መሆኑንም ነገሩን። ታኅሣሥ ወር የልደት በዓል በመሆኑ እኛን ወደ ቋንቋ መካነ ጥናት መላክ አልተቻለም። የፈረንጆቹን የልደት በዓል እና አዲስ ዓመትን እድናክብር ከሸቱትጋርት ወደ ሰሜን ጀርመን ላኩን። ባልሳሳትም ብሬመን ይመስለኛል። ይህም ቦታ በጀርመን ሀገር ያሉ የነፃ ትምህርት ዕድል ያገኙ ተማሪዎች በዓላቱን በአንድ ላይ የሚያሳልፉበት የደስደስ ያለው ቦታ ነው። በዚህም ቦታ ነው በትምህርት ገበታ ላይ ከነበሩት ከዶ/ር ነጋሶ ጊዳዳ፣ ከሁለት ልጆቻቸውና ከኢትዮጵያዊት ባለቤታቸው ጋር የተዋወቅነው። ከዚያም ከተለያዩን በኋላ ወደ ኢትዮጵያ እስኪመለሱ ድረስ በተለያዩ የሰብሰባ ቦታዎች ሁሉ እንገናኝ ነበር።

ዲያቆን በዕድ ማርያም መርሻ እና እኔ በብጹዕ ወቅዱስ አቡነ ተክለሃይማኖት ፈቃድ ወደ ጀርመን ለከፍተኛ ትምህርት ከመላካችን በፊትም ለነገረ መለኮት ትምህርት በዚያን ጊዜ ረዳት ፓትርያርክና የሀረርጌው ሊቀ ጳጳስ በነበሩት በብጹዕ ወቅዱስ አቡነ ቴዎፍሎስ አቅራቢነት ወደ ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ፊት ቀርቦን ከተሰናበትን በኋላ በ፲፱፻፷፫/1970/ ዓ.ም ላይ ወደ ሩሲያ ከታላኩት ፲፩ ተማሪዎች መካከል እኛም ሁለታችን ነበርንበት። በዚያም ለቋንቋ ፩ ዓመት ለነገረ መለኮት ትምህርት በዚያን ጊዜ ሌኒንግራድ በአሁኑ ጊዜ ደግሞ ሴንት ፔተርቡርግ ተብሎ በሚጠራው መንፈሳዊ አካዳሚ ውስጥ የሚሰጠውን ትምህርት በአራት ዓመት ውስጥ አጠናቀን እንደተመረቅን ደግሞ ለእጩ ዶክትሬትነት የሚያበቃ የ፩ ዓመት ትምህርት እድንቀጥል ተፈቀደልን።

በጀርመን የተቋቋመችውን ቤተ ክርስቲያን ሽኛ ዓመት ለማዘከር በሚወጣ እትም ወደ ሩሲያ በመሄድ አንዳንድ ሁኔታዎችን ያነሣሁበት አንድ ምክንያት አለኝ። ከላይ እንደተገለጸው ለነገረ መለኮት ትምህርት የተላከነው ፲፩ ስንሆን መሪዎቻችን፣ መነኮሳት፣ ቀሳውሰትና ዲያቆናት ነበሩበት። አሁን ነገሩን ሳስብው ጥሩ ስብጥር ነበር። ዳሩ ግን ምን ይሆናል የተቀናጀ አገልግሎት መስጠት ስንችል በሁኔታው አልተጠቀምንበትም። በመጨረሻ ግን ከግብፅ አርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን የመጡ አንድ መነኮሴና አንድ ዲያቆን በዐበይት በዓላት ቅዳሴ መቀደስ ጀመሩ። እንዲያውም በትምህርት ገበታ ላይ ያሉ ግብፃውያንን በመጋበዝ መንፈሳዊ አገልግሎት እንዲያገኙ ያደርጉ ነበር። እኛም አብሮ በመቁረብ ተሳታፊዎች ለመሆን ቻልን። ከእነርሱም ልምድ ስለቀሰምን አልፎ አልፎ መዘመርና መቀደስ ጀመርን። ሲቸግር ለካ ሁለት ሆኖ መቀደስ ይቻላል የሚለውን ልምድ ከግብፃውያን ወንድሞቻችን ስለወሰድነው ዲያቆን በዕድ ማርያም እና እኔ ሁለት ብቻ ሁነን ለመቀደስ ችለናል። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «አንተ ከሌላው ያልወሰድከው፣ ሌላውም ከአንተ ያልወሰደው ምን አለ» ብሎ የተናገረው መመሪያ ለሁላችን ሊሆን ይገባዋል። አምስት ልኡካን ካልሞሉ ቅዳሴ አንቀድስም ብንል ኖሮ አሁን በጀርመን ያለውን መንፈሳዊ አገልግሎት በየቦታው ለማዳረስ ፲ አብያተ ክርስቲያናትም ለማቋቋም ባልተቻለም ነበር። በዚህ ዙሪያ ቤተ ክርስቲያናችንን ያደረገችው ለውጥ ሊበረታታ የሚገባው ነው። በአንድ አካባቢ ተሰባስቦ ከሚሰጠው አገልግሎት ይልቅ ያለውን የካህናት ቁጥር ቀናንሶ ሰብከተ ወንጌል እንዲዳረስ፣ ቅዳሴ እንዲቀደስ ማድረጉ ዘመኑ የሚዋጀው መሆኑን ልናሠ ምርበትይገባል።

ከ፩ ዓመት የሩሲያ ቆይታ በኋላ በ፲፱፻፷፰/1976 ዓ.ም. ስንመለስ ሀገራችን ኢትዮጵያ በአብዮት ማዕበል ተመትታ፣ የሳኩንም አባት ከመንበረ ፕትርክናቸው ወርደው፣ ወደ እሥር ቤትም ገብተው፣ ሌላ ፓትርያርክ በሚመረጥበት ጊዜ ደረሰን። እኛም ምርጫውን የመከታተል ዕድሉ ገጥሞናል። ብጹዕ ወቅዱስ አቡነ ተክለሃይማኖት ፓትርያርክ ሁነው እንደተሾሙ፣ ዲያቆን በዕድ ማርያም የጠቅላይ ቤተ ክህነት ዋና ሥራአስኪያጁ ጸሐፊ ሆኖ ሲመደብ፣ እኔ ደግሞ በመንፈሳዊ የሊቃውንት ጉባኤ ም/ሰብሳቢ ሆኜ ተመድብሁ። በዚህ የሥራ ሙያ ተመድብን ስንሠራ፣ እኛ ሳናመለከት ለሁለት ተማሪዎች የጀርመን ወንጌላዊት ቤተ ክርስቲያን የነፃ ትምህርት ዕድል ትሰጣለች። «እነማን ይሂዱ» የሚል ጥያቄ ሲቀርብ እኛ ሁለታችን የመማር ፍላጎት እንዳለን አመለከትን። ቅዱስ ፓትርያርክና ጠቅላይ ሥራአስኪያጁም ፈቀዱልን። ብዙዎች በቤተ ክርስቲያኒቱ ስም የነፃ ትምህርት ዕድል ካገኙ በኋላ እንደገና ተመልሰው በቤተ ክርስቲያኒቱ ውስጥ አገልግሎት ስለማይሰጡ ቅስና መቀበል እንዳንድ መመዘኛ ሆኖ ቀረበ። በዚህም ጊዜ ውድ ባለቤቱን ወ/ሮ ንጋት ከተማን ፈቃድ መጠየቅ ነበረብን። ምንም ሳታመነታ የሰጠችን መልስ «ያገባውህ ዲያቆን ሁነህ እንድትቀር ነወይ?» የሚል ነበር። የባለቤቱን ፈቃድ ካገኘሁ በኋላ በጾመ ፍልሰታ ነሐሴ ፱ ቀን ፲፱፻፸/15.08.1978/ ዓ.ም. ከብጹዕ አቡነ መቃርዮስ የቅስናን መዳርግ ተቀበልሁ። ቀደም ባለው ጊዜ ሙያውም ሆነ ችሎታው እያለ ቄስ ወይም ዲያቆን ተብሎ በአደባባይ መጠራት የሚያሳፍርበት ጊዜ ነበር። አሁን ደግሞ ትምህርቱና ችሎታው ሳይኖር ዲያቆን ወይም ቄስ ተብሎ መጠራት እንዳንድ ሙያ ተብሎ ተይዟል። ለምን የሚል ባለቤትም ያለ አይመስልም። አባቶች «ከመጠምጠም መማር ይቅደም»

እንደሚሉት ሳይማሩ የክህነት አገልግሎት በማይሰጡበት ስም መጠራት ተገቢ አይደለም። የቤተ ክርስቲያን ተቋም ክብር ማዋረድ ነው።

ከላይ እንደተገለጸው ወደ ጀርመን የመጣነው በታኅሣሥ ወር በመሆኑ ቅዝቃዜውና የቀኑ ጨለማ ብዙም አልከበደብንም። ሩሲያ በነበርንበት ጊዜ ለ፮ ዓመታት ያህል ስለተለማምድነው ክሩሲያ ቀሎ ነው ያገኘነው። ለእኛ ከባድ የሆነብን ነገር ቢኖር የመጣንበት ጊዜ የአዲስ ዓመት መባቻ በመሆኑ ወጣቶች በየሜዳው ራቸት ሲተኩሱ በእኛ ላይ የተተኮሰ እየመሰለን መደንገጣችን አልቀረም። በሀገራችን በጠራራ ፀሐይ ቀይ ሽብርና ነጭ ሽብር የተፋፋመበት ጊዜ ስለነበር፤ እኛም አዲስ አበባ ውስጥ ያለን እየመሰለን የሥነ ልቡና ጫና አሳድሮብን ነበር።

**ቋንቋና መደበኛ ትምህርት፦** የፈረንጆቹ አዲስ ዓመት 1979 ከባተ በኋላ መደበኛ የቋንቋ ትምህርት መጀመር ነበረብንና በጥር ወር ከሽቱትጋት ወደ ፓሳው ተላክን። በዚያ ከሚገኘውም በጎቴ የቋንቋ መካነ ጥናት እስከ ሰኔ ወር ከቆየን በኋላ መደበኛ ትምህርት ለመጀመር ወደ ሃይደልበርግ ዩኒቨርሲቲ ሄድን። ወደ ዚህ ዩኒቨርሲቲ የመጣነው የዶክተርነት አባታችን ፕሮፌሰር ሃየር የሚያስተምሩበት ቦታ በመሆኑ ነው። እኒህ ታላቅ ምሁር ከልብ የኦርቶዶክሳውያን አብያተ ክርስቲያናት ወዳጅና አካባቢ ነበሩ። በተለይም ለቤተ ክርስቲያናችን የነበራቸው ፍቅር ከፍተኛ በመሆኑ ከወጣት ምሁራን ጋር 16 ጊዜ ሀገራችንና ቤተ ክርስቲያናችንን ጎብኝተዋል። ኢትዮጵያም ደርሰው ደብረ ታቦርንና አካባቢውን ሳይጎበኙ የተመለሱበት ጊዜ የለም። ስለዚህም በሃይደልበርግ ከተማሪዎቻቸው ጋር «ታቦር ሰሳይቲ» የሚል ሕጋዊ ማኅበር ከዛሬ ፵ ዓመት በፊት አቋቁመው የአብነት ትምህርት ቤቶች መምህራንና ተማሪዎች እንዲረዱ በማድረግ የመማርና የማስተማሩ ሥራ ሳይቋረጥ ቀጥሏል።

የኒህን ታላቅ ሰው የበጎአድራጎት ክርስቲያናዊ ሥራ ያነሳሁበት አንድ ዋና ምክንያት አለኝ። ቤተ ክርስቲያናችን የተቋቋመችበት ፬ኛ ዓመት በምናከብርበት ጊዜ የፕሮፌሰር ሃየር ክርስቲያናዊ ተግባር አብሮ መዘከር ያለበት ጉዳይ ነው። ከሃይደልበርግ ዩኒቨርሲቲ የዶክተራት መዳረግን ያገኘው ዲያቆን በዕደ ማርያምና እኔ ለጀርመን ባህል ብሎም ለቋንቋው ባዕዳን በመሆናችን፤ ያውም ከትምህርት ጋር፤ በተማሪ አቅም ከእግዚአብሔር ጋር የፕሮፌሰር ሃየርና የባለቤቴ ወ/ዘሮ ንጋት ከተማ ርዳታ ባይጨመርበት ኑሮ ቤተ ክርስቲያን የማቋቋሙ ጉዳይ የሚሞከር አልነበረም። ይህን ጉዳይ በጀርመን ሀገር ያለ ኢትዮጵያዊ ሁሉ የሚረዳው ይመስለኛል።

**ቤተ ክርስቲያን ማቋቋም፦** ወደ ጀርመን ሀገር በገባን በሁለት ዓመት ውስጥ ቤተ ክርስቲያን ለማቋቋም ጽንሰ ሀሳብ በመርህ ደረጃ ለውይይት ቀረበ። በሃይደልበርግ ኗሪ ከሆኑ ወንድሞች ጋር በእመቤታችን ቅድስት ማርያም የጽዋ ማኅበር ስም መሰባሰብ ጀመርን። ማኅበሩ የመገናኛ ድልድይ ሆኖ ሊያገለግለን ችሏል። በተለይም በ1981 ዓ.ም. በምድረ ጀርመን በሃይደልበርግ ከተማ የመጀመሪያው ቅዳሴ ተቀደሰ። ለምእመናንም ቡራኬ ተሰጠ። በዚህም መንፈሳዊ አገልግሎት በሰንደን ለጃማይካውያን መንፈሳዊ አገልግሎት ለመስጠት ተመድበው የነበሩት አባ አረጋዊ ወልደ ገብርኤል በኋላ የመላው አውሮፓ ሊቀ ጳጳስ የነበሩት ብፁዕ አቡነ ዮሐንስ ተገኝተዋል። ሥርዓተ ቅዳሴውንም መርተዋል። ብፁዕ አቡነ ዮሐንስ ሩሲያ በነበርንበት ጊዜ የትምህርት ቤት ጓደኛችን ከመሆናቸውም ሌላ ካላቸው ፍቅርን ከተላበሰ ስብእነታቸው የተነሣ የነበረን ግንኙነት በቃላት ተገልጾ የሚነገር አይደለም። ቤተ ክርስቲያኑ ሲቋቋምም በበዓሉ ላይ ቤተ ክርስቲያናቸውን ወክለው ተገኝተዋል። የመጀመሪያው ቅዳሴ ከተካሄደ በኋላ ቤተ ክርስቲያን የማቋቋሙ ፍላጎት እየተጠናከረ መጣ። በሃይደልበርግና በሌሎች ከተማዎች የሚገኙ ኢትዮጵያውያን ተካፋዮች የሆኑባቸው የዘመን መለወጫ፣ የልደትና የትንሣኤ በዓላት ይከበሩ ጀመር። በተለይም የባለቤቴ ወደ ጀርመን መምጣት ለበዓላት አከባቢ ከፍተኛ አስተዋጽኦ አድርጓል። የጸሐፊነት ሥራውም በእርሷ ትከሻ የወደቀ ነበር። ከዚህ በኋላ ሁኔታዎች ሁሉ መልክ መልክ መያዝ ጀመሩ። የምእመናኑም ቁጥር እየጨመረ ሄደ። በአውሮፓውያኑ የሰማኒያዎቹ ዓመታት ላይ አያሌ ኢትዮጵያውያንና ኤርትራውያን ወደ ጀርመን በብዛት የገቡበት ጊዜ ነበር። በተለይም "Landesarbeitsgemeinschaft Ausländische Flüchtlinge Nordrhein-Westfalen in Düsseldorf e.V." የሚባል በመንግሥት በጀት የሚደገም ማኅበር ተቋቁሞ የስደተኞችን ጉዳይ ይከታተል ስለነበር የኢትዮጵያን ስደተኞች የሚመለከት ዐውደ ጥናት ከመሰረም ፳-16 1981 ዓ.ም./18.-20.09.1981 በዱስልዶርፍ ከተማ ታካሄደ። እኛም ከፕሮፌሰራችን ከዶ/ር ሃየር ጋር ጸሎት እንድናደርግና ትምህርት እንድንሰጥ ተጋበዝን። የእሁዱ መርሃ ግብር የእኛ ብቻ ነበር፤ በጀርመንኛ ለሚቀርበው ጥያቄ በመምህራችን እየታገዝን፤ ስለ ቤተ ክርስቲያናችን በቂ ግንዛቤ ለማስጨበጥ ችለናል። ከሀገሩ ከወጣ በኋላ አንድ ቀን እንኳ ቃለ እግዚአብሔር ስምቶ ያማያውቀው ሁሉ ያነባ ነበር። በተለይ ፕሮፌሰር ሃየር እኛን ለመርዳት ቆርጠው የተነሡት የዚያን ሕዝብ ስሜት ከተመለከቱ በኋላ ነበር ማለት ይቻላል።

ቤተ ክርስቲያን ለምን አናቋቋምም የሚለው ጥያቄ የዕለት ከዕለት ጥያቄ ሆኖ መቅረብ ጀመረ። ለዚህም አንድ አመች ዕድል ተፈጠረ። ከላይ በተጠቀሰው በ1981/ ዓ.ም.የኢትዮጵያ ፓትርያርክ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ተክለሃይማኖት የጀርመን ወንጌላዊት ቤተ ክርስቲያን ባደረገችላቸው ጥሪ መሠረት ጀርመንን ሲጎበኙ፤ ቤተ ክርስቲያን እድናቋቋም ፈቃዳቸው ይሆን ዘንድ ፍራንክፈርት ላይ ጥያቄ አቀረብን። ቅዱስነታቸውም ጥቂት ካሰቡ በኋላ «ትምህርታችሁን ጨርሳችሁ ለምን ወደ ሀገራችሁ አትመለሱም» አሉን። እኛም «ቅዱስ አባታችን ከሀገሩ የወጣው ሕዝብ ብዙ ስለሆነ፤ እንደሌሎቹ አርቶዶክሳውያን የእኛም አማኝም ቤተ ክርስቲያን ያስፈልጋቸዋል» የሚል መልስ ሰጠን። አስከትለዋቸው የመጡት ብፁዓን ሊቃነ ጳጳሳት አቡነ ዜና ማርቆስ፤ አቡነ ጎርጎርዮስ፤ አቡነ ኤልያስ እና የጠቅላይ ቤተ ክህነት ዋና ሥራአስኪያጅ ሊቀ ማእምራን አበባው ይግዛው በውጭ ሀገር ትምህርታቸውን ተከታትለው የጨረሱ። በዝርዎት ያሉትን የግሪካውያንንና የሌሎቹንም አርቶዶክሳውያን አብያተ ክርስቲያናት ሁኔታ ስለሚያውቁ ለሀሳባችን ድጋፍ ሰጥተዋል። በመጨረሻም «ለማናቸውም ደብዳቤ ጻፉ» ብለውን ካረፉበት ክፍል ቡራኬ ተቀብለን ወጣን።





Seine Heiligkeit Abune Tekle Haymanot (mitte), Erzbischof Gorgorios (links) und Ato Tena Gashaw (rechts)

የ፲፱፻፸፬ ዓ.ም. የልደት በዓል በሃይደልበርግ ከታኅሣሥ ፳፰-፴/06.-08.01.1982/ ድረስ «ሰላም በምድር» በሚል ርእስ የመጻፍ ቅዱስ ሰሚናር ተዘጋጅቶ በደመቀ ሁኔታ ተከበረ። በዚህም ሰሚናር ከብዙዎቹ የጀርመን ከተማዎች የመጡ ኢትዮጵያውያን ተካፋዮች ሁነዋል። እስከ ዕለተ ሞታቸው የቤተ ክርስቲያናችን ወዳጅ የነበሩት ዶ/ር ክፈለው ዘለቀ ከጀርመናዊቷ ባለቤታቸው ከወ/ሮ ሃይዲ ጋር ተካፋይ ሁነዋል። ለብዙ ዓመታት ጀርመን ሀገር ውስጥ የኖሩ እንደመሆናቸው መጠን ያደረጉልን ድጋፍና የሰጡን ምክር በቀላሉ የሚታይ አይደለም። ባለቤታቸው ወይዘሮ ሃይዲ ዘለቀም ከዚህ ዓለም በሞት ሲለዩ ለቤተ ክርስቲያናችን 5.000 Euro ምጽዋት ሰጥተዋል። በቤተ ክርስቲያናችን መቋቋም ዙሪያ ብዙዎች ተባብረዋል።

በጽዋ ማኅበር ስም ከተሰባሰብነው አባላት ሌላ፣ ሌሎችንም ምእመናን በመጨመር ፊርማ የተሰባሰበትን ሠነድ በማያያዝ ጥቅምት ፲፯ ቀን በ፲፱፻፸፬ ዓ.ም./27.10.1981/ በተጻፈ ደብዳቤ ፈቃድ ጠየቅን። ሆኖም ከአንድ ዓመት በላይ ሲጓዙት ቆይቶ ከብዙ ደብዳቤዎች ልውውጥ በኋላ ታኅሣሥ ፲፯ ቀን ፲፱፻፸፭ ዓ.ም./26.12.1982/ ፈቃድ አገኘን። እንግዲህ ቤተ ክርስቲያናችን የተቋቋመችው እንደዚህ ቀናና ቤተ ክርስቲያንን መሠረት ባደረገ ሁኔታ እንጂ አሁን አንዳንድ አጉራ ዘለሎች በሚያደርጉት መልኩ አይደለም። በዚህም ብዙ መሥዋዕትነት ተከፍሎበታል። የዚህ ታሪካዊ ሂደት ለጅኛው ዓመት መታሰቢያ በወጣው በሰላማ መጽሔት ከሞላ ጎደል የተገለጸ ስለሆነ ከዚያ ላይ መመልከት ይቻላል። ያለ ማጋነን አንድ የዶክትሬት ሥራ የሚወጣው ነው።

ሌላው ቤተ ክርስቲያን ለማቋቋም ጥልቅ መሠረት የተጣለበት ጊዜ ቢኖር ከትንሣኤ በዓል ጋር በ፲፱፻፸፬/1982 በቦን ከተማ የተደረገው ዐውደ ጥናት ነበር። ለስኬታማነቱ አያሌ ኢትዮጵያውያን ተካፋዮች ሁነዋል። የጀርመን ቀይ መስቀልም ሙሉ ወጪን በመሸፈኑ ታላላቅ ምሁራን ተካፋዮች ነበሩ። ከእነርሱም መካከል ከኢትዮጵያ ፕሮፌሰር ሪቻርድ ፓንክረት፣ ከጀርመን ፕሮፌሰር ሃበርላንድ እና ፕሮፌሰር ሃየር ተገኝተዋል። በሦስቱም ምሁራን የተገለጸው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ክርስቲያን ለኢትዮጵያ ሀገራችንና ለዓለም ሁሉ ያበረከተችውን ግዙፍ ተግባር በመተንተን በማንነታችን ጸንተን እድንኖር ካስፈለገ የቤተ ክርስቲያን መቋቋም አስፈላጊ መሆኑን በጥልቅ አሥምረውበታል። በሁሉም በኩል ለመተባበር ቃል ገብተው ነበር። እንዳሉትም ሁለቱ ፕሮፌሰሮች በሞት እስከሚለዩ ድረስ ከቤተ ክርስቲያናችን ተለይተው አያውቁም ነበር። አሁንም በክብር እናስታውሳቸዋለን። በዚህም በትንሣኤ በዓል በተደረገው መንፈሳዊ አገልግሎት ለ፯ ጎናት ጥምቀት ክርስትና ሲፈጸምላቸው፣ ሥርዓተ ተክለልም ተፈጽሟል። ከበዓሉ ድምቀት የተነሣ የመገናኛ አውታሮችም ከፍተኛ ሽፋን ሰጥተውታል።

**የኅንፃ ቤተ ክርስቲያን ፍላጋ፦** ሌላ ከፊታችን የተደቀነ ችግር ቢኖር ኅንፃ ቤተ ክርስቲያን የማግኘቱ ጉዳይ ነበር። ሃይደልበርግ ውስጥ የምንሰባሰበው በመንፈሳዊ ኮሌጁ ውስጥ በሚገኝ የጸሎት ቤት ውስጥ ሲሆን፣ ይህን የጸሎት ቤት በጳጳስ አስባርኮና ታቦት አስገብቶ ቤተ ክርስቲያን ማቋቋም ፈጽሞ የማይቻል ሆነ። ስለዚህም በየቦታው ኅንፃ ቤተ ክርስቲያን ማፈላለግ ጀመርን። ከብዙ ውጣ ውረድ በኋላ በድሮ አጠራሩ የኮሌጅ ሉተር ካፎል በአሁኑ አጠራር ደግሞ የኮሌጅ ድብረ ሰላም ቅዱስ ሚካኤል ኅንፃ ቤተ ክርስቲያን ተገኘ። ለዚህ ኅንፃ ቤተ ክርስቲያን መገኘትም ጓደኛዬ አቶ ሲሳይ ታየ አንድ ዋና ምክንያት ነው። ከእኔ ጋር ከወጣትነት ጊዜ ጀምሮ እንተዋወቃለን። እንዲጋጣሚ ሆኖ ትዳር ሲመሠርት እኔ ዋና ሚዜ ነበርኩ። በሠርጉ ቀን ቄስ ማርቲን ጊሰን የተባሉ አዛውንት ነበሩ። የሃይደልበርግ የመንፈሳዊ ኮሌጅ ተማሪ መሆኔን ስነግራቸው፣ ሕዝብ ክርስቲያኑ ጠባቂ በማጣት ግማሹ ወደ ካቶሊክ ግማሹ ወደ ፕሮቴስታንት፣ ሌላው ደግሞ ወደ ተለያዩ የኦርቶዶክስ አብያተ ክርስቲያናት ሲሄዱ ተመልክተው ስለነበር «ለምን ቤተ ክርስቲያን አታቋቁምም» አሉኝ። እኔም ያደረግናቸውን ሙከራ ስነግራቸው፣ ንግግራችንን ያዳምጡ የነበሩት ኮሎኔል ተስፋ ደስታ «እክ ሙከራው መልካም ነው» አሉ። ለእርሳቸው ደስ ያላቸው ነገር ቢኖር «በጀርመን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን» የሚለው ስያሜ ነበር፤ በተወሰነ ቦታ «መጠራት» አለበት የሚል አስተያየት ነበራቸው። ቄስ ማርቲን ጊሰን ግን አሁን በባለቤትነት ገዝተን የያዝነውን ኅንፃ ቤተ ክርስቲያን አድራሻ ሰጡኝ፤ ከኃላፊው ከቄስ ሃይንስ ክሎይ ጋርም እንድንጋር ቀጠሮ ተቀበሉልኝ፤ እኔም ከሃይደልበርግ በመምጣት ከአቶ ክፍለ እግዚእ ገብረ መድኅን እና ከአቶ ሲሳይ ታየ ጋር በመሆን መስከረም ፳፱ ቀን ፲፱፻፸፬/09.10.1982/ ከቄስ ሃይንስ ክሎይ ጋር ተገናኘን። ከአጥቢያ የሰበካ ጉባኤ አባላት ጋር በመሆን ተቀብለው አነጋገሩን። ከሐዋርያት ሥራ በም.፰. ከቄ.፳፯-፴፱ ያለውን የኢትዮጵያውያን ጃንደረና የግጥም ህንደኬን በጅሮውንድ ታሪክ ካነበቡ በኋላ ታሪኩን ለእኛው ለባለቤቶቹ ተረኩልን። ለአባላቱም የጥንታዊት ቤተ ክርስቲያን እምነት ተከታዮች መሆናችንን ከገለጹላቸው በኋላ ኅንፃ ቤተ ክርስቲያን ለመስጥት እንደወሰኑና መስማማታቸውንም ለበላይ አካላት እንደሚያስታውቁ ነገሩን። እኛም እጅግ ደስ አለን። ቄሱም ካነበቡት ከሐዋርያት ሥራ በቁጥር ፴፱ ላይ «ደስ ብሎት መንገዱን ይሄድ ነብር» የሚለውን መላላር በመናገር ጉዟችን የተቃና እንዲሆንልን ተመኝተውልናል።

ይህ ጎንጎ ቤተ ክርስቲያን እንደተገኘ እኛ ደስታ በደስታ ሁነን » እንኳን ደስ አላችሁ፡ ደስ ብለናል» ብለን የተናገርነው ቃል ገና ጥቂት ቀን ሳይሆነው፡ የጻፍነው ደብዳቤ ቀለሙ ገና ሳይደርቅ በኮለኝ እና በአካባቢው የሚኖሩ ወንድሞችና እናቶች «ደርግ ከአፍንጫችን አጠገብ ቤተ ክርስቲያን ሲያቋቁም እንዴት ዝም ብለን እናያለን» በማለት ተቃውሟቸውን አፋፋሙት። በግንቦት ወር ጳጳስ ከኢትዮጵያ አስመጥተን ቤተ ክርስቲያን እናስባርካለን፤ ታቦት ወደ ምድረ ጀርመን እናስገባለን ብለን ደፋ ቀና ማለቱን በተያያዘንበት፤ መጋረጃ ለማሰፋት አዘን በምንጠባባቅበት፤ መርሃ ግብር በምንገደፍበት፤ መጽሐት ለማሳተም በምንዘጋጅበት በመጋቢት ወር ያልተጠበቀ ዱብዳ ደረሰብን። ጎንጎ ቤተ ክርስቲያኑን የሰጡን አካላትም «ስምምነቱን ለማቋረጥ እንገደዳለን» የሚል ደብዳቤ ጻፉልን። ከዚህ ላይ የጸሎትን ኃይልና የእግዚአብሔርን ቅዱስ ፈቃድ እንመለከታለን። እኛም ከሚቃወሙን ወንድሞችና እናቶች ጋር በጋራ የመነጋገር ዕድል እንዲሰጠን ጠየቅን፤ ዕድሉም ተሰጠን። ፕሮፌሰር ሃየርም የእኛን አቋም ገለጹ። በተለይም ከደርግ ጋር ምንም ዓይነት ንክኪ እንደሌለን ለጀርመን ሀገር ግዛት ሚኒስቴር ደብዳቤ ጻፉ። በጀርመን ወንጌላዊት ቤተ ክርስቲያን የውጭ ግንኙነት ክፍል ተጠሪ የሆኑት ዶ/ር ዩሪን ሚክሽ እኛን ጠርተው ካነጋገሩ በኋላ ድግፋቸውን በደብዳቤ ገለጹ። እንዲያውም «እንዲህ ያለው ተቃውሞ በኮሚኒስት ሀገር ውስጥ ባሉ አርቶዶክሳውያን ዘንድ የተለመደ ስለሆነ፤ በርቱ፤ ወደ ኋላ አትበሉ» በማለት ከተሞክሮ ያገኙትን ምክር ለግሰውናል። ይህን የጋራ ስብሰባ የመሩት በዚያን ጊዜ በኮለኝ ከተማ ሱፐርኢንተንዳንት/ሊቀ ካህናት/ በኋላም የጀርመን ወንጌላዊት ቤተ ክርስቲያን ም/ቤት ሊቀ መንበር ማንፍሬድ ኮክ ነበሩ።

ባደረግነው ውይይት የተባለው ሁሉ ከመላ ምት አልፎ የተጨበጠ ማስረጃ ለማቅረብ አልተቻለም። በተለይም ለተቃውሞው ግንባር ቀደም የነበሩት አቶ በቀለ ደምሴ በስብሰባው ባይገኙም፤( አቶ በቀለ ደምሴ በኮለኝ ማህል ከተማ የሁሉም ኢትዮጵያውያን መሰባሰቢያ የሆነ «ካውሪ» የሚባል ቡና ቤት ነበራቸው።) ኮሎኔል ተስፋ ደስታ ግን ከሌሎች ወንድሞች ጋር ተገኝተው ነበር። ከዚህ ላይ ከእኔ ጋር የነበሩት ግን አቶ ክፍለ እግዚእ ገብረ መድኅን ነበሩ። አቶ ሲሳይ ታየ ግን በገለልተኝነት ተገኝቷል። በመጨረሻ እንደሚሰጡን አረጋገጡልን። ዝግጅቱንም እንድንቀጥል ነገሩን። ከሱፐርኢንተንዳንት ማንፍሬድ ኮክ ጋር ቀደም ብሎ ተዋውቀን ስለነበር፤ ካለፈው ከስፔ ስላዩኝ ይመስለኛል፤ ተሰናብተንና አመሰግንን ስንወጣ «አይዘህ ዛሬ አንድ ኪሎ ጨምረህ ታድራላህ» አሉኝ። ሱፐርኢንተንዳንት ማንፍሬድ ኮክ ለሁለት ጊዜ ያህል ሀገራችንንና ቤተ ክርስቲያናችንን ከመጎብኘታቸውም ሌላ እስካሁን እርዳታቸው ተለይቶን አያውቅም። እኒህ ሰው ለሁለት ጊዜ የነፍስ አድን ጥሪ አድርገን ርዳታ በምንሰበስብበት ጊዜ ከጎናችን ባለመለየት ከፍተኛ አስተዋጽኦ አድርገዋል። በእርሳቸው ጊዜ የተጀመረው፤ ለኮለኝ ደብዳቤ ሰላም ቅዱስ ሚካኤል ቤተ ክርስቲያን በየዓመቱ የሚሰጠው 5000 €,- ሳይቋረጥ እነሆ ለ፴ ዓመት እንደቀጠለ ነው። እስካሁን 5000x30=150.000,-€ ረድተውናል። ይኸውም ታላላቅ በዓላትን ስናከብር የሚሰጡንን መደጎያሚ ሳይጨምር ነው። መልካሙ ክርስቲያናዊ ግንኙነታችንም እስካሁን እንደቀጠለ ይገኛል። በምክርም ሆነ በሀሳብ ከእኛ ተለይተው አያውቁም። አዲስ ባቋቋምነው Kirchenbauverein e.V. የጎንጎ ቤተ ክርስቲያን ማንበር አባል በመሆን ያልተቆጠበ ርዳታ በማድረግ ላይ ይገኛሉ።

ከላይ እንደተገለጸው የ1983/ዓ.ም. የመጋቢት ወር መጀመሪያ ቀለል ጊዜ አልነበረም። የትምህርትና የቤተ ሰብእ ጉዳይ ከቤተ ክርስቲያን ምሥረታ ጋር ተያይዞ፤ በተለይም ይህ ነው የሚባል ልምድ ሳይኖር ደፋ ቀና ማለቱ ከባድ ነበር። ይሁን እንጂ የአምላክ ቅዱስ ፈቃድ በመሆኑና የአባቶቻችን አምላክ ከእኛ ጋር በመሆኑ የማይሆነውን በሚሆነው፤ የማይቻለውን በሚቻለው፤ የማይደረገውን በሚደረገው እያደረግን በመጓዝ ከተነሣንበት ግብ ልንደረስ ችለናል። ከዚህ ላይ በሥነ ጽሑፍ የኖቤል ሽልማት ተሸላሚ የሆኑት ዝነኛው የጀርመን ደራሲ ሄርማን ሄስ/ Hermann Hesse/ የተናገሩትን መጥቀሱ ተስማሚ ቦታውን የሚያገኝ ይመስለኛል። “ Man muss das Unmögliche versuchen , um Mögliche zu erreichen” ይህ ዓረፍተ ነገር በግርድፉ ሲተረጎም «ወደ ሚቻለው ለመድረስ፤ አስቀድሞ የማይቻለውን መሞከር» የሚል ነው። ይህ አነጋገር ማብራሪያ የሚያስፈልገው አይመስለኝም። ከባድ የመሰለው ሁሉ ጊዜው ሲደርስ ከፍጻሜ ይደርሳልና ተስፋ መቁረጥ የሚባል ነገር መኖር የለበትም።

**የቤተ ክርስቲያን ምሥረታ፡** ይህን ዐቢይ ጉዳይ እንደ ዜና መዋዕል ታሪክ እንመዘግባለን። ዘመኑ ዘመነ ሉቃስ 1983 ወሩ ወርጋ ግንቦት፤ ቀኑ ዕለተ እሁድ ፳/15.05.1983/ ዓ.ም. ነበር። ቤተ ክርስቲያኑን ባርከው ታቦተ ሚካኤልን ያስገቡልን በብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ተክለሃይማኖት አባታዊ ፈቃድ በዚያን ጊዜ በጅብቲና በምሥራቅ አፍሪካ ሊቀ ጳጳስ የነበሩት፤ በአሁኑ ጊዜ በውጭ ሀገር የሚገኘው ሲኖዶስ አባል የሆኑት ብፁዕ አቡነ ኤልያስ ነበሩ። እንደተመኘነው የቤተ ክርስቲያናችን አንድነት ተመልሶ ቢሆን ኑሮ ሽኛውን ዓመት አብረውን ያከብሩ ነበር። የዛሬ ፴ ዓመት ከታቦተ ሕጉ ጀምሮ ያመጡልን ነዋያተ ቅድስት፤ አልባስ ትክህኖና ቅዱሳት መጻሕፍት አብርውን ስላሉ አሻራቸውን አንረሳውም።

በኮለኝ የቅዱስ ሚካኤል ቤተ ክርስቲያን በመቋቋሙ የተለያዩ ድርጅቶችና አያሌ ግለ ሰቦች ተቃውሞ ማስማታቸው አልቀረም። ጊዜው የፖለቲካ ትኩሳት ያገረሸበት ወቅት በመሆኑ የተለያዩ ወረቀቶች በጀርመንኛ በአማርኛና በትግርኛ ተበትነዋል። ከዚህ ላይ ሁሉንም ለመዘርዘር ፈልጌ ነበር፤ ይሁን እንጂ ተቃውሞው እየሰከነ፤ ግለ ሰቦችም ይቅርታ የጠየቁበት ጉዳይ ስለሆነ፤ አንዳንዶቹም በሞት ስለ ተለዩ እንዲሁ አልፏቸዋል። በዚህ ዙሪያ የነበረው ፈተና ተዘርዘሮ ስለማያልቅ እንዲያው «ሾላ በድፍኑ» ብሎ ማለፉ ይቀላል። ከዚህም ጋር ሰው መከራውን ብቻ ሳይሆን ጸጋውንም መቁጠር አለበት ባይ ነኝ። በዚህ ፴ ዓመት ውስጥ በጀርመንና በጎረቤት አገሮች ሁሉ መንፈሳዊ አገልግሎት ለመስጠት በያዘኩባቸው ቀናት ውስጥ «ስብብ አስባብና ተውሳክ ሳይበዛ» አንዱም ተጓድሎብኝ ስለማያውቅ እንዳንድ ከፍተኛ ጸጋ እቆጥረዋለሁ። አንዱን ገጠመኝ ግን ከዚህ ላይ አነሣለሁ። በቅርብ የማውቃቸው፤ ጆኔቫ ወውጥ ኗሪ የሆኑ ዶ/ር መዓዛ በቀለ የተባሉ እናት አርፈው፤ በዚያው ኗሪ የሆኑ ወገኖቻችን ከቡር አምባሳደር አቶ ታደሰ ተረፈ። ክቡር ካፕቱን አበበ አባተ እና ክብርት ባለቤታቸው ወ/ሮ ዐፀደ በቀለ «ለቀብር ጸሎት ፍትሐት እንድትመጣ ፣የአይሮፕላን ትኬትም እንልካለን» አሉኝ። እኔ ግን ወጭ ከሚበዛ በሌሊትም ቢሆን በባቡር ተሳፍሬ እመጣለሁ አልኳቸው። የካቲት ፲፫ ለ፲፱

አጥቢያ ፲፱፻፺፩/25.-26.02.1999/ ዓ.ም ከምሽቱ ፫ ሰዓት ላይ ከኮለኝ በባቡር ተሳፍሬ ወደ ጆኔቫ ጉዞ ቀጠልሁ። ባዝል ላይ መለወጥ ነበረብኝ። ለካ እንቅልፍ ጥሎኝ ኑሮ፣ ባቡር ለመሄድ እየተንቀሳቀሰ ሳለ ሽጣዬን ይገፎ እወርዳለሁ ስል በኃይል አሸቀንጥሮ ጣለኝ። የእግዚአብሔር መልአክ ባይጠብቀኝ ኑሮ ከፍተኛ አደጋ በደረሰብኝ ነበር። ፖሊሲቸ «ወደ ሐኪም ቤት እንውሰድህ» ሲሉኝ አልፈልግም አልጋቸው። ማንከሴ ባይቀርም፣ ለቀብሩ ሥነ ሥርዓት ደረሰሁ። ስለዚህም ለቸሩ አምላኬዬ የማቀርበው ምስጋና ጥልቅ ነው።

**የአጥቢያ አብያተ ክርስቲያናት መቋቋም፡** በዚህ ፴ ዓመት ውስጥ በምድረ ጀርመን ፲ የአጥቢያ አብያተ ክርስቲያናት ተቋቋመዋል። ቅደም ተከተላቸውም እንደሚከተለው ነው።

- ፩ኛ የኮለኝ ደብረ ሰላም ቅዱስ ሚካኤል
- ፪ኛ የሙኒክ ደብረ ብሥራት ቅዱስ ገብርኤል
- ፫ኛ የፍራንክፈርት ደብረ ፀሐይ ቅድስት ማርያም
- ፬ኛ የበርሊን ቅዱስ አማኑኤል
- ፭ኛ የቨቱትጋርት ቅድስት ልደታ ለማርያም
- ፮ኛ የኑርንበርግ ቅድስት ሥላሴ
- ፯ኛ የቪስባደን ቅዱስ ጊዮርጊስ
- ፰ኛ የካስል ቅዱስ መድኃኔዓለም
- ፱ኛ የሃምቡርግ ቅድስት ኪዳነ ምሕረት
- ፲ኛ የዳርምሽታት ቅድስት ኪዳነ ምሕረት

በእነዚህ አጥቢያ አብያተ ክርስቲያናት መንፈሳዊ አገልግሎት እየተሰጠ ይገኛል። የጀርመን ሕገ መንግሥት በሚፈቅደው መሠረት በማኅበር ደንብ ተመዝግበው እራሳቸውን እንዲችሉ ተደርጓል። በተለይ አራት አጥቢያ አብያተ ክርስቲያናት በበጀት ራሳቸውን የቻሉ በመሆናቸው ከሞላ ጎደል የካህናት ደመወዝ ይከፍላሉ። የአገልጋዮች ሙብትም በሕግ የተጠበቀ ነው።

**ቋሚ ቤተ ክርስቲያን በመቋቋሙ የተከሠተ ችግር፡** ከላይ ችግር እንደነበረና በይቅርታ መልክ የተፈታ መሆኑ ተገልጿል። ይሁን እንጂ ከሊቃነ ጳጳሳቱ ጋር የተደረገው ፍትረያ የ፲ አጥቢያ አብያተ ክርስቲያናት ላቋቋሙና በመካከለኛው አውሮፓ አብያተ ክርስቲያናት እንዲቋቋሙ ፈር ለቀደደች ቤተ ክርስቲያን መታሰቢያ ፴ኛ ዓመት ሲከበር እንዲህ በቀላሉ ታይቶ መታለፍ የሚገባው ሳልሆነ በቀደም ተከተል ሁኔታዎችን በአጭሩ ለመግለጽ እወዳለሁ።

፩ኛ የአሁኑ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ፓትርያርክ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ማትያስ በዘመነ ደርግ በኢየሩሳሌም የኢትዮጵያ ገዳማት ሊቀ ጳጳስ ሆነው መሾማቸው ይታወቃል። ይሁን እንጂ እንደተሾሙ ብዙ ጊዜ አልቆዩም ደርግን፣ የሾሚቸውን አባት ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ተክለሃይማኖትንና ቅዱስ ሲኖዶስን ተቃውመው በመጀመሪያ ወደ እንግሊዝ ሀገር ቀጥሎም ወደ አሜሪካ ተሰደዱ። መቀመጫቸውን ዋሽንግተን ውስጥ ካደረጉ ባኋላ «የሰደት ቤተ ክርስቲያን አቋቋማለሁ» ብለው ተነሡ። የእኛ ቤተ ክርስቲያን እንዳይቋቋም፣ ከተቋቋመም በኋላ በሁለት እግሩ እንዳይቆም የመሰናከል አሸከላ ከዘረጉት ወገኖች ጎን ተሰለፉ። በጽሑፍና በራዲዮ ከሚያደርጉት ተቃውሞ ሌላ ቤተ ክርስቲያኑ በተቋቋመ ባመቱ በ፲፱፻፸፮ ዓ.ም./1984/ የእኛ ማዕከላት ወደነበሩት ወደ ኮለኝና ወደ ሃይደልበርግ በመምጣት እኛን «ኮንነው» ተቃዋሚዎችን «አጽድቀው» ተመለሱ። እንዲያውም ጉዳዩ ከሚመለከታቸው ፖለቲከኞች፣ ከሀገር ግዛት ሚኒስቴር ባለሥልጣኖችና ከአብያተ ክርስቲያናት ኃላፊዎች ጋር በመገናኘት ለእኛ የሚደረገው ትብብር እንዳይቀጥል የተቻላቸውን ያህል ለማድረግ ሞክረዋል። አሁን ነገሩ ካለፈና «በነበር» በመዘጋቱ ቀላል መስሎ ቢታይም በዚያን ጊዜ በትምህርት ገበታ ላይ ለነበር ቄስ ከሊቀ ጳጳስ ጋር ለተቃውሞ መነሣት ቀላል አልነበረም። ከእርሳቸውም ተሰሚነት ሌላ አብረዋቸው የነበሩት ሰዎች ጀርመን ሀገር ለብዙ ዘመን የቆዩ ከመሆናቸውም ሌላ በቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ዘመነ መንግሥት በከፍተኛ ኃላፊነት ላይ የነበሩ በሕዝቡም ዘንድ ተሰሚነት የነበራቸው አዛውንቶች ነበሩ። ሕዝቡም ጀርመን ሰጥቶ ስለሚያዳምጣቸው እንደ ሊቀ ጳጳሱ «የደርግ ቄስ» አንዳንድ ጊዜም «ኮሎኔል» እያሉ «ይኮንኑኝ» ነበር።

በዚያን ጊዜ ብፁዕ በአሁኑ ጊዜ ደግሞ ወቅዱስ አቡነ ማትያስ በጀርመን የሰደት ቤተ ክርስቲያን ለማቋቋም በመጡበት ጊዜ የጀርመን የመገናኛ አውታሮችም የዜና ሽፋን ሰጥተውት ነበር። በዚያን ጊዜ የምዕራቡ ክፍለ ዓለም ከደርግ ርእዮተ ዓለም ጋር ስለማይጣጣም ተቃዋሚ እስከተገኘ ድረስ ሁኔታውን አጋኛ ማቅረብ የታወቀ ሲሆን፣ በምዕራብ ጀርመን ዋና መናገሻ በነበረው በቦን ከተማ በየዕለቱ እየታተመ በሚወጣ Bonner Stadt Anzeiger በተባለ ጋዜጣ እ.አ.አ. Dienstag,6.März 1984 ዓ.ም. ታትሞ በወጣው እትሙ “Äthiopier streben Exil-Kirche an” ኢትዮጵያውያን የሰደት ቤተ ክርስቲያን ለማቋቋም ጥረት ያደርጋሉ በሚል ርእስ ዘግቦታል። ከዚያም አያይዞ ሲገልጽ ደርግን ተቃውመው የወጡት በኢየሩሳሌም የኢትዮጵያ ሊቀ ጳጳስ የነበሩት አቡነ ማትያስ ከ፴ ከሚያበልጡ ሰደተኞች ጋር በቅድስት ሥላሴ ቤተ ክርስቲያን ጸሎት አድርገዋል። የተወሰኑ ጀርመኖችም በጸሎቱ ላይ ተካፋዮች ሁነዋል። ይሁን እንጂ ከጆኔቫ የኢትዮጵያ መንግሥት የላከው ሰው የሚደረገውን ጸሎት በመበጠጠ፣ ፖሊስ ሊይዘው ሲመጣ ወጥቶ ሂደል በማለት ከዘገበ በኋላ ቤተ ክርስቲያን እንዴት ማቋቋም ይቻላል የሚል ውይይት ተካሂዶ ነበር። በውይይቱም ላይ ከተለያዩ ከተማዎች የመጡ ኢትዮጵያውያን ተገኝተዋል። ሁሉም የሰደት ቤተ ክርስቲያን ለማቋቋም ከመሰማማታቸውም ሌላ ከአጎት አብያተ ክርስቲያናትም ጋር ግንኙነት ማድረግ እንደሚገባ ተነጋግረዋል በማለት Bonner Stadt Anzeiger ከዘሬ ፳፱ ዓመት በፊት መዝግቦታል።

ሌላው ጋዜጣዊ ዘገባ በሃይደልበርግ ከተማ እ.አ.አ. Mittwoch, 14. März 1984 NECKAR-ZEITUNG እየተባለ በሚታተመው ዕለታዊ ጋዜጣ በሰፊው ታትሞ የወጣው ነው። “ Ehemaliger Erzbischof in Heidelberg “ በሚል በንፁህ ፊደል ከጻፈ በኋላ በዐቢይ ጽሑፍ ግን “Segen und Gebet” für seine Landsleute Besorgt um äthiopisch-orthodoxe Kirche-Antireligiöse Bebung. የሚል ነው። ሲተረጎም ሊቀ ጳጳሱ በሃይደልበርግ ቃለ ቡራኬና ጸሎት ለሀገራቸው ሰዎች ማድረጋቸውን ገልጾ ፀረ ሃይማኖት እንቅስቃሴ በመኖሩ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ሁኔታ ያሳስባል በማለት በአርስቱ ሁሉን ካስቆነጠጠ በኋላ ሐተታው እጅግ ሰፋ ያለ ነው። አቡነ ማትያስ እ.አ.አ. በ1981 በኢየሩሳሌም ሊቀ ጳጳስ አንደኛውና ከ፫ ዓመት ቆይታ በኋላ ግን ወታደራዊ መንግሥት በቤተ ክርስቲያንና በሕዝቡ ላይ የሚያደርሰውን ጭቆና ተቃውመው ሥራቸውን እንደለቀቁ ከዚያም ወደ አሜሪካ እንደተሰደዱና መኖሪያቸውን በዋሽንግቶን ውስጥ እንዳደረጉ ይናገራል። ዓላማቸውም በስደት ያለውን ሕዝብ ለማጽናናት ነው። በዓለም ከሁለት ሚሊዮን በላይ ሕዝብ የተበተነ ሲሆን በፊደራል ሪፑብሊክ ጀርመን ያለው ደግሞ 7000 ይሆናል። ሊቀ ጳጳሱ ወደ ጀርመን ከመጡ ከሁለት ሳምንት በላይ ሁኗቸዋል ካለ በኋላ ከተለያዩ አካላትና ከአምነስቲ ኢንተርናሽናል ሰዎች ጋር መገናኛታቸውን ገልጿል። በኮሎኒ እንዳደረጉት ሁሉ በሃይደልበርግ ከተማ ለአገራቸው ሰዎች ቃለ ቡራኬና ጸሎት በመድኃኔዓለም ቤተ ክርስቲያን አድርገዋል። በዚህም ጊዜ ቀደም ብሎ በጀርመን የተቋቋመ ቤተ ክርስቲያን መኖሩ የተወሳ ሲሆን የደርግ ቤተ ክርስቲያን በመሆኑ ተቀባይነት የለውም። ከመቶ ዘጠናው ስደተኛ በመመሆኑ ለማስመሰል ካለሆነ በስተቀር እንደ ቤተ ክርስቲያን የሚቆጠር አይደለም ከሚል ድምዳሜ ላይ ተደርሷል። አሁንም ሐተታው ሰፊ ስለሆነ ከዚህ ላይ ላሳጥረው ይህ ሁሉ የሚሆነው እኛ ከአንድ ዓመት በፊት ያቋቋምነው ቤተ ክርስቲያን ገና ዳዴ በሚልበት ጊዜ በመሆኑ፣ ምንም እንኳን ባልኖርበትም የደርግ ቆሶች የሚለው አገላለጽ የቀረበውን ሁሉ የሚያስበረግግ ነበር። የሚገርመው ግን ኢትዮጵያውያን የተሰደዱት ወደ ጀርመን ብቻ አልነበረም ቤተ ክርስቲያን ያልተቋቋመባቸው አገሮች ነበሩ። ይሁን እንጂ ጀርመን የተቋቋመችው ቤተ ክርስቲያን ሕይወት ስላላት፣ በጀርመን ራዲዮ ጣቢያም መንፈሳዊ መልእክት ታስተላልፍ ስለነበር «ጠቅላይ ቤተ ክርስቲያን አዲስ አበባ ነው? ወይስ ጀርመን?» የተባለበት ጊዜ ነበር። እንግዲህ ይህን ያወቁ ሰዎች ነበር ብፁዕ አቡነ ማትያስን የጋበዟቸው።

እነዚህ ከእኛ የተለዩ ወገኖቻችን በተከታታይ ከብፁዕ አቡነ ማትያስ ጋር ግንኙነት በማድረግ ከእናት ቤተ ክርስቲያን የተለዩ ቤተ ክርስቲያን ለማቋቋም በተለያዩ ቦታዎች ቢሞከሩም ሳይሳኩ፣ ሰው ሠራሹ ደርግ ወደቀ። ከዚህ በኋላ የኢ.አ.አ.ዲ.ግ መንግሥት ወደ ሥልጣን ሲወጣ ከ«ምንታዌ» ወደ «ተዋሕዶ» ተመልሰው የእናት ቤተ ክርስቲያንን ቅዱስ ሲኖዶስ አባል በመሆን፣ በአሜሪካ ለረጅም ጊዜ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሊቀ ጳጳስ ሁነው ሲመሩ ከኖሩ በኋላ ከዛሬ ሰባት በፊት ደግሞ ለሁለተኛ ጊዜ በቅድስት ሀገር ኢየሩሳሌም የኢትዮጵያ ገዳማት ሊቀ ጳጳስ እንዳሉ ስድስተኛው ፓትርያርክ ሁነው ተመረጡ። ዘውዱን ደፍተው፣ አርባብርቱን ጨብጠው፣ ብፁዕ ወቅዱስ ተበለው የኢትዮጵያ ፓትርያርክ ለመሆን በቅተዋል። እንግዲህ እኛ እንደ እግዚአብሔር ቅዱስ ፈቃድ ጠብቀን ላቆየናት፣ ያጊዜ ደግሞ ለተቃወሟት ቤተ ክርስቲያን ፓትርያርክ መሆናቸው እንዳንድ የታሪክ ገጠመኝ ሊጠቀስ ይገባል።

፪ተኛ አሁንም በጀርመን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ከተመሠረተችበት ጊዜ ጀምሮ ፈታና ተለይቷት ያውቃል ማለት አይቻልም። ትልቁ ጸጋ ግን እስካሁን የመጣውን ፈተና ሁሉ በድል መወጣት መቻሏ ነው። ከዚህ ላይ ከባድ የምለውን ፈተና ደግሞ እንዲህ ለመግለጽ እወዳለሁ። በ፲፱፻፹፫/1991/ ዓ.ም. በኢትዮጵያ የመንግሥት ሥርዓተ ለውጥ ሲደረግ ረገብ ያለው ፈተና፣ እንደገና ከረር እያለ መጣ። ቀስ በቀስ በአጠቃላይ ቤተ ክርስቲያን በሁለት ሲኖዶስ ስትከፈል ደግሞ የአቋም ጥያቄ ተነሣ። ቀደም ብሎ አንዳንድ ቅሬታ የነበራቸው ሌላ ጥያቄ ይዘው ተነሡ። በተለይም ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ፓትርያርክ ሲሆኑ «የፓትርያርኩ ስም በጸሎት መነሣት» የለበትም የሚሉ ወገኖች ተቃወሙ። አለመግባባቱም እጅግ እየሰፋ ሄደ። በውይይት ለመፍታት ቢሞከርም አልተቻለም። እንዲያውም በኮሎኒና በአካባቢው የሚኖሩ ወንድሞችና እጎቶች እርስ በእርስ ተመራርጠው። «በኮሎኒና አካባቢ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ የቅዱስ ሚካኤል ቤተ ክርስቲያን የሰበካ ጉባኤ» ብለው በመሠየም ቤተ ክርስቲያንን ሙሉ ለሙሉ ለመረከብ ቆርጠው ተነሡ። ሁኔታውን ሕጋዊ ለማድረግ ስለፈለጉ በውጭ ካለው ሲኖዶስ ጋር ግንኙነት ፈጠሩ። እንዲያውም በአውሮፓ ያሉትን ወገኖች በማስተባበር ኮሎኒ ላይ እ.አ.አ. ከ12.05.1995-14.05.1995 አውሮፓ አቀፍ ጉባኤ አካሄዱ። ጉባኤውንም በቃለ ቡራኬ የሚከፍቱና የሚመሩ አባቶችን ከአሜሪካ ጋበዙ። በጥሪው መርሃ ግብር ላይ ስማቸው የተጠቀሰው አባቶች

፩. ብፁዕ አቡነ ይስሐቅ

፪. ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ

፫. ብፁዕ አቡነ ኤልያስ

በቁጥር ፩ እና ፫ ከላይ የተገለጹት አባቶች በስብሰባው ላይ ሲገኙ፣ ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ ግን አልተገኙም። ለ፫ቀናት የተካሄደው ስብሰባ ፬ ገጽ ያለው መግለጫ አውጥቷል። ከአራት ገጽ ሦስቱ የኮሎኒን ደብረ ሰላም ቅዱስ ሚካኤል ቤተ ክርስቲያን የሚመለከት ነው። ወደ ውስጥ ገብቶ ሁሉን መተንተን አስፈላጊ መስሎ ስላልታየኝ በአንክሮ አልፈዋለሁ። የጉባኤው ዋና ዓላማ ሊቃነ ጳጳሳቱ በሰጡት ሥልጣን ሁሉን ለመረከብ ነበር። ይህንንም ለማስፈጸም ከእኛ ጋር በዲቁና ሲያገለግሉ የኖሩትን በኋላም ቄስ የሆኑትን ዘለዓለም መንግሥቱን ሊቀ ካህናት አድርጎ በመሾም «የእኛ ተጠሪ ሊቀ ካህናት ዘለዓለም መንግሥቱ ናቸው።» በማለት ኃላፊነቱን እንዲረከቡ ጥረት ማድረጋቸው አልቀረም። ቄስ ዘለዓለም መንግሥቱ የዛሬ ፴ ዓመት ቤተ ክርስቲያኑ ሲቋቋም በዲቁና አገልግሎት ያበረከቱ ወንድም ናቸው። እንዲያውም በዲቁና በጀት ተመድባላቸው ነበር። ይሁን እንጂ ተቃዋሚዎች «አንተም ቄስ፣ መርዓዊም ቄስ» ሲሏቸው እነርሱን ተከትለው ሄዱ። የዲቁናውም በጀት ተቋረጠ። ቤተ ክርስቲያኑን ባርከው ታቦተ ሚካኤልን ያስገቡልንን አባትና መንፈሳዊ አገልግሎት ይሰጡ የነበሩትን ወንድም በማጣታችን ከቤተ ክርስቲያን መከፋፈል ጎን በጎን አሁንም ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ኃዘን እንደተሰማን

ይኖራል። በዚህ ዓመት የቤተ ክርስቲያን አንድነት መጥቶ ሸኛውን ዓመት አብረን እናከብራለን ብለን ተስፋ ስናደርግ ሳይሳካ ቀርቷል። ይሁን እንጂ የቤተ ክርስቲያናችን አንድነት እንዲመጣ ከመጸለይ ወደ ኋላ የምንልበት ጊዜ አይኖርም። አሁንም አንድነት።

**በጎረቤት አገሮች የተሰጠ ሐዋርያዊ አገልግሎት፡** በምድረ ጀርመን ቤተ ክርስቲያን በመቋቋሙ ይበቃል የሚል ራእይ አልነበረም። በኮሎን ያለውን ቤተ ክርስቲያን እየዘጋጅ ሌሎችንም ቦታዎች ማዳረስ አለብን የሚል እቅድ ነበረ። በጀርመን ሀገር ቢሆንም ቤተ ክርስቲያን እየዘጋጅ ከሰሚናር ጋር የትንሣኤን በዓል በፍራንክፈርት በካርልስሩዕ፣ በሃይደልበርግ፣ በካስል በሃምቡርግ፣ በቨቱትጋርትና በበርሊን አከብረናል። ከጀርመን ውጭም የልደትን በዓል በፈረንሳይ፣ የመስቀልን በሆላንድና በአስትርያ፣ የፍልሰታን በጀኔቫ፣ በአሁኑ ጊዜ የአገልጋዮች ካህናት ቁጥር ቢበራከትም የራስን አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ጥሎ መሄዱን እንዳንድ ሸክም ከመመልከት አልፎ ስብብ አስባቡ እየበዛ በመሄድ ላይ ይገኛል። እንዲያውም የነበረውን ኅብረት ለማዳካም ጥረቱ ይታያል። የጌታችን መለኮታዊ ትእዛዝ «እግዲህ ሂዱና አሕዛብን ሁሉ በአብ፣ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እያጠመቃችኋቸው፣ ያዘዘኳችሁንም ሁሉ እዲጠብቁ እያስተማራችኋቸው ደቀ መዛሙርት አድርጓቸው፣ አነሆም እኔ እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ሁልጊዜ ከእናንተ ጋር ነኝ» የሚል ነው። ማቴ. 28.19-20

ይህ አምላካዊ ትእዛዝ ሸኛውን ዓመት በምናከብርበት ጊዜ ሊጠቀስ የሚገባው ገጸ ንባብ ነው። እንግዲህ ከዚህ በመነሣት ነው ቤተ ክርስቲያን እየዘጋጅ በምዕራብ አውሮፓና በስካንዲናቭያን ሀገር መንፈሳዊ ጉዞ በማድረግ አገልግሎት ከመስጠት አልፎ ቤተ ክርስቲያን እንዲያቋቁሙ ልምድን ማካፈል የተቻለው። ምክንያቱም ይህ መሪ ቃል ብዙ ምዕመናን ከቃለ ወንጌል እንዳይርቁና በተለይም በስደት ሀገር የተወለዱ ሕጻናት ጥምቀት ክርስትና እንዲያገኙና በሃይማኖት እንዲያደጉ ለማድረግ አስችሎናልና።

በአውሮፓ አገሮች ቤተ ክርስቲያን ለማቋቋም ጥረት የተደረገው ከ1987/ ዓ.ም. ጀምሮ ነው። እንግዲህ በጀርመን ቤተ ክርስቲያን በተቋቋመ ከ፬ ዓመት በኋላ ሐዋርያዊው ጉዞ ቀጠለ። በየጊዜው መንፈሳዊ አገልግሎትና ምክር የተሰጠባቸው ብሎም ውይይት የተደረገባቸው ቦታዎች በቅደም ተከተል የሚከተሉት ናቸው።

- ፩ኛ ሆላንድ                      ፭ኛ ፈረንሳይ
- ፪ኛ ስዊዘርላንድ            ፮ኛ ቤልጅግ
- ፫ኛ ኢጣሊያ                    ፯ኛ አስትርያ
- ፬ኛ ስዊድን                    ፰ኛ ቸክ

ሲሆኑ በነዚህ ሀገሮች የተደረገውን ጥናት የሚያሳይ ሠነድ ለመንበረ ፓትርያርክ ተልኳል። በጥናቱ ውስጥ ያካተተው ቁም ነገር በነዚህ ሀገሮች የሚገኙ ምእመናን አቅም ለጊዜው ደመወዝ ለመክፈል የሚያስችል ባለመሆኑ እየተማሩ አገልግሎት የሚሰጡ ካህናት አንዲላኩ ነበር። በዚህም ዕድል በሆላንድ፣ በፈረንሳይና በአስትርያ ያሉ ምእመናን በሥራ ላይ አውለውት ይገኛል። በአሁኑ ጊዜ በፈረንሳይና በአስትርያ ያለው እንደቀጠለ ሲሆን የሆላንዱ ግን ተቋርጧል። በስዊድን ግን በ1988/ ዓ.ም. ባደረገሁት ጉብኝት በቀጥታ ከስዊድን ወንጌላዊት ቤተ ክርስቲያንና ከስዊድን መንግሥት የውጭ ግንኙነት ክፍል ኃላፊ ከቆስ አርቨር አሊንደር ጋር ተገናኘሁ። እርሳቸውም ቀደም ብለው በስዊድን ያለውን አርቶዶካሳዊ ሕዝብ ክርስቲያን ተረድተውት ኖሮ የአንድ ካህን በጀት መፈቀዱን አረጋገጡልኝ። እኔም ወደ ጀርመን እንደተመለስሁ ለቅዱስ ሲኖሶስ ደብዳቤ ጻፍሁ። በአጭር ጊዜም ሊቀ ካህናት ብሩ ተልከው የቅዱስ መድኃኔዓለም ቤተ ክርስቲያን በስቶኮልም ተቋቋመ። የእያንዳንዱ ዝርዝር ጉዳይ በጁኛው ክብረ በዓል በወጣው በሰላማ ልዩ እትም የወጣ ስለሆነ ከዚያ ላይ መመልከት ይቻላል።

**የሥነ ጽሑፍ ስርጭት፡** ከቤተ ክርስቲያኒቱ ጋር ሽ ዓመቱን ያስቆጠረ በአማርኛና በጀርመንኛ እየታተመ የሚወጣ፣ በመጀመሪያው የኢትዮጵያ ሊቀ ጳጳስ ስም የተሠየመ «ሰላማ» የተባለ መጽሔት እንዲኖር ተደርጓል። እንደአስፈላጊነቱም የተለያዩ መግለጫዎች እየተዘጋጁ ለሕዝብ ክርስቲያኑ ታድለዋል። እንዲሁም የአጽዋማትና የበዓላት የቀን መቁጠሪያ እየተዘጋጀ ለምእመናኑ የሚሰጠው አገልግሎት ከፍተኛ መሆኑን ከተጠቃሚው የሚቀርበው ምስጋና ያረጋግጣል። ዘመኑንም መዋጀት ግዴታ ሆኖ በመገኘቱ ቤተ ክርስቲያኒቱ የራሷ የሆነ ድረ ገጽ አዘጋጅታ አስፈላጊውን መርጃ በዓለም ዙሪያ በማስተላለፍ ላይ ትገኛለች። [www.aethiopisch-orthodoxe-kirche-deutschland.de](http://www.aethiopisch-orthodoxe-kirche-deutschland.de)

**ስብከት በራዲዮ፡** ከዘመነ ደርግ በፊት በዓባይት በዓላት የኢትዮጵያ ራዲዮ ጣቢያ መሥመርን ከቅድስት ሥላሴ ካቴድራል ጋር በማያያዝ ያስተላልፈው የነበረው መንፈሳዊ አገልግሎት ሲቋረጥ ከጀርመን በዶቼ ቪል-Deutsche Welle ማስተላለፍ ተችሎ ነበር። ያንጊዜ ሌላ ምንም አማራጭ ስላልነበረ የአምላክ ቢሶችን እኩይ ተግባር ለመናድ ተችሏል። በጊዜውም እጅግ የምስጋና ደብዳቤዎችና አስተያየቶች ለጣቢያው አዘጋጆችና ለእኛም ይደርሱን ነበር። አቶ ጌታቸው ደስታም ወደ ኢትዮጵያ ከመመለሳቸው በፊት በተገኘው ዕድል ሁሉ የቤተ ክርስቲያናችንን ዜና በማስተላለፍ ከፍተኛ አስተዋፅዖ አበርክተዋል። አቶ ጌታቸው ደስታና ካህኑ «የኢትዮጵያ አምባሳደሮች» የሚል ቅጽል ተሰጥቷቸው ነበር።

**የጽዋ ማኅበራት፡** በጽዋ ማኅበራት ስም በተዘጋጁት ቦታዎች በካርልስሩዕ፣ በሃኖቨርና በቩርስቡርግ ከተማዎች ትምህርተ ወንጌል ከመሰጠቱም ሌላ አልፎ አልፎም የቅዱሴ መርሃ ግብር ይካሄዳል። በአንድ የጽዋ ማኅበር ዝክር ላይ ሁልጊዜ የሚነገረው ቃለ እግዚአብሔር «ወኩሉ ዘጸውዐ ስመ እግዚአብሔር ይድኅን» የእግዚአብሔርን ስም የጠራ ይድናል። የሚል ነው። (የሐዋ. ሥራ ፪፡፳፩) በአውሮፓ ያሉ አብያተ ክርስቲያናት ሁሉ በጽዋ ማኅበራት ያለፉ ናቸው። ከዚህም የተነሣ ቤተ ክርስቲያናችን በጽዋ ማኅበራት ውስጥ ያለፈች እንደመሆኗ መጠን የጽዋ ማኅበራትን ታበረታታለች። አሁንም ቢሆን በዐባይት በዓላትና በበዓል ንግሥ ግንባር ቀደም በመሆን ድግስ የመደገሱ፣ እንግዳ የመቀበሉ ኃላፊነት በእነሱ ትከሻ ላይ የወደቀ ነው። እንዲያውም አንዳንድ መካከላት ለገዳማቸው ርዳታ ለመጠየቅ ወደ አውሮፓ ብቅ በሚሉበት ጊዜ የጽዋ



ማኅበራትን ምግባር ሠናይ ስለሚያውቁ፤ ማኅበራቱ እንዲረዱቸው በየጊዜው እንደተማጸኑ ናቸው። ሆኖም በሁለቱም በኩል ቁጥጥር የሌለበት የገንዘብ ምንጭ ስለሆነ ጥንቃቄ የሚያስፈልገው ጉዳይ መሆኑን ላስገነዝብ እውዳለሁ።

**ተምሮ ማስተማር፤** በዚህ ርእሰ ዙሪያ አያሌ ዐውደ ጥናቶች ተካሂደዋል። በተለይም በሙኒክ፣ በኮሎን፣ በኑርንበርግና በሽቱትጋርት የተደረጉት ጥናቶች ለቤተ ክርስቲያናቸውን ከፍተኛ አስተዋፅዖ አበርክተዋል። በነዚህ ጥናቶች ላይ ተካፋዮች የነበሩ ሁሉ ለቤተ ክርስቲያናቸው አቅም የፈቀደውን ሁሉ ሲያደርጉ ኑረዋል። የመልአክ ብርሃን መስፍን ገብረ ማርያም ጥረትም አብሮ ሊታወስ የሚገባው ሐዋርያዊ ተግባር ነው።

**ርዳታ፤** ቤተ ክርስቲያናቸውን ከእናት ቤተ ክርስቲያን ጋር ካላት ግንኙነት የተነሣ አቅም በፈቀደ መጠን በክርስቲያናዊ ተራድአ ልማት ኮሚሽን አማካይነት እገዛ ስታደርግ ኑረለች። ለመንፈሳዊ ኮሌጅ የኅንፃ ማስፈጸሚያ የለገሰችው ገንዘብ በቀላሉ የሚገመት አይደለም። ለገዳማትና ለአድባራት የተሰጡ ሰባት ወፍጮዎችና አንድ የሻማ ማምረቻ አበርክታለች። በየጊዜው ለመንፈሳውያን ትምህርት ቤቶች በቀጥታ የተለገሰውም ገንዘብ ከፍተኛ ነው። አሁንም እንደቀጠለ ይገኛል። ከዚህም ሌላ ከበጎ አድራጎች ድርጅቶች ጋር በመነጋገር ለቅዱስ ጳውሎስ መንፈሳዊ ት/ቤትና ለቅዱስ ላሊባላ ገዳም ከኋላ የዕቃ መጫኛ ያላቸው ቶሮታ መኪናዎች እንዲሰጡ ለማድረግ ተችሏል። ይህ በገንዘብና በቆሳቁስ የተደረገው ለእናት ቤተ ክርስቲያን መሆኑ ቢታወቅም፣ ሌሎች ከጀርመን ውጭ ያሉ ያሉ አብያተ ክርስቲያናት ይህን ለገሱ ወይም ይህን አበረከቱ ሲባል ስምተን ስለማናውቅ በመልካም አራያነቱ ሊጠቀስ ይገባዋል። መደጋገፍ ግዴታ መኖር አለበት።

**የተሳላሚ ጉዞ፤** ወደ ቅድስት ሀገር ኢየሩሳሌም የሚደረገው ጉዞ እንደቀጠለ ነው። እስካሁን ለስድስት ጊዜ በተከታታይ የተካሄደ ሲሆን በዚህም ዓመት ሰባተኛው ተካሂዷል። ወደ ፊትም ያለማቋረጥ ይቀጥል ዘንድ በምእመናን የሚመራ ማኅበር ተቋቁሟል። ተአንግዶተ ኢየሩሳሌም ከመንፈሳዊ ተግባር እንዳንዱ የሚቆጠር ስለሆነ ድኅነተ ዓለም በተፈጸመበት፣ የዓለም ማዕከል በሆነ ቦታ ተገኝቶ በረከትን፣ መቀበል በየርዳኖስ ወንዝ መቀደስ እጅግ መታደል ነው። በተለይም በቤተ ልሁም መካነ ልደቱን፣ በቀራንዮ መካነ ስቅለቱን፣ መካነ ግንዘቱን፣ መካነ መቃብሩንና መካነ ትንሣኤውን መሳሰለም ዕረፍተ ሥጋንና ዕረፍተ ነፍስን ይሰጣል። ከዚያም ከቀራንዮ ጋር ተያይዞ የሚገኘውን የእኛ ይዞታ የሆነውን የዴርሁልጣንን ገዳም መሳለሙም በረከትን ያስገኛል። ይህ ገዳም በኢትዮጵያ ላሉ ገዳማት ሁሉ እንደ እናት ሆኖ የሚቆጠር ነው። ከዚህ ላይ በስም ተዘርዝረው የማያልቁ ቅዱሳት መካናት እጅግ ብዙዎች ቢሆኑም በደብረ ዘይት ተገኝቶ «አቡነ ዘበሰማያትን» በእምዬ ማርያም ሀገር በናዝሬት ቁም «በሰላም ቅዱስ ገብርኤልን» መድገም፣ በእረኞች ሜዳ ቁም

«ስብሐት ለእግዚአብሔር በሰማያት  
ወሰላም በምድር፣ ሥምረቱ ለሰብእ» ብሎ መዘመር ምንኛ መታደል ነው።

ይህንንም በመረዳት ይመስላል መቶ በመቶ የሚቆጠሩ ምእመናንና ምእመናት ቅድስት ሀገር ኢየሩሳሌምን የመሳለም ዕድል ገጥሟቸዋል። ከጀርመን ከሚነሡ ተሳላሚዎች ጋር ከሜሪካና ከካናዳ፣ ከእንግሊዝና ከፈረንሳይ፣ ከሆላንድ የመጡ ምእመናንና ምእመናትም አብረው ተጉዘዋል። በዚህ ፯ ዓመት ውስጥ ለመጀመሪያ ጊዜ ከኢትዮጵያም የመጡ ወላጆች ተካፋይ ለመሆን በቅተዋል።

**ክርስቲያናዊ ግንኙነት፤** ከሌሎች አብያተ ክርስቲያናት ጋር ያለን ግንኙነት ከዛሬ ቀደም በየጊዜው እንደተገለጸው እጅግ የተጠናከረ በመሄድ ላይ ይገኛል። እንዲያው በሩቁ የተለያዩ ስሞችን እየሰጡ መለያየቱን ከማባባስና ከማስፋፋት ይልቅ ልዩነት በአንድነት፣ አንድነት በልዩነት እንዳለ አውቆ መከባበር ባለበት ሁኔታ ክርስቲያናዊ ግንኙነትን ማጠናከሩ ለነገዋ ቤተ ክርስቲያንና የሁላችን መኖሪያ ለሆነችው ለዚህች ዓለም እጅግ ጠቃሚ መሆኑን የተለያዩ አብያተ ክርስቲያናት እየተረዱት በመሄድ ላይ ናቸው። የዓለም አብያተ ክርስቲያናት ማኅበር ከተመሠረተ ፳፭ ዓመት ሲሆን በዓለም ዙሪያ ያከናወናቸው ተግባሮች እጅግ ዘርፈ ብዙዎች መሆናቸው ይታወቃል። በዚህም ዙሪያ ዛሬ ፴፫ ዓመቷን የምታከብረው በጀርመን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ዓለም አቀፍ ክርስቲያናዊ ግንኙነት በመኖሩ ማንነቷን በአደባባይ ልታሳይ ችላለች። የሊቀ ካህናት ኢየሱስ ክርስቶስ የመጨረሻው ጸሎቱ «አንተ አባት ሆይ በእኔ እንዳለህ፣ እኔም በአንተ፣ እነርሱ ደግሞ በእኛ አንድ ይሆኑ ዘንድ እለምናለሁ። እኛም አንድ እንደ ሆንን፣ አንድ ይሆኑ ዘንድ።» የሚል ነው።

/ዮሐ.፲፯፡፳፩-፳፪/ ግባችን አንድነት መሆን አለበት። ይህ ሁኔታ ሁለቱንም ሲኖዶሶች ይመለከታል።



Abune Josef, Präses Manfred Kock, Erzpriester Dr. Merawji Tebege und Hipodiakon Nikolaus Thon (von links)

አሁን በጀርመን ፲ አጥቢያ አብያተ ክርስቲያናት አሉን ብለናል። ከነዚህ ወስጥ አንድ የኮሎን ደብረ ሰላም ቅዱስ ሚካኤል ቤተ ክርስቲያን የራሳችን ሲሆን፣ የሙኒክ ደብረ ብሥራት ቅዱስ ገብርኤል ደግሞ በኪራይ የተገኘ ነው። ለኪራይም የሮማ ካቶሊካዊት ቤተ ክርስቲያን ባትደጉም ወጩን መሸፈን አይቻልም። እንግዲህ ሌሎቹ ማለት ፰ቱ በመዳበል አገልግሎት የሚሰጡ ናቸው። ዕድሜ ለክርስቲያናዊ አንድነት የሚያሰኝ ነው። ከሁሉም ፍቅር ይበልጣልና በመፈቃቀርና በመከባበር የሁሉ ራስ የሆነውን ኢየሱስ ክርስቶስን መስበክ ማለት ለጋራ ክርስቲያናዊ ሕይወት በዓለም ፊት በጋራ መመስከር ይገባል። የሚተባበሩን ሁሉ ከዚህ የተቀደሰ ተግባር በመነሣት ነው። እንዲያውም



ድምጻችንን ባሰማን ቁጥር ከጎናችን እንደቆሙ ነው። ለምሳሌ በዋልድባ ገዳም ጉዳይ ከእኛ ከባለቤቶቹ ባላነሰ ድምጻቸውን አሰምተዋል። ጉዳዩ ወደሚመለከታቸው መንግሥታቸውን አካላትም ደብዳቤ ጽፈዋል። አሁንም በቅርቡ የጀመን ፕሬዝዳንት ኢትዮጵያን በጎበኙበት ጊዜ በዘመነ ደርግ በተገደሉት በቁስ ጉዳይና ቱምሳ መቃብር ተገኝተው የአበባ ጉንጉን ሲያስቀምጡ፣ በአንድ ቦታ ታሥረው፣ በአንድ ቀን በተገደሉትና በአንድ ቦታ ተቀብረው ለተገኙት ለእኛ አባት ለብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ቴዎፍሎስ አንድ ቃል ሳይናገሩ በመምጣታቸው ቅሬታችንን በጽሑፍ ገልጸናል። አሁንም በከፍለ ሀገር ደረጃና በማዕከል የሚገኙት የዓለም አቀፍ ክርስቲያናዊ ድርጅት አካላትም ትብብራቸውን በመግለጽ ለፕሬዝዳንቱ ደብዳቤ ጽፈዋል። ፕሬዝዳንቱም በቃለ አቀባያቸው መልስ ሰጥተውበታል። እኔ ለጻፍኩት ደብዳቤ ግን ከቡር ፕሬዝዳንት የሃኪም ጋውክ ቀጥታ አሳመኝ መልስ ሰጥተውኛል። መልካሙን ሁሉ ለቤተ ክርስቲያናችንና ለሀገራችን ተመኝተውልናል። ባዩትና በተመለከቱትም ሁሉ አድናቆታቸውን ገልጸዋል።

**ስለ እናት ቤተ ክርስቲያን መጮህ፡-** እንዳለመታደል ሆኖ ያለፈው የኮሚኒስቲክም ይሁን አሁን ያለው መንግሥት የእናት ቤተ ክርስቲያናችንን የሀገር ባለውለታነት በውል ያወቁትና ያጤኑት በማይመስል ሁኔታ ከብሯን ተዳፍረዋል። ባለቤት የለሽም አስመስለዋል። ይህ መዳፈርም በተለይ አሁን ባለው መንግሥት ዓይን ያወጣ ሆኗል። ይህንን ጥፋቱንም “ልማት” ብሎ ሰይሞታል። በመሆኑም በዚህ የልማት ስም ጥንታዊው የዋልድባ ገዳም ሲደፈር፣ የሙታን ዐጽም በክብር ካረፈበት ቦታ፣ ከቡር ዕረፍት አጥቶ እንዲነሣ ሲደረግ፣ 19 ክብያተ ክርስቲያናት እደሚነሡ ሲነገር በሰላማዊ ሰልፍ መስቀልና ቃጭል፣ ጥላና ድባብ፣ ሥዕልና ሥዕለ አድሳኖ ይዞ በመውጣት ጥልቅ ተቃውሟችንን አሰምተናል። ለሚመለከታቸው ሁሉ አስታውቀናል። ጉዳዩ ዓለም አቀፋዊነት መልክ እንዲኖረው ለማድረግ ተችሏል። መጮኽ በሚገባበት ጊዜ ዝም ብሎ ድምፅን አለማሰማት የብልህነት መመዘኛ ሆኖ ሊቆጠር አይገባውም። በተለይ እኛ ካህናት ከቆራጥ አባቶች የምንማረው እጅግ ብዙ ነው። ስለ እውነት መጮኽ ይገባናል፣ ከነቢያቱ ኤልያስና ዮሐንስ ከሊቃውንቱ ዮሐንስ አፈወርቅና ብፁዕ አቡነ ጴጥሮስ ጥለውልን የሄዱት አራያ ዘመን የሚሸረው ሆኖ አልተገኘም። ብዙ ቆራጥ ኢትዮጵያውያንንም እናስታውሳቸዋለን።

ለጅ ዓመታት ቤተ ክርስቲያናችንን ከፋፍሎ የቆየው «ፓትርያርክ እያለ ፓትርያርክ አይሸምም» የሚለው ቀኖና ቤተ ክርስቲያን መፍትሔ ሊያገኝ ነው ብለን ተስፋ ስናደርግ በኃያላኑ ትዕዕዎ በመክሸፉ ተቃውሟችንን ደጋግመን አሰምተናል። እነዚህ ከላይ የተዘረዘሩት በታሪካዊ መዝገብ የተያዙ ስለሆነ ምንም ሳይሸራረፉ ከዚህ እትም ጋር አብረው እንዲወጡ ተደርጓል።

**ለዝክረ ነገር የተቀረጸ ፊልም፡** የዚህ ታሪካዊ ፊልም ቅንብር የኢትዮጵያንና የጀርመንን ፪ኛ ዓመት ግንኙነት ምክንያት በማድረግ የተዘጋጀ ነበር። ይሁን እንጂ የኢትዮጵያና የጀርመን ግንኙነት የተጀመረው ከዛሬ ፱፻/900 ዓመት በፊት መሆኑ የታወቀ ነው። እንደዚህ ላለው ግንኙነት ምክንያት ሆኖ የተገኘው በቅድስት ሀገር በኢየሩሳሌም ያለው የኢትዮጵያ ገዳም ነበር። እንዲያውም ከዛሬ ፭፻/500 ዓመት በፊት ዮሐንስ ፖትክስ /Johann Potkens/ የተባለ የኮሎኒ ካህን የዳዊትን መዝሙር ከማሳተም ሌላ ግእዝን አጣርቶ የሚናገር ነበር። ሌላው ጎልቶ የሚታወቀው አባ ጎርጎርዮስ ዘቤተ አምሐራ የተባሉ ሊቅ በ1፻፵፯/1655/ ዓ.ም. ወደ ሮም ከመጡ በኋላ የታሪክና የምርምር ሥራ በከፍተኛ ደረጃ በጀርመን ሀገር መካሄዱ ይታወቃል። አባ ጎርጎርዮስ በሮም ቆይታቸው ከጀርመናዊው ሊቅ ከኢዮብ ሉዶልፍ ጋር በመተዋወቃቸው እርሱን ግእዝአስተምረውት።

- « የግእዝ ሰዋስው »
- « የኢትዮጵያ ታሪክ »
- « የአማርኛ ሰዋስው »
- « የግእዝና የላቲን መዝገብ ቃላት »

የተባሉ ማጻሕፍትን ለማዘጋጀት ችሏል። ከዚህም የተነሣ ኢዮብ ሉዶልፍ በአውሮፓ «የኢትዮጵያ የጥናት አባት» በመባል ይታወቃል። እኛም አባ ጎርጎርዮስን በአውሮፓ «የኢትዮጵያ የጥናት አባት» እንላቸዋለን። ለዚህ ያበቁት ታላቁ ኢትዮጵያዊው ሊቅ አባ ጎርጎርዮስ ከመሆናቸውም ሌላ በአስራ ሰባተኛው ምእት ዓመት የኢትዮጵያን ጥናትና ምርምር በአውሮፓ ያስተዋወቁ ሊቅ እንደነበሩ የጀርመን ሊቃውንት አድናቆታቸውን ምንጊዜም እንደገለጹ ናቸው። ወደ ጀርመን ዩኒቨርሲቲዎች ገብተው በሴማዊ ቋንቋ ጥናትና ምርምር የሚያደርጉ ሁሉ ስለ አባ ጎርጎርዮስ ከፍተኛ ግንዛቤ አላቸው። እኒህ ምሁር በተማሪያቸው በኢዮብ ሉዶልፍ አማካይነት በጀርመን የሳክስን መስፍን ልዑል አውግስቲስ ባደረገላቸው ጥሪ መሠረት ጀርመንን ጎበኝተዋል። ለተወሰነም ጊዜ ኑረዋል። የያዙያቸውን የብራና መጻሕፍቶች አበርክተውት ነበር። መጻሕፍቶቹም ለብዙ ዘመን በሳክስን ቤተ መጻሕፍት ከኖሩ በኋላ በምን ምክንያት እንደጠፉ ሳይታወቅ ቀርቷል። ስለ ፪/100 ዓመት ግንኙነት ለመናገር ተነሥትን ወደ ተለያዩ ምእት ዓመታት መመለሳችን ይታወቃል። የ፪/100 ዓመት ግንኙነት የሚባለው በ1፻፶፯/1905 ዓ.ም. የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት ዳግማዊ ምኒልክና የጀርመን ንጉሠ ነገሥት ዳግማዊ ቪልሄም የዲፕሎማሲና የንግድ ስምምነት ያደረጉበት ጊዜ ነው። ይህም ፪/100ኛ ዓመት በ1፱፻፲፯/2005 ዓ.ም. በበርሊንና በአዲስ አበባ ተከብሮ ውሏል። በአንጻሩም የኢትዮጵያ መሪዎች ጀርመንን፣ የጀርመን መሪዎችም ኢትዮጵያን ጎበኝተዋል። በጀርመን የኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ይህን ፪/100ኛ ዓመት ዶም ፎሩም በተባለው በኮሎኒ ካቴድራል አዳራሽ በደመቀ ሥነ ሥርዓት አክብራው ውላለች። ጋዜጠኞችም በአድናቆት ይሁን ወይም በአሸሙር «አፍሪካውያን በኮሎኒ ካቴድራል አዳራሽ» ሲሉ ዘግበውታል። ምናልባትም የቅዱስ ላሊበላ የውቅር አብያተ ክርስቲያናት ባለቤቶች መሆናችንን ሳያውቁ ቀርተው ይሆን?።

በፌዴራል ሪፑብሊክ ጀርመን ራይንላድ ቪስትፋልያ በተባለው ክፍለ ሀገር የባህል ተቋም የሆነ ድርጅት «ኢትዮጵያውያን ሲዘምሩ ምድር ትንቀጠቀጣለች» በሚል ርዕስ ያዘጋጀው ፊልም ለትምህርትና ለምርምር እንደሚያገለግል ሆኖ የተዘጋጀ

ነው። ፊሊሙ የተዘጋጀው በጀርመንኛ ቋንቋ በመሆኑ ጀርመንኛ ተናጋሪ በሆኑት በጎረቤት ሀገሮች በስዊዘርላንድ፣ በአስትሪያና በቤልጅግ ሀገሮችም እንዲታይ ተደርጓል። የፊልሙ ቀረጻ አንድ ዓመት ሙሉ የፈጀ፣ በባለሙያዎች የተቀረጸ እንደ መሆኑ መጠን የቤተ ክርስቲያኒቱን ገጽታ ጥሩ አድርጎ የሚያሳይ ነው። ከቀብርና ከጸሎት ፍትሐት በስተቀር በአጭር ባጭሩ ቢሆንም ሁሉን ያካተተ ነው ማለት ይቻላል። ይኸውም በፊልሙ ምረቃ ላይ በሰፊው ተገልጿል። ፊልሙ ለምረቃ የቀረበው ከኅዳር ሚካኤል በዓለ ንግሥ ጋር በመሆኑ ኅዳር ፲ ቀን ፲፱፻፺፰/19-11-2005/ ዓ.ም. የመንግሥትና ጥሪ የተደረገላቸው እንግዶች ተገኝተዋል። በተለይም ታቦር ሰሳይቲ የተባለው ድርጅት ባደረገላቸው ጥሪ መሠረት የደቡብ ጎንደር ሀገረ ስብከት ሊቀ ጳጳስ ብጹዕ አቡነ ኤልሳዕም በመገኘታቸው በፊልሙ ቀረጻ የተሰማቸውን ደስታ ገልጸዋል። በመጨረሻም ለእንግዶች የርሴቭቨንና የራት ግብዣ ተዘጋጅቶ ስለነበር ዝግጅቱ ሞቅና ደመቅ ያለ፣ ኢትዮጵያውያንና ጀርመናውያን መሳ ለመሳ የተገናኙበት ጊዜ ቢኖር በዚህ ፴ ዓመት ውስጥ ያ ቀን ብቻ ነው ብሎ መናገር ይቻላል።



**የጎንጎ ቤተ ክርስቲያን ግዥ፡** የዛሬ ፴ ዓመት ቤተ ክርስቲያን ለማቋቋም ስንካሳ ከሁሉ በፊት ታላቅ ፈተና የነበረው በቋሚነት አምልኮተ እግዚአብሔር የምንፈጽምበት ቤተ ክርስቲያን የማግኘቱ ጉዳይ እንደነበረ ከላይ ተገልጿል። ከብዙ ውጣ ውረድ በኋላ ያገኘውን በጋራ እንድንጠቀምበት ነበር። ከመጀመሪያው ላይ ባለቤቶቹ በየ፲፭ ቀኑ፣ እኛም በየ፲፭ ቀኑ እንድንጠቀምበት ከስምምነት ላይ ደረስን። በዚህ ዓይነት ለሁለት ዓመት ያህል እንደተጠቀምንበት የእኛ አልግሎት እየተስፋፋ ምእመናኑ እየተበራከቱ ሲሄዱ ቤተ ክርስቲያኑን ሙሉ በሙሉ እንጠቀምበታልን ብለው መደበኛ ቄስ አስቀመጡበት። ከዚህም የተነሣ የሰዓት አከፋፈል መኖር ግዴታ ሆነብን። እነሱ ከጥዋቱ

በ፫ ሰዓት ገብተው በ፬ ሰዓት ተኩል እንደሚለቁልን ተሰማማን። ነገር ግን ቀደም ብለን ከቦታው ከደረሰን ድምፅ አሰማችሁ እያሉ ይወቅሱን ጀመር። በመቅደሱ ውስጥ አርግል ካለቆምንበት ብለው አምጥተው ገተሩበት። በዚህ ጊዜ ግን ሁሉን አጫን ብሎ መቀበሉ ከበደኝ። ሁኔታውን ወደ በላይ አክል አመለከትሁ። ሱፐርኢንተንደንት ማንፍሬድ ኮከ ከቦታው ድረስ መጥተው ተመለከቱት። ከዚያም እንዲነሣ ተደረገ። በስብብ አስባቡ ሻማ ፈሰሰ፣ ምንጣፍ ተነጠፈ፣ ሥዕል ተሰቀለ፣ የእጣኑ ሽታ በዛ እያሉ ሁሉም ባይሆኑ ችግር የሚፈጥሩበት ሰዎች ነበሩ። እንዲህ እያልን ለ፲፪ ዓመታት ያህል በጋራ ስንጠቀምበት ከኖርን በኋላ ሙሉ እድሳት አድርገው ለ፫ ዓመታት ያህል ከተጠቀሙበት በኋላ ለእኛ አስረክበውን

ሂደታል። በዚህም ቤተ ክርስቲያን ውስጥ የነበሩት ቄስ ዩርገን ሞካ ወደ ቤታችን መጥተው ቁድስ ከበላን በኋላ ቁልፉን ሲያስረክቡን የተናገሩት « ልቤ እንደ ተራራ ገዝፎ ነበር፣ ጸሎታችሁ ግን ተራራ ይፈነቅላል » የሚል ነበር። ከዚህ በኋላ ግን ከባለቤትነት ባላነስ መልኩ ለ፲፭ ዓመታት ለብቻ ስንጠቀምንበት ኖርን። የደብረ ሰላም ቅዱስ ሚካኤል ቤተ ክርስቲያን በተቋቋመ በ፳፯ተኛው ዓመት የጎንጎ ቤተ ክርስቲያኑ ግዥ ተካሂዷል። ቤተ ክርስቲያኑ ሙሉ ዝግጅት ያለው አዳራሽ ስላለው በደስታም ሆነ በኃዘን ጊዜ ስለምንጠቀምበት የሕዝብ ክርስቲያኑ እርካታ ከዕለት ወደ ዕለት እየጨመረ በመምጣት ላይ ነው። እንዲያውም ቤተ ክርስቲያኑና አዳራሹ ካልሰፋ የሚለው የሕዝብ አስተያየት እያስተጋባ ይገኛል። ሁኔታውም በባለሙያ ተይዟል።



**Geschäftsführerin der ACK Pfarrein Wartenberg-Potter mit Erzpriester Dr. Merawi Tebeg auf dem Kirchentag in Frankfurt**

**በሌሎች አጥቢያዎች ራስን የመቻል እንቅስቃሴ፡-** ጎንጎ ቤተ ክርስቲያን ለመገንባት በሙኒክ የተደረገው ሙከራ በሥራ ሳይተረጎም በመቅረቱ ቢያሳዝነንም፣ በአሁኑ ጊዜ የኑረንበርግ ቅድስት ሥላሴና የበርሊን ቅዱስ አማኑኤል አብያተ ክርስቲያናት ጎንጎ ቤተ ክርስቲያን ለመግዛት የሚያደርጉት እንቅስቃሴ ሙሉ በሙሉ የሚደገፍ ነው። በተውሶ ቤተ ክርስቲያን እስከ መቼ ድረስ መጠቀም ይቻላል? የአንዲት የጥንታዊት ቤተ ክርስቲያን ልጆች እስከሆን ድረስ የራሳችን የሆነ ቤተ ክርስቲያን ሊኖረን ይገባል። ተመላሽ አንደተገረው ሁሉ ተስፋ ሳንቆርጥ አቅም የፈቀደውን ሁሉ ለማድረግ ቆርጠን መካሄት ይኖርብናል። ለዚህም ጥሩ አምላካችን ይርዳን።

**የአብያተ ክርስቲያናት ቀን፡** ይህ ንዑስ ርእስ ሰፋ ባለ መልኩ መገለጽ ይገባው ነበር፣ ነገር ግን ሊበዛ ስለሚችል የአንባቢንም ጊዜ ለመቆጠብ አንኳር አንኳሩን ባጭሩ ለመግለጽ እንደዳለሁ። በጀርመን ያሉ ሁለቱ የካቶሊካዊትና የወንጌላዊት አብያተ ክርስቲያናት በየሁለት ዓመቱ የአብያተ ክርስቲያናት ቀናት እያሉ በደመቀ ሁኔታ በታላላቅ ከተማዎች ያከብራሉ። የእኛም ቤተ ክርስቲያን መሟላት ያለበትን መመዘኛ በማለፍ ለ፴



ዓመታት አብራ ስታኩብር ኑራላች። አሁንም ታኩብራላች። በአሁኑ ጊዜ በየቦታው አብያተ ክርስቲያናት በመቋቋማቸው በቅርብ ያሉ ምእመናንና ካህናት በመተባበራቸው ሽኩቤ ቀለል ያለ ቢሆንም ለጳጳሩ ዓመታት ግን የነበረው ድካምና እንግልት በቃላት ተገልጾ የሚወሳ አይደለም። ጎሳናት ልጆችን ይዞ፣ ለክብረ በዓሉ የሚገባውን ቆሳቆስ ዕቃ አንግቦ፣ በባቡር ተሳፍሮ ከቦታው ከደረሱም በዚያ የዓለም ክርስቲያኖች በሚራመሱበት አደባባይ የተመደቡበትን ቦታ ማግኘትና ተዘጋጅቶ መገኘት ከፍተኛ እንግልትንና ደካምን የሚጠይቅ ነበር። በተለይም የባለቤቱን ድካም ሳስበው በጣም ይገርማኛል። እኔ በባዕድ ቋንቋ ለማስረዳት ስሞክር። የጎሳናት ልጆች ሾልኮ መጥፋት ሲያስደነግጠን፣ እርሷ ደግሞ ቃተኛውን ጋግራ ምግብ በማቅረብ፣ በጎሳናት አፍልቶ በመሸጥ ከፍ ያለ ግንዛብ በየዓመቱ ለማስገባት ተችሏል። ይሁን እንጂ አንዳንድ ራዳዮች ደግሞ አጥተን አናውቅም። እንዲሁም የሰበካ ጉባኤ ባልተጠናከረበት ጊዜ ራስን ለመቻል ለተደረገው ጥረት በየዓመቱ በሚደረገው በአብያተ ክርስቲያናት ቀናት የተገኘው ገቢ እንዲሁ በቀላሉ የሚታይ አይደለም። በተለይም በዘመነ ደርግ ምዕራባውያን ወደ ኢትዮጵያ እንደ ልብ ስለማይገቡ ያቀረብንላቸውን ሁሉ በጠየቅነው ገንዘብ ይገዙልን ነበር። አንዳንዶቹ ደግሞ መልስ ሳይቀበሉ «ለርዳታ አውሉት» በማለት የልግስና እጃቸውን ዘርግተውልናል።

የኢትዮጵያ ቀን፣ በጀርመን የአጥቢያ አብያተ ክርስቲያናት እየተበራከቱ ሲሄዱ በአንድላይ ሆኖ የንግሥ በዓላትን ማክበር እየተለመደ መምጣቱ ይታወቃል። ከዚህም የተነሣ የነበረው ኅብረት በዓለም ዙሪያ ለተበተኑት ካህናትና አብያተ ክርስቲያናት እንዳንድ ምሳሌ ሊጠቀስ የሚችል ነው። ኅብረታችን የተጠናከረ በመሆኑ «በጀርመን የኢትዮጵያ ቀን» በማለት ከብዙታን ማርያምና ከመስቀል በዓል ጋር በማገናኘት በፍራንክፈርት ከተማ በተከታታይ ዓመታት በዓሉን በደመቀ ሁኔታ ለማክበር ተችሏል። ስንጀምረው እያንዳንዱ አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን የራሱን ድንኳን ተክሎ የሦስት ቀን ውይይትና የሀሳብ ልውውጥ ለማድረግ ነበር። ይሁን እንጂ ከሀሳብ አልፎ በሥራ ሊተረጎም አልቻለም። ወደ ፊት ግን በተግባር እንዲገለጥ ትብብር ማድረግ ይገባል። በዓመት አንድ ጊዜ የኢትዮጵያ ቀን ብሎ በመስቀሉና በኢትዮጵያ ሰንደቅ ዓላማ ሥር ተጠልሎ በዓል ማክበር ለበረከትና ለብሔራዊ ስሜት ማርኪያ፣ ከዚህም የበለጠ ሌላ መግለጫ ሊኖር አይችልም።

**ራእይ ወደ ፊት፦**

«የቧ ዓመት ሐዋርያዊ ጉዞ በምዕራብ አውሮፓ» በሚል ርእስ ለመጻፍ ስነሣሣ ሁለት ዓላማዎችን ይገባ ሲሆን ፩ኛው የቀደመትን በማስታወስ፣ ሁለተኛው ወደፊት መከናወን ያለባቸውን ለመጠቀም ነው። ነገር ግን በቧ ዓመታት ውስጥ የተከናወኑት ተግባራት ዘርፈብዙዎች በመሆናቸው ከላይ እንዳየነው ሰፊ ብሎ ተብራርቷል። እንደዚሁም ከዛሬ ጀምሮ በነገው ራእይ የምንመለከታቸው ብዙዎች ቢሆኑም የተወሰኑትን በቅደም ተከተል እንመለከታለን።



Kinderchor auf dem Patronatsfest des St. Mikael

**የካህናት ደመወዝ፦** ከላይ እደተገለጸው ፲ የአጥቢያ አብያተ ክርስቲያናት ተቋቋመዋል። በቁጥር መበራከታቸው ቢያስደስተንም ለአንዳንድ ካህን በጀት መድብው በደመወዝ ቤተ ክርስቲያናቸውን የሚያስተዳድሩ አራቱ ብቻ ናቸው። ሰድስቱ ለጊዜው ምንም በጀት መመደብ የማይችሉ ሁነው ተገኝተዋል። ነገሩን ከልብ ለአጤነው ሰው የማይቻል ሆኖ አይደለም። በአካባቢው ያለው ሕዝብ ክርስቲያን ቢተባበር የሚቻል ነገር ነው። ሆኖም ያደረገን አዚም ከራሳችን ላይ ተገደ ሊወርድ ባለመቻሉ፣ ጽንሰ ሀሳቡ ቢኖርም በሥራ ሊተረጎም አልቻለም። እንኳን ደመወዝ ለመክፈል መደገሚያ እንኳን መክፈል የማይችሉ አሉ። እንግዲህ ትውልድ እያለፈ፣ ትውልድ እየተተካ በመሄድ ላይ ይገኛል። በዚህ ቧ ዓመት ወስጥ በሞት ተለይተው የሄዱ እንዳሉ ሁሉ ወደዚህ ዓለም የመጡ ደግሞ ብዙዎች ናቸው። በዚህ ቧ ዓመት ውስጥ ቤተ ክርስቲያናችን ቅድመአያትን፣ አያትን፣ እናትንና ልጅን ተቀብላ ሥርዓተ ቤተ ክርስቲያንን በመፈጸም ላይ ትገኛለች። ታዲያ ይህ ድምር ዛሬ የቤተ ክርስቲያኑን መሠረት ካልጣለ መቸ ሊጣል ነው። እያንዳንዱ አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ቢያንስ ቢያንስ ለአንድ ካህን የሚሆን ደመወዝ መመደብ ይኖርበታል። ወደፊቱ የቤተ ክርስቲያናችን ራእይ ይህ ነው። መተባበሩ ካለ ይቻላልና፣ ለኅብረት እንነሣሣ፣ ለሁለት ሺህ ዓመታት ጸንታ የኖረችው አርቶዶክሳዊት ሃይማኖታችን ለዘለዓለም እንድትኖር፣ ልባችን አይሰነፍ፣ እጃችንም አይዛል። ባለ ራእይ ትውልድ ሁነን እንገኝ።

**ጎንጎ ቤተ ክርስቲያን፦** ስለዚህ ጉዳይ ቀደም ብደ በሰፊው የገለጽኩት ስለሆነ ብዙ የምለው አይኖረኝም። ቤተ ክርስቲያን እስከ ተቋቋመ ድረስ የጎንጎ ቤተ ክርስቲያን አስፈላጊነት ጉዳይ በጥያቄ ተይዞ ዛሬና ነገ የሚባል አይደለም። የማይሆነውን በሚሆነው እያደረግን ቧ ዓመት ብናስቆጥርም፣ ተዳብሎ ለዘለዓለም መኖር የምንችል አይደለንም። በአጭሩ እስቲ እነዚህ ጉዳዮች እንመልከታቸው። ጫማ ተጫምቶ ወደ ቤተ ክርስቲያን መግባት ክልክል ነው። በዚህ ጊዜ የሀሳብ መጋጨት ይፈጠራል። ላውልቅ አላውልቅ፣ ለማውለቅ የሌሎች ቤተ ክርስቲያን ነው። ባለቤቶቹም የፈለጉትን ያህል በጫማቸው ይደቁሱታል። ላለማውለቅ ደግሞ የእኛ አምልኮተ እግዚአብሔር ይፈጸምበታልና ማውለቅ ግዴታ ይሆናል። ምእመኑ ሳይወድ በግድ ልቡ ከሁለት ይከፈላል። ወደ ቤተ ክርስቲያን ልሂድ ወይስ ልቅር በማለት ሲያመነታ ስንፍና ይከተልና በዚያው ከቤተ ክርስቲያኑ ርቆ ይቀራል። ሌላው ዋናው ቋሚ መንበረ ታቦት አለመኖሩ ነው። በጀርመን ውስጥ መንበር መቀደሳችን ባይቀርም፣ የሰው መንበር ነውና እንደነበረ አድርጎ ማስረከብ ግድ ይሆናል። ገና አገልግሎቱ ሳይጠናቀቅ ባለቤቶቹ ብቅ ይላሉ። ምእመናኑም ገና ከቤተ ክርስቲያኑ ሳይወጡ ሌላ ትርምስ ይፈጠራል። መጋራጃ ለመንቀል፣ ከበሮ፣

ጸናጽልና መቋሚያ፣ ጥላና ድባብ ለማንሳት፣ ምንጣፍ ለመጠቅለል በሚደረገው ጥድፈያ እንዲያ ድባብ ተሞልቶ የነበረው ቦታ በአንድ ጊዜ ጸጋውን ያጣል። በዚህም ጊዜ የአገልጋዮች ካህናትና የምእመን ልብ ይሰበራል። አንዳንድ ካህናትና ምእመናንም ሲያነቡ ይታያል። ታዲያ እንዲህ ያለው ሁኔታ እስከ መቼ ሊቀጥል ይችላል? እንዲያውም በአንዳንድ ከተሞች የትውስት ቤተ ክርስቲያን የማጣት ጉዳይ እየተከሰተ በመሄድ ላይ ነው። እንግዲህ በዚያም ሆነ በዚህ እንደ ቀኖና ቤተ ክርስቲያናትን አምልኮት የምንፈጽምበት ቤተ እግዚአብሔር ያስፈልገናል። ነቢዩ ዳዊት «ባረክናከሙ እምቤተ እግዚአብሔር» በእግዚአብሔር ቤት ባረክናችሁ፤ መረቅናችሁ ብሎ እንደተናገረው በረከተ ሥጋና በረከተ ነፍስ የምናገኝበት ስለሆነ፤ ቅድስት ቤተ ክርስቲያንም የመንግሥተ ሰማያት ምሳሌ ናትና ምድራዊቷን ቤተ ክርስቲያን አማካኝነት ቤተ ክርስቲያን ለማድረግ፣ የአባቶችንም ትውፊት ለመጠበቅ ጎንጸ ቤተ ክርስቲያን አጅግ አስፈላጊ ነው። በአጭሩም ሆነ በረጅሙ እቅዳችን የጎንጸ ቤተ ክርስቲያን ባለቤቶች እንድንሆን የእግዚአብሔር ቤት ቅናት ሊያቃጥለን ይገባል።

**ገዳምና መንበረ ጵጵስና ማቋቋም፤** እነዚህ ሁለት ተቋማት ለቤተ ክርስቲያናትን አስፈላጊ የሆኑ ተቋማት ናቸው። ከላይ በአገልጋዮች ካህናት ደመወዝ ጉዳይና በጎንጸ ቤተ ክርስቲያን ዙሪያ ያለውን እርሮ የሰሙ «እየእየ ሲደለ ነው» የሚለውን የአበው ብሂል ሊጠቅሱ ይችላሉ። ይሁን እንጂ «ሕልም ተፈርቶ ሳይተኛ አይታደርም» እንደሚባለው ነውና ገና ገንዘብ የሚጠይቁ ራእዮች ስለተነሡ ብቻ እነዚህን ተቋማት በራእያችን ሳንጠቅሳቸው አናልፍም። ሁለቱም የንፍስና የሥጋ ተዋሕዶ ያህል ግንኙነት ስላላቸው በአንድ ላይ ማዋቀር ይቻላል። እነዚህ ሁለት ተቋማት በአንድ ላይ ተጣምረው ቢንቀሳቀሱ የልጆች ትምህርት ቤት፣ የወጣቶች ማሰልጠኛ የአዛውንቶች ጡረታ ቤት፣ ቤተ መጻሕፍ ወመዘክር እዲናራቸው ይደረጋል። ቀስ በቀስ ከትውልድ ወደ ትውልድ የሚተላለፈውን የወላጆችን ሃይማኖትና ትውፍት ማስተላለፍ የሚቻለው በዚህ መልኩ ነው። በነዚህ ሁለት ተቋማት በአውሮፓ ክፍለ ዓለም ለሚኖሩ ኢትዮጵያውያንና የሃይማኖቱም ተከታዮች ለሆኑት ሁሉ እንደ ድልድይና እንደ ምስሶ ሁነው ሊያገለግሉ ይችላሉ። ከሌሎች የሚቀርበውንም ጥያቄ ለመመለስ የራስንም ህልውና ለማስጠበቅ ያስፈልገናል።

ከላይ በተከታታይ የጠቀስናቸው ራእዮች ሁሉ የገንዘብ ኃይል የሚያስፈልጋቸው ናቸው። አሁን በምድረ ጀርመን ያለን አርቶዶክሳውያንና አርቶዶሳውያት በመጽሐፍ ቅዱሱ ትእዛዝ ከመቶ አሥር ወይም ከአሥር አንድ ብንሰጥ ሁሉንም ማከናወን በቻልን ነበር። እንኳን ከአሥር አንድ ልንሰጥ ቀርቶ በየአጥቢያ ቤተ ክርስቲያናትን በሰበካ መንፈሳዊ ጉባኤ የተወሰነውን ሳናገራመርም የምንከፍል ስንቶቻችን ነን?

በምእመናን መዋጮና በመንግሥት ግብር የሚተዳደሩ የጀርመን አብያተ ክርስቲያናት በተጨማሪ ከምእመናናቸው ምጽዋት የሚጠይቁ ከሆነ፣ የአኔስ ቤተ ክርስቲያን እንዴት ትኖራለች፣ እንዴትስ ትገለገላለች የሚለው ጥያቄ በምእመናን አእምሮ ሠርጸ ሊገባ ይገባል። ይህን የመሰለውን መሠረታዊ ጥያቄ የአገልግሎቱ ተጠቃሚዎች፣ የቤተ ክርስቲያንቲቱ ባለቤቶች፣ የሃይማኖቱ ተከታዮች ኢትዮጵያውያንና ኢትዮጵያውያት መመለስ ይገባናል ብለን እናምናለን።

እንደ እውነቱ ከሆነ ካለን የምእመናን ብዛት በመነሳት እራስን ለመቻል፣ ሁኔታውን ስናስተነትነው እራሳቸውን ችለው ከሚኖሩት ከሌሎቹ የአርቶዶክስ አብያተ ክርስቲያናት ምእመናን ቁጥር የሚያንስ አይደለም። በትንሹ በጀርመን ሀገር ፳፭ ሺህ/25000 ኢትዮጵያውያን ይኖራሉ ተብሎ ይገመታል።። ከእነዚህ ውስጥ ግንባር ቀደም የሆኑ 1፻ ሺህ/12000 የቤተ ክርስቲያንቲቱ ሃይማኖት ተከታዮች ይገኛሉ እንበል። በሰበካ መንፈሳዊ ጉባኤው እንደተወሰነው፣ እያንዳንዱ ምእመን በወር 1/10 Euro በዓመት 1፻፳/120 ቢከፍል 12000 x 120=1.440000 ገቢ ይሆናል ማለት ነው። አሁንም የገነው ራእያችን ይህን ይመስላል። በእርግጥ ምእመናን ከተባበሩ ከላይ የተገለጹትን ሁሉ በየፈርጁ በሥራ መተርጎም አያቅትም።

ለ፴፫ ዓመታት ያህል በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ ስናገረው የኖርኩትን የአሥራት በኩራት ጉዳይ ሰፊ ባለ መልኩ ለመገልጽ እወዳለሁ። እግዚአብሔር አምላክ ከእኛ አሥራቱንና በኩራቱን ይሻል። የሐዋርያት የመጣ ጸሎትም እንዲህ የሚል ነው። «ሁሉን የምትገዛ አምላካችን እግዚአብሔር እንለምንሃለን እንማልድሃለንም። ከሁሉ በላይ በምትሆን በአንዲት ቅድስት ቤተ ክርስቲያን ውስጥ መጣ ስለሚያገቡ ሰዎች። መሥዋዕቱን፣ መጀመሪያውን፣ ከአሥር አንዱን.....» (መጽሐፈ ቅዱስ ገጽ ፱፬) መጀመሪያ/በኩራት/ የሚለው ከከብቱ መጀመሪያ የተወለደውን፣ ከአዝርአቱና ከአትክልቱ ደገም መጀመሪያ የደረሰውን ለቤተ ክርስቲያን መጣ አድርጋችሁ ስጡ ይላናል። ይህ እንግዲህ ገበሬዎችን ስለሚመለከት ለእነርሱ እንተወደውና እኛን ወደ ሚመለከተው «ከአሥር አንዱን» ወደሚለው እንመለስ። ይህ በቀጥታ ገንዘብን ይመለከታል። ነገሩን እንስተዋለን ብዬ ሳይሆን ለማስታወስ ያህል ከአሥር ሳንቲም ላይ ዘጠኙን ሳንቲም ለራስ አስቀርቶ አንዷን ሳንቲም ለቤተ ክርስቲያን መስጠት ታዟል ማለት ነው። እንዲህ እያደረግን እስከ መቶ አይሮ ብንቆጥር ከመቶ ዘጠናውን አስቀረተን አሥር አይሮ መስጠት ይገባናል ማለት ነው። ከሺሁ ደግሞ ዘጠኝ መቶውን ለራሳችን አስቀርተን መቶ አይሮ መስጠት ይኖርብናል። እንደሚታወቀው አንድ ፊኒክ ወይም አሥር አይሮ መክፈሉ አይደለም የሚቆጠቁጠው ከሺሁ ላይ ቀንሶ መቶ አይሮ መስጠቱ ነው። ይህን ተረድቶ ከአሥር አንዱን ወይም ከመቶ አሥሩን ወይም ከሺሁ መቶውን..... የከፈለ በረከትን ሲያገኝ ይህን ያላደረገ ግን ሰውን ሳይሆን እግዚአብሔርን እንደሰረቀ ተቆጥሯል። ይህንንም የምንለው አኛ ካህናቱ ሳንሆን ቅዱሳኑ ነቢያቱ ናቸው። ከጌታ ልደት በፊት በ፬፻፵ እና ፬፻፶/440-450 ዓመት ላይ የነበረው ነቢይ ሚልክያስ «ከአባቶቻችሁ ዘመን ጀምሮ ከሥርዓቱ ፈቀቅ ብላችኋል። እርሳዎንም አልጠበቃችሁም። ወደ እኔ ተመለሱ፣ እኔም ወደ እናንተ እመለሳለሁ፤ ይላል የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር። እናንተ ግን የምንመለሰው በምንድር ነው? ብላችኋል። ሰው እግዚአብሔርን ይሠርቃልን? እናንተ ግን እኔን ሠርቃችኋል። እናንተም የሠረቅንህ በምድርን ነው ብላችኋል። በአሥራትና በበኩራት ነው። እናንተ፣ ይህ ሕዝብ ሁሉ እኔን ሠርቃችኋልና በእርግጥን ርጉሞች ናችሁ።» (ትንቢተ ሚልክያስ ፫፡፯-፱)

የዚህ ነቢይ ቃል ማብራሪያ የሚያስፈልገው አይደለም። የእግዚአብሔር የሆነውን ለእግዚአብሔር ባለማድረጋችን፣ በራሳችን ገንዘብ እንደ ሠራቂ ተቆጥረናል። «በእርግጥን ርጉሞች ናችሁ» ብሎ ከተናገረው ከእግዚአብሔር ወቀሳ

ለማምለጥ ከአሥር አንዱን መክፈል ይኖርብናል። ለቤተ ክርስቲያንም ሆነ ለሃይማኖት ደንታ የላቸውም የምንላቸው አውጭታውን ክርስቲያኖች ከአሥር አንድ ከፍለው ቤተ ክርስቲያናቸውን፣ ገዳማቸውን፣ መንበረ ጽጵስናቸውን፣ ካህናቸውን ሲያስተዳድሩ፣ ከዚህም አልፎ በፍተኛው ዓለም ሐኪም ቤትና ክሊኒክ፣ ትምህርት ቤት ከፍተው ሃይማኖታቸውን በርዳታ ስም ሲያስፋፉ፣ በበጎ አድራጎት ስም ክርስቲያኖችን መልሰው ክርስቲያን ሲያደርጉ፣ ካለኛ ስተቀር ሌላ ጥሪት፣ ቁሪት የሌላትን በስደት ያለች ቤተ ክርስቲያንን እንዴት አንደግፋትም?

በአፍሪቃ ክፍለ ዓለም የነፃና የተስፋ ሕዝቦች መመኪያ ሁና የነፃነት ችቦ ስታብራ የኖረችው እናት ኦርቶዶክሳዊት ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያናችን በገጠሪቷ ኢትዮጵያ በማርያም ባርኪና መገበሪያ፣ በከተማ ደግሞ በሰበካ ጉባኤ አባልነት መዋጮ የምትተዳደር ከሆነ? ከአማንያን ልጆቿ ጋር በውጭ ሀገር የምትገኘው ቤተ ክርስቲያን በምን ልትተዳደር ትችላለች? ሐዋርያዊና ምግባረ ሠናይ አገልግሎቷን እንዴት ልትቀጥል ነው? የሚለው ወሳኝ ጥያቄ መልስ ማግኘት ይኖርበታል።

እንደ ነቢዩ ሚልክያስ በቀጥታ ስለ አሥራት በኩራት ባይናገርም ቅድሚያ ለቤተ እግዚአብሔር ካልሰጠን በስተቀር ሁሉም ከንቱ መሆኑን ነቢዩ ሐጌ እንዲህ ይላል። «ብዙ ዘራችሁ፣ ጥቂትም አገባችሁ። በላችሁ፣ ነገር ግን አልጠገባችሁም፣ ጠጣችሁ፣ ነገር ግን አልረከችሁም። ለበላችሁ፣ ነገር ግን አልሞቃችሁም። ደመወዙን የተቀበለ ሰው በቀዳዳ ከረጢት ያደርገው ዘንድ፣ ደመወዙን ተቀበለ።» (ትንቢተ ሐጌ ፩፣፮)

ነቢዩ ሐጌ ለቀመተ ሥጋና ለተደላደለ ኑሮ አስፈላጊ የሆኑትን ሁሉ ከዘረዘረ በኋላ የተናገረው በተቃራኒ መልኩ ነው። ብዙ ደክመን የምንቋጥረው ገንዘብ በጣም ጥቂት ነው። አብዝተን እንበላለን ግን አንጠግብም፣ አማርጠን እንጠጣለን፣ ግን አንረከም፣ የተለያዩ ልብሶች እንለብሳለን፣ ነገር ግን አይሞቀንም፣ ሞቅ ያለ ደመወዝ ተቀብለን እንደወጣን ኪሳራን ባዶ ነው። ሁሉን አግኝተን እንዳላገኘን ሁኑን እንዳንቀር ነቢዩ ያስጠነቅቀናል።

በማሳረጊያው ለማለት የምፈልገው አሥራት በኩራቱን እንክፈል ነው። እንግዲህ ዕድሜም ያስተምራልና ከመንፈስ ቅዱስ ልጆቼ ያገኘሁትን ለሁሉም ላካፍል። ከአሥር አንድ በመክፈላቸው ከበረከት ወደ በረከት ሲሸጋገሩ እንጂ ሰጥተው ሲደኸቱ አላሁም። ቢያንስ ቢያንስ ለአንድ ዓመት እንሞክረውና፣ ካለፈው ኖሮ የከፋ ከሆነ ቅዱሳን ነቢያቱን ሚልክያስንና ሐጌን እንፈትናቸው። ወደ ላካቸው ወደ ሠራዊት ጌታም ምነው? ብለን በመረረ ጸሎት መጠየቅ እንችላለን። እራሱ እግዚአብሔር አምላክ በነቢዩ በኢሳይያስ አድሮ « ኑና እንዋቀስ » ይለናል። (ትንቢተ ኢሳይያስ ፩፣፲፰) የቤተ ክርስቲያን መሥራች ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ካለን ላይ ስጦታችንን፣ ከሌለን ላይ ደግሞ በጎ ፈቃዳችንን የሚቀበል አምላክ ነውና ሁሉንም ለእርሱ እንስጥ።

**ምስጋና፦**

በቅድሚያ ክብርና ምስጋና፣ አምልኮና ስገደት ለልዑል እግዚአብሔር ይሁንና፣ በዚህ ፴ ዓመት ውስጥ በጸሎት፣ በሀሳብ፣ በገንዘብ፣ በጉልበት በአገልግሎት፣ በሰሚናርና በክብረ በዓላት ዝግጅት ለረዳችሁ፣ በዘማሪነትና በአስተማሪነት ለተባበራችሁ፣ የሰበካ ጉባኤ አስተዳደር አባላት በመሆን ክርስቲያናዊ ግዴታችሁን ለተወጣችሁ ሁሉ በአበው ካህናት፣ በወንድሞች ዲያቆናት፣ በሰበካ ጉባኤ አስተዳደር አባላት፣ በራሴና በቤተ ክርስቲያናችን ስም ልባዊ ምስጋናዬን አቀርባለሁ። እንዲሁም በዚህ ፴ ዓመት ውስጥ ያለማቋረጥ ለረዱን ለኦርቶዶክሳውያን፣ ለጀርመን ወንጌላዊትና ለሮማ ካቶሊካዊት አብያተ ክርስቲያናት፣ መንግሥታዊና መንግሥታዊ ላልሆኑ ድርጅቶች፣ በቀና መንፈስ ተነሣሥውተው ለረዱን የኢትዮጵያና የኢትዮጵያውያን ወዳጆች ለሆኑ ግለሰቦች ሁሉ በቤተ ክርስቲያናችን፣ በእኔም ስም አመሰግናለሁ። ቤተ ክርስቲያናቸውን በሙሉ ቅንነት ሲያገለግሉ ኑረው ዐረፍተ ዘመን ለገታቸው ሁሉ ገነት፣ መንግሥተ ሰማያትን ያዋርስልን።

**ልዑል እግዚአብሔር እንኳን ለ፴ኛው ዓመት ክብረ በዓል አደረሳችሁ፣ አደረሰን።**

የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር አምላክ አገልግሎታችንን ይባርክ፣ ቤተ ክርስቲያናችንና ማኅበራችንን ያስፋ፣ አንድነታችንን ይጠብቅ። ሰላሙ ለሀገራችን፣ ቸርነቱም ለሁላችን ይሁን። አሜን!

ሊቀ ካህናት ዶ/ር መርዓዊ ተበጀ

**የሠላሳ ዓመት ትዝታዬ በጀርመን ሀገር**

የሠላሳ ዓመት ትዝታ በሚል ርእስ ለመጻፍ ስነሣ ነገሩ በአጭሩ የሚገታ አይመስለኝም። እያንዳንዱ ቀን የራሱ የሆነ ትዝታ ጥሎ ያልፋልና። ይሁንና ከብዙ በጥቂቱ ጨለፍ አድርጎ ማቅረብ ይቻላል። ለመሆኑ ለዚህ ትዝታ ያበቃኝ ምክንያቱ ምንድን ነው? እንግዲህ ብዙ ጊዜ ከጀርመኖች ጋር በምንጨዋወትበት ጊዜ የሚያስቀድሙት ጥያቄ «ከባለቤትሽ ጋር እንዴት ተዋወቃችሁ» የሚል በመሆኑ ምናልባትም ይህንን ጥያቄ በመመለስ ትዝታዬን ብጀምር መልካም ነው ብዬ አስባለሁ።

ከሊቀ ካህናት ዶ/ር መርዓዊ ጋር ከመተዋወቄ በፊት በሥራ ዓለም ለተወሰኑ ዓመታት ቆይቻለሁ። ሥራ እንደያዘኩ ቶሎ አላገባሁም። ምክንያቱም ለትዳር የምፈልገው ሰው አግብቼ የማልፈታው፣ የሕይወት ዘመኔን ሙሉ አብሬው የምኖረው፣ አብሬው ጸሎት የምጋራው፣ እንዲሆን እመኝ ስለነበረ ነው። እንዲህ ያለውን ሰው ለማግኘት ደግሞ ተረጋግቼ ማሰብ፣ ፈቃድ እግዚአብሔርን መጠየቅ እንዳለብኝ አምናለሁ። ዘመዶቼ ባገኙት አጋጣሚ ሁሉ እንዳገባ ይወተውቱኛል። በተለይ እናቴ በጣም ታዝዝብኝ ነበር። ባጭሩ ላድርገውና በዚህ ሁኔታ እንዳለሁ ከሊቀ ካህናት ጋር ተዋወቅሁ። ከእርሱ ጋር ስንገናኝ ነገሮች ሁሉ ፈቃድ እግዚአብሔር ነበረባቸው ብዬ አምናለሁ። ሊቀ ካህናት /የዚያን ጊዜ ዲያቆን/ በሰው በኩል ነው

ያወቀኝ እርሱ የጋብቻ ጥያቄ ሲያነሣ አላመነታሁም ወዲያው ፈቃደኛ ሆንኩ። ያው የቤተ ክህነት ሰው መንፈሳዊ ሰው መሆኑን ሲነግረኝ በቃ ለእኔ የሚሆነው ሰው አሁን መጣ አልኩና ጥያቄውን ተቀብልኩ። ጥያቄውን ከተቀበልኩ በኋላ አንድ ሃሳብ እንዳለኝ ገለጽኩለት።

እኔ በቶሎ ማግባት አልፈልግም ቢያንስ አንድ ዓመት መቆየት አለብን አልኩት እርሱ ግን በፍጹም አለ። ከወሰንሺ ወሰኛ እሺ ካልሸ እሺ ነው አልያም አይሆንም ማለት ነው እንጂ ዓመት ሁለት ዓመት ማለት አያስፈልግም አለኝ። እግዚአብሔር ያለው ይሁን አለ ልቤ። በተዋወቅን በሶስት ወር ጊዜ ውስጥ ተጋባን። ዛሬ ላይ ሆኜ ነገሩን ወደ ኋላ ሄጀ ሳስብው የሁለታችን ጥምረት የአግልግሎት ጥሪ ስለሆነ ጊዜው ይኸው ነበር። እዚህ ላይ አንድ ነገር ላስታውስ እወዳለሁ በኢ.አ.ተ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ንቁ ተሳትፎ እንዲኖረኝ ከፍተኛ ምኞት ነበረኝ። ከዚህም የተነሳ ከሊቀ ካ.ጋር ከመተዋወቁ በፊት ከዕለታት አንድ ቀን ወደ ቤተ ክህነት በመሄድ ሊቀ ብርሃኖት ሰሎሞን ገ/ሥላሴ ይባሉ የነበሩትን መምህር አሁን በሕይወት የሉም ይህንኑ ምኞቴን ገለጽኩላቸው። ግን የጠበቅሁትን መልስ አላገኘሁም። እግዚአብሔር ባለው ጊዜ ግን ምኞቴ ተፈጽሟል።

የጋብቻ ሥነ ሥርዓታችንን በፈጸምን በሶስተኛው ወሩ አንድ ነገር ተከሰተ። ሊቀ ካህናትና ጓደኛው ዶ/ር በዕደ ማርያም መርሻ/በዚያን ጊዜ ዲያቆን/ በጀርመን ወንጌላዊት ቤተ ክርስቲያን ሥር ባለ ዲያቆኒኒ ቬርክ ከተባለ ድርጅት ለቤተ ክህነት የነፃ ትምህርት ዕድል እንደተሰጠ የወጣ ማስታወቂያ ያነባሉ። ሁለቱም ወዲያው ወደ ሚመለከተው ክፍል በመሄድ ዕድሉ እንዲሰጣቸው ይጠይቃሉ። ወዲያውም የይሁንታ መልስ ያገኛሉ። ሊቀ ካ እንደመጣ ነገሩን አጫወተኝ። እኔም ሳይሆን ትፈቅድልኝ አለሽ ወይ? ነበር ያለው። እኔም የትምህርት ዕድል ስታገኝ አልከለክልህም በማለት ተስማማሁ። ይሁንና በዘመዶቹ በኩል ታላቅ ተቃውሞ ነበር። በተለይ አንድ አጎቱ ያሉት ትዝ ይለኛል። «እናንተ የዛሬ ሰዎች ምን እንደምትፈልጉ አይታወቅም። ተምራችኋል፣ ሥራ ነው ሥራ ይዛችኋል፣ ቤት ነው ቤት ሰርታችኋል፣ መኪና ነው መኪና አላችሁ ምንድን ነው ከዚህ በላይ የምትፈልጉት» ያሉት።

ታህሳስ 12. 1978 እ.አ.አ. ሁለቱን ጓደኞቻችን ቄሱንና ዲያቆኑን ወደጀርመን ሸገናቸው። የሁኔታዎችን መፋጠን ሳስብ ይደንቀኛል። የአገልግሎት ጥሪ የሚያሰኘውም ይህ ነው። በዚያን ጊዜ የመጀመሪያ ልጃችንን ሳሙኤልን የሶስት ወር ነፍሰጠር ነበርኩ። ከሄደ በኋላ ኮሌጁን ፈቃድ ጠይቆ ቤተሰብ ለመውሰድ ስለተፈቀደለት እንደዘጋጅ ጻፈልኝ። እኔ ግን ፈቃደኛ አልነበርኩም። ሥራዬን መተው በጣሙን ከበደኝ። ይሁንና የዕለት ከዕለት ጸሎቴ እግዚአብሔር ሆይ አንተ ያልከው ይሁን፣ መንገዴን አስተካክልኝ የሚል ነበር።

ልጃችንን ሳሙኤልን በሰላም ተገልገልኩ። አንድ ዓመት ከሆነው በኋላ እንደገና ድርጅቱን ጠይቆ ስለተፈቀደ እንድመጣ ጠየቀኝ። በዚህ ጊዜ መሄድ አለብኝ የሚል ውሳኔ በውስጤ አደረገ። ሳሙኤልም አባቱን እያየ ማደግ አለበት፣ ስመለስ ሥራዬንም ባላገኝ ምንም አይደል በሚል ውሳኔ የሊቀ ካ/ ትምህርት እስኪያልቅ ቢበዛ ለአምስት ዓመት ጀርመን አገር ልኖር ወስኜ ተነሣሁ። ከሀገሪ የወጣሁት ዕለቱ ማክሰኞ እ.አ.አ 1980 /1973/ ዓ.ም ከጠቀቁ በአንድ ሰዓት በዘመድ ታጅቤ ሀገሪን ለአምስት ዓመት ልለቅ ቦሌ አይሮፕላን ማረፊያ ደረስኩ። መንገደኛ መሆን ከሚያሸብራቸው ዓይነት ሰዎች አንዱ ነኝ። ልቤ ተርፏ ተርፏ ይላል፣ የምሳፈረው በሉፍታንዛ አየር መንገድ ነበር። ዘመድ ተሰናብቼ ወደ ውስጥ ገባሁ።

አውሮፕላን ውስጥ ከአንድ እናት ተዋወቅሁ። ልጃቸውን ለመጠየቅ ቪዘባደን ወደተባለው ከተማ እንደሚጓዙ ነገሩን ወደማታ ሲል ፍራንክፉርት ደረሰን ከውሮፕላን ወርደን ዕቃችንን ለመቀበል በምንሄድበት ጊዜ የቦርሳዬ ማንጠልጣያ በመጠጠሱ እንዴት እንደምይዘው ቸገረኝ ሳሙኤልን ማቀፍ ስለነበረብኝ። እንዳጋጣሚ ነጠላ ቦርሳው ውስጥ ስለነበረ ሳሙኤልን ለማዘል አገለገለኝ። ቦርሳዬን በፊቴ፣ ልጄን በጀርባዬ አዝዬ ወደ ዕቃ መቀበያው ስንጓዝ አንድ ችግር ተፈጠረ አብረን የተሳፈርናቸው እናትም አብረውኝ ነበሩ። የኤልክትሪክ ደረጃ መውጣት ነበረብን ሁለታችንም መጀመሪያ ጊዜአችን ነው እንዲህ ዓይነት ደረጃ ስናይ /በአሁኑ ጊዜ ግን እኛም አገር ገብቷል/ ተደናግጠን ቆም ብለን ሰዎች እንዴት እንደሚወጡ ተመለከትን የሆንኩትን ልሁን ብዬ ተንደርድራ የመጀመሪያውን ደረጃ ስረግጥ ደረጃው ይሸከረከራል ልወድቅ ተንገዳገድሁ እንደምንም ለመቆም ቻልኩ እኔያ እናት ምነው ጥለሽኝ ልትሄጁ! ብለው እርሳቸውም እየተንገዳገዱ ወጥተው ተከተሉኝ ቦርሳቸው ከእጃቸው ወድቆ ወደታች እየተንደረደረ ወረደ እርሳቸውም “ቦርሳዬ ወደቀ! ምንአባቱ ይውደቅ! ሃያ ብር ብቻ ነው ያለው” እያሉ እኔ የቆምኩበት ደረሱ ቦርሳቸው እንደወደቀ ቀረ። ለካስ በእግርም መውጣት ይቻል ነበር ሁሉ ነገር ካለፈ ነው ደረጃውን ያየነው። የዕቃ መቀበያችንን አቅጣጫ እያነበብን ደረሰን ዕቃችንን እየጠበቅን እያለን ሊቀ ካ. ከየት መጣ ሳንል ከኋላችን ንጋት! ሲለኝ ጭንቀቴ እዚህ ላይ አበቃ። ከፍራንክፉርት ወደ ሃይደልበርግ ያመጣኝ Edgar Born የተባለ የሊቀ ካ. የትምህርት ቤት ጓደኛ ነበር። በሕይወትሽ ለመጀመሪያ ጊዜ ነጭ ሰው ያየሽው እኔን ነው እያለ እስካሁን ይቀልድብኛል እስከዛሬ ወዳጆች ነን። ሳሙኤል ልጅ ሆኖ ት/ቤት ውስጥ ለልደት ከማን ስጦታ አገኘህ ሲባል ከአያቴ ከኤድጋር ይል ነበር።

አንድ ቀን ጠዋት ዕቃ ለመጣል ሳሙኤልን ይገድ ወጣሁ። መጣያው ከቤታችን ትንሽ ራቅ ብሎ በአጥር የተከበበ ነው። እኔ ዕቃውን እስከጥል ለካ ሳሙኤል ሹልክ ብሎ ካጥሩ ወጥቷል። የአንድ ዓመት ከአንድ ወር ልጅ ነው። እየተጣራሁ ወዲያ ወዲህ ስል ከባሻገር ያለ መኪና መንገድ ውስጥ ገብቷል። አንድ ብስኪሌት የሚነዳ ሰው ቆሞ ሲጠብቀው አገኘሁ። የመጀመሪያ የድንጋጤ ትዝታዬ። ሆኖም አምላክ እሥራኤል ጠባቂ መልአክ ልኮለን ነበር።

ሀገር ቤት ውስጥ ሆነን እንደምንሰማው ብዙዎችም እንደሚያስቡት የባዕድ አገር ኑሮ ያውም ጸጉረ ልውጥነት ተጨምሮበት ቀላል አይደለም። ተጽዕኖ የሚያሳድሩ ብዙ ነገሮች አሉ። እንዲህ እንዳሁኑ ኢትዮጵያውያኖች በየቦታው የተበተኑበት ጊዜ አልነበረም። እኛ በምንኖርበት አካባቢ አንድም ኢትዮጵያዊ ባለመኖሩ ብቸኝነቱ በጣም አጠቃኝ። ቀን ከሌት ለቅሶ ሆነ። ቀስ በቀስ ግን መረጋጋት አገኘሁ።



አንድ ቀን እንዲህ ሆነ። ከሀገሪ ከወጣሁ ዘጠኝ ወር ሆኖኛል። ዶ/ር በዕደ ማርያም መርሻ ሊጎበኘን ወደ ቤታችን መጥቷል። ሶስታችን አራተኛ ሳሙኤልን ጨምሮ እየተጫወትን አንድ ጉዳይ አነሳን። ጸሎት ስለማድረግ። አሁን እኮ አልን «በአካባቢው ያሉትን ኢትዮጵያውያን እንዲሰባሰቡ ጥሪ አድርገን ጸሎት ብንጀምር አንድም ሁለትም ሰዎች መምጣታቸው አይቀርም» እያልን ተወያየን። እንደሚሳካም አመንበት። ትዝ ይለኛል ለግንቦት ልደታ በዓል ልናደርገው ወሰንን። ዶ/ር በዕደ ማርያም ጥሩ የእጅ ጽሁፍ ነበረውና የጥሪ ደብዳቤዋ ተረቃ ዩኒቨርሲቲው በር ላይ ተለጠፈች። ቀኑ ደረሰ። የዩኒቨርሲቲው ተማሪዎች ጸሎት የሚያደርጉበት ትንሽ የጸሎት ቤት ተፈቅዳልን ነበር ከሰላሳ እስከ አርባ ሰው ትይዛለች። ልጃችንን ሳሙኤልን ይዘን ደረሰን ዶ/ር በዕደ ማርያምም እዚያው ጠበቀን። ሰዎች ይመጡ ይሆን የሚለው ጥያቄ በአእምሮአችን ቢመላለስም ማንም ይምጣ ይቅር «አንድም ሁለትም ሁናችሁ በሰሜ ብትሰበሰቡ እኔ በመካከላችሁ እገኛለሁ» የሚለውን አምላካዊ ቃል በማመን የሰውን መምጣት በመጠባበቅ ላይ እንዳለን። ሻምበል ኪዳነ ማርያም አርአያ የተባሉ ኤርትራዊ ከሶስት ሴቶች ልጆቻቸው ጋር መጡ። በዚያን ጊዜ የነበረኝን የደስታ ስሜት ሳስበው መግለጽ ያቅተኛል። ስምንት ነፍሳት ሆነን የእግዚአብሔርን ቃል አዳመጥን። ሻይ ቡና ብለን ተለያየን። ይህ የጸሎት መርሃ ግብር ሰው ይምጣም አይምጣ በየሳምንቱ ቀጠለ። አንዳንድ ጊዜ አራታችን ብቻ የምንሆንበት ጊዜ ነበር። ቄሱና ዲያቆኑ፣ እኔና ልጄ። ይህ የሳምንት መርሃ ግብር ከተጀመረ ከአምስት ወር በኋላ የመጀመሪያው የቅዳሴ መርሃ ግብር በሃይደልበርግ Heiligegeistkirche በተባለው የወንጌላዊት ቤተክርስቲያን ጥቅምት ወር ውስጥ 1981 እ.ኤ.አ ተካሄደ።

ከዚህ የቅዳሴ መርሃ ግብር በኋላ በሰን የተደረገው የቅዳሴ መርሃ ግብር ለብዙዎች የጥሪ ደወል ሆኗል ከዚያ ጊዜ በኋላ ነበር በሃይደልበርግ ዙሪያ ካሉ ከተሞች ከካልስሩሄ ወ/ሮ ኤልሳቤጥና አቶ በሪሁን ከልጃቸው ከማትያስ ጋር እየሆኑ ለጸሎት ይመላለሱ የነበረው። ሌላው ወንድም አቶ ብሥራት ደምስ ከዳርምእሽታት ሃምሳ ኪሎ ሜትር ያህል እየተጓዘ ይመጣ ነበር።

የጽዋ ማኅበር በእመቤታችን ስም ተጀመረ። በነገራችን ላይ፣ ቀደም ብዬ የጠቀስኳቸው ኤርትራውያን ቤተ ሰቦች ከእኛ ጋር ወደፊት ሊገፉ አልቻሉም። ፖለቲከኞች ተፅእኖ ያሳደሩባቸው ይመስለኛል። ጠመዘማዛውን ጉዞ አንድ ብለን መጀመራችን ነው። በጽዋ ማኅበር ውስጥ ያለው ሌሎችም አልፎ አልፎ በጸሎት መርሃ ግብር ላይ የሚገኙ ሰዎችን ጨምሮ ቤተክርስቲያን ቢቋቋም፣ ብታገለግሉን የሚሉ ሰዎች ስለተገኙ ሃሳቡ በጽሁፍ ሰፍሮ የጠያቂዎቹ ስምና ፊርማ ታክለውበት ወደቤተ ክህነት ለፈቃድ ተላከ። ጥያቄው ይሁንታን አግኝቶ አንድ መዘዘኛ የሆነች ቃል ይዞ መጣ። ፈቃድ ተገኘ ተብሎ ግማሾችን ሲያስደስት ግማሾችን አስቆጣ። ጠላት ዲያብሎስ መግቢያ ቀዳዳ አገኘ። በዚያን ጊዜ በደርግ ዘመን መንግሥት የደብዳቤ መዝጊያ የሆነችው “ኢትዮጵያ ትቅደም” የምትለው ቃል ነበረች።

አብረውን ቆመው የነበሩም «ከደርግ ጋር እየተጻጻፋችሁ ልትኖሩ ነው እንዴ» በማለት ገሽሽ ማለት ጀመሩ። በዚያን ጊዜ ለእነዚህ ሰዎች የመለስኩት መልስ ትዝ ይለኛል። «የኢትዮጵያ አርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ሻቲካን አይደለችም። የአራሷ መንግሥት የላትም» የሚል ነበር። ከዳር እዳር ተቃውሞው ተቀጣጠለ። እኛም እንደ ፈቃድህ ይሁን እያልንና «ሥራቸው ከሰው ከሆነ ይጠፋል፣ ከእግዚአብሔር ከሆነ ግን ምንም ልታደርጓቸው አትችሉም» የሚለውን አይሁዳዊው መምህር ገማልኤል የተናገረውን የእግዚአብሔርን ቃል መፈክራችን በማድረግ ቤተ ክርስቲያን ለማቋቋም ደፋ ቀና ማለቱን ተያያዘነው። ይህ ቃል እስከዛሬ ድረስ ለእኔ መፈክሪ ነው። «የሚመካ በእግዚአብሔር ይመካ» ተብሏልና። ሌላው ቢቀር አብረውን የነበሩትን ለማሳመን ስብሰባ ተጠራ። «ወሬው ለጆሮ ይጥማል» እያሉ ከኮሎኝ ድረስ ሃይደል በርግ የመጡ ሰዎች ነበሩ ሆኖም መተማመን አልተቻለም። በዚያን ጊዜ ሁለተኛ ልጃችንን ጸጋ ማርያምን የሰባት ወር ነፍሰ ጡር ነበርኩ። ስብሰባው እንዳልገባ ብለንም አይሆንም ብዬ ከጧት እስከማታ እዚያው ዋልኩ። በማግስቱ እስከ ሶስት ቀን ድረስ የደም ሽንት ነበር የምሸናው። እንግዲህ በየሳምንቱ የምናደርገው የጸሎት መርሃ ግብራችን በቤተሰብ ደረጃ አልተቋረጠም። ኮሎኝ ላይ የተገኘውን ቤተ ክርስቲያን ለማስባረክ ጥረቱ ቀጠለ።

የመጀመሪያው የስልክ ማስፈራሪያ ጥሪ፣ ዕለቱ አርብ ቀኑ ስንት እንደሆነ ዘንግቻለሁ ወሩ የካቲት ሊቀ ካ. ያለውትሮው ለምሳ መጥቶ ከቤት ነው ያለው፣ ስልክ ይደወላል፣ አነሣሁ፣ ተናጋሪው በእንግሊዘኛ ነው የተናገረው። «ባልሽ ከፎቅ ላይ ተወረወረ!» ነበር ያለኝ፣ ባሌ አጠገቤ ነው ያለው። ሰውዬው የተሳሳተ መሰለኝ፣ ስልኩን ሳልዘጋ፣ መርዓ! ድምጹ እከሌን ይመስላል እንደዚህ ነው የሚለኝ ስለው፣ አማተበና ዝጊው አለኝ። አሁንም አልገባኝም። «አንቺን ለማስደንገጥ ነው የደወሉት፣ እቤት ባልኖር የሚደርስብሽን አስቢ» አለኝ። በሕይወቴ እንዲህ ዓይነቱን ነገር ሰምቼውም አላውቅ ለእኔ እንግዳ ነገር ነበር። ከዚያ በኋላም እንዲህ ዓይነቱን ነገር እስከ ዛሬ ድረስ ጌጣችን አድርገን ተሸክመናለን። ኮሎኝ ከመጣንም በኋላ ብዙ ተመሳሳይ ነገሮች ተፈጽመዋል። እስቲ ከኮሎኝ የማስፈራሪያ ቃል አንዱን ብቻ ልጥቀስ ። «ባልሽን እርምጃ እንወስድበታለን» ተብላ በሰው አገር በወገኖቻችን የምትነገር ሚስት/የልጆች እናት ሰው ሰውኛውን ስናስብ ምን አይነት ሕይወት እንደሚኖራት ፍርዱን ለአንባቢ እተዋለሁ። «እኔ ግን ወደ እግዚአብሔር ጮኸሁ፣እግዚአብሔርም ሰማኝ፣ በማታና በጠዋት በቀትርም እናገራለሁ፣ እጮኸማለሁ፣ቃሌንም ይሰማኛል። በእኔ ላይ ብዙ ነበሩና ከሚቃረኑኝ ነፍሴን በሰላም አድናት።» የዳዊት መዝ. 54 /55/ ከቁ. 16-18።

በተማሪ ደረጃ የሚሰጠን ገንዘብ ስለሚያንሰን ቤታችንን ለመደጎም ሊቀ ካ. የማተሚያ ድርጅት ውስጥ ይሠራ ነበር። ሥራው የሌሊት ሥራ ነው። ካኮረፉት አንዱ እዚያ አብሮ ይሠራ ነበር። ዶ/ር በዕደ ማርያም አንድ ቀን መጣና «እባክሽ እነዚህ ሰዎች እየዛቱ ነው። ሥራውን ለምን አይተውም እኔም የደክትሬት ሥራዬን እንደጨረስኩ ወደ አገሬ ነው የምገባው» አለኝ። ያንን የሌሊት ሥራ በስንት ልመናና ጭቅጭቃ አስተውኩ። በዚያን ጊዜ አንድ ልመና ወደ አምላኬ አቀረብኩ። እባክህ አምላኬ ሆይ ለስድስት ወር ሥራ ስጠኝ። ለምን ስድስት ወር እንዳልኩም አይገባኝም። ወደኮሎኝ ከመጣን በኋላ እግዚአብሔር እኔ ባላወቅሁት መንገድ ለሃያ ስድስት ዓመት ሥራ ሰጥቶኝ አሁንም ለደይቼ ሼለ ራዲዮ ጣቢያ በመሥራት ላይ እገኛለሁ። ታሪኩ ረዥም በመሆኑ ከዚህ ሁሉን መዘርዘር አልቻልኩም። ታዲያ “አስቀድማችሁ የእግዚአብሔርን መንግሥት እሹ ሌላው ሁሉ ይጨመርላችኋል” ያለው ቃል አልተፈጸመም!?! ክብር ለእርሱ ይሁን።

ከፍ ብዬ እንደገለጽኩት ቤተ ክርስቲያን ለማስባረክ ወዲያ ወዲህ ሲባል ቤተ ክርስቲያኑን ለማስከልከል ተቃዋሚ የሆኑት ወገኖቻችን ተቃውሞአቸውን ለሰጡን ክፍሎች አቀረቡ። እስከዛሬ ድረስ እርዳታቸው ያልተለየን ማንፍሬድ ኮከ ጉዳዩን ለማየት ሁለቱን ወገኖች ለማነጋገር ቀጠሮ ተያዘ። አሁን እንግዲህ እኔም መገላገያዬ ቀን ደርሷል። እንዳገጣጣሚ ቀጠሮው መጋቢት 9 ቀን 1983 እ.አ.አ ነበር። እኔ መጋቢት ስምንት ሆስፒታል ገባሁ። በማግስቱ ባለቤቱም ልጆቻችንን ለበዕደ ማርያም ሰጥቶ ወደቀጠሮው ሄደ። ሁለታችንም በመጨረሻ፣ ቅድሚያ ለቤተ ክርስቲያናችን አገልግሎት ስላልን፣ እኔም፣ በሰው አገር አንድ ነገር ብሆን እንኳን አጠገቤ ሰው የለ ሳልል፣ እርሱም፣ ባለቤቱ በዚህ ጭንቅ ላይ እያለች እንዴት ትቻት እሄዳለሁ ማን አላት ቀጠሮው ይተላለፍ ሳይል ተለያየን። በቀዶ ጥገና ነበር የተገላገልኩት፣ እንደተመኘሁ ሴት ልጅ አገኘሁ። ስሟንም ጸጋ ማርያም አልናት። ቀን ላይ ዶ/ር በዕደ ማርያም ሳሙኤልን ከአጻደ ህጻናት አውጥቶ ወደ እኔ መጣ።



Ehemalige Lutherkapelle, jetzt St. Mikael's Kirche. Seit 1983 Gotteshaus der Äthiopisch Orthodoxen Kirche, das 2010 erworben worden ist.

ሳሙኤል ወድቆ ግንባሩ በትልቁ አብጦ ነበር። ምን ሆነን ስለው፣ ሳለቅስ ሰማሽኝ አይደል አለኝ። ሆኖ ብሶኝ በጣም አለቀስኩ። ወደ ማታ ሲል ሊቀ ካ. መጣ እንዴት ነው ስል፣ “ዝም በይ እግዚአብሔር ከእኛ ጋር ነው” አለኝ። “ለእኛ ተፈቅዷል”። በጊዜው ጊዜ የተጻፍናንበት የእግዚአብሔር ቃል የዳዊት መዝሙር “እግዚአብሔር ከእኛ ጋር ባይኖር.....መዝሙር123/24” የሚለው ነበር።

ግንቦት 15 1983 እ.አ.አ. በዳግማዊ ትንሣኤ ዕለት ቤተ ክርስቲያኑ ሊመረቅ ተወሰነ። ጳጳስ እንዲላክልን ከቤተ ክርስቲያኑ ተጠየቀ። መሟላት የሚገባቸውን ነገሮች ለማዘጋጀት በቤተ ክርስቲያን ስም ከበን አድራጊዎች ትንሽ የተጠራቀመ ገንዘብ ነበረ። ገንዘብ ያዥው አቶ ጠናጋሻው የሚባሉ ወንድም ነበሩ ገንዘብ አልሰጥም ብለው አሻፈረኝ አሉ። እኚህ ወንድም አሁን በሕይወት የሉም። ችግራችንን የሰሙ ፕሮፌሰር ሃየር ከባንክ ገንዘብ

ተበደሩልንና የተፈለገው ሁሉ ተሟላ። እንግዲያም ወደ ሃይደልበርግ መምጣት ጀመሩ። በዚያን ጊዜ የጂቡቲ ሊቀ ጳጳስ የነበሩት ብፁዕ አቡነ ኤልያስ አባ አረጋዊ ከሎንዶን፣ ዶ/ር. በዕደማርያም፣ የልጆቻችን የጸጋ ማርያም ክርስትናም በዚሁ ዕለት ስለነበር የክርስትና እናት ወ/ት የሺ ለማ ሁላችን ተያይዘን ለመሄድ አሥራ ሁለት ሰው የምትይዝ ሮልክስዋገን በኪራይ ተዘጋጅቻ። የመኪናዋ አሽከርካሪ የነበረው ሚካኤል ሁበር የሚባል የመንፈሳዊ ትምህርት ተማሪ ነበር። ከሬገንስቡርግ ለትምህርት ከኢትዮጵያ የመጡ ሁለት ዲያቆናት፣ ዲ/ ስርግው ገላው /በአሁኑ ጊዜ ዶ/ር/ ቄስ ዘለዓለም መንግሥቱ /በዚያን ጊዜ ዲያቆን/ በዚያው ወደ ኮሎኝ እንዲሄዱ ተደረገ።



Frau Negat Ketema mit Familie, 1983

በጠዋት ተነስተን ቀን ላይ ኮሎኝ ደረስን። አቡነ ኤልያስንና አባ አጋዊን ኮሜሽን የተባለው ደም ያለው ሆኖ አሳርፈን ከያዘነው አገልግል ምሳችንን በልተን ቤተ ክርስቲያኑን ለማዘጋጀት ወደ ሎንግሪቭ አመራን። የነበሩት ሁሉም ወንዶች ነበሩ። ከማስታወሳቸው አቶ ዮሐንስ ገዳሙ፣ አቶ ብሩክ ተፈራ፣ አቶ ክፍለ እግዚአ ገ. መድኅን፣ አቶ አስፋው መዝገብ የመጀመሪያዎን ምንጣፍ ከቤቱ አምጥቶ ያነጠፈ ነው አሁን አሜሪካ ነው የሚኖረው። አቶ ዮሐንስ ገዳሙ እኔንና የሺን እቤቱ ወስዶ አሳደረን። ይህ ወንድም ቤተ ክርስቲያኑ ከተመረቀም በኋላ ሊቀ ካ. ለአገልግሎት ሲመጣ አልፎ አልፎ ያሳርፈው ነበር፣ አሁን በሕይወት የለም።”

በበዓሉ ላይ ጥሪ የተደረገላቸው የውጭ እግዶች ሁሉ ተገኙ። በዕለቱ ጥምቀት ክርስትና የተፈጸመላቸው ልጆች ሁለት ነበሩ። አንደኛው ከሃምቡርግ የዶ/ገ/ኢ.የሱስ ወ/ሚካኤል ልጅ፣ ሁለተኛዋ የእኛ ልጅ። ከዶፕሌላ ሁኔታውን እንዲመዘግብ የተላከው አቶ ጌታቸው ደስታ ነበር። በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ያለው ሥርዓት ይህንን ሲመስል ከውጭ ደግሞ ተቃዋሚ የሆኑ ወገኖች ወረቀት ይበትኑ ነበር። ከደስታችን የተነሣ እንባችን ሊያቋርጥ አልቻለም። ደስታም ያስለቅሳል! ሥርዓተ ቅዳሴው በደመቀ ሁኔታ ተፈጸመ። ሃሌ ሉያ።

መቼም ከቅዳሴ በኋላ ወደ ሰንብቱ ቤት ጎራ ማለት የተለመደ ቢሆንም፣ አንዳንድ ኤርትራውያን እጎቻችንን ያመጡት አንባሻ ተባርኮ ቀማምሰን ምግብ ወደ ተዘጋጀበት ወደ አማኑኤል ቤተ ክርስቲያን አመራን። በዚያም ድንኳን ተጥሎ ነበር። የጀርመናውያን ምግብ እንዲዘጋጅ የረዱን የወንጌላዊት ቤተክርስቲያን የአንድ ክፍል ኋላፊ የነበሩት ፕሪንትስኪ የተባሉ ሰው ሲሆኑ፣ ምግቡም ሃይመርስዶርፍ ከሚገኝ የወታደር ካምፕ ውስጥ ነበር የተዘጋጀው፣ የተዘጋጀውም ምግብ የምስር ሾርባ ነበር። በአሁኑ ጊዜ የኅዳር ሚካኤልንና የሰኔን ድግስ ለመደገስ የሚረባረቡ እጎቻችን ሁሉ ምነው ያን ጊዜ በኖርን እንደሚሉ እገምታለሁ።

ዶ/ር በዕደ ማርያም ትምህርቱን ጨርሶ ወደ ሀገር ተመለሰ። አገልግሎት የሚሰጠው በአየአሰራ አምስት ቀን ስለነበረ ሊቀ. ካ እየተመላላሰ አገልግሎቱን ቀጠለ። በአየአሰራ አምስት ቀን ወደ ኮሎኝ ሲመላለስ ለሶስት ሰዓት ጸሎት ለመድረስ ቀደም ብሎ ጉዞ በመጀመር ነበር። ለሁለት ዓመት በዚህ ዓይነት ሁኔታ ነበር አገልግሎቱ የቀጠለው። በዚያን ጊዜ የቤተ ክርስቲያን ቁልፍ ይዘው አዳራሹን ግቢውን አጽድተው የሚቀበሉት ወሮ/ ግደይ፣ ወሮ ምሕረት፣ አቶ ክፍለአግዚአ ገ/መድህን ሌሎችም ስማቸውን የዘነጋናቸው ነበሩ። ወደ ኮሎኝ ለመዛወር ለጊዜው ቤት ማግኘቱ ቀላል አልነበረም። ቤተክርስቲያኑ ከተመረቀ ከሁለት ዓመት በኋላ 1985 እ.አ.አ. በመስከረም ወር ወደ ኮሎኝ መጣ። አሁንም ቤት ለማግኘት የተባበሩን የወንጌላዊት ቤተ ክርስቲያን ቁስ ኤኮፍ የተባሉ ነበሩ። የረዱንን፣ እስካሁን የሚረዱንን ጀርመናውያን በጎ ፈቃድ ሳስቡ፣ በቅዳሴ ጊዜ፣ «ለእኛ በጎ ነገር የሚያደርጉ የሰዎችን ልቡና አራራልን» እየተባለ የሚጸለየውን እንዳሰብ እንደዳለሁ።

ወደ ኮሎኝ ከመጣን በኋላ ቤተ ክርስቲያኑን በጋራ ነው የምንጠቀምበት እነሱ ጨርሰው ሲወጡ እኛ እንገባለን። ያካባቢው ሰዎች በጣም ይፈሩን ነበር። ቀደም ብለን ከደረሰን ጮኞችሁብን ይላሉ። ሥዕሎቻችንንም ለእኛ ዓይን አይሰማሙም የሚሉም ነበሩ። ምንጣፍ ተሰብስቦ፣ ሥዕል ወርዶ እንደገና በየሳምንቱ ተሰቅሎ ነበር። አዳራሹ እንዲህ እንዳሁኑ የተዘጋጀ አልነበረም። ሆኖም ትንሽ ምድጃ ከቤታችን አምጥተን ሻይ ቡና ሳንል አንሄድም። ዳቦ በየሳምንቱ መጋገር ነበረብን። የዳቦ ነገር ከተነሣ እንዴት ወደ ቱርክ ዳቦ እንደተዘዋወርን ልግለጽ። ታምሜ ሆስፒታል እገባና ዳቦ ይቀራል። ይህን ያየ አቶ ጌታቸው ደስታ በየሳምንቱ እየገዛ ይመጣ ነበር። ከዚያ በኋላ እኔም አልፎ አልፎ ሆነ ዳቦ የምጋግረው። ከአቶ ጌታቸው ደስታ ደግሞ ወሮ/ ፀሐይ ዘውዴ ተቀብላ እስከዛሬ ታመጣለች።

የመጀመሪያዋ የቤተ ክርስቲያን መኪና 1987 እ.አ.አ. ተገዛች። በዚያው ዓመት የልደትን በዓል በታሕሣሥ ወር ስናከብር፣ ሊቀ ካ አዲስ ተለማማጅ ነበር። በልደት ዋዜማ ምግብ ስናዘጋጅ ዋልን። ለክርስትና የተመዘገቡ ከካስል የሚመጡ ቤተሰቦች ስለነበሩ፣ በዋዜማው ቤተ ክርስቲያን ድረስ መጥተው ወደ ቤት እንደምንሄድ ነበር ንግግራችን፣ ሆኖም በተባባልነው ሰዓት አልደረሱም፣ ስንጠብቅ አመሸን፣ ቀሩ ብለን ዘግተን ስንወጣ አምስት ሆነው መጡ። ተያይዘን ወደ ቤት አመራን፣ በረዶው በጣም አስቸጋሪ ነበር። እቤት እንደደረሰን ስልክ ተደወለ። ከመጡት ተለይተው የቆዩ ሌሎች ሶስት ሰዎች ነበሩ የደወሉት። እንዲመጡ አድራሻውን ብንነግራቸውም አናውቀውም ስላሉ፣ እኔ «አንድ ጊዜ ሄደህ አምጣቸው እንጂ ምን ይደረግ» አልኩኝ እርሱም «እንኳን ለጎማ ለእግር ያዳልጣል» እያለ ከመጡት ሰዎች አንድ ሰው ይዞ ከቤት ወጣ። ቤተ ክርስቲያንም ሳይደርስ በረዶ አንሸራተቶት ከስልክ ብረት ጋር ይጋጫል፣ አብሮት የነበረው ሰው ጎኑ ላይ የመኪናዋ በር ከመታው በስተቀር መኪናዋም ከፊትዋ ከጥቅም ውጭ ስትሆን፣ ሊቀ ካ ምንም ጭረት ሳያገኘው ከመኪናዋ ይወጣል። ላሳጥረውና፣ ወደ ቤተ ክርስቲያን ሄደው የቀሩትን ሰዎች ይዘው ወደ ቤት እኩለ ሌሊት ገቡ። በማግስቱ ቅዳሴ ሳይታገል የልደትን በዓል አከበርን። ይህን ያነሣሁት የአምላክ ቸርነቱን ለመመስከር ነው። በሠላሳ ዓመት ያገልግሎት ዘመን በግል ችግር የቤተ ክርስቲያን አገልግሎት የተቋረጠበትን ጊዜ አላስታውስም። ሊቀ ካ. ለአገልግሎት በሚወጣበት ጊዜ፣ በልጆች ጤና በኩል ፈተና ይገጥሙኝ ነበር። እንዲጋጣሚ ቅዳሜና አሁድ ነበር ልጆች የሚታመሙት፣ በዚያን ጊዜ ታክሲ ጠርቶ ተረኛ ዶ/ር ፈልጎ ከልጆች ጋር ወዲያ ወዲህ ማለቱ ቀላል አልነበረም። አንዱን ትቶ አንዱን ይዞ መሄድ አይቻልም። እኔ በተደጋጋሚ ቀላል የማይባሉ የጤና ችግሮች ቢያጋጥሙኝም ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንዳለው የምችለውን እንጂ፣ የማልችለውን ስላልሰጠኝ አመሰግንዋለሁ።

የሊቀ ካ. አልግሎት በኮሎኝ ብቻ የተወሰነ አልነበረም። በጀርመን ከተሞች ብሎም በአውሮፓ ያላቸውን ቤተ ክርስቲያን እንቅስቃሴ ለማስፋፋት ወደ ተፈለገበት ቦታ ሁሉ ይጓዝ ነበር። «እኛ ከሄድን ብዙ ሰዎች አገልግለን እንመለሳለን። ፈላጊዎችን ወደ እኛ ኑ ካልን ሶስት አራት ሆነው ነው የሚመጡት» የሚል ነበር አስተሳሰቡ። በትምህርት ላይ የነበሩ ዲያቆናትም ለቤተ ክርስቲያናቸው የማይናቅ አስተዋጽዖ አበርክተዋል። ይሁንና ትምህርታቸውን ጨርሰው በሚመለሱበት ጊዜ ነበር ችግሩ ጎልቶ የሚታየው። በተለይም የቀብር ሥነ ሥርዓት ሲኖር በአንድ እጅ ጽና በሌላው መስቀል ስንቱን ይያዘው። ቤተ ክርስቲያንም ይህን እንዲያሟላ ተጠይቆ ነበር። አላደረገውም። ያለው አማራጭ የዲያቆን በጀት ለማግኘት እጅን ለልመና መዘርጋት ብቻ ነው። መለመን ምን ያህል እንደሚያሸማቅቅ ሁላችን እናውቃለን። ያውም በባዕድ ቋንቋ። በእግዚአብሔር እገዛ ልመናችንን ሰምቶ ከዕለታት አንድ ቀን አንዲት ፖስታ ብሥራት ይዞ ከአንድ ድርጅት መጣች። የብሥራቱ ቃል ከልመናችን የበለጠ በመሆኑ በደስታ ተላቀሰን። «ይህን የሠራው የእኛ ጸሎት አይደለም፣ ለእኛ የሚለምኑ ሰዎች አሉ» ነበር ያልነው። የምሥራቹ ቃል «የአንድ ዲያቆን በጀትና፣ ደመወዝ ሌሎች ቁሶች ከሚያገኙት ያነሰ በመሆኑ ሊስተካከል ስለሚገባ በጀት ተፈቅዷል» የሚል ነበር። ሆኖም ደመወዝ ከማስተካከል ይልቅ ረዳት የሚሆን አንድ ካህን ማስመጣት ይሻላል የሚለው ሃሳብ ታምኖበት፣ ቁስ መስፍን ገ/ማርያም ለክህነት ሥራ ከኢየሩሳሌም መጥተው ተቀጠሩ። ለትምህርት መጥቶ እዚሁ የቀረ ዲያቆን ዘለዓለም መንግሥቱ/በኋላ ቁስ/ በዲቁና፣ ታሪኩ ረዥም ቢሆንም ለትዝታ ያህል ይበቃል።

መቼም አለመታደል ሆኖ መንግሥት በተለዋወጠ ቁጥር፣ ቤተክርስቲያኒቱን እነሱ በመሰላቸው የተለያዩ ቀለም ቀብተው የሚያስቀምጧት አልጠፉም። “የቁሳርን ለቁሳር፣ የእግዚአብሔርን ለእግዚአብሔር” የሚለውን የጌታችንን መሪ ቃል አለማስተዋል ይመስላል። በመሆኑም እንደገና በአዲስ መልክ ተቃዋሚዎች ተነሡ። ለዚህም መሣሪያ ያደረጋቸው እላይ የተጠቀሱትን ሁለቱን ካህናት ነበር። ይሁንና ቁስ መስፍን ገ/ማርያም ስህተታቸውን አውቀው ይቅርታ በመጠየቅ የቀድሞ አገልግሎታቸውን ሲቀጥሉ፣ ቁስ ዘለዓለም መንግሥቱ ግን ወደ በርሊን በመሄድ ተገንጣይ ቤተክርስቲያን ለማቋቋም ደፋ ቀና ይሉ ጀመር። የቅድስት ማርያምና የብሥራተ ገብርኤል በሚል ስያሜ ቤተ ክርስቲያኑ ተቋቋመ። የኮሎኝን ቅ.ሚካኤል ቤተክርስቲያን ባርከው የከፈቱት አቡነ ኤልያስ ነበሩ ባራኪው። ይሁንና ምንም ያህል አገልግሎት ሳይሰጥ ተቋረጠ። ሊቀ ካ. በርሊን እየሄደ አገልግሎት ይሰጥ የነበረው ቀደም ብሎ ነበር። ሌሎች ካህናትም ከመጡ በኋላ በመተጋገዝ አገልግለዋል። በአሁኑ ጊዜ የበርሊን ቅዱስ አማኑኤል ቤተ ክርስቲያን የራሱ ካህን ተመድቦለት በአልግሎት ላይ ይገኛል። የነበረው የዲያቆን ችግር በልመና ገንዘብ እንደተወገደ ከላይ ተገልጿል። ቁስ ዘለዓለም መንግሥቱ ወደ በርሊን ሲሄዱ፣ የተፈቀደው የዲያቆን በጀት ለእኔ ነውና ሊከፈለኝ ይገባል ብለው ክስ መሠረቱ ገንዘቡን ለፈቀዱትም በጎ አድራጊዎች ጉዳዩን አስታወቁ። በመንግሥት በኩል የመሠረቱት ክስ ውድቅ ሆነ። ገንዘቡን የፈቀዱት ድርጅቶች ግን፣ እኛ በለገሰነው ገንዘብ የምትጣሉ

ከሆነ ባጀቱ ታጥፏል። አይሰጣችሁም ተባለ። «ደስታ በሽታ» የሚባለው እንዲህ ሲሆን ነው ማለት ነው። የዲያቆን ችግር እንደገና ተከሰተ። እስካሁንም ቤተ ክርስቲያኒቱ ቋሚ የሆነ የዲያቆን በጀት የላትም።

የሚቀጥለው በዓል ትንሣኤ ነበር። እንዴት እሆናለሁ እያለ ሊቀ ካ እህህ ማለት ጀመረ። እግዚአብሔር ያውቃል እያልን ሕመማት ደረሰ። ሰኞ ጠዋት ከማናውቀው ሰው ከእስፓኝ ፖስታ ደረሰው። የሚለው «አባቴ አያውቁኝም። ዲያቆን ነኝ። ዘካርያስ ወልደ ሐና እባላለሁ። እኔ የማውቅዎት በዶይጅ ቬላ ስብከት ሲያስተላልፉ ነው። እኛ የነበረው አርሲ ባሌ ጎባ ነው። ፈቃድ ስላለኝ እባክዎን ወደ እርስዎ እንድመጣ ይጋብዙኝ» ነበር። ተአምራት ሆነብን። የግብግብ ደብዳቤ በፍጥነት ተዘጋጅቶ ተላከለት። እስከናየው እውነት አልመሰለንም። ዘካርያስ ወልደ ሐና የጸሎተ ሀሙስ ዕለት መጣ። ትንሣኤን አብረን አሳለፍን። ሰኞ የማዕድት ዕለት ወደ ኖርዌይ ሸገነው። እንዲቆይ ለምነው ነበር። አልሆነም።

ዕለት ከዕለት የእኛ ቤተክርስቲያኑን መጋራት የሚያስቆጫቸው የአካባቢው ሰዎች ነበሩ። እንዲያውም ክርስትና የተነሣበት፣ KONFIRMATION ያደረግንበት ቤተ ክርስቲያን እንዴት ለሌሎች ይሰጣል የሚሉም ነበሩ። ለፈገግታ ያህል አንድ ትዝታ ላንሣ። እሁድ እሁድ እየደወለች ብስጭቷን የምትገልጽ ሴት ነበረች። አንድ ቀን እኔ ስልክ ሳነሣ «ትንሿ ጥቁር ነሽ ወይስ ትልቋ» ብላ ስልኩን ዘጋችው። ብዙ ገንዘብ በማውጣት አሁን ባለበት ሁኔታ አሳደሱት። ሰኞ ሰኞ በየሳምንቱም የአካባቢው ሽማግሌዎችና አሮጊዎች እየተገናኙ እንዲዘናኑበት መርሃ ግብር አወጡ። ከእነጭራሱ አዲስ ወጣት ቄስ ሾሙበት። እኛንም በየምክንያቱ ውሃ ቀጠነ በማለት ለማበሳጨት ይሞክሩ ነበር። በአንድ አጋጣሚ የተለያዩ የቤተ ክርስቲያን እምነት ተከታዮች በአንድ ላይ ወደ ጄኔቫ የሚጓዙበት መርሃ ግብር ተዘጋጅና ወር/ መሠረት አለ ፈለገ ሰላም እና እኔ ቤተ ክርስቲያናችንን በመወከል ሄደን ነበር። አዲስ የተሾመው ሞካ የተባለው ቄስ ስለ አንድነት፣ እኛንም እንዴት እንደተቀበሉን ንግግር አደረገ። ንግግሩን ሲጨርስ ጥያቄ እንዳቀርብ ፈቃድ በመጠየቅ፣ ያለውን ችግር ሁሉ በመዘርዘር ተናገርኩ። በተለይ የስቅለቱን ሥዕል ጭምር ያስነሡን ስለነበር፣ ያ ሥዕል ለክርስቲያኖች ሁሉ አንድ ትርጉም የያዘ በመሆኑ እንዴት ይነሣ ትሉናላችሁ በማለት ስሜትና ልቅሶ በተቀላቀለበት ሁኔታ ስለ አንድነት የተናገረው ትክክል እንዳልነበር ተናገርኩ። ሁሉ ሰው ደገጠ። ቄሱም እኛ እንደዚህ ያዘናችሁ አልመሰለንም አለኝ። ከሰብሰባው ስንወጣ ብዙዎች አነጋገሩኝ ካቶሊኮችም ነበሩ። ሌላ ቤተ ክርስቲያን ብታገኙ ትወጣላችሁ ወይ ብለው የጠየቁኝም ነበሩ። በተለይ ሁለት ሽማግሌዎች «እኛ፣ ሞካን/ቄሱን/ ሁለት ቤተክርስቲያን ነው ያለን ያንን ለነሱ እንተውላቸው ብለን ሀሳብ አቅርበን ነበር፣ እርሱ ግን «ይህ ፍቅር ሳይሆን በዓይኔ መጣችሁ» ነበር ያለን ብለው አጫወቱኝ። ላሳጥረውና፣ ምንም ሳይቀረው አሳድሰው ጥለውልን ሄዱ። ቄሱ ቀልፉን ያስረከበን እኔታችን ድረስ መጥቶ ቁርስ እየበላን እየተጫወትን «እኔ ለዚያ ቦታ ልቤን እንደተራራ ከፍ አድርጌው ነበር። ነገር ግን ጸሎታችሁ ተራራ ይፈነቅላል» ነበር ያለን። በአሁኑ ጊዜ ቤተ ክርስቲያኑን በመግዛታችንም ጭምር በእኩልነት ደረጃ ያዩናል። ያካባቢው ሰዎችም ስለለመዱን ፍርሃታቸው ተወግዷል። »እግዚአብሔር ከእኛ ጋር ከሆነ ማን ይቃወመናል» የሚለው የቅዱስ ዳዊት መዝሙር የዘወትር መዝሙራችን ነው።

በጀርመን ያላችው ቤተክርስቲያን፣ ያገልጋዮች በጎ ፈቃድ ባይጨመርበት እዚህ ባልተደረሰ ነበር። እዚህ ላይ አንድ ነገር ልል እወዳለሁ። በዚህ ዓይነት ሁኔታ የተቋቋመችው ቤተክርስቲያን ከአንድ ወደ አሥር ደርሳ ካህናት የአየራሳቸውን ደብር እየመሩ፣ በአሁኑ ጊዜ ግን ሁኔታዎችን እንደዋዛ የሚያዩና፣ ለትብብር በጎ ፈቃድ የጎደላቸውን ማየት አስገራሚ ነው። መላእክት የዘመሩት «ሰላም በምድር ለሰዎችም በጎ ፈቃድ» የሚል ነው። በጎ ፈቃድ ከሌለ ሥራ ይቃናል ማለት ይከብዳል።

በእንዲህ ዓይነት ጽሁፍ ሁሉን መዘርዘር ባይቻልም፣ ከትዳር ኃላፊነት ውጭ፣ በካህን ሚስትነቴ በቤተ ክርስቲያን አገልግሎት የነበረኝን ድርሻ ለሚጠይቁ፣ «ቀኝህ የምትሠራውን፣ ግራህ አትወቅ» የሚለው የመጽሐፍ ቅዱስ ነው መልሴ። ባጠቃላይ፣ ቤተ ክርስቲያኒን በንቁ ተሳትፎ ለማገልገል ከነበረኝ ጥማት ረከቻለሁ። ምኞቱ ሙሉ በሙሉ ተፈጽሞልኛል። አንድ አንድ ጊዜ እንዲያውም የምጠላውን የውጭ አገር ኑሮ እንድናር አምላኬ የፈቀደው ምኞቱን ለመፈጸም ነው። ምናልባትም፣ በሀገር ውስጥ ይህ የአልግሎት ዕድል ላይኖረኝ ይችል ነበር ብዬ የማስብበትም ጊዜ አለ።

በመጨረሻው ላይ ለገልጸው የምፈልገው፣ ልጆቼ የሱድስትና የሶስት ዓመት በነበሩበት ጊዜ፣ ወደ ሀገሬ ሄጄ ነበር። በዚያን ጊዜ የኢ.አ.ተ. ቤተ ክርስቲያን ፓትርያርክ የነበሩት ብጹዕ አቡነ ተክለሃይማኖት ልጆቼን ይባርኩልኝ ዘንድ ቀጠሮ ይገባ፣ በብጹዕ አቡነ ኤልያስ አቅራቢነት፣ ከልጆቼ ጋር ቀረብኩ። ቅዱስነታቸውም ብዙ ጥያቄዎችን ጠየቁኝ። እኔም ስለ ግብፁ፣ ስለ ሶርያ ቤተ ክርስቲያን ምእመናኖቻቸው ምን ያህል ብርቱ እንደሆኑ፣ በጀርመን አገር ገዳም እንደመሠረቱ ስነግራቸው፣ ተደስተው «እኛንተም በርቱ፣ እኛም ገዳም ይኖረናል፣ በጀርመን ያላችው ቤተ ክርስቲያን እኮ እኛ የማንሠራውን ነው የምትሠራው፣ ከሁሉም እነዚህን ሁለት ሰዎች እግዚአብሔር ማገናኘቱ ነው የሚገርኝ» አሉ ወደ አቡነ ኤልያስ ዘወር ብለው። ሁልጊዜ ንግግራቸውን አስበዋለሁ። በአገልግሎቱ ዘመን ሁሉ አደራ እንደጣሉብኝ ያህል እየተሰማኝ ብርታት ሆኖኝ ኖሯል። አሁንም የብጹዕ ወቅዱስ አቡነ ተክለሃይማኖት በረከታቸው አይለዩን።

እቤቱ ሺህ ልሣን ቢኖረኝ፣  
ደግሜ ደግሜ ደግሜ ባመሰግን እንዴት ደስ ባለኝ።  
ወስብሐት ለእግዚአብሔር

ንጋት ከተማ

**«ኢየሩሳሌም ሆይ እግሮቻችን በአደባባይሽ ቆሙ»**

ከቡር ዳዊት « ትንቢት ይቀድሞ ለነገር » እንዲሉ ይህችን ኃይለ ቃል ስለእኛ የተናገራት ይመስላል። ከልጅነታችን አንሥ ቶ ስለጌታችን ሰዉ መሆንና ሥጋ መልበስ፣ ስለ ቅድስት እናቱ መመረጥ፣ ብሥራትና መከራ ስደት ስንሰማ በአይነ ጎሊናችን ኢየሩሳሌምን ስንመለከት ስንቃኝ አድገናል። ቤተሰቦቻችን ጌታ እንደ ሰዉ የተወለደባትን፣ እንደ ልጅ ያደገባትን፣ የተጠመቀባትን፣ እንደ መምህር እየተዘዋወረ የሰበከባትን፣ የጾመ የጸለየባትን፣ መከራ የተቀበለባትን፣ የተሰቀለባትን፣ ሞትን



ድል አድርጎ የተነሣባት ያረገባትን ስፍራ ለማየት ሲሙኙ እኛም አብረን ስንመኝ ኖረናል። « መልካም ተመኝ መልካም እንድታገኝ » ነዉና ምኞታችን በከንቱ አልቀረም።

መንፈስ ቅዱስ ብቻ ባወቀ በጎሮጎሮሳዊዉ የዘመን ቀመር 2007 ዓ ም ላይ ሊቀ ካህናት ዶክተር መርዓዊ ተበጀ ኢ የሩሳሌምን እንሳለም የሚል ሀሳቦችን ለምእመናን ሁሉ በምድረ ጀርመን በሚገኙ በየሄዱባቸዉ አብያተ ክርስቲያናት ሁሉ አቀረቡ። በመጀመሪያዉ የጥሪ ደወል ልባቸዉ የተነካ ከአርባ በላይ ምእመናን ተሰባስቡና የትንሣኤን በዓል በኢየሩሳሌም ለማክበር ተጓዙ። እዚህ የቀረነዉ ደግሞ በመንፈስ አብረን ተጓዘን። በረከታችሁ ይድረሱን እያልን። ሊቀ ካህናት በወቅቱ የጉዞዉ አስተባባሪና መሪ ነበሩ። እኔ በተራዬ ከወንድሞችና ከአንዲት እጎት ጋ የጉዞ ማስተባበር ኃላፊነትን ላለፉት ሁለት ዓመታት ተረከቤ ሂደቱን በቅርብ ስመለከት፣



Pilgerreise ins Heilige Land (2013)

ያኔ እኝህ አባት የዘግጅቱ ኃላፊነት በትከሻቸዉ ላይ ወድቆ ሳለ እሳቸዉ ሥራዉ መከናወኑን ተሳላሚ ምእመናንም እዚያ ሄደዉ ሳለ ማየት የሚገባቸዉን ሳያዩ እንዳይመለሱ እንደ አንድ የቀለም መምህር ሲደርቁ በመመልከቱ እስካሁን አደንቃለሁ። ሰዎች በጎ ፈቃድ እስካላቸዉ ድረስም ሊያድርጉት የሚሳናቸዉ ነገር እንደሌለም ግሩም ማሳያ ሆኖኛል።

ኢየሩሳሌምን ተሳልመዉ የተመለሱ ወገኖቻችን በብዙዎቻችን ላይ ያሳደሩት የጉጉት መንፈስ ይህችን ሥፍራ ሳይመሽ በጊዜ ልያት የሚል ግፊትን እኔም ላይ በማስከተሉ ለሁለተኛ ጊዜ የተጓዘዉን የተሳላሚ ቡድን ተቀላቅቼ ለመጓዝ ወሰንኩ። በእርግጥም ጌታ እንደ ሰዉ

የተወለደባትን ምድር መርገጥ ከምንም በላይ እርሱ ኢየሱስ ክርስቶስ በኪደተ እግሩ የቀደሳትን ምድር መሳለም እንዴት ያለ ስሜት እንደሚፈጥር ያን ቦታ የረገጡ ሁሉ ይፍረዱኝ። «ህየ ህየ ህየ ንሰግድ ኩልነ ነበ ቆመ እግረ እግዚእነ» እያልን ያችን በመንፈስ የምናልማትን ምድር ተመላለስንባት። በዚህ ጉዞ ደግሞ አባታችን ሊቀ ካህናት የጉዞዉ አስተባባሪ ብቻ ሳይሆኑ በየደረሰንበት ሥፍራ ስለቦታዉ ታሪክ መጽሐፍ ቅዱሱን እያጣቀሱ የሚተርኩልን አስጎብኚያችን ጭምር ነበሩ። (ጀርመናዊ አስጎብኚ እንደነበረን ሳይዘነጋ ማለት ነዉ)

በበኩሌ በአገር ቤት የማዉቀዉ የተሳላሚ ጉዞ ከዚህ ይለያል። ዛሬም ይህንኑ ዓይነት የተሳላሚ ጉዞዎች ተጠናክረዉ ምእ መናንን እያሰባሰቡ ወደየገዳማቱ እንደሚያደርሱና በመንፈሳዊ ቆይታም በትምህርትና በመዝሙራት እያገጹ እንደሚመልሱ እስማላሁ። እንዲያውም አሁን የጉዞ አስተባባሪዎች ዓይነትና ብዛት እኔ ቀደም ሲል ከማዉቀዉ መብለጡንም ተረድቻለሁ። ያዉ ወፍ እንዳገሯ ነዉና የምዕራቡን ዓለም መነሻ ያደረገዉና ወደ መካከለኛዉ ምሥራቅ የሚደረገዉ የተሳላሚ ጉዞ እንዳልከት ከዚያኛዉ ይለያል በዓላማዉ ሳይሆን በይዘቱ ማለቴ መሆኑም ይታወቅ። ጉዞዉ በአዉሮፕላን፣ ማረፊያዉም ዘመናዊ ሆቴል፣ ስንቁም የጣመ የላመዉ የየሆቴሎቹ የተከሸነ ምግብ። ወይ ጉድ ይሄም የቅምጥል መንፈሳዊ የተሳላሚ ጉዞ እኮ የሚቆረቆራቸዉ አሉ። መኝታዉ የሚቀፋቸዉ፣ ምግቡ የማይጥማቸዉ፣ ሆቴሉ ደረጃዉ የሚያንስባቸዉ፣ ሽረ ስንቱ። ግን ከጀርመን የተጀመረዉ የተሳላሚ ጉዞ አንዴ እንደተከፈተ ቧንቧ መወረዱን ቀጥሎ ዘንድሮ ሰባተኛ ዓመቱን ያዘ። ለሰባተኛ ጊዜም ተጓዘ። የሀሳቡ ጠንሳሽ ዛሬ የታሪክ ማኅደርነታቸዉን እና ዕድሜ ቢገፋም የማወቅ ጉጉት ሊበርድ እንደማይችል ያስመሰከሩት አባት ናቸዉ። ይህንን በተለይ ዘንድሮ 52 ሆነን ለመሳለም ወጥተን ወደ ቤታችን ከመመለሳችን አንድ ቀን ቀደም ብሎ ባደረግነዉ ዉይይት ከአብዛኞቹ ተሳላሚዎች ቃል አድምጠናል።

«አባት ያበጀዉ ለልጅ ይበጀዉ» የሊቀ ካህናት ዶክተር መርዓዊ ተበጀ ግሩም አባባል እዚህም ትደገም። እሳቸዉ የጠነሰሱት ይህ የኢሩሳሌም ተሳላሚዎች ጉዞ እዚያ የሚገኙ መንፈሳዊ አባቶቻችንን አናኗር፣ የቀድሞ የሀገር መሪዎቻችንና መንፈሳዊ አባቶቻችን ያቆዩልንን መንፈሳዊ ሀብትና ቅርስ እዚያ የተገኘን ሁሉ እንድናይ እድል ሰጥቶናል። በዚህ ምክንያትም ነዉ ከአባቶቻችን ጎን ለመቆም ልባችን የተነሣሣዉ። በኢየሩሳሌም ጎልጎታ በዴር ሱልጣን ከግብፃዉያን መነኮሳት ጋ የተጋፈጡትን ዉዝግብ፣ በቢታንያ አልአዛር በምስካብ ቅዱሳን ለረዥም ዓመታት በመንፈሳዊ አገልግሎትና ጾም ጸሎት ተወስነዉ በዕድሜና ጤና እክል በጡረታ ላይ የሚገኙ አባቶች እና እናቶች መነኮሳት ይዞታ ቃኘን። ልባቸዉ የተነካ ምእመናን እዚህ ስንመለስ ተሰባስበዉ ማ ጎ በር ማቋቋም እንደሚበጅ ተነጋግረዉ ወሰኑ።

ምንም እንኳን ማኅበሩ ከተቋቋመ ቢሰነብትም በጀርመን ሕግ መሠረት በሕጋዊ መንገድ ተመዝግቦ እዉቅናዉን ካገኘ ከሁለት ዓመት አይበልጥም። ማኅበሩ ሰባት የሥራ አስፈፃሚ አባላት ሲኖሩት ላለፉት ሁለት ዓመታት የተሳላሚዎችን ጉዞ በማስተባበርና በማደራጀት አገልግሏል። ወደፊትም በጀርመን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን የኢየሩሳሌም ተሳላሚዎች ማ ጎ በር ተጠናክሮ በመቀጠል የተነ ሣ ለትን ዓላማ ከግብ ያደርሳል የሚል ተስፋዬ ፅኑ ነዉ። ይህንንም በየጊዜዉ ቦታዉን የመርገጥ ድል ያገኙ ወገኖቻችን በሚያሳዩት ስሜት መረዳት ይቻላል።

ለሁሉም ነገር መነሻ አለዉና ሀሳቡን ያመጡትን በጀርመን ሀገር ቤተ ክርስቲያን እንዲኖረን ከፍተኛ ጥርት በማድረግ ዛሬ ከአንድ ወደ አሥር አብያተ ክርስቲያናት እንዲስፋፉ ምክንያት የሆኑትን መንፈሳዊ አባታችን ሊቀ ካህናት ዶክተር መርዓዊ ተበጀ ከዚህ ከ ኢ የሩሳሌም የተሳላሚዎች ጉዞ ጋርም ዘወትር ይታወሳሉ።

« ለጌታዬ ለእግዚአብሔር ስላደረገልኝ ምን እመልሳለሁ ምስጋና ነዉ እንጂ ሌላ ምን እላለሁ! » ስል አዜማለሁ!

ቸርነቱ የማያልቀው የአባቶቻችን አምላክ ስሙ የተመሰገነ ይሁን!

ሸዋዬ ለገሠ

### የሠላሳ ዓመቷ ቤተ ክርስቲያናችን

ላለፉት ሠላሳ ዓመታት በጀርመን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን አንድ ሙሉ ሰዉ ሊያከናውነዉ የሚገባዉን ተግባር ስታከናዉን ቆይታለች። በስደት ለሚገኙ ምእመናን ቤተ ክርስቲያን ከሀገር ወጭ የምትገኝ ሀገራቸዉ ከቤተሰብ ርቀዉ ቢገኙ ቤተሰባቸዉ፣ ከቤታቸዉ ቢወጡም ቤታቸዉ ናት። ቤተ ክርስቲያን እንኳን ከልጅነታቸዉ ጣዕሚን በቅርብ አዉቀዉ ላደጉ የእ ምነቱ ተከታዮች ቀርቶ ከዕለተ ክርስትናቸዉ በኋላ ደጅን ረግጠዉ ለማያዉቁ ግን



Braut und Bräutigam während der kirchlichen Trauung

በስደት ዓለም በተለያዩ ዉጣ ዉረዶች አልፈዉ ዕድሜያቸዉን ለገፉትም ጭምር በተለይም የስደት ዓለም ቤተ ክርስቲያን ልዩ ትርጉም አላት። ይህንንም በዓመታዊ ሃይማኖታዊ በዓላት አንዳንዴም በንግሥ ክብረ በዓላት ላይ ብቅ የሚሉትን ወግኖች ገ ጽ ታ በመመልከት በግል ጽ መረዳት ይቻላል። ቤተ ክርስቲያን ያዘኑትን ታጽናናለች፣ ለተጨነቁ ጭንቅን ታቀላለች፣ ዘመድ ለናፈቃቸዉ ዘመድ ትሆናለች፣ በጥቅሉ ቤተ ክርስቲያን በስደት ዓለም ያሉ ወገኖች ሲያዘኑ አዝና ሲደስቱ ደስታቸዉን ተካፍላ ዘወተር ከጎናቸዉ በመቆም እናትነቷን በማላየት ታጽናናለች።

ይህች ቤተ ክርስቲያን በጀርመን አገር ሐዋርያዊ ተግባሯን ከጀመረች አንስቶ በተለይ በኮሎኝና አካባቢዉ ሀብተ ጥምቀትን በመስጠት በመንፈስ ቅዱስ የወለደቻቸዉ ልጆቿ ቁጥር ከዓመት ዓመት እየጨመረ በመሄድ ላይ ነዉ። ወደ ትዳር ዓለም ለሚገቡት ሥርዓተ ትክሊልን በሞት ለተለዩት ደግሞ ጸሎተ ፍትሃትን በየጊዜዉ ማድረጋም ለማይለካዉ አገልግሎቷ ማሳየ ከበዙ ጥቂቱ ነዉ። ይህ ጸጋ የተገኘዉም ቤተ ክርስቲያን በቅርብ በ ስደት ዓለምም በመገኘቷ ነዉ።

ብዙዎች ምእመናን ቤተ ክርስቲያናቸዉ ሳምንቱን ሙሉ በሥራና በሀሳብ ተወጠረዉ ሲከርሙ እሁድ እሁድ ደጅ በመገኘት አቅማቸዉን ለቀጣዩ ሳምንት የሚያጠናክሩባት የመንፈስና የ አካላቸዉ መታደሻ መሆኗን ይናገራሉ። ከዚህ በላይ የሚገልጹት ቃል አጣሁ እንጂ ከዚያም በላይ ናት ቤተ ክርስቲያን በስደት ዓለም። ዓሣ ከባህር ዉጪ ሕይወቱ እንደማይሰነብት ሁሉ ለክርስቲያናችም ቤተ ክርስቲያናቸዉ እንደ ዚያ ናት። የተጠፋፉት የሚገናኙባት፣ ሀሳብ የሚያዋዩትን ወገን የሚያዉቁባት

ትልቅ ትንሹን እኩል የምታስተናግድ ቤተ ክርስቲያን መሆኗን ለመረዳት ቤተ ክርስቲያን በአቅራቢያቸዉ የሌለ እና ረዥም መንገድ ተጉዘዉ የቅዳሴዉን ዜማ፣ የመስቀሉን በረከት የዕጣኑን መዓዛ እየናፈቁ በሳምንት ቢያቅታቸዉ እያሰለሱ የሚመጡ ወገኖቻችንን ጠጋ ብሎ ማዋየት በቂ ነዉ።

ዛሬ በዘመናችን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን እ ምነቷን ለማስፋፋትና ለሐዋርያዊ ትልኮ ሳይሆን ልጆቿን ተከትላ የተሰደደች እናትን ትመስለኛለች። « ልጄን ያለ ልጅ አከለ » ይላሉ አባቶች። ከላይ በመጠኑ ለመግለጽ እንደተሞከረዉ በስደት ዓለም በባዕድ ምድር የምትገኝ ቤተ ክርስቲያን ጥጓን ሽተዉ ለቀረቧት ብቻ ሳይሆን እጅግም በደ ጎናቸዉ ሳይፈልጹት ሕመም፣ መከራ እንዲሁም የማይቀረዉ የመጨረሻ የፈጣሪ ጥሪ ሞት በተራ ወደ እነሱ ሲቀርብ ለሚሻት ሁሉ ሳታዳላና ሳትቀየም ሁሉን ልጆቼ ብላ ልታስታምም፣ ልታጽናና ብላም ልታቃብር ከተፍ ትላለች። በተቃራኒዉ ግን ይህች ልጆቿን ብላ የተሰደደች ቤተ ክርስቲያን ተገቢዉን እንክብካኤ ከልጆቿ ብዙም ስታገኝ አትታይም። እንደ እናትነቷም የእናት ወግ የሚያሳይዋት ልጆቿ እጅግ ዉሱን መሆናቸዉ ያስደምማል። በዉጭዉ ዓለም በተለይ በምዕራቡ የዓለም ምድብ የተሰደደዉ ወገን እንኳን ለቤተ ክርስቲያኑ ለራሱም ጊዜ ያለዉ አይመስልም። ብር ብሎ እንደወጣ ዕለት በዕለት ብር ብር እንዳለ ከብር እንደተባረረ፣ ስለ ብር እንዳለመ፣ ስለ ብር እንዳወራ፣ ስለ ብር እንደተካሰሰ ዕድሜዉን ሲገፋ ይስተዋላል። «ሰዉ ሆይ አፈር ነህና ወደ አፈር ትመለሳለህ» የማይሻር አምላካዊ ቃል ነዉ። ሰዉ ኃላፊነቱን ለማጠየቅ ልዑል አምላክ እንደልቤ ያለዉ ቅዱስ ዳዊት «ሰዉስ እንደ ጥላ ነዉ፣ ያከማቻል የሚሰበሰቡለትን አያዉቅም» ይላል። ቀጥሎም «የሰዉ ዕድሜ ሰባ ግፋ ቢል ሰማንያ ነዉ» ሲል ያሳስባል።

ሰዉ በተፈቀደለት የዕድሜ ዘመን መንፈሳዊ ነኝ ካለ ራሱን እዉነትን ከሚወደዉ መንፈስ ጋ አያይዞ መኖር የሚያዋጣዉ ብቻ ሳይሆን ብቸኛ መንገዱ ነዉ የሚሆነዉ። እያንዳንዳችን በተሰጠን ዉስን ዕ ድሜ ለነፍሳችን አረፍትን ለአእምሯችን መረጋጋትን ለምትለግሰን ቤተ ክርስቲያን የበኩላችንን ለማድረግ ብንሞክር ዘወተር የምንደስትበትን ሥራ ሠራን ማለት ነዉ።

በጀርመን ሀገር ቤተ ክርስቲያንን ለመመሥረት የተሰባሰቡ እና ምክንያት የሆኑ እነዚያ ቀዳሚዎቻችንን ዛሬ በተደራጀችዉ ቤተ ክርስቲያን ተጠቃሚ የሆንን ም እ መናን ሁሌም እንመርቃቸዋለን። ለዚህ በጎ ተግባር ፋና ወጊ የሆኑት ሊቀ ካህናት



ዶክተር መርዓዊ ተበጅ «አባት ያበጀው ለልጅ ይበጀው» የሚሉት አባባል ሁሌም «እውነትም!» ታስብለኛለች። ያደለው እና ዘወትር ሲመረቅ እንዲኖር ከፈጣሪ የተፈቀደለት አባት ለልጆቹ በሚተወወደው ወርስ እንኳን ወዳጅ ጠላትም ቢሆን እያየም ሆነ እየሰማ የማይክደውን የማይፈርስ መሠረት ጥሎ ማለፍ ይታደላል። አባታችን ሊቀ ካህናት ዶክተር መርዓዊ ተበጅ /አርስዎ/ እንደሚገኘውም የቀድሞ አባቶቻችን ወደ ዚ ህች ዓለም የመጡበትን አከናወነው ቀኑ ሲደርስ ሊያልፉ ግድ ነው። በጀርመንና በሌሎች የአውሮጳ ሀገሮች ያጠናከሯት ቤተ ክርስቲያን ግን በዘላለማዊነቷ እርሳቸውን መዘንጋት አይቻላትም።

በኩሎች ደብረ ሰላም ቅዱስ ሚካኤል ሰበካ ጉባኤ አስተዳደር እና በሰበካ ጉባኤ አባላት እንዲሁም የቤተ ክርስቲያንቱ መንፈሳዊ አገልግሎት ተጠቃሚ በሆኑት ምእመናን ስም ልባዊ ምስጋና አቀርባለሁ። ላለፉት ሥራቸው የሚያይ ብቻ ሳይሆን የሚያስተውል ሁሉ ይመርቃቸዋል።

እግዚአብሔር የአገልግሎት ዘመናቸውን ይባርክላላላ ዓመታት በጀርመን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን አንድ ሙሉ ሰው ሊያከናውነው የሚገባውን ተግባር ስታከናውን ቆይታለች። በስደት ለሚገኙ ምእመናን ቤተ ክርስቲያን ከሀገር ውጭ የምትገኝ ሀገራቸው ከቤተሰብ ርቀው ቢገኙ ቤተሰባቸው፣ ከቤታቸው ቢወጡም ቤታቸው ናት። ቤተ ክርስቲያን እንኳን ከልጅነታቸው ጣዕሚን በቅርበት አወቀው ላይን የእምነቱ ተከታዮች ቀርቶ ከዕለተ ክርስትናቸው በኋላ ደጅን ረግጠው ለማያወቁ ግን በስደት ዓለም በተለያዩ ወጣ ወረዶች አልፈው ዕድሜያቸውን ለገፋትም ጭምር በተለይም የስደት ዓለም ቤተ ክርስቲያን ልዩ ትርጉም አላት። ይህንንም በዓመታዊ ሃይማኖታዊ በዓላት አንዳንዴም በንግ ሥ ክብረ በዓላት ላይ ብቅ የሚሉትን ወገኖች ገጽታ በመመልከት በግልጽ መረዳት ይቻላል። ቤተ ክርስቲያን ያዘኑትን ታጽናላለች፣ ለተጨነቁ ጭንቅን ታቃልላለች፣ ዘመድ ለናፈቃቸው ዘመድ ትሆናለች፣ በጥቅሉ ቤተ ክርስቲያን በስደት ዓለም ያሉ ወገኖች ሲያዝኑ አዝና ሲደስቱ ደስታቸውን ተካፍላ ዘወተር ከጎናቸው በመቆም እናትነቷን በማሳየት ታሳስባለች

ብዙዎች ምእመናን ቤተ ክርስቲያናቸው ሳምንቱን ሙሉ በሥራና በሀሳብ ተወጠረው ሲከርሙ እሁድ እሁድ ደጅ በመገኘት አቅማቸውን ለቀጣዩ ሳምንት የሚያጠናክሩበት የመንፈስና የ አካላቸው መታደሻ መሆኗን ይናገራሉ። ከዚህ በላይ የሚገልጹት ቃል አጣሁ እንጂ ከዚያም በላይ ናት ቤተ ክርስቲያን በስደት ዓለም። ዓሣ ከባህር ወጪ ሕይወቱ እንደማይሰነብት ሁሉ ለክርስቲያኖችም ቤተ ክርስቲያናቸው እንደ ዚያ ናት። የተጠፋፉት የሚገናኙበት፣ ሀሳብ የሚያወቁትን ወገን የሚያወቁበት ትልቅ ትንሹን እኩል የምታስተናግድ ቤተ ክርስቲያን መሆኗን ለመረዳት ቤተ ክርስቲያን በአቅራቢያቸው የሌለ እና ረዥም መንገድ ተጉዘው የቅዳሴውን ዜማ፣ የመስቀሉን በረከት የዕጣኑን መዓዛ እየናፈቁ በሳምንት ቢያቅታቸው እያሰለሱ የሚመጡ ወገኖቻችንን ጠጋ ብሎ ማዋየት በቂ ነው።



Vorstandsmitglieder Versammlung

ዛሬ በዘመናችን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ምነቷን ለማስፋፋትና ለሐዋርያዊ ትልቅ ሳይሆን ልጆቿን ተከትላ የተሰደደች እናትን ትመስለኛለች። « ልጄን ያለ ልጅ አከለ » ይላሉ አባቶች። ከላይ በመጠኑ ለመግለጽ እንደተሞከረው በስደት ዓለም በባዕድ ምድር የምትገኝ ቤተ ክርስቲያን ጥጓጓ ሽተው ለቀረቧት ብቻ ሳይሆን እጅግም በደ ጎናቸው ሳይፈልጉት ሕመም፣ መከራ እንዲሁም የማይቀረው የመጨረሻ የፈጣሪ ጥሪ ሞት በተራ ወደ እነሱ ሲቀርብ ለሚሻገት ሁሉ ሳታዳላና ሳትቀየም ሁሉን ልጆቿ ብላ ልታስታምም፣ ልታጽናና ብላም ልታቃብር ከተፍ ትላለች። በተቃራኒው ግን ይህች ልጆቿን ብላ የተሰደደች ቤተ ክርስቲያን ተገቢውን እንክብካኤ ከልጆቿ ብዙም ስታገኝ አትታይም። እንደ እናትነቷም የእናት ወግ የሚያሳይዎት ልጆቿ እጅግ ወሱን መሆናቸው ያስደምማል። በወጭው ዓለም በተለይ በምዕራቡ የዓለም ምድብ የተሰደደው ወገን እንኳን ለቤተ ክርስቲያኑ ለራሱም ጊዜ ያለው አይመስልም። ብር ብሎ እንደወጣ ዕለት በዕለት ብር ብር እንዳለ ከብር እንደተባረረ፣ ስለብር እንዳለመ፣ ስለ ብር እንዳወራ፣ ስለ ብር እንደተካሰሰ ዕድሜውን ሲገፋ ይስተዋላል። «ሰው ሆይ አፈር ነህና ወደ አፈር ትመለሳለህ» የሚለው የማይሻር አምላካዊ ቃል ነው። ሰው ኃላፊነቱን ለማጠየቅ ልዑል አምላክ እንደልቤ ያለው ቅዱስ ዳዊት «ሰውስ እንደ ጥላ ነው፣ ያከማቻል የሚሰበስብለትን አያወቅም» ይላል። ቀጥሎም «የሰው ዕድሜ ሰባ ግፋ ቢል ሰማንያ ነው» ሲል ያሳስባል።

ሰው በተፈቀደለት የዕድሜ ዘመን መንፈሳዊ ነኝ ካለ ራሱን እውነትን ከሚወደው መንፈስ ጋ አያይዞ መኖር የሚያዋጣው ብቻ ሳይሆን ብቸኛ መንገዱ ነው የሚሆነው። እያንዳንዳችን በተሰጠን ወሰን ዕድሜ ለነፍሳችን እረፍትን ለአእምሯችን መረጋጋትን ለምትሰጣለን ቤተ ክርስቲያን የበኩላችንን ለማድረግ ብንሞክር ዘወተር የምንደሰትበትን ሥራ ሠራን ማለት ነው።

በጀርመን ሀገር ቤተ ክርስቲያንን ለመመሥረት የተሰበሰቡ እና ምክንያት የሆኑ እነዚያ ቀዳሚያቸውንን ዛሬ በተደራጀቸው ቤተ ክርስቲያን ተጠቃሚ የሆንን ምእመናን ሁሌም እንመርቃቸዋለን። ለዚህ በጎ ተግባር ፋና ወጊ የሆኑት ሊቀ ካህናት ዶክተር መርዓዊ ተበጅ «አባት ያበጀው ለልጅ ይበጀው» የሚሉት አባባል ሁሌም «እውነትም!» ታስብለኛለች። ያደለው እና ዘወትር ሲመረቅ እንዲኖር ከፈጣሪ የተፈቀደለት አባት ለልጆቹ በሚተወወደው ወርስ እንኳን ወዳጅ ጠላትም ቢሆን እያየም ሆነ እየሰማ የማይክደውን የማይፈርስ መሠረት ጥሎ ማለፍ ይታደላል። አባታችን ሊቀ ካህናት ዶክተር መርዓዊ

ተበጀ /አርስዎ/ እንደማንኛውም የቀድሞ አባቶቻችን ወደ ዚህች ዓለም የመጡበትን አከናወነው ቀኑ ሲደርስ ሊያልፉ ግድ ነው። በጀርመንና በሌሎች የአውሮጳ ሀገሮች ያጠናከሯት ቤተ ክርስቲያን ግን በዘላለማዊነቷ እርሳቸውን መዘንጋት አይቻላትም።

በኮሎኝ ደብረ ሰላም ቅዱስ ሚካኤል ሰበካ ጉባኤ አስተዳደር እና በሰበካ ጉባኤ አባላት እንዲሁም የቤተ ክርስቲያንቱ መንፈሳዊ አገልግሎት ተጠቃሚ በሆኑት ምእመናን ስም ልባዊ ምስጋና አቀርባለሁ። ላለፉት ሥራቸው የሚያይ ብቻ ሳይሆን የሚያስተውል ሁሉ ይመር ቃቸዋል ል።

እግዚአብሔር የአገልግሎት ዘመናቸውን ይባርክ! ረዥም ዕድሜን ከጤና ጋ እንመኝላቸዋለን!

ሸዋዬ ለገሠ

የኮሎኝ ደብረ ሰላም ቅዱስ ሚካኤል  
የሰበካ ጉባኤ አስተዳደር ዋና ጸሐፊ

**የሠላሳዉ ዘመን የቤተ ክርስቲያን አገልግሎት በምእመናን እይታ**

ቤተ ክርስቲያን በጀርመን ሀገር በዚህ በ30 ዘመን ውስጥ ለምእመናን ያላትን ትርጉም እና ያደረገችውን አስተዋጽኦ ከብዙ በጥቂቱ ለመግለጽ እሞክራለሁ። ጽሑፉ የምእመናንንም አስተያየት ያካተተ ነው።

በቤተ ክርስቲያን ሕይወት ያለፈውና አሁንም ያለ ሰው የቤተ ክርስቲያንን ውለታ፣ ጠቀሜታና ትውስታ ዘወትር በውስጡ የማያወጣና የማያወርድ ካለ በክርስቲያናዊ ሕይወቱ ያለውን ጥንካሬ ጥርጣሬ ላይ የሚጥል ነው የሚሆን። በሀገራችን በየትኛውም ክፍል በገጠሩም ሆነ በከተማው በየአቅራቢያው የእግዚአብሔርን ቤት ድምፅ፣ የአባቶችን ዝማሬና ውዳሴ፣ ስብከቱን፣ ደወልና ጻናጽሉን የማይሰማበት፣ ቦታ የለም ብል ያጋነንኩ አይመስለኝም። ከአባት ከእናቱ፣ ከእህት ከወንድሙ፣ ከወዳጅ ከዘመዱ እንዲሁም ከጓደኛ ጋር ቤተ ክርስቲያንን ተጠግቶ፣ ቤተ ክርስቲያንን ተመክቶ፣ ቤተ ክርስቲያንን የብሱቱም ሆነ ደስታው ተካፋይ አድርጎ፣ ዐውደ ምህረቷ የቃለ እግዚአብሔር መመገቢያ መዳድሪያ ሆናለች ያልተደሰተ፣ ያልረካ፣ ያልጠገበ፣ ሀዘኑን ያልረሳ፣ ፍቅር እግዚአብሔርን ያልተማረ መንገዱን ያልተመራ የለም። በዚህና በሌላም ብዙ መንፈሳዊ ምክንያቶች የቤተ ክርስቲያን ባለውለታነት፣ ዘመን የማይሸረገው ቦታ የማወስነው፣ ሀብት ንብረት የማይቀይረው በልብ ጽላትነት የተጻፈ እውነተኛ ፍቅር ነው።

በሀገሩ እየኖረ ዕለት ከዕለት ይህንን የቤተ ክርስቲያንን ውለታ እያጣጣመ በሥጋውም በነፍሱም ሀሴትን እያገኘ የሚኖር ሰው፣ ምን ያህል እድለኛ እንደሆነ ብዙ አስተያየታት ሰጪዎች ያገናዘቡት በሰደት ከሚወዷትና ባለውለታቸው ከሆነችው ቤተ ክርስቲያናቸው ርቀው ሲመለከቱት እንደሆነ ገልጸዋል። ይህ ደግሞ የእነሱ አስተያየት ብቻ ሳይሆን እኔም የምጋራው እውነታ ነው። ከላይ እንደገለጽኩት እንደዚያ በየዳጃፉ እና ቦታው ስመእግዚአብሔር ከሚጠራባቸው ቤተ ክርስቲያኖች፣ ካህናት ዲያቆናት እንዲሁም ምእመናን እንደ አሸዋ ከብዙበት ስፍራ ርቆ ካህን በብድር ዲያቆን በተራ እሱም ሲሳካ በሆነበት፣ የሌሎች ቤተ ክርስቲያን በልመና ያወም በሰዓት በሚገኝበት የሰደት ዓለም ለሚኖር ሰው ቤተ ክርስቲያን ማለት እንደእህል እንደወሀ፣ የመራብ የመጠማት ያህል የከፋ ነው።

በሰደት የሚወዳት ቤተ ክርስቲያኑን እየተወ የወጣበት እያንዳንዱ የየራሱ የተለያየ ዝርዝር ይኖረዋል። ወደዚያ መቋጫ ወደሌለው ዝርዝር ጉዳይ መግባቱም የአንባቢዎችን ጊዜ ማባከን እንዳይሆን በዚሁ ይገታ። መቼም ሀገሩ የለመደውን እምነት፣ ሃይማኖት፣ ስርዓት፣ ባህል፣ አኗኗር፣ አብሮ መብላት መጠጣትን፣ ሀሳብ መካፈልን፣ በችግር በሀዘን መረዳዳትን፣ በሰደት ዓለም ለማግኘት ምን ያህል አዳጋች እንደሆነ በውስጡ ያለፈና የሚኖርበት ሁሉም የሚያወቀው ነው። ታዲያ ለእኛ ለቤተ ክርስቲያን ልጆች (ኢትዮጵያውያን፣ እንዲሁም ከጎናችን የማይለዩ ኤርትራውያንንም ጭምር) ይህን ሁሉ አካታ በጎብረት የምታኖረን ገበና ሸፋኝ፣ ሀዘንን ተጋሪ፣ ጭንቅን አቅላይ፣ ደስታን አብሳሪ የሆነችው ቤተ ክርስቲያናችን በባዕድ ሀገርም መቋቋም እና በሁለት እግራችን እንድትቆም የተደከመው ድካምና የተከፈለው መስዋዕትነት ነው። ይህም ከላይ የተዘረዘሩት አስቸጋሪ ሁኔታዎች ሁሉ በመደጋገፍ እንደሚቀንሱ እንዲታለፉ ቤተ ክርስቲያን ታላቅ የሆነ አገልግሎቷን መለገገ በጥላዋ ተጠግተው የትሩፋቷ ተሳታፊ የሆኑ ሁሉ ምስክር ሆነዋታል።

እንግዲህ በሰደት ሀገር የሚኖር ወገን ሊገጥሙት የሚችሉትን ጉድለቶች የተረዱት ከእኛ ቀድመው እዚህ የተገኙ አባቶቻችን፣ ከሁሉ አብያተ ክርስቲያናት አስቀድሞ ፊታውራሪ የሆነውን ቤተ ክርስቲያን በዚህ በባዕድ ምድር መሠረቱና አቆዩን። በሰደት የሚኖረውን ወገን ሀዘን፣ ጭንቅትና ብሶት በአባትነት የተረዱት ሊቀካህናት ዶክተር መርዓዊ ተበጀም አጽናኝ መመኪያ፣ የሆነውን በሰው ሀገር ውስጥ የሚገኝ ትንሹን ሀገራችንን እያስተዳደሩ ዛሬ ለትውልድ ትውልድ ተርፎ አገልግሎቱም ሰፍቶ፣ እግዚአብሔርም በረከቱን አትረፍርፎ ከአንድ በዝታ፣ ምእመናንም ተበራከተው ሙሴ የእስራኤልን ሕዝብ እንደመራ እየመሯት ከዚህ ደርሳለች።

በዚህ የአገልግሎት ዘመኗም ይህች ቤተ ክርስቲያን ለኢትዮጵያውያን ብቻ ሳይሆን ለኤርትራውያን ወገኖቻችንም ያደረገችውን ልዘርዘር ቢባል እጅ ከመጻፍ፣ አእምሮ ከማሰብ ዓይንም ከማንበብ ይደነዝዛል። ይህች ቦታ ስንቶች ከጭንቀታቸው፣ ከሕመማቸው፣ ከሀዘን ከስቃያቸው እንደተላቀቁባት፣ የኔ የሚሉት ሰው ከጎናቸው ሳይኖር እንደእናት እያጽናኛች በሁለት እግራቸው ራሳቸውን ችለው እንዲቆሙ እንዳደረገች በየጓዳችን የምናወቀው እውነታ ነው። እንዲህ አምልኮተ እግዚአብሔር ባደግንበት በምናወቀው እንዲሁም መንፈሳችንን በሚያረጋጋ መልኩ የሚፈጸምባት ስፍራ ባትገኝ



ኖሮ ስንቱ ከወገን መሰሉ መገናኛ መጽናኛ ብሎም መንፈሳዊ ሕይወትንም ማለምለሚያ በማጣት የመድሃኒት ጥገኛና የአልጋ ቁራኛ ሆኖ በቀረ ነበር።

በዱስልዶርፍ፣ በኮሎኝ፣ በቦን፣ በኖይስ፣ ሙኒክ፣ ኤሰን፣ ሙንስተር፣ በርሊን፣ በፍራንክፈርት፣ በሽቱትጋርት፣ በሃምቡርግ ከተማዎች ወዘተ እንዲሁም በጎረቤት ሀገሮች የሚኖሩ በዚህ ረዥም ዘመን ቤተ ክርስቲያን ለልጆቻቸው በመንፈሳዊም ሆነ በዓለማዊ ሕይወት ምን አስተዋጽኦ አድርጋለች ብለው እንደሚያምኑ የጠየካቸው ምእመናን፣ ይህን የሚለኩበት ቃላት እንደሚያንስ በመጠቀም ከዘረዘሩልኝ ከብዙ በጥቂቱ ላስፍረው።



Kirchenmietglieder vor dem Kircheneingang

በቅድሚያ አምልኮተ እግዚአብሔርን አቅም በፈቀደ መጠን ሳታስታጉል እየፈጸመችና እያገለገለች እንደምትገኝ፣ በተጨማሪም ለምእመናን መንፈሳዊ አገልግሎቶችን ማለትም ክርስትና ማንሳት፣ የሃይማኖት ትምህርትን ማስተማር፣ ልጆች ሃይማኖት ሀገራቸውን ብሎም ባህላቸውን እንዲያወቁ ስትጥር መቆየቷን ይናገራሉ። እዚህ ላይ ግን ቤተሰቦች የሚገባቸውን ያህል ትብብር እንዳላደረጉ ልብ ይሏል። በዚህ ምክንያትም በአንዳንድ አካባቢዎች የሚጠበቀውን ያህል ለውጥ አለመምጣቱ የዚህ ማሳያ ነው። ከሀገር ቤት ነፍስ አወቀው የመጡትን ወጣቶች አዛውንትን በጠቅላላው ምእመናንን ቤተ ክርስቲያን ስብስባ የሃይማኖት ትምህርትን፣ ምሥጢራተ ቤተ ክርስቲያንን እያስተማረች እንደምትገኝ፣ በሃይማኖት የጠነከሩት ወደበለጠ ጸጋ እንዲደርሱ ያልጠነከሩት ደግሞ እንዲጠነከሩ ያሳሰለሰ ጥረቷን አለመቆጠቧን አወግተውኛል። ከዚህ ሌላ ለትዳር የደረሱ ጉብኦችን በቃል ኪዳን አስተሳሰራ ሥርዓተ ተክሊልን በመከወኗም እስከ የልጅ ልጅ ድረስ የደረሱ መኖራቸውንም ተረድቻለሁ። ምእመናን የጋብቻን ታላቅነት አስተወለው እና ፈሪሃ እግዚአብሔርን ጠብቀው እንዲኖሩም በዘመኗ ሁሉ ቤተ ክርስቲያን ዘክራለች።

በሰው ሕይወት ላይ የደስታወ ዘመን እንዳለ ሁሉ የሀዘኑም ይከተላልና በዚህ በኩል በተለይ ከምእመናን አጠገብ በመሆን ይህ ነው ተብሎ በማይገመት መጠን በጸሎትም ሆነ በማጽናናት ታላቅ ባለውለታነቷን አስመስክራለች። እንግዲህ ከረዥም ባጭሩ፣ ከብዙ በጥቂቱ የቤተ ክርስቲያንን አገልግሎት በባዕድ ሀገር የሚቃኘውን ጽሑፌን ላጠቃልል ተቃርቤያለሁ፤ «አባቶች ብዙ ቢያውጉ ይዘገቡ፣ ብዙ ቢተቹ ይሰለቹ» እንዲሉ በመጨረሻ ሳይታክቱ ይህንን ዘመን በሙሉ ከሕዝብ ክርስቲያኑ ጋር በመሆን በፅናት አባታዊ ግዴታቸውን ለተወጡት ቁርጠኛ የቤተ ክርስቲያን ልጅ አባታችን ሊቀ ካህናት የበረከት አምላክ በሰፊው እጁ አብዝቶ ከነመላው ቤተሰባቸው የአገልግሎት ዘመናቸውን እንዲባርክ፤ ዕድሜና ጤናንም እንዲሰጥልን እለምናለሁ።

ወስብሐት ለእግዚአብሔር!

ዳዊት ሚካኤል

**በሰሙ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ አሐዱ አምላክ አሜን።**

**ሃይማኖት በባዕድ ሀገር**

ብዙ ሰው በተለያዩ ምክንያት ከዘመድ ከአዝማዱ ተለይቶ ከተወለደበት ሀገሩ ወጥቶ እምነትና ባህሉ ኑሮውና አስተሳሰቡ ፈጽሞ ልዩ ከሆነ ሕብረተሰብ ጋር የሚገናኝበትና አብሮ የሚኖርበት ምክንያትና አጋጣሚዎቹ ብዙ ናቸው። በተለይም ካላደጉ ሀገራትና በሚደግ ላይ ካሉ ሀገራት ስለጠኑ ወይም አደጉ ወደ ሚባሉት ሀገራትና አህጉራት አየርን፣ የብስንና ባሕርን አቋርጦ የተለያዩ ፈተናዎችን አልፎ የሚገባው ሕዝብ ቁጥሩ ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጨመረ እንደሚመጣ ለሁላችን ግልጽ ነው።

መቼም ሰው በምንም አይነት ምክንያት ከሀገሩ ቢወጣም እዚያው ሲቀር ግን በሰላም ሠርቶ ራሱን መቻል፣ ቤተሰቡን መርዳትና የተሻለ ኑሮን መምራት ንደሚፈልግ ሀገር ያወቀው ፀሐይ የሞቀው እውነታ ነው። ታዲያ አብዛኛው ሰው በተወለደበትና በአደገበት ሀገር የነበረው አኗኗር፣ እምነትና ባህል አሁን ካለበት ሀገር እሱ አስቀድሞ ካሰበውና ብሎም አሁን ስለሚኖርበት ሀገር በሰዎች ከተነገረው ፈጽሞ የማይገናኝ የሚሆንበት አጋጣሚው ብዙ ነው። ለዚህም በስደት መጥተን በሰው ሀገር ያለን ሰዎች ያየነውና የሰማነው እንዲሁም በተለያዩ ሚዲያዎች የተከታተልነው ምናልባትም እኛው ራሳችን ያሳለፍነው የአየር፣ የብስንና የባሕር ላይ ጉዞዎች ከመነሻቸው ጀምሮ መድረስ እስከፈለግንበት ሀገር ከገንዘብ ወጪ ጀምሮ እስከ ሕይወት መስዋዕትነት የሚደርስ ማንኛውንም ፈተና ለማለፍ ቆርጠን ገብተንበት ያለፍን እማኞች ነን። ሌላው ደግሞ «ገብቼ እኖርባታለሁ፣ እለወጥባታለሁ» ብሎ ተስፋ ያደረጋትን ሀገር ለማየት ጓጉቶ ብዙ ፈተናና መከራዎችን አሳልፎ በመጨረሻ ካሰበው ሳይደርስ በየበረሃው፣ በየመንገዱ፣ በባሕር ውስጥ፣ በረሃብና በተለያዩ በሽታዎች ወድቆ የሚሞተውና በተለያዩ ሰዎች በግፍ የሚንገላታው፣ ያለምንም ጥፋቱ በእሥር ቤት የሚሰቃየው ወዘተ... እጅግ ብዙ ነው። ሴቶች ደግሞ ፈጽሞ በማያውቋቸውና ጭካኔን በተሞሉ፣ ሰው ሲሆኑ ግብራቸው የዲያብሎስ የሆነ ነገር ግን ከሴት (ከእናት) የተወለዱ፣ በእጃቸው አብልተው አጠጥተው ያሳደጉአቸው እህቶች እያሏቸው የእናትንና የእህትን ፍቅር ባላጣጣሙ ወይም ፈጽሞ በዘነጉ ወንዶች የሴትነት ክብራቸው የሚነጠቁ፣ ክብረ ንጽሕናቸው የሚደፈርና ሌላም ብዙ ዓይነት ስቃይና መከራ የሚደርስባቸው፣ እየደረሰባቸው ያለና የደረሰባቸውም እጅግ ብዙ ናቸው። ከሀገራችን ኢትዮጵያ የሚወጡትም ምእመናን ብቻ ሳይሆኑ የቤተ ክርስቲያን አባቶች (ሊቃውንት፣ ካህናት፣ መነኮሳት መሪዎች፣ ወዘተ...) ዲያቆናት፣ መነኮሳይያት፣ ሰባክያን/መምህራንና መዘምራንም ወዘተ... የችግሩ ገፈት ቀማሽ መሆናቸው አይቀሬ ነው።

የወጣው ወጪ ወጥቶ ከባድ መሥዋዕትነትም ተከፍሎ ሰው ካሰበውና እግዚአብሔርም ከፈቀደው ሀገር ሲደርስ ኑሮው ተስተካክሎ ከትውልድ ሀገሩ የተሻለና በመጠኑም ቢሆን «እኖራለሁ» የማለት ተስፋን የቋጠረ ሕይወትን ሲጀምር ከብዙ መከራና ጭንቅ ያወጣውን ብሎም እዚህ ደረጃ ያደረሰውን ፈጣሪውን እግዚአብሔርን ፈጽሞ በመዘንጋት የፈረንጆችን ወይም የምዕራባውያንን ባህልና አስተሳሰብ ይሞሐደውና ሀገርቤት የነበረውን ሃይማኖቱን፣ ባህሉን፣ ሥርዓቱንና ወጉን ፈጽሞ በመተው (በመዘንጋት) ማንነቱን ይለውጣል ባሕርይውም በዛው መጠን ይለወጣል። ነገር ግን ነቢዩ ኤርምያስ «ኢትዮጵያዊ መልኩን ነብር ዝንጉርጉርነትን ይለውጥ ዘንድ ይችላልን?» ነበር ያለው። ት.ኤር. ፲፫፡፳፫ ኢትዮጵያዊ መልኩን ሲል፡- ከላይ የተጠቀሰው ሃይማኖቱን፣ ባህሉንና ሥርዓቱን ወዘተ... ሲል ማለቱ እንደሆነ ለሁላችን ግልጽ ነው። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም፡- «ያለሥርዓት የሚሄዱትን ገሥጹአቸው...» ይለናል። ፩ኛ ተሰ. ፭፡፲፬-፲፰ ሥርዓት ሲባልም፡- ማንኛውም ተፈጥሮ የራሱ የሆነ ሥራዓት አለው። ለምሳሌ ፀሐይንና ጨረቃን ብንመለከት የሚወጡበትና የሚገቡበት ወይም የሚታዩበትና የሚጠፉበት ጊዜያት/ሰዓታት አሉአቸው። ይህ እንቅስቃሴያቸው ተደጋግመው የሚታዩበት በመሆኑ ሥርዓተ ዑደት ይባላል። ልብ አምላክ ቅዱስ ዳዊት «ሰማይት ይነግራ ስብሐተ እግዚአብሔር ወግብረ እደዊሁ ያየድዓ ሰማይት፤ ሰማይት የእግዚአብሔርን ክብር ይናገራሉ የሰማይም ጠፈር የእጁን ሥራ ያወራል» መዘ. ፲፰፡፩ ሲል በመከራው ጽናት የሚታወቀው ትዕግሥተኛውና ጻድቁ ኢዮብ ደግሞ፡- አሁን ግን እንስሶችን ጠይቅ ያስተምሩህማል፤ የሰማይንም ወፎች ጠይቅ ይነግሩህማል። ወይም ለምድር ተናገር እርስዎም ታስተምሩሃለች የባሕርም ዓሣዎች ይነግሩሃል። ይላል። ኢዮብ ፲፪፡፯-፱ ከዚህም ፍጥረታት በሙሉ እግዚአብሔርን እንደሚያመሰግኑና ከተሰጣቸው ሥርዓትም ያለ እግዚአብሔር ፈቃድና ትእዛዝ ፈቀቅ እንደማይሉ እንረዳለን።

ስለዚህ ግዑዛን (መናገርና መስማት የማይችሉ) ፍጥረታት እንዲህ በተሰጣቸው ሥርዓት መሰረት የሚጓዙና ፈጣሪያቸውን የሚያመሰግኑ ከሆነ እኛም በእግዚአብሔር አርአያና ምሳሌ የተፈጠርን የሰው ልጆች አምላካችን እግዚአብሔር የሰጠንን ሕግና ሥርዓት ተከትለን እርሱን እያወደስን በቤቱ መገኘትና በመጨረሻም የመንግሥቱ ወራሾች ልንሆን ይገባናል፤ የተፈጠርነውም ለዚህ ነውና። የፈጠረንን እግዚአብሔርን መዘንጋት እንደሌለብንም፡- የጭንቀት ቀን ሳይመጣ በጉብዝናህ ወራት ፈጣሪህን አስብ ...ይለናል። መዘ. ፲፪፡፩-፰ ቅዱስ ጳውሎስም ለቆሮንቶስ ሰዎች በላከው መልእክቱ፡- ንቁ ፣ በሃይማኖት ቁሙ፣ ጎልምሱ ጠንክሩ። በእናንተ ዘንድ ሁሉ በፍቅር ይሁን ይላል። ፩ኛ ቆሮ. ፲፮፡፲፫-፲፬ አንዳንዶቻችን የክህነትም ሆነ የዲያቆናት መሪዎችንም ሆነ የዘማሪነት፣ ሌላም ሌላም ብዙ ማዕረግና ተሰጥኦ እያለን በጉልበታችንና በዕውቀታችን በእግዚአብሔር ቤት ተገኝተን ማገልገልና መገልገል እየፈለግንና እየተመኘን እቤት እንቀራለን። ምክንያታችንን ስንጠየቅም የምንሰጠው መልስ የተለያየ ነው። ነገር ግን ካሰብንበትና ያለውን ችግር ሁሉ ተቋቁመን «የተሰጠኝን መክሊት መቅበር የለብኝም»፣ ማቴ. ፳፬፡፳፭-፴ ሰላሣና ስልሣ መቶም ያማረ ፍሬን ማፍራት አለብኝ» ማቴ. ፲፫፡፲፫ ብለን በቆራጥነት ከተነሳንና «ከክርስቶስ ፍቅር የሚለዩኝ ማነው...? ካልን ሮሜ. ፰፡፴፭ ወይም ደግሞ ለምዕመናን ሁሉ መብራት የሆነውን ዕውቀቱንና መልካም ምግባሪን ከዕንቅብ በታች ማኖር የለብኝም» ማቴ. ፭፡፲፭-፲፮ ካልን እግዚአብሔርን አጋዥ አድርገን በቀና መንፈስ ሆነን ማገልገል እንችላለን። አስቅድመን ግን ከሁሉ በፊት ወደ

እግዚአብሔር እንቅረብ ለሁሉም ፈጣሪያችን በሚያስፈልገን ሁሉ ይርዳን። ለዚህ ደግሞ ቅዱስ ዳዊት እንዲህ ይለናል፡- ለእኔ ግን ወደ እግዚአብሔር መቅረብ ይሻለኛል መታመኛዬም እግዚአብሔር ነው። መዝ. ፳፪፡፳፰

በመዝ. ፴፫፡፭ ላይም፡- ቅረቡ ኅቤሁ ወያበርህ ለክሙ ወኢይትጎፈር ገጽክሙ፤ ወደ እርሱ ቅረቡ ያበራላችሁማል ፊታችሁም አያፍርም። በማለት ወደ እግዚአብሔር መቅረብ እንዳለብን ይመክረናል። ሐዋርያው ቅዱስ ያዕቆብ ደግሞ ወደ እግዚአብሔር ስንቀርብ እርሱም ወደ እኛ እንደሚቀርብ ሲያስረዳ፡- እንግዲህ ለእግዚአብሔር ተገዙ፤ ዲያብሎስን ግን ተቃወሙ ከእናንተም ይሸሻል ወደ እግዚአብሔር ቅረቡ ወደ እናንተም ይቀርባል። ይለናል። ያዕ. ፬፡፯-፰ ስለዚህ ክርስትናና ቤተ ክርስቲያን ሳይለያዩ አብረው የሚኖሩ ዘላለማዊ የእግዚአብሔር ቤቶች በመሆናቸው ሁላችንም እንዳንጠፋፋ እርስበርስ ከመበላላትና ከመነካክስ በመንፈስ እየተመላለስን ጥልን፣ ክርክርን፣ መለያየትን፣ ነቀፌታን፣ ቁጣን፣ ትዕቢትን፣ አድመኛነትን፣ ግብዝነትን የመሳሰሉትን የሥጋ ሥራዎችን ትተን ስለ እግዚአብሔር ቤት ብለን የመንፈስ ፍሬ የሆኑትን ፍቅር፣ ደስታ፣ ሰላም፣ ትዕግሥት፣ ቸርነት፣ በጎነት፣ እምነት፣ የውሃትና ራስን መግዛት የመሳሰሉትን በመከተል እግዚአብሔርን ደስ ልናሰኝ እኛም ከበረከቱ ተካፋይ ልንሆን ያስፈልጋል። ገላ. ፮፡፲፭-፳፬ ለዚህም ነው ቅዱስ ጳውሎስ፡- የቀረውን ነገር ሳልቆጥር ዕለት ዕለት ሚከብድብኝ የአብያተ ክርስቲያናት ሁሉ አሳብ ነው። ያለው። ፪ኛ ቆሮ. ፲፭፡፳፰ በክርስቶስ ክርስቲያን የተሰኘን ሁሉ ስለ ቤተ ክርስቲያናችን ልናስብና በሚቻለን ሁሉ ልናገለግል ይገባናል። ስንገለግልም ሰው ስላስገደደንና ይሉኝታን ፈርተን ወይም በዘልማድ ብቻ ሳይሆን ቤተ ክርስቲያን የክርስቶስ መሆንንም ተገንዝበንና ደስ ብሎን መሆን አለበት።

ክርስቲያን እግዚአብሔርን ማመስገን ያለበት ሲያገኝ ወይም ሲመቸው ብቻ ሳይሆን እንደ ጳውሎስ፡- ራቁቴን ከእናቴ ማግፀን ወጥቻለሁ ራቁቴንም ወደዚያው እመለሳለሁ እግዚአብሔር ሰጠ እግዚአብሔርም ነሣ የእግዚአብሔር ስም የተባረከ ይሁን። ማለት ተገቢ ነው። ኢዮብ ፩፡፳፩ ኢዮብ በዚህ ብቻ አላበቃም በአካል አንድ የሆነችው ባለቤቱም ቢጨንቃትና የምታደርገው ብታጣ፡- እግዚአብሔርን ስይብና ሙት አለችው። እርሱም ንግግሯን ባለመቀበል፡- ከእግዚአብሔር እጅ መልካሙን ተቀበልን ክፉ ነገርንስ አንቀበልምን? ሲል ምንም እንኳ መከራው ቢጸናበት በእግዚአብሔር ላይ ያለው ጽኑ እምነት ሃይማኖቱን ሊያስከደው አልቻለም። ኢዮ ፪፡፱-፲

ለቀ ነቢያት ሙሴም በኤርትራ ባሕር አጠገብ ተጨንቀው ሳለ እንዲህ ሲል ሕዝቡን አረጋግቷል፡- አትፍሩ ዛሬ የምታዩአቸውን ግብፃውያንን ለዘላለም አታዩአቸውምና ቁሙ ዛሬ ለእናንተ የሚያደርጋትን የእግዚአብሔርን ማዳን እዩ። እግዚአብሔር ስለ እናንተ ይዋጋል እናንተም ዝም ትላላችሁ። ዘጸ. ፲፬፡፲፫-፲፬

ታዲያ የጻድቁ ኢዮብ ትዕግሥትና ጽናት መሠረቱም በእግዚአብሔር ታምኖ መገኘት ነው። ልብንና ኩላሊትን የሚመረምር እግዚአብሔር ደግሞ የኢዮብን ልብ ጠንቅቆ ያውቀው ስለነበረ ፈተናውን ማለፍ ብቻ ሳይሆን የተትረፈረፈ ሀብትንና ዕድሜን አጠገበው። ኢዮብ ፵፪፡፲-፲፯ ልብ አምላክ ቅዱስ ዳዊት፡- ይፈትን ልብ ወኸልያተ እግዚአብሔር፤ እግዚአብሔር ልቡናንና ኩላሊትን ይመረምራል። ማለቱም ቅሉ ለዚህ ነው። መዝ. ፯፡፱ ስለዚህ እግዚአብሔርን የምናገለግል ሰዎች በእግዚአብሔር ቤት በቅንነትና በየዋህነት እንዲሁም በፍቅር ካልተመላለሱን ወይም ደግሞ ልብናችንንና ኩላሊታችንን የሚመረምረው እግዚአብሔር ክፉ ሥራችንና ትዕቢታችንን ተመልክቶ ሳያጠፋን በቸርነቱ ታግሦ ዕድሜን ለንስሐ የሰጠንን እግዚአብሔርን እያሰብን እኛም ሰዎችን ሁሉ ልንታገሥ ያስፈልገናል። ለዚህም ደግሞ ከታች የተመለከቱትን የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች ልብ ልንል ይገባል። እንግዲህ እንደ እግዚአብሔር ምርጫ ቅዱሳን ሆናችሁ የተወደዳችሁም ሆናችሁ ምሕረትን፣ ርኅራኄን፣ ቸርነትን፣ ትሕትናን፣ የዋህነትን፣ ትዕግሥትን ልበሱ፤ እርስበርሳችሁ ትዕግሥትን አድርጉ ማንም በባልንጀራው ላይ የሚነቅፈው ነገር ካለው ይቅር ተባባሉ፤ ክርስቶስ ይቅር እንዳላችሁ እናንተ ደግሞ እንዲሁ አድርጉ፤ በእነዚህም ሁሉ ላይ የፍጻሜ ማሰሪያ የሆነውን ፍቅርን ልበሱት። ቄላ. ፫፡፲፪-፲፬ በትሕትና ሁሉና በየዋህነት፣ በትዕግሥትም እርስበርሳችሁ በፍቅር ተአገሙ፤ በሰላም ማሰሪያ የመንፈስን አንድነት ለመጠበቅ ትጉ። እፌ. ፬፡፪ ሁላችሁም እርስበርሳችሁ እየተዋረዳችሁ ትሕትናን እንደ ልብስ ታጠቁ እግዚአብሔር ትዕቢተኞችን ይቃወማልና ለትሑታን ግን ጸጋን ይሰጣል። እንግዲህ በጊዜው ከፍ እንዲያደርጋችሁ ከኃይለኛው ከእግዚአብሔር እጅ በታች ራሳችሁን አዋርዱ...፤ ፩ኛ ጴጥ. ፭፡፭-፱

ብዙዎቻችን የሚታዩን ሁልጊዜ የራሳችን የጽድቅ ሥራና የሌላውን ኅጢአት ብቻ ነው። ነገር ግን ለስም አጠራሩ ክብር ምስጋና ይግባውና ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ራሳቸውን ስለሚያጸድቁና ሌላውን ስለሚከፍኑ በምሳሌ ካስተማራቸው የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ጥቂቶቹን ስንመለከት እንዲህ ይለናል፡- ጻድቃን እንደ ሆኑ በራሳቸው ለሚታመኑና ሌሎቹን ሁሉ በጣም ለሚንቁ ይህን ምሳሌ ነገራቸው እንዲህ ሲል፡- ሁለት ሰዎች ሊጸልዩ ወደ መቅደስ ወጡ እንዲፈራረሙ ሁለተኛውም ቀራጭ። ፈሪሳዊው ቆሞ በልቡ ይህን ሲጸልይ፡- እግዚአብሔር ሆይ እንደ ሌላ ሰው ሁሉ ቀማኞችና አመጸኞች አመንዝሮችም ወይም እንደዚህ ቀራጭ ስላልሆንሁ አመሰግንሃለሁ፤ በየሳምንቱ ሁለት ጊዜ እጠማለሁ ከማገኘውም ሁሉ አሥራት አወጣለሁ አለ። ቀራጩ ግን በሩቅ ቆሞ ዓይኖቹን ወደ ሰማይ ሊያነሣ እንኳ አልወደደም ነገር ግን አምላክ ሆይ እኔን ኃጢአተኛውን ማረኝ እያለ ደረቱን ይደቃ ነበር። እላችኋለሁ ከዚያ ይልቅ ይህ (ቀራጩ) ጻድቅ ሆኖ ወደ ቤቱ ተመለሰ፤ ራሱን ከፍ የሚያደርግ ሁሉ ይዋረዳልና ራሱን ግን የሚያዋርድ ከፍ ይላል። ሉቃ. ፲፯፡፱-፲፬ እናስተውል፡- በአራትም ሆነ በጌታችን መዋዕል ሥጋዌ ቀራጮች «ኃጢአተኞች» ተብለው ከሕዝቡ የተለዩ ነበሩ። ለዚህም ነው ጌታ በሕዝቡ ወደተጠሉት ቀራጮች በመሄድ አብሮ ሲበላና ሲጠጣ ብዙ ተቃውሞዎች ያጋጠመው። ለአብነት ያህልም ራሱ ማቴዎስ በወንጌሉ እንዲህ ይለናል፡- ኢየሱስም ከዚያ አልፎ በመቅረጫው ተቀምጦ የነበረ ማቴዎስ የሚባል አንድ ሰው አየና ፡- ተከተለኝ አለው። ተነሥቶም ተከተለው። በቤቱም በማዕድ ተቀምጦ ሳለ እነሆ ብዙ ቀራጮችና ኃጢአተኞች መጥተው ከኢየሱስና ከደቀ መዛሙርቱ ጋር አብረው ተቀመጡ። ፈሪሳውያንም አይተው ደቀ መዛሙርቱን፡- መምህራችሁ ከቀራጮችና ከኃጢአተኞች ጋር አብሮ ስለምን ይበላል? አሉአቸው። ኢየሱስም ሰምቶ፡- ሕመምተኞች እንጂ ባለ ጤናዎች ባለ መድኃኒት አያስፈልጋቸውም ነገር

ግን ሄዳችሁ፡- ምሕረትን እውዳለሁ መሥዋዕትንም አይደለም ያለው ምን እንደሆነ ተማሩ፤ ኃጢአተኞችን ወደ ንስሐ እንጂ ዳድቃንን ልጠራ አልመጣሁም አላቸው። ማቴ. ፱፥፱-፲፫

ዛሬም ቢሆን ቀራጮችን (ቀረጥ የሚያስከፍሉትን) ወይም ግብር ሰብሳቢዎችን የሚወድ የለም። ምክንያቱም ሕዝቡን ለመንግሥት ቀረጥ (ግብር) ክፈሉ ብለው ስለሚያስጨንቁ። ራሱ ባለቤቱ ጌታም ኃጢአተኞችን ወደ ንስሐ ልጠራ እንጂ ዳድቃንን ልጠራ አልመጣሁም አለ። ከቀራጮችና የቀራጮች አለቃ ከሆኑትም ጌታ እንደመረጠና ለአብነት ያህልም በሰማይና በምድር የማሠርና የመፍታት ሥልጣን ከተሰጣቸው ደቀ መዛሙርት ውስጥ ወንጌላዊውና ሐዋርያው ቅዱስ ማቴዎስን ልብ ልንል ይገባናል። ስለዚህ በሰው ዘንድ የተናቁ በእግዚአብሔር ዘንድ ግን የተመረጡና ራሳቸውን ስለ እግዚአብሔር መንግሥት ያዋረዱ ብዙዎች ስለሚኖሩ ሰውን ሁሉ ማክበር ተገቢ ነው። ምናልባትም በጸሎታቸውና በአገልግሎታቸው እኛን ይበልጡን ይሆናል።

የቀራጮችንም ጸሎት ብንመለከት «እኔ ኃጢአተኛ ነኝ» እያለ ደረቱን እየደቃ የሌላውን (የባልንጀራውን) ኃጢአት ሳይሆን የራሱን እያበላለጠ ወደ ሰማይ (ወደ ፈጣሪው) ቀና ብሎ ማየትን እንኳ አልደፈረም። በዚህም እውጭ ቆሞ አብሮት ወደ ቤተ መቅደስ ለጸሎት የመጣውንና በድፍረት ወደ ውስጥ የገባውን ፈሪሳዊውን በለጠው። እኛም ልክ እንደ ፈሪሳዊው በመመዳደቅ የሌላውን ኃጢአት ከመዘርዘርና ሥጋውን ያለ ቢላዋ ከሙብላት ይልቅ የራሳችንን ግዙፍ ኃጢአት እግዚአብሔር ይቅር እንዲለን በንስሐና በፍቅር በትሕትናም መመላለስ ያስፈልገናል። ማቴ. ፳፫፥፳፫-፳፰ ትንሻን የምታጠሩ ግመልንም የምትውጡ ማለት፡- በእግዚአብሔር ዘንድ እንደ ትንሻ ያነሰውን የሌሎችን ኃጢአት የምታዩ ነገር ግን እንደ ግመል በእግዚአብሔር ዘንድ ግዙፍ የሆነውን የራሳችሁን ኃጢአት የምትሸሽጉ ሲል ነው። ለጊዜው ለጻፎችና ፈሪሳውያን የተነገር ቃል ቢሆንም ፍጻሜው ግን ለእኛው ነው። የጽዋውንና የወጭቱን ውጭ ስለምታጠሩ ማለትም፡- ጽዋና ወጭት የሰውነት ምሳሌ ሲሆን ሰውነታችሁን በአፍኦ (በውጭ) ንጹሕ አድርጋችሁ ወይም የሚያምር ልብስ ለብሳችሁ ውስጣችሁ ግን በኃጢአት ተሞልታችኋል ሲለን ነው። ምክንያቱም የሥጋ ንጽሕና ለነፍስ አይሆንምና ነው። ስለዚህ ሰው አስቀድሞ የውስጥ (የኅሊናና የነፍስ) ንጽሕና ሊኖረው ይገባል። ምክንያቱም የነፍስ ንጽሕና ለሥጋም ይተርፋልና። ቅዱሳንም የበቁ እንደሆነ የነፍሳቸው ለሥጋቸው የሥጋቸውም ለልብሳቸውና ለጥላቸው ተርፎ በልብሳቸው፣ በጥላቸው፣ በመቋሚያቸውና በጭራቸው ወዘተ... ለመፈወስ ይችላሉና ችለዋልም። በግ/ሐዋ. ፭፥፲፭-፲፮ ፲፱፥፲፭-፲፪ ላይ ያለው ዐቢይ ማስረጃ ነው።

የኅሊና ንጽሕና ማለትም፡- ቅዱስ ጳውሎስ የመንፈስ ፍሬ ያላቸውንና ቅዱስ ዮሐንስ መጥምቅም የንስሐ ፍሬ ያለውን ማቴ. ፫፥፰ ከላይ የተጠቀሱትን በገላ. ፭፥፲፭-፳፬ ላይ ያሉትን በምግባር መተርጎም ማለት ነው። ሌላው ደግሞ ኅሊናን ከክፉ ሀሳብና ርክት በማንጸት ከሁሉም ጋር በሰላም ለመኖር ራስን መግዛት ማለት ነው። ለዚህም ነው ቅዱስ ጳውሎስ፡- እርስበርሳችሁ በአንድ አሳብ ተስማሙ፤ የትዕቢትን ነገር አታስቡ ነገር ግን የትሕትናን ነገር ለመሥራት ትጉ። ልባዎች የሆናችሁ አይምሰላችሁ። ለማንም ስለ ክፉ ፈንታ ክፉን አትመልሱ፤ በሰው ሁሉ ፊት መልካም የሆነውን አስቡ። ቢቻላችሁስ በእናንተ በኩል ከሰው ሁሉ ጋር በሰላም ኑሩ። ተወዳጆች ሆይ ራሳችሁ አትበቀሉ ለቀጣው ፈንታ ስጡ እንጂ፤ በቀል የእኔ ነው እኔ ብድራቱን እመልሳለሁ ይላል ጌታ ተብሎ ተጽፎአልና። ሮሜ. ፲፪፥፲፮-፲፱

በነገር ሁሉ እግዚአብሔር አምላካችን እንዲረዳን፡- የእግዚአብሔር አብ ጸጋ የእግዚአብሔር ወልድ ቸርነት የእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ፍቅር አንደነት፤ የእመቤታችን የቅድስት ድንግል ማርያም አማላጅነት ከሁላችን ጋር ይሁን። አሜን። "ስለማይነገር ስጦታው እግዚአብሔር ይመስገን" ፪ኛ ቆሮ. ፱፥፲፭

ወስብሐት ለእግዚአብሔር ይቆየን።

ከዲ/ን ካሣሁን ሸብሩ



**የሐዋርያነት ጥሪ**

**(ቃለ መጠይቅ ከሊቀ ካህናት ዶክተር መርዓዊ ተበጅ ጋር)  
ከሂሩት መለሰ**

የዕድሜ ባለጸጋ ቢሆኑም ደከመኝ ሰለቸኝ ከአፋቸው ወጥቶ አያውቅም ። ፈጣሪ ጉልበታቸውን ባርኮ መንጋዎቹን ሰብስበው ለፍሬ ንዲያበቁ ያደላቸው አባት መሆናቸውን ያስተዋሉ ይመስክራሉ ። የመንፈስ ጽናት እግዚአብሔር ከቸራቸው ልዩ ስጦታዎቻቸው መካከል ጎልቶ ይታያል ። ለጎጃምና ወጣቱ ምሳሌ ፣ ለጎልማሳው ብርታት ለአዛውንቱ ተስፋ ናቸው ። ባለራእይና በእምነት ዓላማቸውን ከግብ ለማድረስ የማይታክቱም ጭምር ። በሥጋ የወለዱቸው የአንድ ወንድና የአንዲት ሴት ልጅ አባት ናቸው ፤ እንደ ልጅ ያሳደጓትን የወንድማቸውን ልጅም አስተምረው ለቁም ነገር አብቅተዋል ። እነዚህን ብቻ ሳይሆን ሌላም የዛሬውን የ30 ዓመት ወጣት አድርሰዋል ። በጀርመን ብሎም በአውሮፓ የመጀመሪያው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የኮሎኒያን ደብረ ሰላም ቅዱስ ሚካኤል ቤተ ክርስቲያን ። የዚህ ቤተክርስቲያን መሥራቾች ካህን በኋላም ሊቀ ካህናት ዶክተር መርዓዊ ተበጅ በኮሎኒያን አንድ ብለው የጀመሩት ቤተ ክርስቲያን ዛሬ በ30 ዓመቱ በመላ ጀርመን ወደ 10 አድጓል ፤ በአውሮፓም ተስፋፍቷል ። ከጎልማሳነታቸው አንስቶ እስከ ዓዛውንት ዕድሜያቸው ደፋ ቀና ያሉበት ፣ የቤተ ክርስቲያኑ ምሰሶ፣ ግድግዳና ማገር ሆነው ከ 30 ዘመን በላይ የዘለቁበት የውጭ የቤተ ክርስቲያን አገልግሎታቸው መሠረቱ ምን ነበር ? ፈተናዎቹስ ? ፍሬውስ ምን ያህል ያረካቸዋል ?

**ጥያቄ፤** ሊቀ ካህናት የት ተወለዱ የት አደጉ የትስ ነው የተማሩት ?

**መልስ፤** በቀድሞ አጠራሩ ሰሜን በጌምድር በአሁኑ አጠራሩ ደቡብ ጎንደር ደብረ ታቦር ልዩ ስሙ ደረሞ ተወለድኩ ። አባቴ የደረሞ ደብረ ምሕረት ቅዱስ ሚካኤል ቤተክርስቲያን ካህን ነበር ። ከህጎች በቤተሰባችን ሲወረድ የመጣ ነው ። እናቴም አባቴም የካህን ቤተሰብ ል ጆች ናቸው ። ለእናትና አባቴ የመጀመሪያ ልጅ ነኝ ። 3 ወንድሞቻችን አንዲት እህት አሉኝ ። በልጅነቴ ኩብት የመጠበቅም ሆነ የግብርና ፍላጎት አልነበረኝም ። ከዚያ ይልቅ ወደ መንፈሳዊ ትምህርት ነበር የማደላው ። በ7 አመቱ ቄስ ትምህርት ቤት ገባሁ ። ትምህርቱን ጥሩ ስይዝ ዜማ ግን ያስቸግረን ነበር ። የዜማ ችሎታ ቢኖረኝ ኖሮ ደብተራ ሆኜ በቀረሁ ነበር ። በግምት የ 11 አመት ልጅ ሳለሁ ከቤተሰቦቼ ተለይቼ 22 አመት እስከሞላኝ ድረስ በቆሎ ተማሪነት በጎንደር መካነ ኢየሱስ ከመምህር ገብረ ጊዮርጊስ ቅኔና የአዲስ ኪዳን ፡ በአክሱም ፍትሐ ነገሥት ትርጓሜ ፣ ተመልሼ በጎንደር ከአለቃ አየለ የብሉይ ኪዳን ትርጓሜ ለመማር ጀምረኝ ነበር ። የአዲስ አበባ ደብረ ሰላም ቅዱስ እስጢፋኖስ ቤተ ክርስቲያን አለቃና የመንፈሳዊ ኮሌጅ ዲን መልአክ ሰላም ሳሙኤል ተረፈ ለኮሌጁ 12 ተኛ ክፍልን ያጠናቀቁ ተማሪዎችን ሊፈልጉ ጎንደር በመጡበት አጋጣሚ በአቶ ጠለለ ደስታ አማካይነት ተዋውቄያቸው በ1957/1957 ወደ አዲስ አበባ መጥቼ በእስጢፋኖስ ቤተ ክርስቲያን ወጣቶችን ማስተማር፡ በፍልሰታ የውዳሴ ማርያምና የቅዳሴ ማርያም ትርጓሜ ማስማት ጀመርኩ ። ከዚያም በቅድሥት ሥላሴ ካቴድራል ሥር በመንፈሳዊ ትምህርት ያደጉ የሚሰለጥኑበት «ሐዋርያዊ ድርጅት» የሚባል ተቋም ሲቋቋም ዕድል አግቼ ገባሁ ። የላቲን ፊደል ለመጀመሪያ ጊዜ መቁጠር የጀመርኩት ያኔ በ22 ዓመቱ ነበር ። በዚህ ማሰልጠኛ ውስጥ አንደኛ የምወጣው እኔ ነበርኩ ። ኮርሱ አልቆ ሌሎች ጓደኞቼ በስብከተ ወንጌል ሥራ ሲቀጠሩ እኔ ቀረሁ ። በዚያን ጊዜ ሊቀ ሥልጣናት ሀብተ ማርያም ወርቅነህ፣ በአሁኑ ጊዜ ብጹዕ አቡነ መልከጼዴቅ በውጭ ሀገር ያለው ሲኖዶስ ዋና ጸሐፊ፣ ወደ ቢሯቸው ሂጄ «አንደኛ የወጣሁት እኔ ለምን አልቀጠርም» ስላቸው «ዝም ብለህ ተማር» አሉኝ.» እኔም «አንደኛ ወጥቼ እንዴት ተማር ይሉኛል» ስላቸው በአባታዊ ቁጣ «አይ የዘመኑ ሰው ሲያጎርሱት አያውቅ ሲነክሱት አያውቅ » አሉኝ። ከዚያን ቀን ጀምሮ አለማወቁ እንጂ ማወቅ የሚባለው ነገር ወደ ውሳጣዊ ጎሊናዬ ዘልቆ፣ ገብቶም አያውቅም።

**ጥያቄ፤** የልጅነት ምኞትዎ ምን ነበር ? ቄስ ባይሆኑ ኖሮ በምን ዓይነት ሙያ ይሠማሩ ነበር ?

**መልስ፤** በልጅነቴ ጽና ይገቴ ቄሶች ሲያጥኑ እንደነርሱ መሆን እፈልግ ነበር ። ከዜማው ይልቅ ዕጣኑና ጢሱ ልቤን ይመስጠው ነበር ። ሰዎች ለየት ያለ ነገር ሲያደርጉ እኔም ያን ማድረግ መፈለግ፣ ጫማ ያደረገ ሳይ ቢኖረኝ፣ ጥላ የያዘ ሳይም እንዲሁ ። በአካባቢው የሌለ ነገር እንዲኖረኝ እመኝ ነበር ። ሌላ ሞያ ይኖረኛል ብዬ አስቤም አላውቅ ። በወቅቱ የጥጋብ ዘመን ነበር ። አባቴ ጥሩ ገበሬ ቄስ ነበር ። ቢሆንም ኑሮው ሥራውም ከባድ በመሆኑ ገበሬ ለመሆን አልፈለግኩም። የመማር ፍላጎቴ ከፍተኛ ስለነበረ ትዳር መሥርት ስባል እሺ አልልም ነበር ። ታናናሾቼን ከአባቴ ጋር ድሬያለሁ ። እናቴ ግን ቀደም ብላ ነው ያረፈችው። አስተዳደጌ በራስ የመተማመን መንፈስ እንዲኖረኝ አድርጓል ። በየአገሩ መዘዋወሪያ ገዳማትን መጎብኘቴ ጠቅሞኛል። ደብረ ሰላም ቅዱስ እስጢፋኖስ ቤተ ክርስቲያን ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ብዙ ጊዜ የሚመጡበት ቤተ ክርስቲያን ስለነበረ የዚያን ጊዜው ረዳት ፓትሪያርክ በላም 2 ተኛውን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ፓትሪያርክ አቡነ ቴዎፍሎስን ጠይቄ በሩስያ የነገ ትምህርት ዕድል አገኘሁ ።

**ጥያቄ፤** ከሩስያ ከተመለሱ በኋላ ቅስና ከተቀበሉ የፊታችን ነሐሴ 35 አመት ይሞላዎታል የቅስናን ሕይወት እንዴትና ለምን መረጡ?

**መልስ፤** ቀደም ብዬ እንደነገርኩሽ በልጅነቴ ጽና የያዙ ቁሶች ሳይ እነርሱን የመሆን ሞኞቱ ነበረኝ ። ከህነቱንም እፈልገው እመኘውም ነበር ። ሆኖም የንስሐ አባት የመሆን ኃላፊነቴ ከባድ በመሆኑ ቁስ ሆኖ የመቀደስ በቅስና አገልግሎትም እኖራለሁ የሚል ዓላማና ፍላጎት አልነበረኝም ። ወደ ጀርመን ከመጣሁ በኋላ ግን ሌላ ካህን ስላልነበረ አማራጭም ስለጠፋ ባልፈልገውም የከህነት አገልግሎት መስጠት ጀመርኩ ።

**ጥያቄ፤** ከባለቤትዎ ወይዘሮ ንጋት ከተማ ጋር እንዴት ተዋወቁ እንዴትስ ትዳር መሠረቱ ?

**መልስ፤** ከሩስያ ትምህርቱን ጨርሼ እንደመጣሁ በመንበረ ፓትሪያርክ መንፈሳዊ የሊቃውንት ጉባኤ ምክትል ሰብሳቢ ሆንኩ ። ከዚያ በፊት ዲያቆን ነበርኩ ። ዲያቆን ሆኜ መቀጠል ግን አልቻልኩም ነበር ። ግን ሁለት ምርጫ ነበረኝ ፤ መመንኮስ ወይም ትዳር መመሥረት ። ይህ ምክንያት ሆኖኝ ከንጋት ጋር ትዳር መሠረትኩ ። ያስተዋወቁን ሁለታችንን የሚያውቁ ሰዎች ናቸው ።

**ጥያቄ፤** በባዕድ አገር መንፈሳዊ አገልግሎትንና የቤተሰብ ኃላፊነትን ጎን ለጎን መካሄድ እንዴት ነበር?

**መልስ፤** ቤተሰብን በሚመለከት በአብዛኛው የንጋት ድርሻ ነው ። ንጋት ከዚህ ሌላ በጽሑፍ በሀሳብ ትረዳኛለች ። ለከህነት አገልግሎት ወደ ተለያዩ ቦታዎች በምንቀሳቀስበት ጊዜ ፈረንሳይ ቤልጂግ ስዊድን ይሁን ሌላ አገር ስሄድ የቤተሰብ ኃላፊነት በርስዎ ትከሻ ላይ ነበር የወደቀው ።

**ጥያቄ፤** እርስዎና ሌሎች በስደት ጀርመን የሚኖሩ በባዕድ አገር ቤተ ክርስቲያን ለማቋቋም የተነሳችሁበት የተቀደሰ ዓላማ በተለያዩ ምክንያቶች እክሎች ሲደቀኑበት ፣ ቤተ ክርስቲያን ከተቋቋመም በኋላ በመካከሉ የተለያዩ ፈተናዎች ሲያጋጥሙ ተስፋ የቆረጡበት ጊዜ አልነበረም ወይ ?

**መልስ፤** በፍጹም ! በአንድ በኩል የሚያሳዝን ነገር ሲኖር በሌላ በኩል ሁለት ነገሮች ተስፋዎቼ ናቸው ። 1 ኛ ቤተ ክርስቲያን የእግዚአብሔር ቤት ነው አይዘጋም የሚል እምነት አለኝ ። 2ተኛ አንዳንዶች ችግር ቢፈጥሩም ሌሎች ሀሳቤን የሚደግፉ ይመጣሉ ። እኛ አለን የሚሉ ሰዎች አጥቼ አላውቅም ። ቤተ ክርስቲያን በክርስቶስ ደም ላይ መሠረቷ ስለተጣለ "የሲኦል ደጆች ሊያጠፏት አይችሉም ።"

**ጥያቄ፤** ለመጀመሪያ ጊዜ ቤተ ክርስቲያን እንዳቋቋማችሁ ከሊቀ ጳጳስ ጭምር ተቃውሞ ሲነሳባችሁ የቤተ ክርስቲያንዎ ሕልውናም ሆነ መተዳደሪያዎ አላሳሰበዎትም ነበር ?

**መልስ፤** መተዳደሪያዎ አላሳሰበዎትም ነበር ? ላልሸው ያንጊዜ ምን ችግር ነበር፤ ዘወር ብሎ ጥገኝነት መጠየቅ ይቻላል ። ከዚህም ሌላ ግእዝና አማርኛ እንዳስተምር የጠየቁኝ ዩኒቨርሲቲዎችም ነበሩ። ትምህርት በመከታተል ላይ እያለሁ ነው አገልግሎት መስጠት የጀመርኩ ። ምንም ገቢ አላገኝም ነበር ። ያኔም ጀርመን አገር እኖራለሁ ብዬ አልወሰንኩም። ትምህርታችንን ጨርሰን ስንመለስ ሌሎች አገልግሎቱን ይረከባሉ የሚል ነበር ተስፋችን ። ከመምህራ ከፕሮፌሰር ሃየር ጋር ስንነጋገር ሌሎች ተማሪዎች መጥተው ቋንቋ ተምረው እስኪደራጁ ድረስ አንዳችሁ በከህነት አገልግሎት መቀጠል አለባችሁ ብለው ወደ ከህነቱ አገልግሎት ገባሁ ። ትምህርት ጨርሼ የከህነት አገልግሎት ስለጥ በስኮላርሽፕ በማገኘው ገንዘብ ደረጃ ነው አገልግሎቱን የቀጠልኩት ። ቤተ ክርስቲያኑ የተቋቋመው በ1893/1983 ነው ። ከ1981/1981 ጀምሮ እንቅስቃሴው ነበር ። ከተማርኩበት ከተማ ከሃይድልበርግ በየሁለት ሳምንቱ ኮሎኝ እየተመላለስኩ 3 ዓመት አገልግያለሁ። በ1985/1985 መጀመሪያ ላይ ኮሎኝ መጣሁ ። ከብዙ ጊዜ በኋላ ነው ገቢው ዝቅተኛ ነው በዚህ ገንዘብ መቀጠል አትችልም በሚል የጀርመን ወንጌላዊት ቤተ ክርስቲያን ኃላፊዎች ተጨማሪ ገንዘብ የሰጡት ። በኋላም ቤተ ክርስቲያናችን የኤኮሚኒስ ኮሚሰዮን አባል ስትሆን በቂ የካህንና የዲያቆን በጀት ተገኘ ። የካህን በጀት ሲገኝ ገንዘቡ ለሌላ ካህን ይሁን ብዬ ቁስ መስፍን ከኢየሩሳሌም እንዲመጣ አደረግኩ በሽቱትጋርትና በሙኒክ ባየር 2ተኛ ካህን ሆኖ አገልግሎት መስጠት ጀመረ። አሁን እኔ አነስተኛ ጡራታ አገኛለሁ። እዚህ ላይ ጡራታው ለምን አነሰ ቢባል እኔ የተቀጠርኩት ዲያቆኑና ቁሱ በ1991/1991 ሲቀጠሩ ነው ። የጤና ዋስትና አልነበረኝም ። በግል ገንዘቤ ነበር የምታከመው ። ጡራታ እስከምወጣበት ድረስ ደመወዝ አልተጨመረልኝም ። አሁን በጡራታ እያለሁ ከበሬቱ የተሻለ ገንዘብ አገኛለሁ ። መኖሪያ ቤቴም እንደ ቢሮ ያገለግላል ። በአንድ በኩል የተጎዳሁ ይመስላል ። ግን በሌላ በኩል ተከሻለሁ ። ተመስገን ነው ።

**ጥያቄ፤** ቤተ ክርስቲያንቱን ካቋቋማችሁት መካከል አብራችሁ የዘለቃችሁት ጥቂቶች ናችሁ ። በመካከሉ በዓላማ ልዩነት የቀሩ ፍርድ ቤት ያቆሙዎትም ነበሩ ። ስምዎን በክፉ የሚያነሡም በየጊዜው የሚከሱዎትም አልጠፉም ። ክስ ፣ ስም ማጥፋትና ኩርፊያ ያልተለየውን መንፈሳዊ አገልግሎትዎን ወደ ኋላ መለስ ብለው ሲመለከቱት ምን ይሰማዎታል ?

**መልስ፤** ደስ ይለኛል ። በጣም ደስተኛ ነኝ ። በውጭ ብዙ አብያተ ክርስቲያናት ተቋቋመዋል አንድ ቁስና አንድ ዲያቆን ሆነን የጀመርነው አገልግሎት አሁን የካህናትና የዲያቆናት እጥረት ባለባቸው የውጭ አብያተ ክርስቲያናት ሁሉ ተስፋፍቷል ። ከእናት ቤተ ክርስቲያን ጋር ያለን ግንኙነት እንዲጠናከር አድርገናል። በአገር ውስጥ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ

የሚደረገውን ስቃይም ኖራለሁ ። ለገዳማት ለአድባራት የእኛ አቅም ተጠናክሮ ይረዳል ማለት ባይቻልም ከሌሎች ድርጅቶች ጋር በማቀናጀት እርዳታ እንዲገኝ አድርገናል። ለላሊበላ ለሰበታ ገዳም በገንዘብ የተደረገው እርዳታ እንዲሁም ለነፍስ አድን ጥሪ የተሰጠውን ገንዘብ መጥቀስ ይቻላል ። ከእናት ቤተ ክርስቲያን ጎን ባለመለየት ከሌሎች ጋር በመተባበር ለቅድስት ሥላሴና ለቅዱስ ጳውሎስ መንፈሳውያን ኮሌጆች፣ ለቆሎ ት/ቤቶ እና ገዳማት የተደረጉት ርዳታዎች በቀላሉ የሚገመቱ አይደሉም። ከፍተኛ እርዳታ ስናደርግ ቆይተናል ። በሌላ በኩል ጀርመን አገር በምኖርበት አካባቢ በየምክንያቱ ባገኙት ዕድል ሁሉ በተለያዩ መጽሔቶች እንዲሁም በኢንተርኔት ሲያናገሩ ሲያዋርዱኝ የኖሩ ብዙዎች ናቸው ። በየምክንያቱ ያልተባልኩት የለም ። ግን ምንም አያስደንቀኝም ። ክስ ስም ማጥፋትና የመሳሰለው ለጊዜው ስሜቴን ይነካዋል ። በተለይም አክራሪዎች በሀገራችን በኢሉባርርና በከፋ ብዙ ክርስቲያኖች ወገኖቻችን በጨፈጨፉበት። አብያተ ክርስቲያናትን ባቃጠሉበት ጊዜ፣ ሁኔታውን አብሮ በማዛመድ «ያላባቶች ፈቃድ የሰላሞችን ልጆችንና ስላሞችን አጥምቋል፣ የጅሃድ/ቅዱስ/ጦርነት ሊካሄድበት ይገባል» በማለት በጀርመን ያሉ ስላሞች ሁሉ እንዲነሣሡ ግልጽ ወረቀት በጀርመንኛ በትነዋል። ከዚህም ሌላ የተለያዩ የስም ማጥፋት ዘመቻ በማካሄድ ስማቸውን ሳይገልጹ ለጀርመን አቃቤ ሕግ ጥቁማ ሲያደርጉ ለምስክርነት የማውቃቸውን ስምንት ሰዎች ሲጠሩ ዘጠነኛዋ የማላውቃት የቱርክ ሴት ነበረች። ከስምንቱ አንዱ ቀርበው ቃላቸውን ቢሰጡም እርስ በርሱ የተምታታ በመሆኑ ፋይሉ ተዘግቷል። እኔም ቀርቤ አልተጠየኩም። እንዴት ነው ቢባል ? ጉዳዩን ያወቅሁት በወንጀል ምርመራ ጉዳዩን የያዘው ክፍል መልሶ ለአቃቤ ሕግ ፋይሉን ሲያሰረክብ ሕግ ጠቅሶ «ጥቆማ ተደርጎብህ ነበር» ብሎ በጻፈልኝ ደብዳቤ ነው። ይህ ጉዳይ በስልክ ከሚደረገው ዛቻ በላይ አሳዝኖኛል። በግልጽ ስናገረውም አሁን የመጀመሪያዬ ነው። ለተወሰኑ ሰዎች ግን መናገሬ አልቀረም። ቅሬታ ከ 2 ፣ 3 ቀን በኋላ ግን እኔ ጋ ምንም ቦታ የለውም ። እኔ ሰዎች በደሉኝ ብዬ ስላደረጉት ነገር ፊቴን ከነርሱ አላዘርም ። ወደኔ ከመጡ በደስታ ነው የምቀበላቸው ። እኔም ለመቅረብ እሞክራለሁ። ያለፈ ነገር አላስታውስም ። በአቋም ልዩነት ከቤተ ክርስቲያናችን ለቀሩት ችግራችን በውይይት እንዲፈታ በየጊዜው ደብዳቤ እልክ ነበር ። በቅርቡም 30 ኛውን ዓመት ለማክበር ስንዘጋጅ ጉዳዩን የሰበካ ጉባኤ አስተዳደር አንስቶ ባደረገው ጥረት ከነዚህ ወገኖቻችን ጋር ፊት ለፊት ቀርበን ተነጋግረናል ። ወደፊትም ይኸው የእርቅና የሰላም ጥረታችን ይቀጥላል ። በየምክንያቱ ከኔ የራቁ ሰዎች አስቀደሜያቸው ከሆነ ይቅርታ እንዲያደርጉልኝ እጠይቃለሁ ። ክርስቲያን ማየት ያለበት ክርስቶስን ብቻ ነው።

**ጥያቄ፤** ከእናት ቤተ ክርስቲያን ጋር ላለመለየት ብዙ መሠዋዕትነት መከፈልን ተናግረዋል። በሌላ በኩል ደግሞ በእናት ቤት ክርስቲያን ውስጥ ልክ አይደለም ያሉትንም በይፋ ሲቃወሙ እንደቆዩ ገልጸዋል ። ተቃውሞው ምን ውጤት አሰገኘ ?

**መልስ፤** በጣም ጥሩ ጥያቄ ነው። ዋልድባን የሚመለከተው ጩኸት ብዙ ደጋፊዎችን አፍርቷል። «ስህተት ሲደጋገም፣» እና «ሰለ ነገዋ ቤተ ክርስቲያን ስንል ዕድሉ ዛሬ ባያመልጠንስ?» በሚሉ ርእስ ጉዳዩ የተጻፉት መጣጥፎች ዳር እስከ እንዳነጋገሩ ናቸው። ቢአንስ ቢአንስ ለዝክረ ነገር ችግሩን በዓለም ዙሪያ የተበተኑ ክርስቲያኖችና አብያተ ክርስቲያናት እንዲያውቁት ማድረግ ቅሉ ራሱን የቻለ ውጤት አለው። እዚህ ላይ የኢትዮጵያ ሚሊኒየም 2 ሺህ ሲከበር የተለያዩ የርግቦች ቅርጾች መስቀል አደባባይ ነበሩ ። ርግቦቹ ተነስተው በመንበረ ፓትሪያርክ ፊት ለፊት ፈቃቸውን ወደ አራት ኪሎ አዙረው ቁመዋል። የብጹዓን ሊቃነ ጳጳሳት መኖሪያ ቤትን በማጥቃት ቤተ ክርስቲያን ውስጥ የማይገባ ሥራ በመፈጸሙ በብጹዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ሊቀ መንበርነት በአገር ውስጥና በውጭ አገር የሚገኙ የቅዱስ ሲኖዶስ አባላት ብጹዓን ሊቃነ ጳጳሳትና የሀገረ ስብከት መሪዎች በተሳተፉበት አመታዊ አጠቃላይ ጉባኤ ላይ ርግቦቹ ፈቃቸውን ወደ ውጭ ሳይሆን ወደ ውስጥ ማዞር አለባቸው ብዬ ተናግሬ ነበር ። በዚያን ጊዜ ድምፄ እንዳይሰማ የድምፅ ማጉያው ጠፋ መብራቱም ጠፋ የፓትሪያርኩ ጠባቂዎችም ወደኔ ሲመጡ ፣ "ለምኔ በተማርኩበት ቤተ ክርስቲያን ማን ነው የሚከለክለኝ" ብዬ ጩኸቴን አሰማሁ። ከዚያም ንግግሬን እንድንጨርስ ተፈቀደልኝ። አሁንም በሌላ ዓመታዊ አጠቃላይ ሰበካ መንፈሳዊ ጉባኤ ላይ ጧፍ በሁለት በኩል በማብራት «እንዲህ ነው የምቃጠለው» በማለት በውጭ ሀገርም ተመችቶኝ እንደማልኖር ለማስረዳት ሞክሬአለሁ። ሆኖም በውጭ ሀገር የቤተ ክርስቲያኔን ዕድገት ለማየት በመብቃቴ ደስተኛ፣ ዕድለኛም ነኝ።

**ጥያቄ፤** እንደ ሃይማኖት አባት አስተማሪ መካሪ መንገድ አመልካች ትኑትና አስተዋይ ይቅርታም የሚጠይቁ የመሆንዎን ያህል ስህተትን የማያልፉ ፣ ኃይለ ቃልም የሚናገሩ ነዎት፣ ይህ ባህርይዎ በሐዋርያዊ ጉዞ ላይ ምን ዓይነት ተፅዕኖ አሳድሯል ይላሉ ?

**መልስ፤** ሰው ራሱን ብዙ አያውቅም እኔም ከነዚህ አንዱ መሆን እችላለሁ። ሰዎችን ለማሳዘን ብዬ የምናገረው የለም ። ስሜቴም የለኝም። ነገር ግን ከይቅርታ የበለጠ ነገር የለም። ከዚህም የተነሣ ሁሉን እወዳለሁ። ስህተት አታልፍም ተባልኩ እንጂ ሰዎችህ ለምን አትናገርም ? ይህን እየሠሩ ዝም በማለትህ አስጠቃኸን የሚሉም አሉ። የማልፋቸውም ነገሮች አሉ ። አንዳንድ ጊዜ ዝም ብዬ እተወዋለሁ። ራሱን የማወቅ ችግር አለ ራሱን እንዴት እንደማስቀምጠው አላውቅም ዋናው ነገር በሕይወቴ ውስጥ የከህነት አገልግሎት ከብዙ ሰዎች ጋር ያገናኘኛል ። ሰዎች ችግር ሲያጋጥማቸው ሲታመሙ በጸዕሪ ሞት ሲያዙ፣ የመጨረሻው ከባድ ሰዓት ለእኔ ትምህርት ነው። የዚህን ዓለም ከንቱነት ያስተምረኛል። ከዚህም የተነሳ መጥፎ ነገሮችን እንድተዋቸው ያደርገኛል። ለሌሎችም የምመክረው ይህንን ነው ። በተለይም ለመምህራንና ለንስሐ አባቶች፣ መልካም አራያነት ይጠበቅብናልና።

**ጥያቄ፤** በጀርመን የኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የ30 ዓመት ታሪክ ከተከናወኑት ዓባይት ተግባራት አንዱ የኩሎኝ ቅዱስ ሚካኤል ቤተ ክርስቲያን መገዛቱ ነው ። የኑርንበርግ ሥላሴና የበርሊን አማኑኤል ምእመናንም ቤተ ክርስቲያን ለመግዛት ከፍተኛ ጥረቶች እያደረጉ ነው። የራስ ንብረት የሆነ ቤተ ክርስቲያን መያዙ እስየው የሚያሰኝ

ቢሆንም ፣ ወደፊት የሚረከባት ተተኪ ትውልድ ጉዳይ አሳሳቢ መሆኑ በየአጋጣሚው ይነገራል ። በርስዎ አስተያየት ቤተክርስቲያኒቱን ሊረከብ የሚችል ትውልድ የማፍራቱ ሥራ ተከናውኗል ወይ ?

**መልስ፤** በዚህ በኩል ምንም ያልተነካ ነው። በዚህ 30 ዓመት የሚቻለው ተደርጓል። ሆኖም በቂ አይደለም ። ቤተ ክርስቲያን መግዛቱ ብቻ ዋጋ የለውም። ለነገው ትውልድ ዛሬ መሠረት መጣል አለበት ። ትውልዱ እየተባዛ ስለሚሄድ በእጅጉ ሊታሰብበት የሚገባ ጉዳይ ነው ። በዚህ ተግባር ቤተ ክርስቲያናችን ማዕከላዊነት ይዞ መጓዝ አለባት ። አገልግሎቱ እንዳለ ሆኖ ልጆቻችን ማንነታቸውን ሳይረሱ በማንነታቸውም ሳያፍሩ በአርቶዶክስነታቸውም እንዲኮሩ ማድረግ ይገባል። ትውልዱ የራሱን ማንነት ካላወቀ ከሌላው በምን ይለያል ? ከሌላው ተለይቶ አገሬ፣ ሃይማኖቴ ሊል የሚችለው የራሱ ነገር ሲኖረው ነው ። ቋንቋችን ሃይማኖታችን ባህላችን የማንነታቸው መገለጫ ነው። ከዚህ ላይ ሚካኤል ጎርቫቾቭ «ዘግይቶ የመጣውን ሕይወት ትቀጣዋለች።» ሲሉ የተናገሩትን ዝነኛ አባባል ልናስተውለው ይገባል።

**ጥያቄ፤** ጥያቄ፤ጀርመን ከሚገኙ ልዩ ልዩ አብያተ ክርስቲያናት ጋር የፈጠሩት ግንኙነትና መቀራረብ በጀርመን ለኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተ ክርስቲያን እውቅናና ተቀባይነት ከፍተኛ አስተዋፅኦ ማድረግ የሚታይ ነው ። ከኅብረተሰቡ ጋር ለመቀራረብም እንደ ድልድይ ሆኖ የዘለቀው ይህ ግንኙነት ወደፊት እንዴት መቀጠል አለበት ?

**መልስ፤** ከእኔ በኋላ የሚቀጥሉት አባቶች በዚህ በኩል ግንኙነቱ እንዲቀጥል ማሰብ እንደሚኖርባቸው አምናለሁ። ቤተ ክርስቲያናችን በጀርመን አገር መልካም ገጽታ ነው ያላት።



Abune Yohannes, Erzpr. Dr. Merawi, Kardinal Wetter

በሁሉም ዘንድ የክብር ቦታችንን እንደያዘን ነው ። በአገር ደረጃ ቤተ ክርስቲያናችንን ወክዮ በሁሉም ቦታ ስለ ምገኝ አንዳንድ የተዛባ መረጃ በሚሰጥበት ጊዜ አላልፍም። ችግር ሲኖር እንደምቃወም ሁሉ የተሳሳቱ መረጃዎችን ሳገኝ እንዲታረም አሳስባለሁ። የተሳሳተ መረጃ በማቅረብ ገንዘብ የተቀጡ ይቅርታ የጠየቁም አሉ። የጀርመን ፕሬዝዳንት የአኪ ም ጋውክ ኢትዮጵያን በገበኙበት ወቅት በደርግ ለተገደሉት የቀድሞ የመካነ ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን ቄስ ጉዲና ቱምሳ ክብር ሰጥተው መቃብራቸው ላይ የአባባ ጉንጉን ሲያስቀምጡ በአንድ ላይ ለታሠሩት፣ በአንድ ቀንና ቦታ ለተገደሉትና ለተቀበሩት ለ2ተኛው የኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ፓትርያርክ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ቴዎፍሎስ ምንም አለማድረጋቸውን በተቃወምኩበት ጊዜ ባለን ጥሩ ግንኙነት ሌሎቹ የጀርመን አብያተ ክርስቲያናት ም/ቤት ደብዳቤ እንዲጽፉ በጠየቅኩት መሠረት ይህንኑ አድርገዋል ። ፕሬዝዳንቱም ለእነርሱ በቃል አቀባያቸው በኩል መልስ ሰጥተዋል ፣ ለእኔ ግን ራሳቸው ጽፈውልኛል።

**ጥያቄ፤** ፕሬዝዳንቱ ለደብዳቤዎ ምን መልስ ሰጡዎት?

**መልስ፤** ፕሬዝዳንት የአኪ ም ጋውክ የፕሮቴስታንት ቄስ የነበሩ እንደመሆናቸው የቄስ ጉዲና ቱምሳን መቃብር የጎበኙት ከመካነ ኢየሱስ ቤተክርስቲያን ጋር ግንኙነት ስላላ ብቻ መሆኑን በደብዳቤያቸው ገልጸዋል። በግል በጻፉልኝ ደብዳቤም በቄስ ጉዲና መቃብር ላይ የአባባ ጉንጉን ያኖሩት አንዱን ለማክበር ሌላውን ላለማክበር ሆን ተብሎ እንዳልሆነና ለኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ሙሉ አክብሮት እንዳላቸው አመልክተዋል። ኢትዮጵያ በነበሩበት ወቅትም እንደ ላሊበላ ያሉ አብያተ ክርስቲያናትን መጎብኘታቸውን ከቤተ ክርስቲያኗ ተጠሪዎች ጋርም መገናኘታቸውን ለቤተ ክርስቲያኗ ያላቸው አክብሮትም እጅግ ከፈተኛ መሆኑን ገልጸውልኛል ። በጀርመን አገር የምሰጠው መንፈሳዊ አገልግሎት የተቃና እንዲሆን ተመኝተው ትብብራቸውም እንደሚይለዎኝ በግል በጻፉልኝ ደብዳቤ አሳውቀውኛል። የተደረገውንም ስህተት ተቀብለዋል። ፈቃዳቸው ከሆነም ወደፊት በሰላማ መጽሐት ታትሞ እንዲወጣ ይደረጋል።

**ጥያቄ፤** በ30 ዓመት የውጭ መንፈሳዊ አገልግሎት ዘመንዎ እጅግ የተደሰቱበት ያዘኑበትና የተጸጸቱበት ጊዜያት የትኞቹ ናቸው?



**መልስ፤** በየቦታው ቤተክርስቲያን ተቋቁሞ አገልግሎት ሲሰጥ በማየቴ ደስተኛ ነኝ ። በተለይ አቅማችን ደካማ ቢሆንም ያለቀሰንበትን የተደሰትንበትን ቤተ ክርስቲያን የራሳችን ሀብት አድርገን መግዛት በመቻላችን፣ አንድ ቁራጭ መሬት ኖሮን መገልገያ በማግኘታችን ደስ ይለኛል ። እንግዲያችንን «እንኳን ወደ ኢትዮጵያ መጣችሁ» ነው የምንለው። በገዛነው ቦታ ላይ የኢትዮጵያና የጀርመን ሰንደቅ ዓላማዎች በዚያ ተሰቅለው ሲውለበለቡ ማየት ለእኛ አንድ ታላቅ ደስታ ነው። በቤተሰብ በኩል ልጆች ራሳቸውን ችለው በመኖራቸው እኔም ባለቤቴም በሙሉ ጤንነት ባልጋ ቁራኛ ሳንያዝ እዚህ በመድረሳችን ደስ ይለኛል። በዚህ ሠላሳ ዓመት ሁለት ጊዜ ከባድ የመኪና አደጋ ደርሶብኝ፤ መኪናዎ ከጥቅም ውጭ ስትሆን በእኔ ላይ የጢም መላጫ ወይም የጥፍር መቁረጫ በፊትና በእጅ ላይ የሚያደርጉትን ጭረት ያህል እንኳን ጉዳት ሳይደርስብኝ በመትረፊ እግዚአብሔርን መላልሼ አመሰግናለሁ። ከዚህ ላይ ነቢዩ ዳዊት «ምንተኑ አሥዮ ለእግዚአብሔር በእንተ ኩሉ ዘገብረ ሊተ» ይህን ሁሉ ላደረገልኝ ለእግዚአብሔር ምን እከፍለዋለሁ ብሎ የተናገረውን ማስታወስ ተገቢ ነው።

ያዘንኩት ኮሎኝ አካባቢ ሁል ጊዜ ችግር እንዳለ ሆኖ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆሬዎስ ወርደው ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ሲሾሙ የአቋም ልዩነት ተፈጥሮ ቤተ ክርስቲያናን እኛ እንረከባለን የሚሉ ክእናት ቤተ ክርስቲያን ላለመለየት ያለኝን አቋም ተቃውመው ስብሰባ ተጠራርተው መጥተው በቤተ ክርስቲያናችን አዳራሽ ውስጥ ስብሰባ አድርገው «ከእናንተ ጋር ግንኙነት የለንም» የሚል ተቀዋሞ ቀርቦ፣ ያን ጊዜ አንደበቴ መናገር እስከማይችልበት ፣ ሀሳቤን አውጥቼ መናገር እስከማልችል ድረስ ቆሽቴ አሮ ማለት ይቻላል መናገር እየፈለግኩ ያልቻልኩበት ጊዜ ከሀዘንም የበለጠ ሀዘን ነበር ። ድምጹ ጠፋ ራሴን ልስትም እችል ነበር ። እግዚአብሔር ይመስገን ከጊዜ በኋላ ሁሉም አለፈ። ለጊዜውም ይህን ችግር ያወቀ ማንም አልነበረም ። ይህንንም ስናገረው አሁን የመጀሪያዬ ነው። ሂረት? በሠላሳ ዓመት ውስጥ ሁሉን እያሰለፈለፍኸኝ ነው። ለሠላሳ ዓመት «ለጥምቀት ያልሆነ ቀሚስ ይበጣጠስ» ያልሆነ እያልኩ ይመስላል። የተጸጸትኩበት ጊዜ ግን የለም ። « እንደ ፈቃድህ ይሁን» የሚለው የዘወትር ጸሎታችን ለዚህ ጊዜ ካልሆነ ለመቼ ይሆናል?

**ጥያቄ፤** 30 ዓመት ያስቆጠረችው በጀርመን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የዕድሜዋን ያህል የሚጠበቅባትን ፍሬ አፍርታለች ብለው ያስባሉ ?

**መልስ፤** እንደ እውነቱ ከሆነ ተስማምተን የምንሠራ ሰዎች ከመጀመሪያው ጀምሮ ብንኖር ኖሮ ብዙ መሥራት እንችል ነበር። በአገር ውስጥ ያለ ፖለቲካ ፣ በደርግ ዘመን ፣ ደርግ ከወደቀም በኋላና በአሁኑ ጊዜም ከአሉባልታ የነፃ የተጠናከረ የሰበካ ጉባኤ አስተዳደርና አብሮ የመሥራት ልምድ ቢኖር ኖሮ ብዙ ይሠራ ነበር። ሆኖም እንሰበስባለን ይበተናል። እናደራጃለን መልሶ ይዳከማል። አሁን በጀርመን 10 አብያተ ክርስቲያናት አሉ። ከእንግሊዝና ከግሪክ ሌላ በአውሮፓ ያሉት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ አብያተ ክርስቲያናት እንዲቋቋሙ መሠረቱ የኮሎኝ ቅዱስ ሚካኤል ቤተ ክርስቲያን ነው ። የቤተ ክርስቲያኑ አስተዋፅኦ ቀላል ግምት የሚሰጠው አይደለም። 30 ዓመታት ያስቆጠረው መንፈሳዊ አገልግሎት ፈተናው ቢጸናም ምንም እክል ሳይገጥመኝ እዚህ ደርሷል ። በዚህ እግዚአብሔርን አመሰግናለሁ ።

**ጥያቄ፤** ከ30 ዓመት ሐዋርያዊ ጉዞዎ ተሞክሮ የአንድ ወጣት ዕድሜ ያስቆጠረችው በጀርመን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ይበልጥ እንድትጠናከርና እንድትስፋፋ ከካህናትና ከምእመናን ምን ይጠበቃል?

**መልስ፤** በአገልግሎት ላይ የተመደቡ ካህናት አሉ። በጀት ኖሮ ሁሉም ደመወዝ ያገኛሉ ባይባልም ይብዛም ይነስ በበጎ ፈቃደኝነት የሚያገለግሉም አሉ። እስካሁን ያለው ልምድ ጥሩ ነበር ። በአንድ ላይ እንሠራለን ። አሁን ከዕለት ዕለት የሚያፈነግጡ ሰዎች አሉ። ከመጀመሪያው የትንሣኤን በዓል ለ2 ቀናት ሲሚናር በመካሄድ በሌሎች ከተሞች ነበር የሚናከብረው። ልደትን ጥምቀትን እንደዚሁ በጀርመን ብቻ ሳይሆን በሌሎች የአውሮፓ ከተሞችም እየተዘዋወርን ነበር የምናከብረው። አሁን ግን የራሴን አጥቢያ ጥየ እንዴት ወደ ሌላ ቦታ እሄዳለሁ የሚሉ አሉ። የሚያዋጣው እንደ በፊቱ በአንድ ላይ እየተመካከሩ ቤተ ክርስቲያን የሁላችን ናት እያሉ መሥራቱ ነው። በጀርመን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ይበልጥ እንድትስፋፋ ሁላችንም ልብ ለልብ ተገናኝተን በአንድ ላይ መሥራት መቻል አለብን። ለዚህም እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ይርዳን።

**በሠላሳ ዓመት ውስጥ የተጠመቁ ልጆች ዛሬ የት ናቸው?**

አረ እንዲያው በዚህች ቤተ ክርስቲያን ካለፉት ሠላሳ ዓመታት የተጠመቁ ልጆች ዛሬ የት ናቸው?

ቀረብ ብዬ ይህንኑ ጥያቄ በማንሳት ያነጋገርኳቸው አንዳንድ ወላጆች ልጆቻቸው ዛሬ የት እንደደረሱ እና በምን ደረጃ ላይ እንዳሉ ገልጸውልኛል። እስኪ ለእናንተም ላጋራችሁ።

ነገሩ እንዲህ ነው። በባዕድ አገር ቤተ ክርስቲያንን አቋቁሞ በቅዳሴ፣ በስርዓተ ክርስትና፣ እንዲሁም ጋብቻ የሚሰጡ መንፈሳዊ አገልግሎቶችን ማግኘት እንደሚከብድ በተለይ ወሰጡ ኖረን ላየነው ለማንኛችንም ግልጽ ነው። ሆኖም የአገልግሎት ዘመናቸውን ያብዛልንና አባታችን ሊቀ ካህናትና ቀዳሚ ወገኖቻችን ይህቺን ቤተ ክርስቲያን አቋቁመው አቆዩን። እናም የክርስትና ጥምቀቱ፣ የጋብቻ የጸሎተ ፍትሐቱ አገልግሎት ማግኘት ተጀመረ። ቤተ ክርስቲያኒቱ ስትመሠረት በመጀመሪያ የክርስትና ጥምቀት ያገኙት ሁለት ሕፃናት እንደነበሩ ተረዳሁ። አግኝቼ ማነጋገር የቻልኩት ግን የእንዲቱን ወላጆች ነው። እኝህ እናት የቤተ ክርስቲያን ድምጽ በሚናፍቅበት ቦታ በ1975ዓ.ም የተወለደችውን ልጃቸውን

ጸጋ ማርያም መርዳዊን በኖሩባት ኦርቶዶክሳዊት እምነታቸው በሰማንያ ቀኗ ሲያስጠምቁ የደስታ እንባ እንደተናነቃቸው ያስታውሳሉ። ምን ዓይነት ዕድል ነው ሲሉም የፈጠራቸውን አምላክ ያመሰግኑ እንደነበር ዛሬም ያስታውሱታል። እናቷ ወ/ሮ ንጋት እንደሚሉት ያኔ ሚሚዬ ይሏት የነበረች ትንሿ ልጅቸው ዛሬ በሙዚቃ ትምህርት የሁለተኛ ዲግሪ/ማስተርስ/ይዘ ወ/ት ጸጋ ማርያም እንደምትባል፤ ሆኖም ትናንት ያሳደገቻት ቤተ ክርስቲያኗን ጥላ እንዳልሄደች ጊዜ ባላት አጋጣሚ ሁሉም ወደቤተ ክርስቲያን እንደምትሄድ፤ ወደ እዚህም ስትመጣ የበኩሏን እንደምታገለግል ይናገራሉ። እዚህ ከወላጆቿ ጋ ባትኖርም ባለችበት ሆኗ ወላጆቿ መዝሙር እንዲዘምሩላት ወይም እንዲልኩላት እንደምትጠይቅ ተረድቻለሁ፤ እምነቷን አስከመጨረሻው አጥብቃ ትይዝ ዘንድ ለዚች ወጣት እመኛለሁ።



Taufenzeremonie

ኃላፊነት ያመለክታል። የዲያቆን በርናባስ ወላጆች ለብዙዎች መልካም ምሳሌ ሊሆኑ እንደሚችሉም ብዙዎች ያምኑበታል። ራሱ ትንሹ ዲያቆናችን በርናባስን እያዩ ሌሎች ልጆችም አሁን አሁን እኛስ መቼ ነው እንደእሱ የምንሆነው እያሉ ወላጆቻቸውንም ሆነ ቤተ ክርስቲያናችን ወስጥ የሚቀርቧቸውን ወንድሞችና እህቶች መጠየቃቸው አልቀረም። ጥቂት ቤተሰቦችንና ልጆችን ጠቃቀስኩ እንጂ በወጪው ዓለም የሚወለዱ ልጆቻችን በርከተዋል። እግዚአብሔርን የሚፈሩ፤ ቤተሰቦቻቸውን የሚያከብሩ፤ መልካም ዜጎች እንዲሆኑ የወላጆቻቸውን ክትትልና ያላሳለሰ ጥረት ፈላጊዎች ናቸው።

ልዑል እግዚአብሔር ለልጆቻችን መልካም አርአያ እንድንሆን ይርዳን!  
ፋሲካ በቀለ

በተመሳሳይ ጊዜ ልጆቻቸውን በዚህች ቤተ ክርስቲያን ካስጠመቁ መካከል አንዱ ወይዘሮ መሠረት አለ ፈለገሰላም ናቸው። ልጆቸው ወ/ሮ ርብቃ ቫየር ትባላለች። ስለጉዳዩ እጅግ በደስታ ለመናገር የፈቀዱት ወይዘሮ መሠረት ልጆቸው ርብቃ ክርስትና ከመነሳት ባሻገር የጸጋ ማርያም እናት ወ/ሮ ንጋት ባደረጉት ከፍተኛ ጥረት ልጆቻቸውን በባእድ አገር ሲያሳድጉ ከእምነታቸው በተጨማሪ አማርኛን ከመናገር አልፈው ማንበብና መጻፍ እንዲችሉ ማድረጋቸውን ነው የገለጹልኝ።

ሌላዋ ያነጋገርኳት እኅህት እናት ወ/ሮ አለምአሸት ገብረማርያም ናት። በዚህ በሰው አገር ጋብቻዋን በቅዱስ ሚካኤል ቤተ ክርስቲያን የፈጸመችው በማይዘነጋ ባማረ ሠርግ ነው። «ሁለቱም አንድ ሆኑ ዛሬ» ተብሎ ተዘምርላት። ከዚያም እነዚህ ልጆችን አፈራች። ልጆቿ ክርስትናም በዚችሁ ቤተ ክርስቲያን የክርስትና ጥምቀትን ተቀበሉ። ቀዳሚው ልጅ በርናባስ ሃብታሙ ይባላል። እድገቱን ታናናሾቹም እየተከተሉት በቤተሰቦቹ ጠንካራ ክትትል ቤተ ክርስቲያንን ሳይለይ አደረገ። ዛሬ ዲያቆን በርናባስ ሆኗል። በአስር ዓመቱ ነው ዲቁና የተቀበለው። ዲያቆን በርናባስ በቅዱሴ ላይ ወንጌል ሲያነብ ቀኑን ሙሉ በጀርመንኛ ሲናገሩ፤ ሲጫወቱም ሲበሉም ሲጠጡም በዚህ ቋንቋ እንደሚናገሩ ልጆች ሳይሆን፤ እንዲያውም በዕድሜ ከሚበልጡትና አገር ቤትም አድገው ከመጡት ባልተናነሰ መልኩ ነው። እዚህ ተወልዶ ይህን ለመሰለ ደረጃ መብቃት በተለይ ወላጆች ላይ የሚኖረውን

**ለጥምቀት ያልሆነ ቀሚስ!**

ደስታውን ሊያደምቅለት፣ ውስጡን በደስታ፣  
 ሊያረሰርሰ፣  
 ለባለእንጀራው ለሚወደው፣ ከሁሉ፣ ቀድሞ፣ ፈጥኖ፣  
 ሊደርስ፣  
 ያገር፣ ባህሉ፣ ሃይማኖቱ፣ ትዝ፣ ብሎት፣ ታቦት ሲነግሥ፣  
 አወንታውን ሲያስተጋባ፣ በጠነከረ፣ መንፈስ፣  
 ያገሬ ሰው፣ እንዲህ ይላል!  
 ለጥምቀት፣ ያልሆነ ቀሚስ!  
 ይቀዳደድ፣ ይበጣጠስ!  
     ትልቁ፣ ጥበብ፣ ይሄ፣ እኮ ነው!  
     ይኖር፣ ይሆን፣ ያስተዋለው!  
 ነጭ፣ ለብሶ፣ ተሞሽሮ፣ ለታላቁ፣ ባል፣ ለጥምቀቱ፣  
 በውበቱ፣ በድምቀቱ፣  
 ደስ፣ እንዲለው፣ ታቦቱ፣  
 ሆ! ብሎ ወጥቶ፣ ከየቤቱ፣  
 አቧራው እስኪነሳ፣ ከቆሙበት፣ ከመሬቱ፣  
 በቃሉም ሆነ፣ በአንገቱ፣  
 ሲዘምርለት፣ ሲዘፍንለት፣ ቆነጃጅቱ፣ ወጣቱ፣  
 ሲወርቡለት፣ ሲያዜሙለት፣ ሲያሸበሽቡ፣ ሊቃውንቱ፣  
 አቤት፣ አቤት፣ ማስደሰቱ!  
 ያ ነበር፣ እኮ፣ እውነተኛው፣ የክርስትና፣ ሕይወቱ ።  
 “ አረ፣ በሉ፣ በሉ፣ አረ፣ በሉለት፣  
 ለሰርግ፣ ይዘፈናል፣ እንኳን፣ ለታቦት” ።  
     እያለ፣ ሲቀናቅን፣ የተሳለውን፣ ስለቱን፣  
     የሚችለው፣ እስከስታውን፣  
     የማይችለው፣ እልልታውን፣  
     ይለግሱታል፣ ይሰጡታል፣ ያስለመዱትን፣  
 የታቦቱን።  
     ታዲያ ዛሬም!  
     ይሄ እኮ ነው፣ እውነታው!  
     ያሰባሰበን፣ ከየቦታው።  
 ለአማኑኤል፣ ያልሆነ ሀብት!  
 ምን ዋጋ አለው፣ ቢያካብቱት፣  
 አያሰደስት፣ አይበረከት፣  
 እርካታ፣ የለው፣ ሰላም፣ የለው፣ የተራቆተ፣ ባዶ ንብረት፣  
 ፎቅን፣ ሠርቶ፣ ቢኮራሩበት፣  
 መኪና፣ ገዝቶ፣ ቢነዳበት፣  
 ሌላም፣ ሌላም፣ ሌላም፣ ሥራ፣ ቢሠሩበት፣  
 አማኑኤል፣ ከሌለበት፣  
 ይጠፋል፣ ከመ ቅጽበት፣  
     ያልተባረከ፣ አይሮ፣  
 አያስኖርም፣ ጥሩ ኑሮ፣  
 በየባንኩ፣ ከሚቀመጥ፣ ያልቸገረውን፣ አበድሮ፣  
 ወይም፣ ደግሞ፣ ከሚጠፋ፣ ተዘርዘሮ፣ ተመንዘሮ።  
 ጌታውን፣ አስገድዶ፣ በሰው፣ አንደበት፣ ተናግሮ፣  
 ወደዚህ፣ ይምጣ፣ ፊቱን፣ ዘሮ።  
 ለአማኑኤል፣ ያልሆነ ብር፣  
 ሥር የሌለው፣ ባዶ ቅጠል፣ የሚጠወልግ፣ ፀሐይ ሲከር፣  
 የሚጠፋ፣ የሚሰወር፣  
 ታዲያ፣ ይሄ፣ ምን፣ ይሠራል፣  
 ምን፣ ዋጋ፣ አለው፣ አብሮ፣ ላይኖር፣  
     ይልቅ አምጡት!

የማይፈርስ፣ ቤት፣ ይሠራበት፣  
 ኑሮ፣ እንዲባረከ፣ እንዲሠምር።  
 በላይኛው፣ በሰማይ፣ ቤት፣ በታችኛውም፣ በዚህ ምድር፣  
 ከዚህ፣ በላይ፣ ምን፣ አለና፣ የሰው፣ ልጆችን፣  
 የሚያስከብር።  
 እኔ፣ በእውነት፣ ይገርመኛል!  
 ላመነ፣ ሰው፣ ለተረዳ፣ ከእሱ፣ በላይ፣ ምን፣ ይገኛል!  
 ለምን፣ ሕዝባችን፣ ይሞኛል?  
 የሰጠውን፣ እየራቀ፣ ከማይሰጠው፣ ጋር፣ ይጎዳኛል፣  
 ላለመምጣቱ፣ ሲጠይቁት፣ ያልሆነ፣ ነገር፣ ያመካኛል፣  
 ላመነውማ፣ የሱ ነገር፣ መች፣ ያስቀምጣል፣ መች፣  
 ያስተኛል!!  
 ምኑ፣ ነው፣ ለመሆኑ፣ የሚያስመኘው፣ በዚች ዓለም ?  
 ይህ፣ ነው፣ የሚባል፣ ሰላም፣ የለም፣  
 ፍቅር፣ የለም፣ ጤና፣ የለም፣  
 ሁሉም፣ ነገር፣ ጋደም፣ ጋደም፣ ዘመም፣ ዘመም፣  
 ወደቅ፣ ወደቅ፣ ጠመም፣ ጠመም፣  
 መሸት፣ መሸት፣ ጨለም፣ ጨለም፣  
     ያዝ፣ ያዝ፣ ጋረድ፣ ጋረድ፣  
     ወጣ፣ ወጣ፣ ወረድ፣ ወረድ፣  
     አመን፣ አመን፣ ካድ፣ ካድ፣  
     መመሳሰል፣ አጉል መልመድ፣  
 መሸበር፣ መተራመስ፣  
 መነቃቀፍ፣ መወቃቀስ፣  
 መበላላት፣ መነካከስ፣  
 መገዳደል፣ መተኳከስ፣  
 መሰላለቅ፣ መደቋቋስ፣  
 የት፣ ለመሄድ፣ የት፣ ለመድረስ!!  
 ይህ፣ አይደለም ወይ፣ በዓለማችን፣  
 ሁሉ፣ እምናየው፣ ባይናችን፣  
 የምንሰማው፣ በጆሯችን፣  
 በተፈጥሮ፣ ጎርፉ ዶፉ፣  
 በሰው፣ ሰራሽ፣ በምቡ መድፉ፣  
 በመንገድ፣ ላይ፣ እያለፉ፣  
 በሥራ ፣ላይ፣ እየለፉ፣  
 በንግድ፣ ላይ፣ ሳያተርፉ፣  
 በቢሯቸው፣ ውስጥ፣ እየጻፉ፣  
 በቤታቸው፣ ሲያንቀላፉ፣  
 ሳያስቡት፣ ስንቱ፣ ጠፉ፣  
 አልሰማችሁም፣ ከአባማ፣  
 የደረሰውን፣ አክላሆማ፣  
 የታዘዘ፣ ዐውሎ ነፋስ፣  
 ቤት ንብረት፣ ሲደመስስ፣  
 ሰው፣ ሲገድል፣ ሲያጠፋ ነፍስ፣፣  
     ምን ይደረግ!  
 አይወቀስ፣ አይከሰስ፣  
 ያ፣ ሁሉ ፎቅ፣ ሲፈራርስ፣  
 ከተማው፣ ጨፌ፣ ሆኖ፣ ሲነሰነሰ፣ ሲልከሰከሰ  
 ወደ፣ ነፋስ፣ አይተኮስ!  
 እስከነፍሱ፣ ሰው ተቀብሮ፣  
 ጮሆ፣ ጮሆ፣ ጥሮ ጥሮ፣  
 በዚያው፣ ሲቀር፣ ተሰውሮ፣  
 ይህ፣ እኮ ነው፣ የዓለም፣ ኑሮ፣  
 እውነቱን፣ ነው፣ የምላችሁ፣

ይሄ፡ ቤት ነው፡ ዋስትናችሁ፤  
አእምሮችሁ፡ ገንዘባችሁ፤  
እዚህ ይሁን፡ እባካችሁ ።  
ይችን፡ ዓለም፡ አትመኗች፤  
የሚታመንም፡ ነገር የላት።  
ታሳያለች፡ አትሰጥም፤  
ታጎርሳለች፡ አይዋጥም፤  
ታጣፍጣለች፡ አይጣፍጥም፤  
ትሰማለች፡ አታደምጥም፤  
ትሮጣለች፡ አታመልጥም፤  
መራራ ናት፡ ምናም አይጥም፤  
የሷ ነገር፡ አያዋጣም።  
ሁሌ መባከን፡ ሁሌ መሮጥ፤  
ላትያዝ፡ ላትጨበጥ።  
የማይጨበጥ፡ ባዶ ተስፋ፤  
ስትቀድ፡ ስትሰፋ፤  
ስትሰብ፡ ስትገፋ፤  
ስታደክም፡ ስታለፋ፤  
ስትቦረቅ፡ ስታናፋ፤  
ስታለማ፡ ስታጠፋ፤  
ስትበጠብጥ፡ ደፊድፋ፤  
ሁሉም ፈጥኖ፡ እየጠጣ፤  
እየሰከረ፡ ሄደ ወጣ።  
አይ የዚች ዓለም፡ የኛ ጣጣ!  
የሚታየው፡ የሚሰማው፡ በራዲዎ በጋዜጣ፤  
ዓለም አብዳ፡ ልብሷን ጥላ፡ አቅሷን ስታ፡ ተገላልጣ፤  
ተሸብራ፡ ተደናግጣ ፤  
እጅግ፡ ፈርታ፡ ተንቀጥቅጣ፤  
አይኖቿን፡ አጉረጥርጣ፤  
በሚገባ፡ በሚወጣ፤  
ትተኩሳለች፡ ትዋጋለች፡ በተኩስ፡ ሰላም ልታመጣ፤  
ከላይ ከላይ፡ እያሳይች፡ ጥሩ ጥሩውን፡ መራርጣ፤  
ደፍርሳ ሳለ፡ ተበጥብጣ፤  
ላታዛልቅ፡ ላታዋጣ፤  
ስንቱን አስቀረች፡ አቅልጣ!  
ያልተመለሰ፡ ይጸጽተው፡ ንስሐ ይግባ፡ ወዲህ ይምጣ ።  
ማምለጫውን፡ ቤቱን ሠርቶ፡ እንደ ሥራቱ፡ ይግባ  
ይውጣ ።  
ሌላ አማራጭ፡ ምንም፡ የለም፡ ይሄ ብቻ ነው።  
የሚያዋጣ ።  
ስለዚህ፡ ወጣ ወጣ!  
ቀረብ፡ ቀረብ፡ መጣ መጣ!  
እንሸቀዳደም፡ እንሩጣ!  
እሷም፡ እሱም፡ ያም፡ ሳይመጣ፤  
ያሰብናትን፡ ቶሎ እንስጣ!  
ደግሞ ለእሱ፡ ለአምላካችን፤  
ለአባታችን፡ ለእናታችን፤  
ለጠበቃ፡ ለዋሳችን፤  
ለልብሳችን፡ ለጉርሳችን፤  
ለስለጣናችን፡ ለዕውቀታችን፤  
ለሁሉም፡ ነገራችን፤  
ሳይዘጋ፡ ደጃችን፡ ሳይታሰር እጃችን፤  
እንዲቃና፡ ሕይወታችን፤

እንዲበረከት፡ ንብረታችን፤  
እንዲባረከ፡ ትዳራችን፡ እንዲያደጉልን ልጆቻችን፤  
እንስጠው፡ የሰጠንን፡ ደስ ብሎን ሁላችን፤  
ቤተ መቅደሱ፡ ይገዛና፡ እንገልገል፡ በራሳችን፤  
ለምን እንደሁ ፡ አልገባኝም፡ አማኑኤል ዘንድሮ፤  
አልፈለገም ፡ አልወደደም፡ አስጠለቶታል፡ ደባል ኑሮ፤  
ቤተ መቅደሱ፡ ተነቃቅሎ፡ እንደገና፡ ተቀይሮ፤

የተሠዋበት፡ ቅዱስ ቦታ፡ መኖር ሲገባው፡ ተከብሮ፤  
ሲደፈር፡ ሲደቀደቅ፡ በጎረምሳ፡ በወይዘሮ፤  
አስጠልቶት ነው፡ መሰለኝ፡ ያስፈለገው የኛ ወይሮ፤  
ታዲያ ሁሉም ሰው፡ ተመካክሮ፤  
የሌለው ካለው፡ ተበድሮ፤  
አሁን ዛሬ፡ ይገዛለት ምን ያስፈልጋል፡ ቀጠሮ፤

እሱ ለእኛ፡ ለሁላችን፡ የሚያኖረንን፡ ሀብት ሰጥቶ፤  
ቤት አሠርቶ፡ አስቀድሞ፡ ወይም ደግሞ ፡አስራይቶ ፤  
እያኖረን አዝናንቶ፡  
እሱ እንደገና፡ ተመልሶ፡ ሲጠይቀን አፉን ሞልቶ፤  
እምቢ፡ ልንል፡ ነው፡ ከቶ!  
ቢወስደውስ፡ እንደገና፡ በመስጠቱ፡ ተጸጽቶ፤  
ሊያጸድቀን፡ ፈልጎ፡ እንጂ፡ አይመሰላችሁ፡ ገንዘብ አጥቶ፤  
ሊያሠራው፡ እኮ፡ ይቻለዋል፡ አንድ፡ ባለሀብት፡  
አስነሥቶ፤  
አይደለም፡ እንዴ!

ይግባህ፡ እንጂ፡ ወገኔ፡ ይግባህ፡ እንጂ፡ ዘመዴ!  
ለእርሱ፡ ያልሆነ፡ ገንዘብ፡ ለቅዱሱ፡ ቤተ መቅደስ፤  
ለእርሱ፡ ያልሆነ፡ ሕይወት፡ በሥጋም፡ ሆነ፡ በነፍስ፤  
እንዲሁም፡ በምሳሌው፡ ለጥምቀት፡ ያልሆነ፡ ቀሚስ፤  
እንደተባለው፡ አስቀድሞ፡ ይቀዳደድ፡ ይበጣጠስ ።

ከመ/ር ሙሉቀን አንዱዓለም

ግንቦት 17 2005  
ጀርመን በርሊን

**ኑሮ በባዕድ አገር**

ቤተክርስቲያን ባይኖር፤  
እንዴት እንሆን ነበር ?  
እንግዳ ተሆኖ ዉጪ ሀገር ሲመጣ፤  
ሁሉ ነገር አዲስ አቤት ያለዉ ጣጣ፤  
ቀናት ሳምንታቱ እንደተቆጠሩ፤  
ለትምህርት የመጣ ሲሄድ ከመምህሩ  
ሥራ ያመጣዉም ሲያመራ ከቢሮ፤  
ናፍቆቱ ትዝታዉ ሁሉ ተጨማምሮ፤  
በስደተኛ ካምፕ ሲሰማ እሮሮ፤  
ይሄ ሁሉ ሲሆን የመንፈስ ማደሻ ፤  
ባትኖርለት ኖሮ ቤተ ክርስቲያን ጋሻ፤  
ለብቻ የሚያወራ በሆነ ነበር ሀበሻ፤  
ደስታዉን ሀዘኑን የሚካፈልባት፤



መጽናኛ መጠጊያው ቤተ ክርስቲያን ናት፤  
 እግዚአብሔር በሁሉ ቦታ ይገኛል፤  
 ወዳሴ ማርያምም ከቤት የደገማል፤  
 ቅዳሴ ፤ ዋዜማ ፤ ማህሌት ትምህርቱ፤  
 ክርስትና ፤ ፍታት ካህን ማወየቱ፤  
 በዓላት ማክበሩ ሸረሰንቱ ስንቱ፤  
 የመንፈስ የሥጋ ሙሉ አገልግሎት፤  
 ሁሉን በየመልኩ የምናገኝባት፤  
 ከእኛ ጋ ያለችው ቤተ ክርስቲያን ናት፤  
 ስደክም ደጋፊ ሳዝን መፅናኛዬ፤  
 ቤተ ክርስቲያኔ ባለውለታዬ፤  
 ቤተ ክርስቲያኔ ያለችው በስደት፤  
 ቃላት አይበቃኝም እኔ ምገልጽበት፤  
 አንዲት ጀርመናዊት መጥታ እንግድነት፤

አየች አየች እና ሁሉንም በትዕግሥት፤  
 እንዲህ ስትል ሰጠች የራሷን አስተያየት፤  
 ቤተክርስቲያናችሁ ለኔ ይህችን ናት፤  
 በባህል በቋንቋ የምትግባቡባት፤  
 በእምነት በጸሎት የምትፀናኑባት፤  
 ይቺማ ትንሿ ሀገራችሁ ናት“  
 እናት ቤተ ክርስቲያንን እንንከባከብ፤  
 በፍቅር በሰላም በመተሳሰብ፤  
 መጠበቅ አለብን ሆነን በአንድ ልብ፤  
 ለመሠረቱና ላቆዩዋት ጠብቀው፤  
 ዕድሜ ከጤና ጋር እንዲያድላቸው  
 ለሊቀካህናትም መልካም ምኞቱ ነው።

ትርሲተ ወልድ

**የታቦት ጥበቃ**

ከጥንት ከልጅነቱ፤  
 ከቤት ከመሠረቱ፤  
 እያሳዩኝ አደኩና፤  
 ጸሎት ተማጽኖ ልመና፤  
 እለው ነበር ፈጣሪዬን፤  
 ዘወትር ከኔ ጋራ ሁን!  
 አደኩ ጎለመስኩና ፤  
 ርምጃ ጉዞ ለመድኩና፤፤  
 ስርቅ ከጎጆዬ፤  
 ስሰደድ ለብቻዬ፤  
 ጠራሁት ያን የማወቀውን፤  
 አሳዳጊ ጠባቂ መልዓኬን፤  
 የመንደር ቅዬ ታቦቴን፤  
 ዑራኤል ርኅሩኅ ገብርኤል ብሥራት፤  
 ፋፋኤል ፈዋሽ ራጉኤል ብርሃን፤  
 ሚካኤል ምሕረት፤  
 እንግዲህ አትለዩኝ እንገዝ ከኔ ጋራ፤  
 ባህር ተሻግረን ርቀን ከወዳጅ ከዘመድ ተራ፤  
 ብያቸው ተነጋግረን ሰምተዋል ለካ ጥሪዬን፤  
 ቀድሞኝ አገኘሁ ከሎኝ ላይ መማጸኛ ታቦቴን፤  
 የኔ የምለው መመኪያ ተራዳኢ መልዓኬን።  
 የልብን የሚነግሩት፤ ዘመድ ቢጠፋ ጓደኛ፤  
 ምስጢር ጠባቂ ሀሳብ ተካፋይ ያልሆነ ወረተኛ፤  
 ለጭንቅ ሲደርስ ለፍጥነቱ ፍፁም የሌለው ወደረኛ።

ሰው የሚሆን ሰው በሌለበት፤  
 የሚያዋዩት በባዶ ቤት፤  
 ፍጡነ ረድኤት ሚካኤል፤  
 ታማኙ የአምላክ ባለሚል።  
 የአባቴ ወዳጅ የምወደው፤  
 «የየካዉ ንጉሥ»የኮለኙ የምለወ!

ባይኖርማ ከጎኔ ታቦቴ በስደት ዓለም፤  
 ይኸው ማንነቴ ዛሬ ፊታችሁ አይቆምም።

ታቦተ ጽዮን የዳዊት መቼ ባንድ ቤት ቀረች፤  
 ይኸው ላለም ተበትና ስትባርከው ትኖራለች፤  
 አብራን ተሰዳ ከእኛው ጋ ስትጠብቀን ትኖራለች።

ወስብሐት ለእግዚአብሔር!

ሸዋዬ ለገሠ

ግንቦት 2013 ቦን



# ታሪካዊ ሠነድ

«የጥ በብ ሁሉ መጀመሪያ እግዚአብሔርን መፍራት ነው!» ምሳሌ ም.፩፣፮

## በእናት ቤተ ክርስቲያናትና በአባቶች ላይ ስለተቃጠው ድፍረት በጀርመን ከኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሀገረ ስብከት የተሰጠ መግለጫ

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ከእናት ቤተ ክርስቲያን ከግብፅ ኮፕት ፓትርያርክ የግብፅ ጳጳስ እየተሸመላት ዓመታትንና ዘመናትን ስታፈራርቅ ኖራ፤ በንጉሥ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ዘመነ መንግሥት ሰኔ 21 ቀን 1951 ዓ.ም. /28.06.1959/ የራሷን ቅዱስ ፓትርያርክ ለመሾም በቃች። የቀደሙ አባቶቻችን በኑሯቸውና በአገልግሎታቸው ከፊት የሚያስቀድሙት እምነትና ሕገ እግዚአብሔርን እንደመሆኑ፤ ቤተ ክርስቲያናትን ምንም እንኳን ከድካምና ከመንፈስ ደካሞች ባትነጻም አምልኮተ እግዚአብሔርን አክብረውና አስከብረው፤ ሰውንም አክብረው የሚኖሩና ያለፉ አባቶች ነበሯት፤ አሏትም።

ዛሬ በቤተ ክርስቲያናትን የምናየውና የምንሰማው እንኳን ለእኛ ለባለጉዳዮቹ ቀርቶ ለባዕዳንና አህዛብ ሁሉ ጉድ የሚያሰኝ፤ ከቤተ ክርስቲያናትን አልፎ የምናመልከውን አምላክ የማይፈሩ፤ ሰዎችንም የማይፍሩና የማያከብሩ ተተኪዎች የፈለቁባት የሚያሰኝ ድርጊት ነው። በሉቃስ ወንጌል ምዕራፍ 18 ከቁጥር 1-8 ስንመለከት በአንድ አገር እግዚአብሔርን የማይፈራ ሰውንም የማይፍር እጅግ ክፉ ንጉሥ እንደነበር ይነግረናል። ያንጉሥ ከባላጋራዬ ፍረድልኝ እያለች ዕለት ዕለት የምትወተወተው መበለት ነበረችና አንድ ቀን ጩኸቷና ልመናዋ ቢፀናበት፤ አሁንስ እግዚአብሔርንም ባልፈራ ሰውንም ባላፍር ለዚች ሴት ልፍረድላት በማለት እንደፈረደላት ቅዱስ አምላካችን በምሳሌ በቅዱስ አንደበቱ አስተምሯል። እኛም ቤት ይህ የሚታይ ይመስላል። እግዚአብሔርን ማክበር ሰውን ማፈር እጅግ ርቋል።

ከእምነት አባቶች ያወም ከቅዱስ ማርቆስ መንበር የተቀመጡ የልዑል እግዚአብሔር መንገድን እረኛ ከመጠበቅ ይልቅ እኩይ ተግባራት መፈጸም ከጀመሩ ስነባብተው አስሩን ዓመት ደፍነው አስራ ሰባተኛውን እየገፉ እናያለን። እግዚአብሔር ጥበቡ እጅግ ረቂቅ እንደመሆኑ እንደእኛ እንደደካሞቹ ሀሳብ ሳይሆን በደሙ የመሠረታትን ቅድስት ቤተ ክርስቲያን፤ እንዲሁም በክቡር ደሙ የዋጀውን መንጋ በከንቱ እንደማይተወና እንደማይበትን እናምናለን። ያም ሆኖ በቤተ ክርስቲያናትን ዙሪያና ቅፅር ግቢ ብሎም በከበረው በእነቅዱስ ጴጥሮስ ስልጣን፤ ማለትም በነቸን ጠብቅ ግልገሎቹን አሰማራ፤ በምድር ያሰርከው በሰማይ የታሰረ፤ እንዲሁም በምድር የፈታኸው በሰማይ የተፈታ ይሁን፤ የሚል ስልጣንና ኃላፊነት በተረከቡ አባት ዘንድ እልኸኝነትና እምቢተኝነት መታየቱ እጅግ አሳዝናናል።

ሥርዓተ ቤተ ክርስቲያን ይከበር፤ ቤተ ክርስቲያን በሥርዓት ትመራ፤ ሙሥናና አድላዊ አሰራር ይቅር፤ በዘርና በዘመድ፤ በአምቻና በጋብቻ ሳይሆን በክርስቶስ አባትነት አንድ ሆነን ምዕመናንን እሱ በሰጠን የእረኝነት ፀጋ እንጠብቅ ማለት ወንጀል ነው? የሕግ ራስ የሆነውን የከበረውን የአምላካችንን ቃል ይፃረራልን? ይህ አባታዊ ምክርና ግሣጼ ተቀባይነት አግኝቶ በቤታችን፤ በጓዳችን እርስ በርሳችን ተነጋግረን ቢፈታና ገመናችንን ማንም ባይሰማው ምንኛ ደስ ባለን። እኛ እኮ የክርስቶስ ወታደሮች እንጂ የቄሳር ጋሻ ጃግሬዎች አይደለንም! የምናመልከውና የምናገለግለው በነፍስም ሆነ በሥጋ የመግደልና የማዳን ስልጣን የርሱ ብቻ የሆነውን የዓለም ፈጣሪ ነው።

እኔ የአጵሎስ ነኝ እኔ የኬፋ ነኝ፤ የሚለውን በመራቅ ለቅድስ ቤተክርስቲያናትን አንድነት በመቆም ከአጽራሪ ቤተክርስቲያን የሚወረወርብንን ትችትና ዘለፋ ችላ ብለን 17 ዓመታትን የታገስነው፤ በቤተክርስቲያናትን የሚሰራው ሁሉ ጥሩ ነው፤ እንከን አልባነው በሚል እንዳልሆነ ይታወቅልን። ነፍስ ከገንዘብም ወንድሞችም ከምድራዊ ሃብት ይበልጣሉ። እርስ በርሷ የምትጣላ መንግስት አትፀናም ይለናል ቅዱስ አምላካችን።

ሥርዓተ ቤተ ክርስቲያን ይጠበቅ፤ የሰው ሳይሆን የመንፈስ ቅዱስ ሀሳብ ቤተ ክርስቲያናትን እንዲመራ ያስፈልጋል ባሉት ብፁዓን ሊቃነ ጳጳሳት ላይ የተፈጸመውና እየተፈጸመ ያለው ከእግዚአብሔር አማኝ የማይጠበቅ ድርጊት ልባችንን ሰብርታል። ዮዲት ጉዲት ምን አደረገች? ግራኝ መሐመድስ? ቤተ ክርስቲያናትን ዛሬ ለመከፋፈልና ለማዳከም የሚደረገው ሙከራ ምንን ያመለክታል? የቤተ ክርስቲያን መንጋ ጠባቂ የሆኑ አባቶችን ያወም በዚህ የአሕዛብ ሰይፍ በየክፍላት አገራቱ የኦርቶዶክስ ምዕመናንን እያጨደ ባለበት ወቅት ማዋረዱና ማስፈራራቱ የነማንን አይዘህ ባይነት ከጀርባው የያዘ ይሆን? ግን አንድ ነገር እናምናለን፤ ኃይል የእግዚአብሔር ነው! ፓትርያርኩ ከተረከቡት መንበር ይነሱ የሚል ጥያቄ የለንም። ስህተት ሲደጋገም ሌላ ጣጣ አለውና። ዛሬ አቅሙን ፈሪሃ እግዚአብሔር በሌላቸው ግለሰቦች በተነጠቀው በቅዱስ ሲኖዶስ የተወሰነውን ማለትም ፓትርያርኩ በአባትነት በጸሎትና በራኬ ይቀመጡ፤ ከአስተዳደራዊ ተግባራት እጃቸውን ያወጡ የሚለውን ግን እንደግፋለን።

ፓትርያርኩ በተደጋጋሚ የፈጸሟቸውን ስህተቶች ጨምሮ ሰሞኑን በብፁዓን ሊቃነ ጳጳሳት ላይ ለተደረገው የቅጥረኞች የማስፈራራት ሙከራ በይፋ ይቅርታ እንዲጠይቁም በክርስቲያናዊ ትህትና እንጠይቃለን። ያሳዘኑት የዚችን የቅድስት ኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ምዕመናንና ምዕመናት ብቻ ሳይሆን የከበረውንና የምናመልከውን ቅዱስ አምላካችንን

መሆኑ ሊታወቅ ይገባል። ከዚህም በላይ እነዚህን አባቶች የማገድ ርምጃ ለመወሰድ መታሰቡን ደርሰንበታል። የብፁዕ አቡነ ሳሙኤል መታገድም ያሳስበናል። ይህ ሁሉ እግዚአብሔርን ካለመፍራት ሰውንም ካለማፈር የመጣ ድርጊት አንድ እልባት ሊኖረው ይገባል።

ነገሮች ሳይታረሙ ውስጥ ለውስጥ በሚፈጸሙት ኢክርስቲያናዊ ተግባራት መግፋት የሚመርጥ ወገን ካለም እንደቅድስት ቤተ ክርስቲያን ልጅነታችን ለሰው ፊት ሳይሆን ለእግዚአብሔር ማድላትን ስለምንመርጥ በጊዜው የምንወስደውን ርምጃ እናሳውቃለን። ሰላም እግዚአብሔር ቅድስት ቤተ ክርስቲያናችንን እንዲጠብቅ የዘወትር ጸሎታችን ነው!

ብፁዕን የሃይማኖት አባቶቻችንን አክብረን ለማስከበር የቅድስት ድንግል ማርያም አማላጅነት የጻድቃን፣ የሰማዕታት ረድኤት፣ የመላእክት ተራዳዲነት አይለየን!!!  
እግዚአብሔር ኢትዮጵያን ይባርክ ሰላሙንም ያድለን!

### ሐውልት እና ቤተ ክርስቲያን

በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ሐውልት፣ ይቆማል አይቆምም የሚል ክርክር መነሣት ያለበት አይመስለንም። ደግማውን ከቀኖና ቤተ ክርስቲያን ለይተን የማናውቅ ከሆነ፣ ያለ ደግማ በቀር ቀኖና ቤተ ክርስቲያን እንደ ዘመኑና እንደ ጊዜው ሊቀነስ ወይም ሊጨመር ይችላል። እንዴት የሚል ካለ ወደ ፊት ከነማስረጃው ማብራራት ይቻላል። ዋናው ጉዳያችን ይህ አይደለምና።

ካለፉት ወራት አንስቶ የሚያነጋግረን የሃይማኖት አባቶችን ያወጣ ራሳቸውን እንደ ሐዋርያት ዝቅ አድርገው በእምነት ቀበቶ አንጀታቸውን ታጥቀው መንፈሳዊነት ሊሰብኩንና፤ እንደ ቅዱስ ጴጥሮስም «በጎቼን ጠብቅ ግልገሎቼን አሰማራ፤ በምድር ያሰርከው በሰማይ የታሰረ፤ በምድርም የፈታኸው በሰማይ የተፈታ ይሁን።» የሚለውን መለኮታዊ ኃላፊነት ለተሸከሙት የዓለም እዉቅናና የምድር ማስታወሻ ለምናቸው ነው?! አሁን ይህ ጥያቄ መቅረብ ያለበት እሳቸው አዉቀውትም ይሁን ከእዉቅናቸው ዉጪ ሐውልቱ ለቆመላ(ባ)ቸው፣ ምስሎቻቸው በየቤተ ኮርስቲያኑ ዐውደ ምሕረት ለተሰቀሉላ(ባ)ቸው ፓትርያርክ፤ ለብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ብቻ ነው። ሌሎች በአባታችን ላይ «ዶሮን ሲደልሏት በመጫኛ ጣሏት» እንደ ሚባለው አድርገውባቸው ከሆነ አሁንም አለመሸም ብርሃኑ እያለ ማስተካከል ይቻላል። በቤተ ክርስቲያናችን «የቁም ፍትሐት» እንጂ የቁም ሐውልት አይታወቅምና።

ምንአልባት ሊቁ ሊቀ መዘምራን ሞገስ ዕቁበ ጊዮርጊስ ምስላቸውን እያሳዩ «አንጋረ ፈላስፋ» በተባለ መጽሐፋቸው የደረደሯቸው የሰምና ወርቅ ሥንኞች ትዝ ብለዋቸው ይሆን? የግጥሞቹ ሐረጎች እንደዚህ ይነበባሉ።

ያልሞተ ሰው የሚንቀሳቀስ ሬሳ ነው።

ሥዕል ግን የማይንቀሳቀስ ሕይወት ነው።

ሰውና ሥዕል፣ አካልና ምስል።

ከሰው ጉልበት የሥዕል ጉልበት ይበልጣል።

ሰውዬው ሲጋደም እርሱ ጠጋ ብሎ ይቀመጣል።

ሥዕሌ ሆይ! ከእኔ ዕድሜ ያንተ ዕድሜ ይረዝማል።

እኔ ስሞት ያንተ መሰንበት ይገርማል።

ሰላምታዬን አቅርብልኝ ለመጭው ትውልድ

አንተ ሰንባች ነህና እኔ አፈርዋናት ስኼድ።

(አፈርዋናት በሰሙ ወይም በቁሙ በድሮው በጌምድር በአሁኑ የዞን አከፋፈል በደቡብ ጎንደር የሚገኝ የአገር ስም ነው። በወርቁ ግን እኔ አፈር ስሆን፣ ስሞት፣ ስፈርስ ስበሰብስ ለማለት ነው።)

ቤተ ክርስቲያናችን ለብፁዕ ወቅዱስ ፓትርያርካችን በሕይወተ ሥጋ እያሉ ዕለት በዕለት፤ ከዓመት እስከ ዓመት «ክቡር የሚሆን የጳጳሳቱን አለቃ አባ ጳውሎስን አስበው። አምላካችን ሆይ! ለብዙ ዘመናት፣ ለረጅም ወራት በእውነተና በሰላም መጠበቅን ጠብቅልን።» እያለች ትጸልያለች። ( መጽሐፈ ቅዱስ ክፍል ጸሎተ ንስሐ ቁጥር 75-76) ቤተ ክርስቲያን

በመዓርግና በቅድስና ብፁዕ ወቅዱስ ብላ ሌት ከቀን የምትጠራው አባት ለመንጋዎቹ ቸር፤ ርኅሩህ፤ እውነተኛና ሰላማዊ ጠባቂ ሆኖ መገኘት እንዳለበት እምነቱና ኃላፊነቱ ግድ ይለዋል። ከመዓርጉና ከቅድስናው ባሻገር ርኅሩህ ሊቃነ ጳጳሳት ፓትርያርክ ዘኢትዮጵያ ሊቀ ጳጳስ ዘአክሱም ወዕጩን ዘመንበረ ተክለ ሃይማኖት፤ የዓለም አብያተ ክርስቲያናት ም/ቤት ፕሬዚደንት፤ የዓለም ሃይማኖቶችና የሰላም የክብር ፕሬዚደንት ተብሎ የሚጠራ አባት በዚያው ልክ እንደየመዓረጋቱ ኃላፊነቱ ሊከብደውና ሊሰማው ይገባል። እኛ «አምላካችን ሆይ! ለብዙ ዘመናት፤ ለረጅም ወራት በእውነትና በሰላም መጠበቅን ጠብቅልን።» እያልን ስንጸልይ እርሳቸው ቸርና ርኅሩህ፤ እውነተኛና ሰላማዊ ጠባቂ፤ መሆን አቅቷቸው ከሞት በኋላ ስለሚቆም ሐውልት ምን አስጨነቃቸው? ይህ የእኔ ብቻ ሳይሆን የብዙዎች ጥያቄ ነው። እናም በመዲና አዲስ አበባ፤ በቦሌ ደብረ ሳሌም መድኃኔዓለም ቤተ ክርስቲያን ፊት ለፊት ሰው ያየው፤ ፀሐይ የሞቀው፤ ላልሞቱት አባት የቆመው ሐውልት በቀጥታ የሚመለከተው ቤተ ክርስቲያንን ሳይሆን ቅዱስነታቸውን ብቻ ነው እና መልሱን ከቅዱስነታቸው እንጠብቃለን።

ያለፈው አለፈ፤ የተሠራም ተሠራ፤ ነገር ግን የቅዱስ ሲኖዶሱን ዓመታዊ ጉባኤ ተከትሎ የተነጋገሩባቸውን ዓባይት ጉዳዮችም ተንተርሶ በቅዱስ ሲኖዶሱ የተላለፈው ወሳኔ እንደሆነ መዘለሉ አሳዛኝ ብቻ ሳይሆን አነጋጋሪም ነው። እናም ቅዱስነታቸው በማን አለብኝነት ቤተ ክርስቲያናችንን የወላድ መካን ሲያደርግዋት ዝም ብለን ልንመለከት አይገባም። የቅዱስ ሲኖዶሱን ውሳኔ እያደነቅን ለአፈጻጸሙ ግን እንደ ቤተ ክርስቲያን ልጅነታችን ሁላችንም ድምፃችንን ልናሰማ ይገባል። «ብዙዎች ያቸንፋሉ።» የሚለው ዳዊት ደገማም ቦታው ከዚህ ላይ ነው።

ነቢዩ ኢሳይያስ «ኑና አንዋቀስ ይላል እግዚአብሔር፤ ኃጢአታችሁ እንደ አለላ ብትሆን እንደ አመዳይ ትነጸለች። እንደ ደምም ብትቀላ፤ እንደ ባዘቶ ትጠራለች። እሺ ብትሉ ለእኔም ብትታዘዙ፤ የምድርን በረከት ትበላላችሁ። እንቢ ብትሉ ግን ብታምጹም ሰይፍ ይበላችኋል። የእግዚአብሔር አፍ ይህን ተናግሮአልና።» (ኢ.ሳ.1.18-20) ያለውን፤ ይህን ሁለት ስለት ያለው ሰይፍ ያለውን፤ አንዱ ለምሕረት፤ ሌላው ለመዓት የሆነውን የእግዚአብሔርን ቃል ስጠቅስ እራሴን ነፃ በማድረግ ሳይሆን አኔም እንደ አቅሚቱ ተጠያቂ መሆኔን እገነዘባለሁ። ቅዱሱ አባታችንም እኛ ልጆቻቸውን በአንድ ድምፅ «ፍራዳልኝ ወይም ፍራዳብኝ» ሊሉን ይገባል።

ምናልባት፡ ብፁዕ ወቅዱስ ፓትርያርካችን የሥልጣን አቻቸውን የሮሙን ርኅሩህ ሊቃነ ጳጳሳት አይሳሳትም የሚለውን ብሂል ተከትለው ከሆነ «ቆቆ ወዲህ፤ ምዝገባ ወዲያ» እንደሚባለው ሆኗል ማለት ነው። የሮሙ ፓፓ አይሳሳትም የሚባለው መጀመሪያ በአማኞቹ ቀጥሎም በካህናቱና በሊቃውንቱ ብሎም በካርዲናሎቹ የተጠናውን ወደ ሃይማኖት ክፍል ይመራዋል። ያም የሃይማኖት ክፍል ቃል በቃል ወይም እንድ በአንድ ከመረመረና ካጠና ከአስተካከለም በኋላ ወደ ጠቅላላው የሲኖዶስ ጽ/ቤት ይመራዋል። ከዚህ በኋላ ፓፓው ከካርዲናሎቹ ጋር ባንድ ድምፅ የጸደቀውን ሕግ አድርጎ ያውጀዋል። አይሳሳትም የሚባለው ተመክሮ ተዘክሮበት በወጣው ሕግ እንጂ በግሉ ዕለት ከዕለት ከሚፈጽመው በደል አይደለም። እንዲያውም ፓፓው እንደ «አባታችን ሆይ» በዕለት ከዕለት ጸሎቱ ሦስት ጊዜ «እኔ በደለኛ ነኝ፤ እኔ በደለኛ ነኝ፤ እኔ በደለኛ ነኝ።» የሚለውን የንስሐ ጸሎት ሳይደግም ወደ ሌላው የጸሎት ክፍል አይሸጋገርም። የእኛ አባቶች «አቤቱ እሊህን ባሮችህን አባቶቻችን ወንድሞቻችን፤ እኅቶቻችንም አጽንተህ ጠብቃቸው።» ብለው ከጸለዩልን በኋላ «ዳግመኛም ኃጥእ በደለኛ የምሆን እኔንም ወራዳነቴን አይተህ ፍታኝ።» የሚለውን በአጽንዖት ደግመው ደጋግመው እየጸለዩ፤ በልቦናቸውም እያንሰላሰሉ በመጸለይ፤ እኛም እንድንጸልየው አሳይተውናልና ልንከተለው ይገባል። ( መጽሐፈ ቅዱስ ክፍል ጸሎተ ንስሐ ቁጥር 82)

ሁኔታውን ከዚህ ላይ በአጭሩ ልግታውና ቤተ ክርስቲያናችን የሁላችን ናት ካልን፤ በብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ በ18 ዓመት የፕትርክና ዘመን የተፈጸመውን፤ ሁሉን በመኮነን ሳይሆን፤ እውነቱን ከሐሰት፤ ሐሰቱን ከእውነት የሚለይ ክርስቲያናዊ የሆነ ብሔራዊ ጉባኤ መካሄድ ይኖርበታል ብየ አምናለሁ። እንዲሁም «አሳምናለሁ።» ጉዳዩ ትኩረትን እንዲያገኝም ጥሪዬንም አስተላልፋለሁ። እውነት አርነት ታወጣለችና። ዮሐ. 8.32

መርዓዊ ተበጅ

የተከበራችሁ የሕዝብ መገናኛ ድረገጽ አዘጋጆች፡

ውድ ወገኖቻችን፡

በቅድሚያ መንፈሳዊ ሰላምታችንን እናቀርባለን።

በጀርመን አገር የምንገኝ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ካህናትና ምእመናን ስለ ዋልደባ ገዳምና በአካባቢው ለመፍረስ ስለተፈረደባቸው አብያተ ክርስቲያናት ጉዳይ ማብራሪያ እንዲሰጠን ከመጋቢት ወር ጀምሮ ለጠቅላይ ቤተ ክህነትና ለቅዱስ ሲኖዶስ በደብዳቤ ጥያቄ አቅርበን ነበር።

ሆኖም ለጠየቅነው ጥያቄ ምላሽ በማጣታችን ዳግም በሰልፍ ወጥተን በምንኖርበት ሀገር ድምፃችንን ለማሰማት ተገደናል። በጀርመን ሀገር የሚገኘው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በ፲፪ተኛው አጠቃላይ የሰበካ መንፈሳዊ ጉባ ለቅዱስ ሚካኤል የሰኔ ክብረ በዓል ኮላኝ ላይ ከ፰-፱ 2004/ 15-16.06.2012/ ባካሄደው የሁለት ቀናት



ሱብሰባ ጉዳዩ በግልጽ ደብዳቤ ለሁሉም እንዲዳረስ ከስምምነት ላይ ደርሷል። ሰላማዊ ሰልፉም ፍራንክፈርት በ19.07.2012, 12.Uhr ሰዓት ጀምሮ እንዲካሄድ ወስኗል።

ቦታው፣ Frankfurt, Hauptbache, 60313 Frankfurt ነው

ስለዚህም ከላይ በተጠቀሰው ቀንና ሰዓት ሰላማዊ ሰልፍ የምናደርግ መሆኑን እየገለጹን በግልጽ ደብዳቤ መልክ ያዘጋጀነውን በድረ ገጻችሁ ለሕዝብ እንዲደርስ በታደርጉልን እናመሰግናለን።

የአባቶቻችን አምላክ ቸሩ መድኃኔዓለም ታሪካዊውን ገዳም ዋልድባንና በአካባቢ ያሉትን አብያተ ክርስቲያናት በልማት ስም ከመጣ ጥፋት ይሰውርልን፣ ይታደግልንም።

ሊቀ ካህናት ዶ/ር መርዓዊ ተበጀ

በጀርመን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ኃላፊ

ለበለጠ መረጃ፣

Sekretariat der Äthiopisch-Orthodoxen Kirche in Deutschland

Ueckeratherstr. 2

D-50739 Koeln, Tel.&Fax: (0049) (0) 221- 599 2623

E-Mail: aeokd@gmx.de

የተወደዳችሁ አበው መነኮሳትና ካህናት፣ ወንድሞች ዲያቆናት፣

የተከበራችሁ ምእመናንና ምእመናት፣

ውድ ወገኖቻችንን በሙሉ

በቅድሚያ መንፈሳዊ ሰላምታችንን እናቀርባለን።

ጀርመን አገር የምንገኝ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ካህናትና ምእመናን ስለ ዋልድባ ገዳምና በአካባቢው ለመፍረስ ስለተፈረደባቸው አብያተ ክርስቲያናት ጉዳይ ማብራሪያ እንዲሰጠን ከመጋቢት ወር ጀምሮ ለጠቅላይ ቤተ ክህነትና ለቅዱስ ሲኖዶስ በደብዳቤ ጥያቄ አቅርበን ነበር።

ሆኖም ለጠየቅነው ጥያቄ ምላሽ በማጣታችን ዳግም በሰልፍ ወጥተን በምንኖርበት ሀገር ድምፃችንን ለማሰማት ተገደናል። በጀርመን ሀገር የሚገኘው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በ፲፪ተኛው አጠቃላይ የሰበካ መንፈሳዊ ጉባኤ ለቅዱስ ሚካኤል የሰኔ ክብረ በዓል ኮለኝ ላይ ከ፳-፱ 2004/ 15.-16.06.2012/ ባካሄደው የሁለት ቀናት ሱብሰባ ጉዳዩ በግልጽ ደብዳቤ ለሁሉም እንዲዳረስ ከስምምነት ላይ ደርሷል። ሰላማዊ ሰልፉም ፍራንክፈርት በ19.07.2012

12.Uhr ሰዓት ጀምሮ እንዲካሄድ ወስኗል።

ቦታው፣ Frankfurt, Hauptwache, 60313 Frankfurt ነው

ስለዚህም ከላይ በተጠቀሰው ቀንና ሰዓት የሰላማዊ ሰልፍ ተካፋዮች ትሆኑ ዘንድ መንፈሳዊ ጥሪያችንን እናቀርባለን። ላልደረሳቸውም እንዲደርሳቸው ብታደርጉልን እናመሰግናለን።

የአባቶቻችን አምላክ ቸሩ መድኃኔዓለም ታሪካዊውን ገዳም ዋልድባንና በአካባቢ ያሉትን አብያተ ክርስቲያናት በልማት ስም ከመጣ ጥፋት ይሰውርልን፣ ይታደግልንም።

ሊቀ ካህናት ዶ/ር መርዓዊ ተበጀ

በጀርመን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ኃላፊ

ሰላማዊ ሰልፍ የሚደረግበት ቀን 19.07.2012

የሚጀመርበት ሰዓት.....12.Uhr

ቦታ: Frankfurt, Hauptwache-, 60313 Frankfurt

ቅድመ ዝግጅቱ በግልጽ ደብዳቤው ላይ ተገልጿል።

፩ኛ የሥነ ልቦናና የሥነ አእምሮ ዝግጅት ማድረግ

፪ኛ የሰላማዊ ሰልፍ አዘጋጅ ኮሚቴ በየአጥቢያ ቤተ ክርስቲያኑና በየጽዋ ማኅበራቱ እንዲቋቋም ማድረግ

፫ኛ ሰላማዊ ሰልፍ የምናደርገው ቀን ዕለተ ሐሙስ እንደመሆኑ መጠን ከሰኞ እስከ ረቡዕ፣ ከሐምሌ ፱-፲፩ (16.-18.07.2012) ለሦስት ቀን እንደ ነፃ ሰዎች የጾምና የምኅላ ቀናት እንዲሆኑ ማወጅ፣ ከተቻለ በሀገር ቤትና በውጭ አህጉራት ያሉ መነኮሳትና መነኮሳይት፣ ካህናትና ዲያቆናት፣ ምእመናንና ምእመናት በጾም፣ በጸሎትና በምኅላ እንዲተባበሩ መንፈሳዊ ጥሪ ማስተላለፍ።

፬ኛ ጥላና ድባብ፣ ሥዕለ አድጎናና ኩራተ ርእስ፣ ቃጭልና የመጾር መስቀል፣ ከተገኘም ጥሩባና ቀንደመለከት ይዞ መውጣት

አብያተ ክርስቲያናትና ገዳማት በኃይል የመጣ ግብረ ኃይልን የሚቋቋሙበት ግብረ ኃይል ወይም ክፍለ ጦር የላቸውም። ያላቸው መሣሪያ በተራ ቁጥር ፫ እና ፬ የተገለጹት ናቸውና በተግባር ለማዋል ወደ ልዑል እግዚአብሔር ያለማቋረጥ መጮህ ተገቢ ነው።

***በጀርመን የኢ ት ዮ ጵያ ኦርቶ ዶ ከስ ተ ዋሕ ዶ ቤተ ክርስቲያን***

2ኛ ግልፅ ደብዳቤ

ጉዳዩ፤ በዋልድባ ገዳም ና አካባቢ በልማ ት ስም የሚ ደረገው ን እንቅስቃሴ ና የሚ ፈ ርሱ ት ን አ ብ ያ ተክርስቲያናት ይመለከታል።

ባለፈው መጋቢት ወር በዋልድባ ገዳምና አካባቢ በስኳር ልማት ስም የተጀመረውን እንቅስቃሴ አስመልክተን በዚህ ስፍራ የሚገኙ አብያተ ክርስቲያናት፣ የአበው መነኮሳትና የእናቶች መነኮሳይት መንፈሳዊ ሕይወት ያንዣበበት አደጋ እንደሚያሰጋን ገልጸናል። በወቅቱም ለቤተ ክርስቲያናችን የበላይ አካል ለመንበረ ፓትርያክ ጠቅላይ ቤት ክህነት ስለ ጉዳዩ ማብራሪያ እንዲሰጠን፣ ስጋታችንንም ቅዱስ ሲኖዶስ እንዲጋራንና ለቅዱሱና ታሪካዊው ገዳም ዳርድንበር መከበር የበኩሉን እንዲያደርግ ጠይቀን ነበር። ሆኖም እስከ እዚህ ጊዜ ድረስ አንዳችም የተሰጠን ምላሽ በጽሑፍ ይሁን በቃል አለመኖሩ እጅግ አሳዝኖናል። የቤተ ክርስቲያንን ኃላፊነት የተሸከሙ አባቶቻችን የገጠማቸው እክል ባይገለጽልንም አሁንም ድምፃችንን ለሚመለከተው ሁሉ ከማሰማት እንዳንባዝን የእናት ቤተ ክርስቲያን ልጅነታችንና ሰብአዊ መብታችን ግድ ብሎናል።

***የተከበራችሁ ወገኖቻችን፤***

በተለያዩ መንገዶች ለመረዳት እንደቻልነው አሁንም የተከበረውን የታሪክና የሃይማኖት ብሎም ለሽህ ዘመናት የምንኩስና ማዕከል ሁኖ የኖረውን የዋልድባ ገዳምን ህልውና የሚፈታተኑ ተግባራት መቀጠላቸውን፣ የገዳሙ ሃብትና ንብረት መመዝበብን፣ የግድብ ግንባታው ተግባርም ቀን በፀሐይ ብርሃን ሌሊት ደግሞ በመብራት መቀጠሉን ነው። ቀድሞ በዮዲት ጉዲት እና በግራኝ መሐመድ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተክርስቲያን የደረሰባት ፈተናና ያሳለፈችው ግፍ አይረሳም። ዛሬ በ21ኛው ክፍለ ዘመንም ተጨማሪ አበሳ ተፈርዶባት ማየታችን ግን አንድም ያለመታደል፣ አንድም ግዴላሽነት ያስከተለው መስሎን ሰግተናል። የናቡከደነጾ ልጅ ብልጣሮር የቤተ መቅደሱን ንዋየ ቅድሳት ለግል ግብዣው መጠቀሙ ያስከተለው በጌታ እጅ የተገፈፈውን ወቀሳና ርግማን እንደነበር ስናስታሰብ፣ በእሳት ይጫወታል ብለን አናስብም። የንጉሡ የእኩብንና የሚሰቱ የኤልዛቤልን፣ የኢይዝራኤላዊውን የናቡቴንና የቴስብያዊውን የኤልያስን ታሪክ መመልከቱ ከታሪክ ተወቃሽነት ያድናል። ያውም ሰሚ ከተገኘ፣ ካልታጣ ቦታ የእምነት ቦታን መድፈር፣ ቅዱስና ሃይማኖታዊ ብሎም ታሪካዊ ቅርሶችንም ማጥፋት፣ በማንነት ላይ መቀለድ ካልሆነ

በቀር፤ ጨዋነትና ፈሪሃ እግዚአብሔር ያደረገበት የኢትዮጵያ ሕዝብ በዋልድባ ገዳም፤ ያወጣ የአባቶች እና የእናቶች አፅም እየፈለሰ፤ ቤተ ክርስቲያን ከነጉልላቱ ፈርሶ፤ መቅደስ ከነታቦቱ ተነሥቶ (ወዘተ) በለማ የሸንኮራ ተክል ስኳር ተጠቅሞ ይከብራል፤ ጤናም ያገኛል ብለን አናምንም። ስው በዳቦ ብቻ አይኖርም። በሌላው ዓለም በአንድ ወቅት በሃይማኖት መስመር የተጓዘው ቀደምት ትውልድ የገነባቸው አብያተ ክርስቲያናት ዛሬ ወና ቀርተውም እንኳን እንዲፈርሱ ለማደሱም የሚደረግላቸውን ጥንቃቄ ስናስተውል እኛ ጋ በሺዎች የሚቆጠሩ መነኮሳት በሃይማኖታዊ ተጋድሎ የተጸመዱበት፤ በተለይም የበርሃው አንበሳ ሳሙኤል ዘዋልድባ እንደግና ባጠናከሩት፤ መናንያን አባቶችና መናንያት እናቶች ጤዛ ልሰው፤ ድንጋይ ተንተርሰው፤ ጸብኦ አጋንንቱን፤ ግርማ ሌሊቱን ታግሰው፤ የለመ የጣመ ከመቅመስ ርቀው ቋርፍ (የእንጨት ቅርፊት) እየበሉ << ኦ እግዚአብሔር እቀባ ለሀገሪትኝ ኢትዮጵያ << እያሉ ቀንና ሌሊት በትጋድሎበትና በጸለዩበት፤ እንባቸውን እንደ ውኃ ማዕበል በአፈሰሱበት፤ ሁላችን << አስቡን አትርሱን<< እያልን በምንማጸንበት ስፍራ ላይ ሊደረግ የታቀደው እጅግ አስገርሞናል። ከዚህም ሌላ እኛ በእጃችን እያለ ያላከበርነውን የሃይማኖት እና የታሪክ ስፍራ ባዕድ እንዴት ያየው ይሆን ማለትም በተገባ ነበር ።ለአምሰት መቶ ዓመታት በቱርክ ኦትማን መንግሥት እጅ ወድቆ የነበረው የግሪኩ አቶሶ ገዳም ሳይደፈር በዘመናችን የዋልድባ ገዳም በልማት ስም ሲደፈር ማየትን ኅሊናችን ፈጽሞ ሊቀበለው አልቻለም። አሪ በይ ቤተ ክርስቲያን። አሪ በሉ ገዳማትና አድባራት የሚሰኘው አሁን ነው።

ስለዚህም በጀርመን አገር የምንገኝ የቅድስት ኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተ ክርስቲያን ካህናትና ምዕመናን በደብዳቤ ከወራት በፊት ለጠየቅነው ምላሽ በማጣታችን ዳግም በሰልፍ ወጥተን በምንኖርበት ሀገር ድምፃችንን ለማሰማት ተገደናል። በጀርመን ሀገር የሚገኘው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተክርስቲያን 12ተኛው አጠቃላይ የሰበካ መንፈ ጉባኤ አስተዳደር ለቅዱስ ሚካኤል የሰኘ ክብረ በዓል በኮሌጃ ካካሄደው የሁለት ቀናት ስብሰባ በኋላ ከዚህ እንደሚከተለው የሕዝብ ክርስቲያኑንና የካህናቱን አቤቱታዎች በመዘርዘር ዳግም ጉዳዩ ለሚመለከታቸው አካላት ያቀርባል፤ ለሕዝብ የመገናኛ አውታሮችም እንዲገለጽ ወስኗል።

- በዋልድባ ታሪካዊ ገዳም ላይ በስኳር ልማት ስም የተጀመረው ቤተ ክርስቲያንና ታሪክን የሚያፈርስ እንቅስቃሴ ባስቸኳይ እንዲቆም
- የተዘረፈውና የተመዘበረው የዋልድባ ገዳም ንብረት ባስቸኳይ እንዲመለስ
- ዓፍስ ለገደለ፤ ቋንቋ ለቆረጠ ሁሉ መማጸኛ ሆኖ በኖረ ገዳም ውስጥ የሚገኙ አባቶች መነኮሳትና እናቶች መነኮሳያት ዛሬም በስጋት ላይ መኖራቸው ግልጽ ነውና የሃይማኖት እኩልነት ብሎም ነፃነት አለባት በምትባለው ሀገራችን መንፈሳዊ ነፃነታቸው እንዲከበር
- የቤተ ክርስቲያናችን አባቶች የምዕመናንን ድምፅ በማስተጋባት የዋልድባ ገዳም መነኮሳትን ከተጋረጠባቸው ሰው ሠራሽ ፈተና ለመታደግ እንዲነሱ
- ዋልድባ ገዳምን በአቅማቸውም ሆነ በእውቀታቸው ለመርዳት ወደስፍራው የሚሄዱ ምዕመናን ቀድሞ እንደነበረው በነፃነት እንዲሄዱ የተቀመጡ ኬላዎች እንዲነሱ እና እነሱንም ማሸማቀቅ እንዲቆም
- በግዳሙ ውስጥና በዙሪያው ያሉ ሚሊሻዎች ከአካባቢው እንዲወጡ ከሚመለከተው አካል ጋር መነጋገር
- ሃይማኖት ምድራዊ ትርፍ የሚገኝበት እንዳለሆነ ግልጽ ነውና ምዕመናንን ለእምነታቸው በሚያደርጉት መንፈሳዊ አገልግሎት ማበረታታት የቤተ ክርስቲያንና የቤተ ክህነት ዋነኛ ተልዕኮ መሆኑ በተግባር እንዲገለጽ
- ቤተ ክህነት በሃይማኖታዊ ስፍራዎች ላይ የደረሱ ጥቃቶች ተመርምረው ጥፋተኞቹ እንዲጠየቁና እንዲታረሙ በሚመለከተው አካል ላይ ተገቢውን ግፊት እንዲያደርግ
- በዋልድባ ገዳም ላይ የሚደረገውንም ሆነ በሌሎች ገደማት ላይ የደረሱትን ጥቃቶች በይፋ ለምን ተደረጉ ብሎ ሥጋትን መግለጽ የፖለቲካ ፍጆታና ጥያቄ ሳይሆን የእምነትና

ለእምነት ነፃነት መከበር መቆም መሆኑ እንዲታወቅልን እንጠይቃለን።

አሁንም ተገቢውን ምላሽ እስከናገኝ የቤተ ክርስቲያን መሠረት የሆነው ኢየሱስ ክርስቶስ ጩኸታችንን እንዲሰማ፤ ሃዘንና ልቅሷችንም እንዲቀበል ይግባኝ ለክርስቶስ እያልን ጸሎታችንን እንቀጥላለን። UNESCO እና የዓለም አብያተ ክርስቲያናት ም/ቤት፤ የኦርቶዶክስ አብያተ ክርስቲያናት አባቶችና ተቋማት፤ ለአካባቢ ተፈጥሮ ጥበቃ የቆሙ አካላትን ጨምሮ ሌሎች ታሪክና ቅርስ እንዲጠበቅ የሚንቀሳቀሱ ዓለም ዓቀፍ ተቋማትም እየደረሰ ያለውን ጥፋት እንዲያወቁና ለማስቆም የበኩላቸውን እንዲያደርጉም እናሳስባለን።

ልዑል አምላካችን አፅራረ ቤተ ክርስቲያንን ያስታግሰልን የቤተ ክርስቲያናችንንም ትንሣኤ ያሳያል፤ የንጹሐን መንፈሳውያን አባቶቻችንን እና እናቶቻችንን እንባ እግዚአብሔር ያብሰልን!

ቸሩ መድኃኔዓለም ጥንታዊውን ገዳም ዋልድባንና የአካባቢውን አብያተ ክርስቲያናት በልማት ስም ከመጣ ጥፋት ይሰውርልን።

ሰላም እግዚአብሔር ከሁላችን፤ ቸርነቱም ከሀገራችን ጋር ይሁን!

በጀርመን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተክርስቲያን

**ግልጽ ደብዳቤ**

**ስለ ነገዎ ቤተ ክርስቲያን ስንል ዕድሉ ዛሬ ባያመልጠንሰ?**

በዚህ ርእስ ለመጻፍ ስነሣሣ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በቅዱስ ደሙ ስለ መሠረታት፤ እስከ ኅልፈተ ዓለም እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ስለ ሚመራት፤ ከሁሉም በላይ ስለ ሆነች፤ ሐዋርያት ስለ ሰበሰቧት፤ ስለ አንዲት ቅድስት ቤተ ክርስቲያን ትንሽ መናገር ፈልጌ ነው። አንዲት የሚለው አሐዳዊ ቅጽል ሦስት መቶ አሥራስምንት (318) ሊቃውንት እንደወሰኑት ዓለም አቀፋዊነቱን እንደያዘ ሆኖ ስለ እኛም ቤተ ክርስቲያን «አሐቲ» አንዲት የሚለው ቅጽል ከሀገርና ከሃይማኖት አንጻር ይስማማታል። ስለዚህም ነው አንዲት እናት ቤተ ክርስቲያን የምንለው። ለብዙዎቻችን የእናት ቤተ ክርስቲያን መካፋፈል የራስ ምታት፤ የሆድ ቁርጠት፤ የልብ ሕመም ወዘተ ሆኖ ለ21 ዓመታት«እኸ እኸ» እያሰኘ መኖሩ በውስጡ ላለፈበት ትውልድ ሁሉ ግልጽ ይመስለኛል። ኢትዮጵያዊ ያውም ኦርቶዶክሳዊ ሆኖ፤ በሁለቱ ወገን ተከፋፍሎ የአለ ሁሉ «ይህ ባይሆን ኑር» በማለት ሀሳቡን ያልገለጸና የማይገልጽ አለ ማለት አይቻልም። «ቀን ሲደርስ አምባ ይፈርስ» እንደሚባለው ሆነና ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ አርፈው፤ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆሬዎስ በሕይወተ ሥጋ በመኖራቸው የቤተ ክርስቲያንቱ አንድነት እንዴት ይምምጣ በሚለው ቃለ መጠይቅ ዙሪያ በመገናኛ አውታሮችም ሆነ ወይም በግል የመነጋገር ርእስ ጉዳይ ከሆነ አራተኛ ወሩን በማስቆጠር ላይ ይገኛል። በሕዝብ የመገናኛ አውታሮች በተለይም በጀርመንና በአሜሪካ ራዲዮ ጣቢያዎች ቃለ መጠይቅ የቀረበላቸው አባቶችና ወንድሞች የሚናገሩት አስታያየት በከፊል የመለያየ ነጥብ በማንሳት ሀቁን ለመጠቆም ሲፈልጉ፤ የተወሰኑት ደግሞ ሀቁን በመተው ጊዜውን ብቻ ለመዋጀት የሚፈልጉ ሆኖ ተገኝቷል።

ከዚህ ላይ አንተ ከማን ወገን ሁነህ ነው? እንዲህ የምትጽፍ የምትሉኝ ከሆነ፤ ችግሩ እንደተከሠተ ገና ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ሳይሾሙ «ሳይቃጠል በቅጠል» እንደሚባለው በአውሮፓ ደረጃ ከጥቅምት 13-16.1984/23-26.10.1991/ በኮላኝ ከተማ ጉባኤ ቤተ ክርስቲያን ተካሂዶ ስድስት ዐበይት ውሳኔዎችን ሲያስተላልፍ በሁለተኛ ተራ ቁጥር «የብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆሬዎስ ጉዳይ በሶኖዶሳችን ብቻ ፍትሕ ርትዕ በተመለበት ሆኔታ ታይቶ በመጀመሪያ ለኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን አማኝያን፤ ቀጥሎም ለዓለም አብያተ ክርስቲያናት ም/ቤት ማኅበር እንዲገለጽ» የሚል ውሳኔ በጊዜው ረዳት ፓትርያርክ ለነበሩት ለብፁዕ አቡነ ዜና ማርቆስና ለቅዱስ ሲኖዶስ ጽ/ቤት እንዲደርስ ሲያደርግ «በሕመም ምክንያት» የተባለውን ግን በቂ ምክንያት ነው ብሎ አልተቀበለውም። ሰሚ ጠፍቶ በኃያላኑ ጣልቃ ገብነት ሹመቱ እንደተፈጸመ በ1985/1992 ዓ.ም ላይ «ሰህተት ሲደጋገም» በሚል ርእስ በሰባት ገጽ የተጠቃለለ ከቅዱሳትና ከቀኖና መጻሕፍት ማስረጃዎችን በማጣቀስ የጻፍኩበትና በግልጽ ተቃውሞ ያሰማሁበት ስለሆነ ነው እንጂ «ሲመች በእጅ፤ ሲፈጅ በማንካ» እንደሚባለው አይደለም። ብዙዎች በፍርሃት ይሁን ወይም በይሉኝታ መንፈስ በተሸበቡበት ዘመን ይህ የቀኖና ድንጋጌ እስከ ተሻረ ድረስ የሚከፈለው መስዋዕት ቀላል እንዳልሆነና አንድ እልባት ሊደረግለት እንደሚገባ አበክሬ ተማኝጽኖ አቅርቤአለሁ። ጽሑፉ በጊዜው ጊዜ ብዙ የተባለለት ከመሆኑም ባሻገር፤ በኢትዮጵያ የመጻፍና የመናገር ዕድል እንዳሁኑ ሳያከሰም የተለያዩ የግል መጽሔቶችና ጋዜጦች አንዱ ካንዱ እየተቀበለው አውጥተውት ነበር። ሰሚ ግን አልተገኘም።



አሁን እንዲህ በአለ ጽሑፍ ላይ እንዳለፈው ስለ ነገረ ፓትርያርክ ምዕራፍ ከምዕራፍ፣ አንቀጽ ከአንቀጽ እያጣቀሱ ማስረጃ ለማቅረብ መሞከሩ የአንባቢን ጊዜ መሻማት መሆኑን በመገንዘብ፣ ሁሉን መዘርዘር ባያስፈልግም «ፓትርያርክ እያለ ፓትርያርክ አይሾምም» የሚለው ዐቢይ መሠረታዊ አንቀጽ ግን እንዲህ ይነበባል። «ይህች ሹመት (ፓትርያርክነት) በአንድ ዘመን በአንድ ሀገር ለሁለት ሰዎች ልትሆን አይገባም። ይህ በአንድ ሀገር ከተደረገ ግን አስቀድሞ ለተሾመው ትጽፍ።» ካለ በኋላ ስለታመመ ፓትርያርክ ሲናገር ግን «አእምሮውን ያጣ እንኳን ቢሆን ይድናል ብለው ተስፋ የሚያደርጉ ከሆነ ይጠብቁት። ይድናል ብለው ተስፋ ባያደርጉ ግን፣ የታመመበት ዘመን በጣም ጥቂት ቢሆን ከሹመት አይሻሩት። ከመዳን ቢዘገይ ግን ይሻሩት። ...» (ፍትሐ ነገሥት ፍትሕ መንፈሳዊ ዐቢይ አንቀጽ 4 ንኡስ ቁጥር 70-78)

ቀኖናው በዚህ መልኩ ተቀምጦ ሳለ፣ ሀቁን ይዞ ችግሩን በጋራ ውይይት መፍታት እስካልተቻለ ድረስ መልአክ ከሰማይ እስከ ሚመጣ ድረስ መጠበቅ ያለብን አይመስለንም። ከአኃት አብያተ ክርስቲያናት የሚበጀውን ልምድ መውሰድ፣ በጋራም ከስምምነት ላይ መድረስ ነው። ይህ ሳይሆን ቀርቶ ስድስተኛውን ፓትርያርክ ለመምረጥ መዘጋጀት ለማገገም የቀረበውን ስብራት እንደገና ሰባብሮ ለመጣል ከመጣደፍ የተለየ አይሆንም። ያለው ልዩነት በስምምነት ሳይፈታ፣ አጉራ ዘለሎች በሦስተኛና በአራተኛ ረድፍ በቆሙበት ሰዓት ሌላ ፓትርያርክ ከተሾመ «አእምቀዳሚቱ የህኪ ደኃሪቱ» ነውና ከቀደመው የባሰ ይመጣል ብሎ መናገሩ ነቢይ የሚያስኝ አይደለም። እንግዲያውስ ጌታ የሚለው «ኢትኦ-ብሰ ዳግመ»

ዳግመኛ አትብድል አይደል?። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ቅዱስ ሲኖዶስ የፈጸመውን ጥፋት በጥሙና እንመልከተው።

1ኛ በዘመነ ደርግ ከቀኖና ውጭ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ቴዎፍሎስ ከመንበራቸው ሲወርዱ፣ ብሎም ለሞት አልፈው ሲሰጡ ምንም ድምፅ አላሰማም።

2ኛ በዘመነ ኢአሕዴግ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆሬዎስ ከመንበራቸው ሲወርዱ ከላይኛው ስህተት አልተማረም። እንዲያውም ስሙን ለውጦ ስህተቱን የሚያስፈጽሙለት አባቶች ሲመርጥ ከሚቴ የሚል ተራ ( የዓለም) ስም አውጥቶ «የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ቅዱስ ሰኖዶስ በ፮/5/ ሊቃነ ጳጳሳት ኮሚቴነት እንዲመራ ወሰነ።» ብሎ መግለጫ ከሰጠ በኋላ፣ አቃቤ መንበር እንኳን ሳያስቀምጥ የሚሆነውን ሁሉ አደረገ። ቅዱስ ሲኖዶስ የራሱን ሕግ በራሱ ሲያፈርስ እጅግ ያሳዘናል።

3ኛ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ በሞተ ሥጋ ሲለዩ በቤተ ክርስቲያናችን ላይ ለ21 ዓመታት የቆየውን ከባድ ፈተና እግዚአብሔር አምላክ ሲያቀል እንደገና ወደ ፈተና ለመግባት በሩን ከፍቶ በመጠበቅ ላይ ይገኛል። ያው ቅዱስ ቃሉ እንደሚያዘው ለሦስተኛው ስህተት ግን ዕድል ሊሰጠው አይገባም። «ንግራ ለቤተ ክርስቲያን» ነውና ማኅበረ ምእመናንና ማኅበረ ካህናት በአንድ ላይ ሁነው «እግዚአ» በእንተ አንድነት የሚሉበት ጊዜ አሁን ነው። የግለሰብ ጉዳይ ቢሆን ኖሮ እንደ ልማዳችን «ቢሰማህ ምክረው፣ ባይሰማህ ግን መከራ ይምክረው» ብለን እናልፈው ነበር። ይህ ግን ከምንም በላይ ነው። ጉዳቱና መዳከሙ፣ በወንዝ መከፋፈሉ እንዳለ ሆኖ ቤተ ክርስቲያናችን ቀኖና ተጥሶ እስከ መቼ የባዕዳን መሳለቂያና የብዕር ማሟሻ ሁኔታ ትኖራለች? የቅዱስ ሲኖዶስ አባላት ለልጆቻቸው የሚያስተምሩትን እነርሱ ሠርተው ካላሳዩን ማንን ልንከተል እንችላለን? አሁንም «ኢትኦ-ብሰ ዳግመ» ዳግመኛ አትብድሉ እንበላቸው። አንተስ ለምን ዳርዳር ትላለህ የሚለኝ ካለ በስደት ያሉት ፓትርያርክ በዘመነ ደርግ የፈጸሙት በደል ኖሮ ከመንበረ ፕትረካናቸው የሚያሰወርድ በደል ከተገኘባቸው ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ እንደሚናገሩት በቀኖና ቤተ ክርስቲያን ይታይባቸው ባይ ነኝ።

በዚህም ሆነ በሌላ «እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስን አንቅደም» እያልን የምናሰተምር መምህራን ወንጌል በሕመም ምክንያት ከዛሬ 21 ዓመት በፊት ከመንበረ ፕትረካናቸው የወረዱት አባት በሕይወተ ሥጋ እያሉ፣ የቁጥር ደግማ «እንዝ አሐዱ ሠለስቱ ወእንዝ ሠለስቱ አሐዱ» አንድ ሲሆን ሦስት፣ ሦስት ሲሆን አንድ ነው ከሚለው ከምሥጢረ ሥላሴ ውጭ ሌላ የቁጥር ደግማ ያለ ይመስል፤ ነገሩ ስለ አራተኛውና ስለአምስተኛው ፓትርያርኮች ቅደም ተከተል ለመግለጽ ተፈልጎ ነው። «አራት ተብሎ አምስት እንጂ እንደገና አራት ስለማይባል ስድስተኛውን ፓትርያርክ እንመርጣለን» በሚል በቁጥር ስድስት ምክንያት የተጣሰውን ቀኖና ላለመቀበል የአዲስ አበባው ቃል አቀባይ የማይሆን ምክንያት እየደረደሩልን ነው። የቅዱስ ሰኖዶስ ዋና ጸሐፊ ብፁዕ አቡነ ሕዝቅኤልና ብፁዓን ሊቃነ ጳጳሳት «ይህች ሹመት (ፓትርያርክነት) በአንድ ዘመን በአንድ ሀገር ለሁለት ሰዎች ልትሆን አይገባም። ይህ በአንድ ሀገር ከተደረገ ግን አስቀድሞ ለተሾመው ትጽፍ።» የሚለውን በማናባብ እንዴት ከግንዛቤ ውስጥ እንዳላሰገቡት የሚያስተዛዝብ ነው። ምን አለ! እንደ አባቶቻችን «እውነትን ተናግሮ ከመሸበት ማደር» የሚለውን ዘይቤ በክህነታዊ ሥራችን ብንተረጉመው? ካላይ እንደገለጽኩት እንዲህ በጠጠር ኃይል ቃል የምናገረው ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆሬዎስ ወርደው፣ በመንግሥት ሞተር የሚንቀሳቀሰው ሲኖዶስ ገና ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስን ከመሾሙ በፊት ስለተናገሩት ብቻ ነው።

መቸም ሀቅ እንደ አሥር «፲» ቁጥር ነቁጥ፤ ነጠላ ሠረዝና ድርብ ሠረዝ የላትም፤ ሀቅ ሀቅ ነውና ሀቅን መፈለግ በእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ የምትመራ ቤተ ክርስቲያን እንድትኖረን፤ ብሎም በየቦታው አኩርፈው የተበታተኑትን ሁሉ በአንድ ጥላ ሥር እንዲሰባሰቡ ያደርጋል። ያዘኑት ይጽናናሉ፤ የጠፉት ይገኛሉ። ባላገራ ሠይጣንም ለዘለዓለም ያፍራል።

ከዛሬ 21 ዓመት በፊት በበሽታ ምክንያት ከመንበራቸው የወረዱት አባት በሕይወተ ሥጋ እያሉ ሙሉ ጤነኛ ተብለው በመንበሩ የተቀመጡት አባት በሞተ ሥጋ ሲለዩ ያለሆነ ምክንያት ከማቅረብ ይልቅ «ወይኩን ፈቃድኩ» እንደ ፈቃድህ ይሁን በሚለው አምላካዊ ትእዛዝ ተመርቶ መንበሩን ለባለ መንበሩ ማስረከብ ተገቢ ነው። በዚያውስ ላይ ማን ቀሪ አለና ነው? ከሀቅ የሚያሸሽን፤ ከዚህ ላይ የአገሬ አስለቃሽ የሙሾ ግጥም ትዝ አለኝ፤

<<ብሉ እናንተም ሂዱ እኛም ወደዚያው ነው።

ወትርም መንገዳችን ፊትና ኋላ ነው።» /ከዚህ ላይ በገጠሯ ኢትዮጵያ ያለውን ቀጭን የእግር መንገድ ልብ ይሏል/

ወደ ተለመደው ስብከቱ ልመለስና ለማንም የማያዳላው የሞት ጽዋ ከፊታችን ተደቅኖ በሚያልፈው የማያልፈውን ፍቅር አንድነት እንዴት አናጣለን? የእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስን ድምፅ እናዳምጥ። ከታሪክ ተወቃሽነትም እንዳን። ለአንዲቱ ኦርቶዶክሳዊት ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ንጹሕ ኅሊና፤ ሰፊ ልቡና ይኑረን። <<ከመቶ ሃምሳ ዳዊት፤ አንድ የልብ ቅንነት» ይሉያል አባቶች፤ ስለ ነገዋ ቤተ ክርስቲያን ስንል ዕድሉ ዛሬ አያምልጠኝ እያልኩ እማጸናለሁ፤ እጮህ አለሁም። የ21 ዓመት ተሞክሮ ቀላል አይደለምና አሁንም ሕዝበ ክርስቲያኑና ማኅበረ ካህናቱ ያላወቁት የተለመደው ከባድ እጅ ካለበት ሀቅ ይነገረንና እርማችን እናውጣ። በጸሎትም እንበርታ። በሰው የማይቻለው በእግዚአብሔር ዘንድ ይቻላልና።<<እግዚአ» በእንተ አንድነት እንበል።

አባቶች እንደዚህ ያለ የጋራ መከራ ሲያጋጥማቸው <<የጨው ክምር ሲናድ ሞኝ ይልሳል፤ ብልህ ያለቅሳል።» ይላሉ። እንግዲህ እኛ ሁላችን ኦርቶዶክሳውያንና ኦርቶዶክሳውያት፤ ምእመናንና ምእመናት፤ በተለይም መንጋውን ለመጠበቅ የተሾምን ካህናትና ሊቃነ ካህናት፤ መነኮሳትና ቆሞሳት፤ አበወ ምኒታትና ኤጲስቆጶስት፤ ጳጳሳትና ሊቃነ ጳጳሳት ከየትኛው ክፍል ነን? በዛሬዋ ቤተ ክርስቲያናችን ውስጥ ሁነን ስለ ነገዋ ቤተ ክርስቲያን ምን ገደን የምንል ከሆነ ለልጅ ልጅ የሚከፈል ዕዳ ገና አለብን። ከዚህም እግዚአብሔር አምላክ ይሠውረን። ሴት አያቴ <<ጭንቅ አቃላይዋ» የምትላት የሁላችን እመቤት ቅድስተ ቅዱሳን ድንግል ማርያም ከልጇ ከወዳጇ ታማልደን። አሜን።

ሊቀ ካህናት ዶ/ር መርዳዊ ተበጀ

ጀርመን፣ ኮለኝ

ይህ ግልጽ ደብዳቤ

ለአቃቤ መንበረ ፓትርያርክ ለብጹዕ አቡነ ናትናኤል

ለቅዱስ ሲኖዶስ ጽ/ቤት

ለመንበረ ፓትርያርክ ጠቅላይ ቤ/ካህነት ጽ/ቤት

ለመንበረ ፓትርያርክ የውጭ ጉዳይ መምሪያ

ጉዳዩ ይመለከታቸዋል ላልኩአቸው አካላትና ግለሰቦች እንዲሁም ለመገናኛ ክፍሎች ሁሉ ተልኳል።

**በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የጀርመን አጥቢያ አብያተ ክርስቲያናት አስተዳዳሪዎች ካህናት፣ ዲያቆናትና ምእመናን የተማኅጽኖ ደብዳቤ**

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንዳለው «ከሁሉም ግን ፍቅር ይበልጣል።»

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን በውስጧ ብቻ ሳይሆን ከሌሎች ቤተ እምነቶች ጋር እንኳ ፍቅርን በማስቀደም በመፈቃቀርና በመከባበር በክርስቶስ ራስነት፣ በሐዋርያት አስተምህሮና እምነት መሠረት ላይ ሐዋርያዊ ተልእኮዋን ስታፋጥን ዘመናትን አስቆጥራ በመንፈስ ቅዱስ መሪነት እኛ ካለንበት ዘመን ደርሳለች። የቤተ ክርስቲያና ሐዋርያዊ ጉዞ በርግጥ ጥንትም ቀላል አልነበረም። ሆኖም በተለያዩ ጊዜያት የገጠሟት ፈተናዎች በአመዛኙ ከወጭ የመጡ እንደመሆናቸው የቤተ ክርስቲያንቱ የእምነት አባቶች በጽናትና በሃይማኖት ተጋድሎ አልፈውት ዛሬ ታሪክ ሆኗል። የዛሬዋ ቤተ ክርስቲያናችንም ከመንጋው እረኛ ስያሜ ጋር በተገናኘ በተለይም ላለፉት ሃያ አንድ ዓመታት እጅግ አሳዛኝ ሂደትን አሳልፋለች። ዛሬም የሚሰማው ሁሉ ያሩ እንዳልበረደ ያመለክታል። ይህ የወጭ ተፅዕኖ ብቻ ነው ለማለት እንዲከብድ የሚያደርገው ደግሞ አሁንም ከዚሁ የፈተና አዙሪት መወጣት እንዳትችል የተደነቀረው ውስጣዊ መሰናክል መኖሩ ነው።

በፓትርያርክ ስያሜ መግባባት ጠፍቶ የሀገር ውስጥና ስደተኛ ሲኖዶስ በሚል አባቶቻችን መለያየታቸውና ይልቁንም እስከመወጋገዝ መድረሳቸው ኅሊናችንን ሲፈታተነው ቆይቷል። ይህን የመለያየት መንፈስ ይሰብራል የተባለ የእርቅ ሰላሙ ውይይት በዳላስ መጀመሩን ሰምተን መንፈሳችን ነቅቶ ፈጣሪያችን ፍሬውን እንዲያሳየን ስንማፀንም ሰነበትን። የእርቅ ሰላሙ ወይይት በይደር ተቀጥሮ ሳለ ውጤቱ ሳይታይ በሀገር ቤት ለፓትርያርክ ስያሜ እጩ መረጣ ብሎም ዝግጅት መኖሩን መስማት፤ የዚህች ቤተ ክርስቲያን ልጅ ነኝ ብሎ በጽናት ለሚቆም ኦርቶዶክሳዊ ሁሉ ምን ያህል አስደንጋጭና አንገት አስደፊ እንደሆነ ማብራሪያ የሚያስፈልገው አይደለም። ምክንያቱም በአሁኑ ሰዓት ካህናትም ሆኑ ምእመናን የቤተ ክርስቲያናችን አንድነት ተጠብቆ ማየት ዋና ምኞታቸው ብሎም እጩታ ስለሆነ ነው። ይህ ሳይሆን ቢቀር ግን በቀጣይም አዳዲስ ገለልተኞች አብያተ ክርስቲያናትና መንፈሳዊያን ማኅበራት እንዳይፈጠሩም ስጋት አሳድሯል።

ዘንድሮ ሰላሳኛ ዓመቷን የምታከብረው፤ በዘመነ ስደት (ደርግ) በዓለም ዙሪያ ለተቋቋሙት አብያተ ክርስቲያናት ሁሉ ቀዳማዊት ፋናወጊ የሆነችው በጀርመን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ባለፉት ሃያ አንድ ዓመታት ትኩረቷን በኦርቶዶክሳውያን አንድነት ላይ ብቻ በማድረግ በዚህ ሀገር የሚኖሩ ምእመናንን አሰባሰባ ቆይታለች፤ አሁንም በእምነት ጽናት ስለ አባቶች ኅብረትና ስለ ቤተ ክርስቲያን አንድነት ትሰብካለች። ለዚህም ነው ከስድስተኛው ፓትርያርክ ምርጫ አስቀድሞ ሊታሰብበት የሚገባው በአባቶች መካከል የደግማ ልዩነት ስለሌለ እርቅ ሰላም ይወረድ፤ አንድነት ይቅደም የሚል ጥሪዋን ደግማ ደጋግማ የምታስተላልፈው።

«እርስ በእርስ የሚቃወም መንግሥት አይጸናም» እንዳለ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፤ ፍቅርና ትኅትናን ብሎም አንድነትን ለእኛ ለልጆቻቸው የሚሰብኩ አባቶቻችን እንደመሪያቸውና እነሱም በሐዋርያነት እንደሚከተሉት ፈጣሪያቸው ቃልን በተግባር የሚገልጹ መምህራን እንዲሆኑላትም ትሻለች። ከፍቅር የሚበልጥ አንዳች ነገር የለምና፤ ሥልጣንም ሆነ ፓትርያርክነት። እኛ እንደ ቤተ ክርስቲያን ልጅነታችን በሙሉ ልብ አባት የምንለው፤ እርሱም በእኩል ዓይን ልጆቹ የሚለን የመንጋ መሪ እንፈልጋለን። በየብዙኃን መገናኛውና ማኅበራዊ መድረኮች የሚጥላላ፤ በየሄደበት በዚህችው ቤተ ክርስቲያን ምእመናን ዓይንህ ላፈር እየተባለ የሚዘበትበት፤ የዓለም መሳቂያና መሳሰሎች የሆነ አባት እንዲኖረንም አንመኝም። ለዚህም ነው በአባቶች መካከል እርቅ ወርዶ እኔ የአጽሎስ፤ እኔ የጳውሎስ፤ እኔ የኬፋ የተባሉት የአንዲት እናት ቤተ ክርስቲያን ምእመናንን ጌታችን «እረኛውም አንድ መንጋውም አንድ» እንዳለ በአንድ ጥላ ሥር አሰባሰቡ የሚል ጥሪያችንን የምናስተላልፈው።

ብፁዓን አባቶቻችን፤ ዛሬ የቤተ ክርስቲያንቱ የወደፊት እጣ ፈንታ ውሳኔ በእናንተ እጅ ላይ ይገኛል። በኢጣልያ ወረራ ጊዜ በጀኔቫው ዓለም አቀፍ ጉባኤ ቀዳማዊ ዐፄ ኃይለ ሥላሴ የተናገሩትን እኛም እንድንመውና ስለ እውነት ፍርድ ካልተሰጠ « እግዚአብሔር እና ታሪክ ይፈርዳሉ። » ለውድቀቷም ሆነ ለልማቷ ከእናንተ በፊት የሚወቀስም ሆነ የሚወደስ አይኖርም። በቤተ ክርስቲያንቱ አንድነት ብሎም በምእመናን ኅብረት ከእናንተ በላይ የሚጠቀምና የሚከበር አይገኝም። ስለዚህም አሁንም ጥሪያችን ከእናንተ ላይ አትኩሯል። የተሸከማችሁት ኃላፊነት የምትገኙበትንም መስቀለኛ መንገድ ከእኛ ከትናንሾቹ ልጆቻችሁ በተሻለ መንፈሳዊ ዓይን እናንተ ታዩታላችሁ ብለንም እናምናለን። ቀደምት የሃይማኖት አባቶቻችሁ አባቶቻችን እንኳን የፓትርያርክነት ሥልጣን ቀርቶ የአንድ ገዳም አለያም ማኅበረ መነኮሳት አበምኔትነት ላለመቀበል ያደርጉት የነበርነውን ሽሽት ከእኛ በላይ እናንተ ታወቁታላችሁ። ስለ ትኅትናም ይሁን ኃላፊነቱን በመፍራት እምቢታቸው ጠንቶ ሲያስቸግሩም በግንድ እስከመታሰር እንደሚደርሱም ይዘነጋል ብለን አናስብም።

በጥቅምቱ የቅዱስ ሲኖዶስ ጉባኤ ውሳኔ መሠረት የተጀመረው የሕገ ቤተ ክርስቲያን ዝግጅት ከፍጻሜ ሳይደርስ፤ ባለፉት ፓትርያርክ ዘመነ ፕትርክና ተጀምሮ የነበረውና አሁንም በሂደት ላይ ያለው የእርቅ ሰላም ጉዳይ እልባት ሳያገኝ የሚደረገውን የፓትርያርክ ምርጫ ጥቅሙ ለማን ነው? ተሰያሚው ፓትርያርክ እኮ በሙሉ ልቡ የሚቀበሉት ምእመናን ያስፈልጉታል። ለዚህም ነው ለአባቶቻችን ስጋታችንን እንድናሰማ የተገደድነው፤

ዘወትር የምናከብራችሁ ብፁዓን አባቶቻችን፤

ጭንቀታችን ሁሉ የቤተ ክርስቲያናችን አንድነት ጸንቶ እንዲኖር ነውና ይህንኑ ጭንቀታችንን በሚከተሉት ነጥቦች ስናጠቃልል ብጹዓን አባቶቻችንም ለዚህ ጭንቀታችን ከፍተኛ ትኩረት እንደምትሰጡት ሙሉ ተስፋ በማድረግ ነው።

1ኛ፤ ላለፉት ሃያ አንድ ዓመታት በመከፋፈል ምክንያት በቤተ ክርስቲያናችን ላይ የደረሰው የጉዳት ጠባሳ እንዲሸር አባታዊ ብሎም መንፈሳዊ ኃላፊነታችሁን ለመወጣት ከሁሉም በላይ የቤተ ክርስቲያናችንን አንድነት እንድታስጠብቁልን እንጠይቃለን፤

2ኛ፤ ከምንም በላይ የተሰጣችሁን ሃይማኖታዊ ግዴታ በማስተዋል እርቀሰላሙ ሳይቋጭና የቤተ ክርስቲያን አንድነት ሳይመለስ ወደ ፓትርያርክ ምርጫ የሚደረገውን ዝግጅት እንድትገቱ በትግትና እንጠይቃለን፤

3ኛ፤ የመንፈሳዊ መሪ አባት ምርጫ ጉዳይ በመንፈስ ቅዱስ መሪነት የሃይማኖት አባቶችና እንዲሁም የምእመናን ጉዳይ መሆኑን ከእኛ በላይ እናንተ ታወቁታላችሁ። ስለሆነም ከቤተ ክርስቲያኒቱ ቀኖና ውጭ የሚደረግ ጫና ካለ ይህን የመቋቋም መንፈሳዊ ጽናት እንድታሳዩ እንጠይቃለን፤

4ኛ፤ ከዓለም ዙሪያ የሚቀርበው የካህናትና የምእመናን ተማሳጅ ሰሚ አጥቶ ሂሳብ ፓትርያርክ የሚፈጸም ከሆነ እንደ ደንቀዙ፤ እንደ ደብረ ታቦሩና እንደ ቦሩ ሜዳ በጉባኤ ለሊቃውንቱ የመከራከሪያ ዕድል ተሰጥቶ የመጨረሻ ውሳኔ ያገኘ ዘንድ እናሳስባለን።

5ኛ፤ ለእኛ ለልጆቻችሁ ያልታዩ፤ ለእናንተ ለአባቶቻችን ብቻ የታዩ ካለ፤ ከሂሳብ ፓትርያርክ አስቀድሞ በዓለም ዙሪያ ተበትና ለምትገኘው ቤተ ክርስቲያን ሁኔታውን የሚያስረዳ ግብረ ኃይል ከመንበረ ፓትርያርክ ቢልካልን።

6ኛ፤ በተራ ቁጥር አምስት የተጠቀሰውን ለማድረግ ከወጭ አንጻር የማይቻል ሆኖ ከተገኘ በውጭ የምንገኝ ሊቃውንት፤ ካህናትና ዲያቆናት ቢያለንበት ሀገረ ስብከት ባሉት ብጹዓን አባቶቻችን መሪነት ጉባኤ እንድናካሂድ ዕድሉ ቢሰጠን።

አንዲት ሐዋርያዊት ቅድስት ቤተ ክርስቲያናችን በተመሠረተችበት የክርስቶስ ደም ጸንታ እንደምንትኖር እናምናለን።

ልዑል እግዚአብሔር አባቶችን ከፈተና፤ ቤተ ክርስቲያንን ከመከፋፈልና ምእመናንንም ከመበታተን ይሰውርልን።

«እረኛውም አንድ መንጋውም አንድ» ይሁን

በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን

የጀርመን ሀገረ ስብከት ካህናት እና ምእመናን



# ከጋዜጦች የተወሰደ

## በ፴ ዓመት ውስጥ በጋዜጦች ከተጻፉት በጥቂቱ

Rhein-Neckar-Zeitung-Heidelberg, Dienstag 13.10.81

Hilfe für viele äthiopisch-orthodoxe Christen  
Erster äthiopischer Abendmals gottesdienst in der Heiligeistskirche

ራይን-ኔካር እየተባለ በሃይደልበርግ የሚታተም ዕለታዊ ጋዜጣ እ.አ.አ. በ13.10.1981 ዓ.ም. ባወጣው እትሙ ርዳታ ለብዙዎቹ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ክርስቲያኖች በሚል ርእስ ጽሑፉን ከጀመረ በኋላ በንውስጥ ርእስ ውስጥ ደግሞ የመጀመሪያ የቁርባንና የቅዳሴ ሥነ ሥርዓት ተካሄደ፤ ታቦር ሶሳይቲ በአሁኑ ጊዜ 1፻ የቤተ ክርስቲያኖችን ትምህርት ቤቶችን ይረዳል በማለት ሐተታውን ይቀጥላል።

ባለፈው የሳምንት መጨረሻ በመንፈስ ቅዱስ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ የተደረገው ሥርዓተ ቅዳሴ በምድረ ጀርመን የመጀመሪያው ቅዳሴ ነው። በዚህም ጸሎተ ቅዳሴ ጀርመናውያን ክርስቲያኖች ተካፋዮች ሁነዋል። ለዚህ ጸሎተ ቅዳሴ ዋና ምክንያት ሆኖ የተገኘው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ፓትርያርክ አቡነ ተክለሃይማኖት ጀርመንን በመጉብኝታቸው ሲሆን ከዚህም ጋር ተያይዦ ታቦር ሶሳይቲ ዓመታዊ የአባላት ስብሰባ የሚያካሄድበት ጊዜ ነበር። በሃይደልበርግ ፕሮጌሰር በፊደራል ሃዩር የተቋቋመው ድርጅት የኢትዮጵያን ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያት ለመርዳት የተቋቋመ በጀርመን የመጀመሪያው ድርጅት ነው። አሁንም ለመጀመሪያ ጊዜ ሁለት ኢትዮጵያውያን መንፈሳውያን ተማሪዎች በሃይደልበርግ ዩኒቨርሲቲ ትምህርታቸውን እየተከታታሉ፤ መንፈሳዊ አገልግሎት በመስጠት ላይ ይገኛሉ። በፓትርያርኩ ጉብኝት በማድረግ ላይ ስለሆኑ ፈቃድ ከተገኘ በሌሎች ከተማዎች እየተዘዋወሩ መንፈሳዊ አገልግሎት ሊሰጡ ይችላሉ የሚል ተስፋ አለ።

የመንፈስ ቅዱስ ቤተ ክርስቲያን -Heilige Geistkircheደወል ከጥዋቱ ሁለት ሰዓት እንደተደወለ ቁጥሩ ብዙ የሆነ ሕዝብ ተሰባስቦ። ጀርመኖችም በብዛት ተገኝተዋል። የቅዱስ ያሬድን ዜማ መስማት እንዳያመልጠን ብለው ብዙዎች በሰዓቱ ተገኝተዋል። ካህናቱ በድምፅ ማጉያ እየታገዙ የሚዘምሩት ቃል ቤተ ክርስቲያኑን መላው።.....

የጸሎተ ቅዳሴው መርሃ ግብር እንደተፈጸመ በጥሩ ዝግጅት የማለዳ ቁድስ ቀረበ። ቀጥሎም የጀርመን ፕሮጌሰሮች በቡል ቤት ለኢትዮጵያኖቹ እንኳን ደኅና መጣችሁ በማለት ግብጥ አድርገውላቸዋል። ከእንግዶቹም መካከል ከሎንዶን የመጡት ቆሞስ አባ አረጋዊ፣ ከኢትዮጵያም የመጡት በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን የኅፃናት መርጃ ድርጅት ኃላፊ አቶ ጸጋዬ በርሄ ይገኙበታል።.....

ፕሮጌሰር ሃዩርና የሃይደልበርግ ዩኒቨርሲቲ ወጣት ተመሪዎች ታቦር ሶሳይቲን የመሠረቱት በሰዓቶች ዓ.ም. መጀመሪያ ላይ ነው። ዓላማውም የቤተ ክርስቲያኒቱን ትምህርት ቤቶች ለመርዳት ነው። በዚህም ርዳታ ዳቦ ለዓለምና የትግረኞች ረድኤት ድርጅቶች (Brot für die Welt und Kindernothilfe) ስለተባበሩ ፳፪ ትምህርት ቤቶች ተቋቋመዋል። አቶ ጸጋዬ በርሄ እንደተናገሩት በአሁኑ ጊዜ ሶስት ሲህ/ 3000/ ረዳት የሌላቸው ልጆች በመረዳት ላይ ይገኛሉ። ፕሮጌሰር ሃዩር በዓመታዊው ዘገባቸው ዋና ግብ አድርገው ያነሡት ጉዳይ ቢኖር ለቤተ ክርስቲያን አስተማሪዎች የወር ደመወዝ መከፈል እንዳለበት ነው። ከዚህም ሌላ በኢትዮጵያ ከ፳፪/800 በላይ ገዳማት እንዳሉ ተናገረዋል።.....

በዚህ ዓመታዊ ጉባኤ ላይ ከቀረቡት ንግግሮችና ውይይቶች ሌላ በማይንቀሳቀስ ፊልም የተቀረጸ ዘገባ ቀርቧል። በፊልሙ ላይ የሚታየው ኢትዮጵያ ምን ያህል ማራኪና አረንጓዴ ሀገር እንደነበረች ነው። በአሁኑ ጊዜ ብዙ ርዳታ ሰጭ ድርጅቶች በኢትዮጵያ ውስጥ ይገኛሉ። እርስ በእርስ በሚያደርጉት ውድድር የተቀናጀ ርዳታ ማድረግ አልተቻለም። መንግሥትም ብዙ ያሰበበት አልመሰለም። ርዳታ ተቀባዩ ሕዝብም የቴክኒክ እገዛ ስለማይደገለት ከችግሩ አልተላቀቀም።.....

ይህ ፎቶግራፍ ያለበት ዘገባ ነው። ቃል በቃል ሳይሆን ሃሳቡን በማጠቃለል እንደተገለጸው ሥርዓተ ቅዳሴውን የመሩት አባ አረጋዊ መሆናቸውን ከጠቀሰ በኋላ በዕደ ማርያምና መርዳዊ እንደተካፈሉ መዝግቧል።

የዛሬ 32 ዓመት ራይን-ኔካር እየተባለ በሃይደልበርግ በሚታተም ዕለታዊ ጋዜጣ የወጣው ይህን ይመስላል።

.....Nachrichten 26-7.1982  
Hochzeit im äthiopisch-orthodoxen Ritus gefeiert

በታውበርቢሾፍስሃይም ጋዜጣ

ሥርዓተ ተክሊል በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን በሚል ርእስ እንደዘገበው ያመቱ ሥዓተ ተክሊል በታውበርቢሾፍስሃይም በሊአባ ቤተ ክርስቲያን ተካሄደ። ሙሽሪት አስመረት ጸጋዬና ሙሽሪው አስመላሽ ተስፋዬ ሁለቱም ከአስመራ የመጡ ኤርትራውያን ናቸው። ሁለቱም ከሁለት ዓመት በፊት ጥገኝነት ጠይቀው ጀርመን ውስጥ ይኖራሉ። የተክሊሉን ሥነ ሥርዓት የመሩት በሃይደልበር ዩኒቨርሲቲ መንፈሳዊ ኮሌጅ የፕሮጌሰር ሃዩር ታማሪ የሆኑት ቄስ መርዳዊ ተበጅ ሲሆኑ እንደዚህ ያለው የተክሊል ሥነ ሥርዓት በምደረ ጀርመን ሲፈጸም የመጀመሪያው ነው።

ጋዜጣው የያዘው ፎቶግራፎች የሰርጉን ድመቀት ያሳያሉ

Reihn-Neckar-Zeitung, Montag 26.Juli 1982

Asmeret und Asmelash gab sich da Ja-Wort

አስመረትና አስመላሽ በጋብቻ ቃል ኪዳን ቃላቸውን ሰጡ በሚል ርዕስ ባሰፈረው ጽሑፍ ባለፈው ሳምንት በታወቀበርቢሾስፍስሃይም ኗሪ የሆነው ሕዝብ የሰርጉ እድምተኛ ነበር። የተከለሉ ሥርዓት የተፈጸመው በቅዱስ ሊኦባ ቤተ ክርስቲያን ሲሆን፤ የተከለሉን ሥነ ሥርዓት የመሩት ቄስ መርዓዊ ተበጅ ናቸው። በጋብቻ ቃል ኪዳን የተሳሰሩት አስመረት ጸጋዬና አስመላሽ ተስፋዬ ይባላሉ። ሙሽሪትና ሙሽሪው ከአስመራ የመጡ ኤራትራውያን ናቸው። በአሁኑ ጊዜ ሁለቱም በጥገኝነት በፌደራል ሪፑብሊክ ጀርመን ይኖራሉ። በሠርጉ ላይ ቤተ ዘመድና ብዙ እንግዶች ተገኝተዋል። ውቢቱ ሙሽሪት ነጭ ልብስ ስትሉብስ ሙሽሪው ደግሞ ጥቁር ለብሶ ነበር፤ ሁለቱም ተውበዋል።

Main-Tauber-Post, Dienstag 27.Juli 1982

Hochzeitkrone besiegelte den Ehebund

Asmerets und Asmelashs Hochzeit im äthiopisch-Orthodoxen Ritus mit Bestaunen verfolgt

ማይን-ታውብር ፖስት የተባለው ጋዜጣ በ27.06.1982 ባወጣው ዐቢይ ዜና የጋብቻው ቃል ኪዳን የሰርግ ዘውድ በመቀዳጀት ተደመደመ በሚል ርዕስ የጋብቻውን ሥነ ሥርዓት ከጠቀሰ በኋላ ከግርጌው ባሰፈረው ንዑስ ርዕስ ደግሞ እንዲህ መዘግብታል። የአስመረትና የአስመላሽ የጋብቻ ሥነ ሥርዓት በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ሥነ ሥርዓት መሠረት በሚያስደንቅ መልኩ ተፈጽሟል ሲል ለአንባቢዎቹ አስነብቧል። የታወቀበርቢሾስፍስሃይም ሕዝብ በአስመረትና በአስመላሽ ሰርግ ላይ የተካሄደውን የኢትዮጵያን ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርቲያን የተከለል ሥነ ሥርዓት በአድናቆት ከልብ ሲመለከተው ታይቷል። የተከለሉ ሥነ ሥርዓት በከበርና በመዝሙር ብሎም በዘፈነ ደምቋል። በተለይም ሙሽሪይቱና ሙሽሪው ወደ ቅድስት ሊኦባ ቤተ ክርስቲያን ሲገቡ ሴቶቹ እልልታቸውን አቀለጡት። ሙሽሪይቱና ሙሽሪው የተዋበት በአርፓውያን ልብስ ነበር። በሰርጉ ላይ የተገኘው ሕዝብ ቁጥር ከፍተኛ ሲሆን፤ ከመላው ጀርመን የመጣ ነው ማለት ይቻላል። እድምተኛው ሕዝብ፤ በተለይም ሴቶች የለበሱት የባህል ልብስ በጥልፍ የተጌጠ ነው። የአካባቢው ሊቀ ካናት ዑልመር ህናቱን መርዓዊ ተበጅንና በዕደ ማርያምን እንዲሁም እድምተኛውን ሁሉ እንኳን በደገና መጣችሁ በማለት ልባዊ ሰላምታቸውን አቅርበዋል።

ጋዜጠኛው ሀተታውን በመቀጠል የተከለሉ መንፈሳዊ አገልግሎት ለጀርመን ተጋባዦች ባዕዳ ቢሆንም ሥነ ሥርዓቱ ግን በቀለበት፤ በቅብዓ ቅዱስ፤ በልብስና በአክሊል ላይ በመሆኑ ያለምንም ሐተታ ለሁሉም ግልጽ ነበር። ቀሲስ መርዓዊ ተበጅ በአደረጉት ንግግር »ቤተ ክርስቲያን ከእኛ የምትፈለገው በስደት ለሚኖር ሕዝብ እንደ ድልድይ ሆኖ ማገልገልን ነው። ከዚህም ጋር ስደተኞችን በመርዳት ይሆናል። በተለይም በዚህ በባዕድ ሀገር በጀርመን የራሱን ሕልውና ጠብቆ መኖር የሚቻለው በኦርቶዶክሳዊ ሃይማኖት ጸንቶ መኖር ሲቻል ብቻ ነው።» የተከለሉ ሥነ ሥርዓት የተፈጸመው መዝሙር ተዘምሮ በጋራ አቡነ ዘበሰማያት ከተደገመ በኋላ ነው። ሰርጉ እጅግ ሞቅና ደመቅ ያለው ያለማቋረጥ መዘፈን ነው ማጨብጨብ ነው። ምግቡ እንጅራ በወጥ ሲሆን ወጡ በርበሬ ስላለበት በጣም ያቃጥላል። ዝግኑና አልጫው ግን ለስለስ ያሉ ናቸው። በሙዚቃውም እድምተኛው ሁሉ ደስተኛ በመሆኑ የማይደንስ ማንም አልነበረም። በተለይም ሙሽሪይቱና ሙሽሪው ወደ መድረክ ከወጡ ተቀምጦ መመልከት የሚባል ነገር የለም። አፍሪቃውያን የራሳቸው የሙዚቃ መሣሪያ ስላላቸው በእርሱ እየታጀቡ ሲዘፍኑ በስደት ሀገር መኖራቸውን ረስተው ከዚያው ትውልድ ቀበሌያቸው ያሉት የሚመስላቸው.....

በነዚህ ሦስት ጋዜጣዎች የተገለጸው የዛሬ ፴፩ ዓ.ም. ነበር

General-Anseiger-Bonn ,Dienstag 20.April 1982

በቦን እየታተመ የሚወጣው ጀኔራል አንሳይገር የተባለ ዕለታዊ ጋዜጣ Osterfest der orthodoxen äthiopier: Wiedersehen mit viel Tradition የኢትዮጵያ ኦርቶዶክሳውያን የተንሣኤ በዓል ከብዙ ባህል ጋር እንደገና ለመተያየት በሚል ርዕስ እ.አ.አ. ሚያዝያ ፳፪ 1982

ዝርዝር ጉዳዩን ሰፊ አድርጎ አውጥቶታል። ለመጀመሪያ ጊዜ ከ300 በላይ የሚሆኑ ስደተኞች በቦን ተገናኝተዋል። ለበዓሉ ክብር የሰጠው ላለመለያየት የሁልጊዜ መተሳሰር ምልክት የሆነውን ወርቅማውን ዘውድ እንዲቀዳጁ ያደረገው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን የተከለሉ ሥነ ሥርዓት ነው። የትንሣኤ በዓል የተከበረው ቦን በሚገኘው በሉተር ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ነበር። ለበዓሉ ሙሉውን ወጭ የሸፈነው የጀርመን ቀይ መስቀል ነው። ለበዓሉ የተሰበሰቡት ሁሉ ከደስታቸው ብዛት የተነሣ ከሀገራቸው ተሰደው የወጡ አይመስሉም። ይህን የሳምንት መጨረሻ ያለምንም ትካዜና ብቸኝነት አሳልፈውታል። በአጠቃላይ የትንሣኤ በዓል አከባቢ እጅግ የተዋጣለት ነበር። በዓሉ በተከለል፤ በክርስትናና በጸሎተ ቅዳሴ የተከበረ ስለነበር ከሀገሩ ወጥቶ በስደት ላለ ሕዝብ መንፈስን ያሟያነቃቃ ነው ብሏል።

ሌላው Bonner -Rundschau Montag,19.April 1982

Osterfestfeier der äthiopier erstmals in Bonn በነር ሩንድሻው የተባለ ጋዜጣ ለመጀመሪያ ጊዜ የኢትዮጵያውያን የትንሣኤ በዓል አከባቢ በቦን በሚል ርዕስ ሰፊ ያለ ሐተታ በመስጠት ከፍተኛ የዜና ሽፋን ሰጥቶታል። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን በረጅሙ ታሪኳ የትንሣኤን በዓል በፌደራል ሪፑብሊክ ጀርመን ስታከብር አሁን የመጀመሪያ ጊዜዋ ነው። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ጥንታዊት መሆኗ ቢታወቅም በጀርመን አማኞቿን ስታሰባስብ አሁንም የመጀመሪያዋ ነው። ይህ የትንሣኤ በዓል አከባቢ ለኢትዮጵያውያን መንፈሳዊ በዓል ብቻ አልነበረም ነገሩ ነገሥት ኃይለ ሥላሴ ከዙፋናቸው ከወረዱ በኋላ አያሌ ኢትዮጵያውያን በስደት ወደየቦታው ተበታተኑዋል። በዚህ በዓል ምክንያት ዘመድ ከዘመድ፤ ጓደኛ ከጓደኛ፤ ወዳጅ ከወዳጅ ጋር ለመገናኘት ችለዋል። አዲስ ትውውቅም ያደረጉ አሉ

ይላል። በዚህ ጋዜጣ ዘገባ ከ350 በላይ ሕዝብ እንደተሰበሰበ መዝገቧል። ለበዓሉ መዘጋጀት ምክንያት የሆነው አርቶዶክሳውያኑ ምእመናን በአደረጉት እንቅስቃሴ ነው በማለት ሐተታውን በሰፊው ይቀጥላል።

በነዚህ ሁለት ጋዜጣዎች የተጻፈው ሰፊ ያለ በመሆኑ ሁሉንም መግለጽ አልተቻለም። በቡን የትንሣኤ በዓል ላይ የተገኙ ኢትዮጵያውያንና ኢትዮጵያውያት ባመቱ ኮሌጅ ላይ ለተመሠረተው፤ ቤተ ክርስቲያን መሠረት የጣሉ ናቸው ለማለት ይቻላል። ቤተ ክርስቲያን ሳይቋቋም ይህን ያህል ሕዝብ የሚሰበሰብና ደስ ብሎት በዓል የሚያከብር፤ ዘመድ ከዘመድ፤ ጓደኛ ከጓደኛ፤ ወዳጅ ከወዳጅ ጋር የሚያገናኝ ከሆነ እኛም የጀመርነውን ከግብ ማድረስ አለብን ብለን ተነሣን፤ አምላክም በመፍቀዱ ከብዙ ፍሬ ጋር ሠላሳኛ ዓመት ለማክበር ቢቃን። አሁን ደግሞ የዛሬ ፴ ዓመት ቤተ ክርስቲያኑ ሲቋቋም ከወጡት ጋዜጣዎች በአጭሩ እንመልከት።

Kölner-Stadt-Anzeiger, Montag, 16. Mai 1983  
Bischof kam aus Afrika

Äthiopisch-orthodoxes Gotteshaus in Longerich wurde geweiht በኮሌጅ ሽታት አንሳይገር የሚባለው ዕለታዊ ጋዜጣ «በሎንገሪች የሚገኘውን የኢትዮጵያን አርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ለመባረክ ጳጳስ ከአፍሪካ መጣ» በሚል ርዕስ ሰፊ አድርጎ ገልጿል። ለመጀመሪያ ጊዜ በኮሌጅና በአካባቢው የሚኖሩ ኢትዮጵያውያን ክርስቲያኖች በራሳቸው ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ተሰባስበው ቅዳሴ ቤቱን ለማክበር ችለዋል። ለዚህም ቅዳሴ ቤት ከኢትዮጵያ የጅቡቲው ጳጳስ አቡነ ኤልያስ መጥተው በኮሌጅ ሎንገሪች የሚገኘውን የሉተር ካፔል ባርከዋል። በዚህም ቦታ ኢትዮጵያውያን ቀደም ብለው ይሰባሰቡበት ነበር። አሁን ግን በጳጳሱ ተባርኳል።

በሊንድቫይለር ጎዳና የሚገኘው የጸሎት ቤት በሚካኤል ቤተ ክርስቲያን ስም ተሠይሟል። በፌዴራል ሪፑብሊክ ጀርመን ለሚገኘው ቤተ ክርስቲያን በኃላፊነት መንፈሳዊ አገልግሎት የሚሰጠው በሃይደልበርግ ዩኒቨርሲቲ የመንፈሳዊ ኮሌጅ ተማሪ የሆነው ቄስ መርዓዊ ተበጅ ናቸው። በኮሌጅና በአካባቢው ከ500 በላይ ክርስቲያኖች ይገኛሉ። በቅዳሴ ቤቱ ክብረ በዓል ላይ የወንጌላዊት ቤተ ክርስቲያን ተጠሪ በመሆን የተገኙት በችግርም ጊዜ ከፍተኛ ርዳታ ያደረጉት ማንፍሬድ ኮከ ቤተ ክርስቲያኑ በመቋቋሙ የተነሣው ተቃውሞ ያሳሰባቸው መሆኑን ገልጸዋል። በፌዴራል ሪፑብሊክ ጀርመን ከሚኖሩት ኢትዮጵያውያን መካከል ከመቶ ዘጠናው ስደተኞች ናቸው። ኮከ ለኢትዮጵያዊ ሊቀ ጳጳስ መጽሐፍ ቅዱስ ሲያበረክቷቸው፤ በአሁኑ ጊዜ በጀርመን ለሚገኙ 7000 ኢትዮጵያውያን መልካሙን ሁሉ በመመኘት ነው። በጀርመን የሚገኙ የኢትዮጵያውያን ስደተኞች ማኅበራት ሁሉ ተቃውሟቸውን አስምተዋል። ምክንያቱም በፓትርያርክ ተከለሃይማኖት ፈቃድ የተቋቋመው ቤተ ክርስቲያን ርዳታ ላይ ማክሲሲታዊ የሆነው ወተደራዊ መንግሥት ሊጠቀምበት ይችላል በማለት ነው። አሁን ለተቋቋመው ለኮሌጅ ቤተ ክርስቲያን የበዓሉ አዘጋጅ የሆኑት ክፍለ እግዚአ ገብረ መድኅን ተስፋ እንዳደረጉት ከሆነ በፌዴራል ሪፑብሊክ ጀርመን የኢትዮጵያ አርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን የፖለቲካ ጩታ ልትጫወት አትችልም። በአንጻሩ ግን የኢትዮጵያ የባህልና የትውፊት ቦታ ልትሆን ትችላለች። በዚህም ዙሪያ በስደት ያለው ሕዝብ ማንነቱን ጠብቆ እንዲኖር ለመርዳት በር ይከፍታል።

KÖLNISCHE RUNDSCHAU, Montag, 16. Mai 1983

Die Religion hilft bei der Orientierung ሌላው ኮልኒሽ ሩንድሻው የተባለ ዕለታዊ ጋዜጣ «ሃይማኖት አቅጣጫን ለማወቅ ይረዳል» በሚል ርዕስ ባወጣው ገለጻ ኢትዮጵያውያን ከመላው ጀርመን ወደ ሎንገሪች በመሄድ በሊንድቫይለር ጎዳና ተሰባስበዋል። ለዚህ መሰባሰብ ምክንያት የሆነው በፌዴራል ሪፑብሊክ ጀርመን የመጀመሪያው ቤተ እግዚአብሔር የሚባረክበት ቀን በመሆኑ ነው። ቤተክርስቲያኑም በሚካኤል ስም ተሰይሟል። ለቅዳሴ ቤቱም የጅቡቲው ሊቀ ጳጳስ አቡነ ኤልያስ ተገኝተው ቡራኬ ሰጥተዋል። የኢትዮጵያውያን ጎልውና ከኢትዮጵያ አርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ጋር የተያያዘ ነው። በአሁኑ ጊዜ በፌዴራል ሪፑብሊክ ጀርመን 7000 ኢትዮጵያውያን ሲኖሩ ከመቶ ዘጠናው እጅ የፖለቲካ ስደተኞች ናቸው። እነዚህ ሁሉ ያለ ቤተ ክርስቲያናቸው ጎልውናቸውን ያጣሉ። ቀጥሎም ስለ አለባበስ በመናገር አፍሪቃውያኑ ነጫጭ ልብስ ለብሰው ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ሲጎርፉ ታይተዋል። መንፈሳዊው አገልግሎቱ ከአራት ሰዓት በላይ የፈጀ ነበር። በዕለቱም ጥምቀት ክርስትና ተፈጽሟል። ከቅዳሴ ቤቱ ጋር የትንሣኤን በዓል አክብረዋል።

ቤተ ክርስቲያን ከመቋቋሙ በፊትና በተቋቋመበት ጊዜ በጋዜጣዎች የወጡትን ወደ አማርኛ አጠር ባለ መልኩ መልሶ ለአንባቢዎች ለማቅረብ ተሞክሯል። ከተቋቋመ በኋላ ግን በተለያዩ ጋዜጣዎች የወጡ እጅግ ብዙዎች ናቸው። ያለማጋነን ለመናገር በኮሌጅ ከተማ ከኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በሰተቀር የሚመዘገበው አነስተኛ መሆኑን በየሰብሰባው ሲናገሩ ይሰማል። ምክንያቱም ለጋዜጣኞች ሁሉ ነገር አዲስ ነውና። አሁንም አንዳዶቹን በጋዜጣ የተመዘገቡትን ለምሳሌ ያህል ለማሳየት እንዲታተሙ አድርገናል።

መርዓዊ ተበጅ

## Vorwort

### **30 Jahre Salama 30 Jahre Äthiopisch-Orthodoxe Kirche in Deutschland**

Praktisch mit der Gründung der Äthiopisch-Orthodoxen Kirche in Deutschland im Jahr 1983 wurde auch die erste Salama, die Kirchenzeitung der neu entstandenen Auslandskirche herausgegeben.

30 Jahre sind für die altehrwürdige Äthiopisch-Orthodoxe Kirche eine kurze Zeit, denn sie besteht seit 328 n.Ch. Der im Alexandria zum Bischof geweihte Frumentius, der mit überwältigenden Erfolg Äthiopien missionierte, wird in Äthiopien voller Dankbarkeit Abba Salama, Vater des Lichtes genannt, denn er brachte das Licht, das Evangelium in dieses Land.

Als nach der kommunistischen Machtergreifung in Äthiopien viele Äthiopier fliehen mußten, fanden doch einige Zehntausende ihre neue Heimat in Deutschland. Die Kirche wurde so gegründet, um diesen Flüchtlingen zumindest in geistiger Hinsicht ein Stück Heimat zu schenken; Salama sollte darauf hinweisen, dass auch für diese Flüchtlinge das Licht des Glaubens lebendig bleibt. Es war eine wirklich schwierige Zeit für die Flüchtlinge, denn wer von ihnen konnte deutsch verstehen, wer von ihnen war mit der europäischen Lebensart vertraut?

Es war mühsam, die Äthiopier zu einer Auslandsgemeinde zu versammeln; die Zeit hat aber den Bemühungen reiche Frucht geschenkt. Heute gibt es in Deutschland 10 äthiopische Gemeinden; es sind junge dynamische Gemeinden, die kaum noch etwas mit der alten Flüchtlingsgemeinde zu tun haben. Die heutigen Gläubige der äthiopischen Kirche sprechen deutsch, sie haben es hier in Deutschland in der Schule gelernt, sie haben ihre Ausbildung gemacht und sind zum Teil schon Bürger ihres neuen Heimatlandes.

Den äthiopischen Christen ist es anscheinend gelungen, ihren Glauben auch der nachfolgenden Generation zu schenken. „Salama“ ist nach wie vor das Sprachrohr für ein befreiendes Christentum. In den 30 Jahren ist wirklich viel geschehen. Aus der einen armen unterstützungsbedürftigen Gemeinde sind eigenverantwortliche und selbstständige Gemeinden geworden, mit jungen Christen, die ihre eigene Kirche unterhalten. Diese jungen Gläubige sind sogar bereit, die Mutterkirche in Addis Abeba oder Klöster in Äthiopien zu unterstützen. Es hat sich herumgesprochen, dass die vielen örtlichen Kirchenschulen finanzielle Unterstützung bedürfen, nicht nur von interessierten Deutschen sondern vor allen Dingen von jungen Gläubigen in den reichen Ländern des Nordens. Der Kölner Gemeinde ist es sogar gelungen, ihr Gottesdiensthaus, die St. Mikaeliskirche, zu erwerben, so dass diese Kirche mit ihrem Erzengel St. Mikael als Patron auf dem eigenen Grund und Boden der Gemeinde steht. Hier ist ein Stück Äthiopien in Köln.

Die äthiopischen Gläubigen waren aber nicht nur Nehmende in der ökumenischen Zusammenarbeit, sie waren und sind auch großzügig Gebende, sie verschenken ihre tiefe Gläubigkeit. Wer den fröhlichen, ekstatischen Gesang zu der dröhnenden Trommel hört, spürt, was lebendiges Gottvertrauen bedeutet. Wir sind überzeugt, dass der Segen Gottes unsere Kirche auch weiterhin begleiten wird und wir wissen, dass ohne diesen Segen unser Bemühen vergeblich wäre.

In unserem Bemühen wurden wir großzügig und großzügig unterstützt von unseren Bruder- und Schwesterkirchen. Hier dürfen wir in Köln die evangelische Immanuel Gemeinde und die katholische St. Dionysius-Gemeinde hervorheben, die uns freundlich aufgenommen haben und uns eine wirklich gute Nachbarschaft gewährt haben.

Merawi Tebege



## **Beiträge:**

### **Meine Zeit mit der Äthiopisch-Orthodoxen Kirche**

Von Helmuth Philipp

Damals wohnte ich in Köln-Chorweiler, als der Pfarrer der evangelischen Gemeinde meinte, eine Aufgabe für mich gefunden zu haben. „Du willst doch in der Gemeinde mitarbeiten, da habe ich eine Idee. Hier in Chorweiler wohnt ein Priester der Äthiopisch-Orthodoxen Kirche, der zu mir kommt, damit ich ihm beim Briefeschreiben helfe. Du tust mir einen großen Gefallen, wenn Du das übernimmst, denn ich habe eigentlich gar keine Zeit für ihn.“ Da ich zustimmte, stand kurz danach Herr Dr. Tebege vor meiner Wohnungstür. Es ist ja nicht so, dass ich mich gar nicht vorbereitet hätte, aber was ich in dem uralten Lexikon gefunden hatte, versprach nichts Gutes, ich sollte einer völlig verkommenen Kirche mit Priestern, die mehr Zauberer als Christen sind, helfen. Da stand nun Herr Dr. Tebege, ganz normal angezogen, wirkte überhaupt nicht wie ein Zauberer und bat eingelassen zu werden. Es war ein richtiges Abenteuer für mich und meine Familie, ein Mann aus dem geheimnisvollen Abessinien oder besser und richtiger Äthiopien wollte in meine Wohnung, er war sehr höflich und ganz normal europäisch gekleidet. So richtig wusste ich ihn nicht einzuschätzen. Der evangelische Pfarrer, mit dem ich ein bisschen befreundet war, hatte zwar gemeint, der äthiopische Priester sei doch ganz nett; da stand ich aber in meiner Wohnung und wusste nicht so recht, wie sich die Angelegenheit entwickeln würde. Ich meine noch, dass Herr Dr. Tebege bei seinem ersten Besuch den angebotenen Kaffee abgelehnt hat, weil er wenig Zeit habe; später haben wir dann viele Tassen Kaffee oder Tee zusammen getrunken. Weil er wenig Zeit hatte, holte Herr Dr. Tebege einfach einige Briefe aus seiner Tasche und meinte, wir sollten anfangen, die Briefe zu beantworten. Meine Aufgabe hatte ich mir so vorgestellt, dass ich die von dem ausländischen Priester entworfenen Briefe ansehen sollte und sie vielleicht stilistisch verbessern und den korrigierten Text dann ordentlich mit dem Computer schreiben sollte, aus dem Zeitalter der Schreibmaschine war ich ja hinaus. Also wartete ich darauf, dass Herr Dr. Tebege mir die von ihm konzipierten Briefe vorlegt; Herr Dr. Tebege erwartete aber, dass ich die mir vorgelegten Briefe beantworte. Briefe zu schreiben, das gehört zu dem Beruf eines Juristen, die inhaltliche Korrespondenz zwischen ranghohen Geistlichen zu schreiben, gehört aber nicht zu meinem Themengebiet. Von Beginn unserer Zusammenarbeit ging Herr Dr. Tebege davon aus, dass ich in der Lage war, auch mit dem katholischen Bischof von Rottenburg im Namen der Äthiopisch-Orthodoxen Kirche zu korrespondieren. Das war ja etwas ganz anderes, als ich gedacht hatte. Herr Dr. Tebege umriss in knappen Worten, er spricht ja gut deutsch, was in dem Brief ausgedrückt werden sollte und wartete. Sofort musste ich stoppen, wie redet man einen deutschen Bischof an? Herr Dr. Tebege hatte die richtige Antwort. Der Brief wurde fertig geschrieben, Herr Dr. Tebege packte seine Sachen zusammen und bedankte sich sehr höflich und freundlich. So fing in den 80er Jahren unsere Zusammenarbeit an. Ich war äußerst überrascht über den Vertrauensvorschuß, der mir entgegengebracht wurde; wir waren uns gerade begegnet und schon sollte ich auch inhaltlich seine Briefe schreiben. Herr Dr. Tebege wußte nichts von mir, abgesehen von meiner Bereitschaft, ihm beim Briefeschreiben zu helfen. Briefeschreiben war für mich zunächst einmal als mehr technische und stilistische Hilfe gedacht, Herr Dr. Tebege hatte das Vertrauen, dass meine Briefe auch den Geist der Äthiopisch-Orthodoxen Kirche enthielten.

Das war aber eigentlich unmöglich. Ich hatte zwar als gebildeter Christ schon etwas von der Äthiopisch-Orthodoxen Kirche gehört, aber wirklich nur gehört, mich nie irgendwie inhaltlich mit ihr auseinandergesetzt. Ohne wirklich konkretes Wissen waren sie aufgrund des Religionsunterrichtes in die Gruppe der Monophysitisten geraten, die angeblich völlig falsch von Christus denken. Der kurze Artikel in dem alten Evangelischen Lexikon versprach nichts Gutes. Ich erinnerte mich dunkel an die Berichte vom Besuch Kaiser Heile Selassie in Köln, was aber eigentlich nur das Geheimnisumwitterte verstärkte. Da ich gut bis sehr gut in

Geografie war, wusste ich, wo Äthiopien liegt und hatte als Menschenrechtsaktivist eine große Achtung vor der Leistung der Äthiopier, nicht kolonisiert zu werden, also ihre Freiheit und staatliche Unabhängigkeit verteidigt zu haben. Die neueren Nachrichten gaben wieder ein düsteres Bild dieses Landes, ein Feudalstaat, der wohl zu Recht überwunden worden ist, ohne dass dies aber zu einer richtigen Befreiung des Landes geführt hätte. Offensichtlich waren die alte und die neue Regierung nicht in der Lage, die dringendste Aufgabe, nämlich die Beendigung der Hungersnot herbeizuführen. Das Land, in dem das Christentum fast 2 Tausend Jahre als Staatskirche wirkte, hatte bei der essentiellen Aufgabe, nämlich für die Ernährung der Bevölkerung zu sorgen, versagt.

Im Grunde wusste ich also sehr wenig von Äthiopien und noch viel weniger von der Äthiopisch-Orthodoxen Kirche. Da Herr Dr. Tebege anscheinend mit meinen Briefen zufrieden war, wurde die Zusammenarbeit fortgesetzt und ich fing an, mich wirklich über dieses Land und diese Kirche zu informieren. Hier hatte ich das Glück in Herrn Dr. Tebege und auch in seiner Ehefrau, die ich alsbald dann kennen und schätzen lernte, gläubige und tolerante Lehrer gefunden habe, die es mir ermöglichten, vertiefend das Land und die Kirche kennenzulernen. Im Laufe der Jahre ist mir so Äthiopien und die dort beheimatete Kirche vertraut geworden und ich bin sehr froh darüber. Was ich von Anfang an falsch gemacht habe, ist, dass ich nicht die Sprache und die Schrift gelernt habe. In die Diskussion der protestantischen Kirchen, die die Bevorzugung des Amharischen seit Beginn des 20. Jahrhunderts bekämpften, will ich mich nicht einmischen. Heute weiß ich, dass ich genauso wie ich das Land und die Kirche immer besser kennenlernte auch die Sprache Amharisch hätte lernen sollen; so dass mir hier ein wesentlich Bereich der Verständigung und des Verständnisses fehlt. Aber damals vor über 25 Jahren hatte ich nicht im Traum daran gedacht, dass sich meine Zusammenarbeit mit der Äthiopisch-Orthodoxen Kirche über einen so langen Zeitraum hinziehen könnte. Die Sprache war eben sehr fremd und für mich fälschlicherweise nicht attraktiv genug.

Herr Dr. Tebege lud mich dann ein, mit auf den evangelischen Kirchentag zu fahren. Als Weißer sollte ich im Stand auf dem Markt der Möglichkeiten für die Äthiopisch-Orthodoxe Kirche sprechen. Ahnung hatte ich keine, aber ich habe wohl offensichtlich keinen völlig unmöglichen Eindruck hinterlassen, denn im Laufe der Zusammenarbeit hatte ich die großartige Chance, auch an den ökumenischen Kirchentagen teilzunehmen. Allmählich wuchs ich mit meiner Aufgabe. So langsam dämmerte es mir, dass abgesehen von halbwegs stilistisch guten Briefen die kleine Diasporakirche auch von mir profitieren konnte. Viele Briefe waren ja „Bettelbriefe“, denn die kleine Äthiopisch-Orthodoxe Kirche musste um ihr Überleben kämpfen. Meine Aufgabe bestand auch darin, die Briefe der Mentalität der Empfänger passend zu schreiben.

Mit nicht geringem Erstaunen musste ich dann feststellen, dass die Gruppe der äthiopischen Flüchtlinge keinesfalls als eine einige Gemeinschaft anzusehen ist. Hier für mich einen Weg zu finden, war äußerst schwierig. Als 68-ziger Revolutionär für eine äußerst konservative Kirche zu handeln, bedurfte schon einer großen Umorientierung; ebenso als ein Christ, der die verschiedenen Denominationen bejaht, für die Einheit einer orthodoxen Kirche zu votieren. Im Laufe der Zusammenarbeit musste ich viele traditionelle Verhaltensregeln aufgeben. Es war einfach nicht mehr klar, dass ich für die Protestierenden eintreten musste. Ernst wurde es bei mir, als ich Briefe an protestantische Pfarrer schreiben sollte mit dem Inhalt, dass sie in Zukunft nicht mehr äthiopische Spittergruppen unterstützen sollten. Für Herrn Dr. Tebege, der zeitlebens für die Einheit seiner Kirche gekämpft hat, ist es klar, dass die Splittergruppen keine Unterstützung erfahren sollten. Ich konnte die evangelischen Pfarrer sehr gut verstehen, dass sie ihre protestantische Ader dann zeigen, wenn sie protestierenden Äthiopier eine Chance geben, Gottesdienste zu feiern. Da ich die Briefe geschrieben habe, war immer der Respekt für die Entscheidung der Pfarrer erkennbar. Inhaltlich ging es hier um Probleme der äthiopischen Flüchtlingsgemeinde, die mich als Deutschen wirklich nichts angehen, die mir

aber vieles verständlicher machten. So bin ich in die Arbeit mit der Kirche hineingewachsen und die Zusammenarbeit hat mich geformt.

Da die Äthiopisch-Orthodoxe Kirche seit ihrer Gründung Staatskirche war, ist es selbstverständlich, dass sie auch das kulturelle Leben in Äthiopien geprägt hat. Da ich die großartige Gelegenheit hatte, für 2 Wochen nach Äthiopien reisen zu können, wurde manches theoretische Wissen durch die konkrete Anschauung ergänzt. In Äthiopien gibt es viele Kirchen, diese sind aber ganz anders als die christlichen Kirchen in Europa. Abgesehen von 2 größeren Kirchen, eine in Aksum und eine in Addis Abeba gibt es nur verhältnismäßig kleine Kirchen. Im Gegensatz zu Europa befinden sich die meisten Kirchen nicht mitten in der Stadt oder dem Dorf, sondern auf einem Berg in der Nähe der Siedlung. Die Kirche bestimmt also nicht den Charakter des Dorfes oder der Stadt; dennoch ist die Kirche im Grunde allgegenwärtig. Es ist kaum zu glauben, dass ein Trick oder eine Ungenauigkeit der Koptischen Kirche Ägyptens dazu führte, dass die Äthiopisch-Orthodoxe Kirche bis ins 20. Jahrhundert keine Hierarchie aufbauen konnte; es gab einen Patriarchen und eine große Menge Priester aber keinen weiteren Bischof. Wie die Äthiopisch-Orthodoxe Kirche dennoch eine einheitliche Auffassung vom christlichen Glauben entwickeln konnte, kann nur als Wunder angesehen werden, denn es gab kein System, welches über die Reinheit der Lehre und des Kultes wachte. Und dennoch war dieser Glaube so stark, dass die Volkskirche sich mit Erfolg der Unterwerfung unter den katholischen Ritus widersetzen konnte. Die vielen kleinen Kirchen zeugen von der Lebendigkeit des Glaubens. Selbstverständlich hat Äthiopien auch Kirchen, die zum Weltkulturerbe gehören, hier sind die Kirchen von Lalibela zu nennen. Im Gegensatz zu den üblichen europäischen Kirchen sind die Kirchen dort nicht aus Steinen erbaut, sie sind vielmehr dank wirklich kunstfertiger Steinmetze aus dem Felsen gehauen. Es war schon eine besondere Idee aus einem glatten Felsen viele Kirche in Erinnerung an Jerusalem herauszumodellieren. Leider hat dies dem Kaiser, der den Bau befohlen hatte, nichts genutzt; obwohl er durch den Bau dieser Kirchen seine wahrhaft christliche Gesinnung gezeigt hatte, verlor sein Geschlecht die Kaiserwürde und machte Platz für die Kaiserin in der Nachfolge von Salomo. Im alten Testament ist vom Besuch der Königin von Saba bei König Salomo die Rede und das äthiopische Selbstverständnis entwickelte hieraus die Geburt von Menelik, Sohn der Königin und Salomos, der die Heilige Bundeslade nach Äthiopien brachte. Hier zeigt sich die enge Verknüpfung von Altem und Neuem Testament in der Äthiopisch-Orthodoxen Kirche.

Im Laufe der Zeit sind Herr Dr. Tebege und ich Freunde geworden. Ich hätte nie daran gedacht, dass zu meinem Freundeskreis ein Priester einer orthodoxen Kirche gehören würde. Herr Dr. Tebege ist aber auch heute noch für mich für manche Überraschung gut. Als wir uns über eine geplante Fahrt einer Gruppe äthiopischer Sänger nach Österreich unterhielten, setzte er fest, dass seine Äthiopier im Hotel kein Frühstück brauchten, es sei ja Fastenzeit. Hier war die Strenge der Orthodoxie ganz real und seine Begleiter haben keinesfalls dagegen protestiert. Ich hätte nie gewagt, andere zum Mitfasten zu zwingen; die Protestanten haben es ja nicht so mit dem Fasten, für Herrn Dr. Tebege als geistlichen Führer war dies selbstverständlich. Ich habe mein Erstaunen ausgedrückt und die Vorgehensweise ohne Murren in dem von mir geschriebenen Brief akzeptiert. Die Begegnung mit dem Gedankengut der Orthodoxie öffnete mir Glaubenswahrheiten, an die ich vorher nicht gedacht hatte. In der Zusammenarbeit mit Herrn Dr. Tebege hatte ich die Chance viele gläubige orthodoxe Christen zu begegnen, die einen großen Einfluss auf mich ausübten. Ich bin ein protestantischer Christ geblieben, obwohl ich viel von der Orthodoxie gelernt habe. So war damals die erste Begegnung mit Herrn Dr. Tebege ein segensreiches Geschenk für mich.

Auch nach über 28 Jahren konnte ich mich nicht an die Dauer des Gottesdienstes in Äthiopien gewöhnen. 2, 3, manchmal auch 5 Stunden, das ist für mich als Europäer genug. Bei unserer Fahrt in Äthiopien kamen wir Samstags in eine Stadt, in welcher eine relativ große katholische Kirche existierte. Unsere Katholiken freuten sich schon auf eine kurze Vorabendmesse und erkundigten sich beim Pfarrer. Dieser war erst einmal sehr erstaunt, denn offensichtlich waren Vorabendmessen nicht so richtig in Mode und erklärte, dass selbstverständlich am Sonntag von 5.00 bis 10.00 Uhr Gottesdienst sei. Das Interesse bei einem katholischen Gottesdienst in Äthiopien beizuwohnen sank augenblicklich auf Null. Ich bewundere die Äthiopier, die auch nach einem langen Gottesdienst noch in der Kirche bleiben und singend die dumpfen Trommelschläge begleiten.

Bei meinem Besuch in Äthiopien konnte ich ferner feststellen, dass Äthiopien zwar ein armes Land ist, aber glücklicherweise wohl keiner mehr Hunger leiden muß. Das Land und die Leute sind mir ans Herz gewachsen und ich bewundere die Äthiopier nicht nur wegen ihrer Ausdauer beim Gottesdienst sondern auch wegen ihrer Toleranz. In dem christlichen Äthiopien lebt seit 4 00 Jahren eine starke muslimische Minderheit, ohne Verfolgung, ebenso über mehr als 2000 Jahre die Falaschen, äthiopische Juden. Wenn ich an die wirklich aufgeregten Diskussionen über den Islam in Deutschland denke, dann könnte Äthiopien ein wunderbares Beispiel für das Nebeneinander der Religionen sein.

Mein Freund Dr. Merawi Tebege weist mich nach dem Gespräch noch auf folgenden Spruch hin: **Die Heimat eines Menschen sind seine Tugenden.**

### **500 Jahre Äthiopistik in Deutschland - eine Würdigung Johann Potkens\***

Ende Juni 1513, also vor genau 500 Jahren, erschien in Rom das erste in Ge'ez gedruckte Buch, ein Psalterium. Der Herausgeber Johann Potken, ein gelehrter Geistlicher aus Köln, gaboren in Schwerte in Westfalen, hat sich damit ein Denkmal gesetzt. Leider sind weder sein Geburtsjahr (zwischen 1470 und 1475) noch seine frühe berufliche kirchliche Laufbahn bekannt. Aus seinen Schriften und gesicherten historischen Quellen wissen wir jedoch, dass er die Buchdruckerkunst erlernt und danach auch Jura studiert hat. Historiker haben aus den noch erhaltenen Urkunden seinen Lebenslauf bruchstückweise zusammengesetzt. So ist er um 1500 urkundlich als Zeuge in mehreren Dokumenten in Rom erwähnt; gesichert ist auch, dass er Jurist war und den Titel eines päpstlichen Protonotars trug. Im Vatikan hatte er offensichtlich eine steile berufliche Karriere gemacht. Ein paar Jahre später, 2. Mai 1506, wird Potken urkundlich erstmals als Propst von St. Georg in Köln genannt.

Welche Gründe mögen Potken bewegt haben, dieses Psalterium in Ge'ez zu drucken? In dieser Zeit, der Wende des Mittelalters zur Neuzeit, suchten die Gelehrten nach der Sprache Jesu, in der die Bibel ursprünglich geschrieben worden war und Potken meinte irrtümlich, in der Sprache der Äthiopier das gesuchte so genannte ‚Chaldäisch‘ gefunden zu haben. Potken wollte die „Ursprache“ finden, von der man annahm, dass sich alle Christen in dieser Sprache gemeinsam verständigen könnten.

Wir wissen, dass Potken von der fremden Liturgie fasziniert war, die äthiopische und koptische Mönche in der Kirche San Stefano dei Mori im Vatikan feierten und deren Musik ihn anzog. Seit dem frühen Mittelalter sind Menschen aus Äthiopien als Pilger zunächst nach Jerusalem und dann weiter nach Rom gereist. Im frühen 16. Jahrhundert lebten etliche äthiopische Mönche in Europa, so auch in Rom im Kloster San Stefano dei Mori (oder auch San Stefano degli Abissini), das schon 1159 von Papst Alexander III. als ein Hospiz für die Pilger-Mönche aus Äthiopien eingerichtet und 1479 von Papst Sixtus mit einer Kirche für die koptischen Mönche ergänzt worden war. Diese Pilger waren Gäste des Papstes. Johann Potken kam täglich an der Kirche Sant Stefano dei Mori vorbei; er konnte sich den Klängen der Liturgie nicht entziehen und nutzte bei seinen Besuchen im Vatikan die Gelegenheit an diesen Gottesdiensten teilzunehmen.

Potken nahm engeren Kontakt zu den Mönchen aus Äthiopien auf und lernte in relativ kurzer Zeit die altäthiopische Sprache, das Ge'ez, vom äthiopischen Mönch *abba* Thomas Walda Samuel, einer der Pilger aus Äthiopien und Gast Papst Leos X. Um auch die Schrift zu erlernen entlieh er in der Vatikanischen Bibliothek den *Codex Ethiopicus 20*. Im Jahre 1511 beginnt Potken mit dem Studium. Wir wissen dieses Datum genau, da aus diesem Jahr ein „Leihschein“ der Vatikanischen Bibliothek vorhanden ist, ein Eintrag im Ausleihbuch, demzufolge Johann Potken, Propst von St. Georg in Köln, am 28. Oktober 1511 fünfzehn Quaternionen Pergament in „chaldäischer“ Schrift empfangen hat, beschrieben mit den Psalmen 1-110, und dafür einen großen Dukaten als Pfand hinterlegt hat. Es handelt sich bei dieser Entlehnung um den *Codex Vaticanus Ethiopicus 20*.



Natürlich reizte es den gelernten Drucker, diese Sprache nicht nur zu erlernen sondern auch zu drucken. Dafür mussten die Lettern für ein äthiopisches Alphabet erst hergestellt werden, die Marcellus Silber aus Regensburg anfertigte. So konnte Potken 1513 in Rom das erste Buch in äthiopischer Sprache drucken, es war ein äthiopischer Psalter in Ge'ez, *Psalterium David et Cantica aliqua*, das eine äthiopische Silbentabelle enthielt. Der erste Teil der Inkunabel erschien am 30. Juni 1513. (*Inkunabeln* oder *Wiegendrucke* - von lat. *incunabula*, „Windeln, Wiege“ - sind die mit beweglichen Lettern gedruckten Schriften, die bis zum Beginn des 16. Jh. hergestellt wurden.)

Kurze Zeit später kehrte er nach Köln zurück und setzte seine Arbeit gemeinsam mit dem kölnischen Buchdrucker Johannes Soter (Heyl) durch die Herausgabe eines viersprachigen Psalters *Psalterium in quatuor linguis Hebraea Graeca Chaldaea Latina* 1518 fort. Potken korrespondierte mit bedeutenden Humanisten wie dem Rechtsgelehrten Sebastian Brant (1457/1458 - 1521) und dem Philosophen, Rechtsgelehrten und Hebraisten Johannes Reuchlin (1455 - 1522). Potken starb um 1525.

Diese beiden Buchausgaben stellen somit den Beginn der Äthiopistik nicht nur in Deutschland sondern auch in Europa dar, der erst durch den berühmten Hiob Ludolf im 17. Jh. fortgesetzt wurde.

*"Was Potken zu den fremdartigen Pilgern und Mönchen in Rom hinzieht, sind nicht einmal ihre Berichte über das ferne Land, sondern die Möglichkeit, ihre Sprache zu erforschen und mit ihnen Gottesdienste feiern zu können. Er sieht in ihrem Christentum einen Beweis für das Ausmaß der Herrschaft Christi, das bis in die fernsten Gegenden reicht. Als religiöses Ausdrucksmittel einer Vielzahl von christlichen Völkern mit ganz verschiedenen Umgangssprachen bewundert er dieses Idiom und stellt es in der Polyglotte - zusammen mit dem Lateinischen - dem Griechischen und Hebräischen gegenüber: sind doch die beiden erstgenannten gewissermaßen internationale Kirchensprachen."* (\* Seite 113)

*...Seine Sprachstudien sind zu verstehen aus dem Wunsch, die Verständigung mit allen Glaubensbrüdern und mit Andersgläubigen herzustellen. Dass man da mit gutem Beispiel vorangehen muss und sich auf das fremde Volk einzustellen hat, das hat Potken klar erkannt und das war zu dieser Zeit eine große Seltenheit...(\* S. 112) Johannes Potken ist heute leider weithin vergessen.*

\* Diesem Artikel liegt folgende umfangreiche Publikation zugrunde:

Anna-Dorothee v. den Brincken. *Johann Potken aus Schwerte, Propst von St. Georg in Köln, der erste Äthiopologe des Abendlandes*, in: Hans Blum (Hrsg.) *Aus kölnischer und rheinischer Geschichte*, Festgabe Arnold Güttches zum 65. Geburtstag gewidmet, Köln 1969, S. 81–114.

A. Marx und F. Dworschak, Aachen

## **Dokumentationen:**

### **Stellungnahme des Herrn Assessor Helmuth Philipp**

#### ***Waldeba***

#### ***Rettet das Heiligtum der Äthiopisch-Orthodoxen Kirche***

Im Jahre des Herrn 2012 treffen sich die Großen unserer Welt, um in einer Weltklimakonferenz über die Rettung unseres Planeten zu beraten. Da nach der Berichten der allgegenwärtigen Zeitungen die sogenannte Schlußakte schon beschlossen ist, braucht man kein Pessimist zu sein, um zu erkennen, dass für diese Konferenz schlicht und ergreifend gilt: Außer Spesen nichts gewesen.

Wir wollen aber einmal des Versagen der „großen“ Politik außer Acht lassen, denn es ist klar, dass in Europa kein Geld für die Umwelt mehr übrig bleibt, da alles Geld, geliehen oder vorhanden, gebraucht wird, um der selbstverschuldeten Bankenkrise Herr zu werden. Die Regierungen unseres alten Kontinents spekulieren noch unverantwortlicher auf die Zukunft als die geldgierigsten Banker, die die Weltwirtschaft in Schwierigkeiten gebracht haben.

Wir wollen weg von der globalen Wirtschaft und uns ein Tal genauer ansehen, das bisher von der Wirtschaft und dem Wirtschaften seit über 6 Hundert Jahren unberührt geblieben ist. Auch auf unserer dichtbesiedelten Erde gibt es heute noch Flecken, die wirklich unbekannt sind und trotzdem eine große Bedeutung haben. Einer dieser Orte ist Woldeba.

Woldeba liegt in Äthiopien, Provinz Tigre, nicht allzu weit von der sudanesischen Grenze und auch von Gondar, . Wie bekannt ist Äthiopien weitgehend gebirgig und einzelne Täler sind wirklich nur zu Fuß über schmale Pfade zu erreichen. In einem solchen abgeschiedenen Tal liegt Waldeba, ein zusammenhängendes Waldgebiet, inmitten einer Umwelt, abgeholzt wurde, um Platz für Ackerflächen zu schaffen.

Woldeba würde es verdienen, zum Weltkulturerbe zu zählen, denn dieser unbekannt Ort ist das geistige Zentrum der Äthiopisch-Orthodoxen Kirche, eine der ältesten Kirchen der Christenheit. Hier in Waldeba gibt es aber keine imposanten Gebäude, keinen Petersdom oder keine Haggia Sofia, nur vollkommen unscheinbare Gebäude, nämlich einfache Klostergebäude und unzählige Klausen für Eremiten. Im Grunde ist das ganze Gebiet von Waldeba ein riesiges Kloster mit über 3000 Mönchen. Es ist ein Kloster der Äthiopisch-Orthodoxen Tewahedo Kirche, die in ihrer Geschichte im Grunde immer mehr auf Spiritualität als auf Ordnung geachtet hat. Hier gibt es keine festen Klosterregeln, wie sie die katholische Kirche in der Nachfolge des Heiligen Benedikt kennt, mit einer festen Mauer und einer abschließbaren Türe. Chaotisch, wirklich anarchisch leben die Mönche in Woldeba, nur ihrem eigenen Gewissen verpflichtet. Wer nach Waldeba pilgert, um dort zu leben und zu sterben, geht in der Gewissheit, dass sein Weg zum ewigen Heil führt. Die Klöster in Woldeba haben sich nicht die Aufgabe gesetzt, eine Wildnis zu kultivieren, wie es die Zisternzienserklöster in Europa mit riesigem Erfolg praktiziert haben, sie wollen nur Raum geben, für die spirituelle Einstimmung auf den sicheren Tod, indem sie ihr Leben vollkommen ihrem Gott weihen.

Die gesamte Christenheit hat spirituell viel von den ägyptischen Eremiten übernommen, nur ist in dem westlich orientiertem Christentum die Achtung vor der kontemplativen Gottesverehrung etwas verloren gegangen. Die Dominanz des wirtschaftlichen Denkens, die letztlich alle religiösen Vorbehalte im Christentum wie auch im Islam, wie das Zinsverbot, hat vergessen lassen, lässt auch das kontemplative Denken als unproduktiv und damit überflüssig

erscheinen. Die sogenannte Globalisierung hat mit der neoliberalen Ideologie die totale Dominanz des wirtschaftlich effizienten Handelns zementiert. Nur in Gebieten, die vom Mainstream der Weltwirtschaft nicht richtig berührt werden, ist die Achtung vor dem kontemplativen Denken bestehen geblieben. Wir wollen nicht vergessen, dass Nikolaus von der Flüe, ein Einsiedler, als Schutzpatron der Schweiz angesehen wird, wir können uns aber nicht mehr vorstellen, dass die Wirtschaftspolitik der Schweiz irgendwie von den spirituellen Vorstellungen des Nikolaus von der Flüe beeinflusst wird. Im Grunde ist Nikolaus von der Flüe selbst in der Schweiz in Vergessenheit geraten.

Das Besondere von Äthiopien, das einzige Land in Afrika, welches nicht für eine längere Zeit unter kolonialer Herrschaft stand, ist dass seit der Christianisierung eine hohe Achtung vor dem kontemplativen Leben vorhanden ist. Vater der Liches oder Vater des Friedens wird der Gründer der Äthiopisch-Orthodoxen Kirche genannt, fromme Wandermönche werden als die

geistigen Väter der Volksfrömmigkeit verehrt. 1700 Jahre lang hat sich die Äthiopisch-Orthodoxe Kirche dem anmaßenden und auf einer Fälschung beruhenden Diktat der ägyptischen koptischen Kirche gebeugt und entgegen der allgemeinen orthodoxen Tradition keinen eigenen Patriarchen gewählt. Die persönliche geistige Entwicklung in Demut ist wichtiger als machtbewußte Ordnung. Den ersten europäischen Beobachtern war dies Volksfrömmigkeit, diese Regellosigkeit fremd und sie schlossen daraus, dass die Kirche sich vom Volk entfernt hatte, dass das Volk der Kirche innerlich fremd sei. Bei dieser Betrachtung wird einfach nicht beachtet, dass selbst der mächtige Kaiser der Äthiopier nicht in der Lage war, die Katholische Kirchenordnung einzuführen oder fast 400 Jahre später den Islam zu begünstigen. Die Orthodoxie mit ihren vielleicht für Europäer fremden Gebräuchen war so stark im Bewußtsein der Äthiopier verankert, dass beide Versuche Änderungen einzuführen scheiterten und im Endergebnis die Kaiser ihre Macht verloren. So ist es auch nicht wunderlich, dass jeder Besucher des Weltkulturerbes Lalibela daran erinnert wird, das eher ein Kamel durch Nadelöhr als ein Reicher in den Himmel kommt.

Waldeba hat keine so eindrucksvollen Bauten und Wege wie Lalibela, Waldeba ist nicht die in Stein gehauene Bibel. Waldeba ist ein eindrucksvolles Beispiel für Harmonie, die durch die persönliche individuelle Hingabe an die Gebote Gottes entstanden ist, dies seit Hunderten von Jahren. Waldeba steht wirklich für Orthodoxie, Festhalten im Überkommenen. Der Wald wird nicht abgeholzt und Äcker angelegt, so ist der Bestand des Waldes seit Jahrhunderten unversehrt geblieben und das zu einer Zeit, als auch in Äthiopien eine modernere Zeit anbrach. Die vielen Einsiedlerklauen passen sich den konkreten Gegebenheiten an, man kann mit Recht sagen, dass die Tausende von Mönchen hier in Einklang mit der Natur leben.

Es sind aber keine paradiesischen Zustände in Waldeba, es ist keinesfalls ein Schlaraffenland. Die freie ungezwungene Lebensweise der Mönche ist nur möglich durch einen für Europäer kaum denkbaren persönlichen Verzicht auf die sogenannten kulturellen Errungenschaften, den Verzicht auf Sattwerden, endlich den Hunger stillen, einbegriffen. Es ist selbstverständlich zur höheren Ehre Gottes zu hungern, nicht nur einen Tag, sondern manchmal auch wochen- und Monate lang. Die Mönche spüren in ihrer asketischen Lebensweise, wie sie innerlich frei werden. Waldeba ist wie ein Bienenkorb eine Sammelstelle für Menschen, die frei geworden sind, eine Konzentration von innerer lebendiger Energie, die für das ganze Land ausreicht. Die Gebeine der Verstorbenen erinnern an die Vergänglichkeit jeden einzelnen Menschen und lassen uns den Ernst und die Entschlossenheit der Mönche erahnen, die hierhin nach Waldeba gekommen sind, um reinen Herzens zu sterben.

Seit hunderten von Jahren ist Waldeba ein Ort, wo Menschen, die sich ganz Gott weihen möchten, versammeln können. Sie werden innerlich frei und bleiben immer frei, denn es gibt

keine Mauern um Waldeba. Jeder Mönch kann, wenn es seine Gesundheit noch zuläßt, Waldeba verlassen. Es ist immer die innerliche Entscheidung jeden einzelnen Mönches, hier in Waldeba zu bleiben und dem Kampf um die Askese durchzustehen.

Äthiopien ist ein besonderes Land, Kaiserreich seit ca 3000 Jahren, ca 10 Jahre sozialistische Volksdemokratie, seit 1990 ein angeblich demokratisch regiertes Land; seit 330 nach Christi Geburt im Wesentlichen christlich, förderte und schützte den aufkommenden Islam, war verbunden mit dem Rest der Welt und dennoch weitgehend isoliert. Das große offene Reich Namens Kusch oder Sabe, beiderseits des Roten Meeres, welches in den heutigen Staaten Eritrea, Äthiopien, Jemen und Saudi-Arabien lag, ist zerfallen und geblieben ist das äthiopische Kernland im Bereich der unzugänglichen Bergwelt als Teil des heutigen Äthopiens. Die Abgeschlossenheit Äthopiens wurde noch für uns heute sichtbar gestört seit dem Ende des 19. Jahrhunderts. Abgesehen von dem langjährigen Krieg im 17. Jahrhundert, der Äthiopien ins Chaos stürzte, hatte Äthiopien durch die weitgehende Isolation die Chance,

stabile gesellschaftliche Strukturen zu entwickeln. Insofern war die Orthodoxie sowohl im gesellschaftlich-staatlichen Bereich wie auch im religiösen Bereich ein über tausend Jahren dominantes Modell.

Mit dem 20. Jahrhundert war es dann endgültig Schluss mit der weitgehenden Isolation, Äthiopien öffnete sich. Abgesehen von den feindlichen Soldaten kamen die ersten Missionare und Ingenieure. Die unwegsame Bergwelt wurde durch Straßen erschlossen und Brücken gebaut. Sogar eine Eisenbahnlinie wurde bis zur neuen Hauptstadt des Reiches gebaut. Aber Äthiopien ist groß und der Straßenbau ist teuer, so gibt es wirklich nur wenige Straßen und noch viele Gebiete, die für die wirtschaftliche Entwicklung unerschlossen sind. Anschluss an den globalisierten Markt haben nur die Gebiete, die logistisch erschlossen sind, zu denen man Waren wegholen und hinbringen kann. Die Entwicklung Äthiopiens verläuft nun so rasant, dass teilweise das Flugzeug eine Eisenbahn ersetzen muss, für den Luftverkehr sind die tiefen eingeschnittenen Täler kein Hindernis.

So ist es kein Wunder, dass die wirtschaftliche Entwicklung irgendwie nicht so richtig positiv nach Plan verläuft. Äthiopien möchte teilhaben an der Prosperität der Welt und die ureigenen geografischen Voraussetzungen, die bisher Äthiopien geschützt haben, sind weitgehend die Hindernisse für eine stürmische Aufwärtsentwicklung. Die Regierung sucht also in Äthiopien nach ebenen großen Flächen, die sich für den maschinellen Plantagenanbau eignen. Im äthiopischen Kernland findet man kaum solche Flächen; um Grunde nur in den Gebieten, die von Menelik II im 19. Jahrh. erobert worden sind. Da haben die Machthaber in Addis Abeba doch noch einmal genauer hingeschaut und haben das Tal von Waldeba gefunden.

Wie schon dargestellt, war dieses Tal weitab von allen Straßen vergessen und damit für Machthaber uninteressant. Selbst die kirchenfeindlichen Kommunisten unter Mengistu haben Woldeba in Ruhe gelassen, die Kirchenverfolgung und der nachfolgende Bürgerkrieg hat Woldeba nicht berührt. Inmitten des Chaos, hervorgerufen durch die Revolte gegen Kaiser Heile Selassie und der nachfolgenden Machtergreifung durch die Kommunisten und die daraufhin entbrannten Bürgerkrieg war und blieb Waldeba die Zufluchtsstätte für wahrhaft christliches Leben.

Heute haben sich die Machtverhältnisse verändert. Die ursprünglich maoistische Befreiungsfront von Tigre paktiert als Sieger im Bürgerkrieg mit den Amerikaner und lässt sich als militärischer Arm im angeblichen Krieg gegen den Terror mißbrauchen und lässt die Chinesen die Strassen im Lande bauen. So wird die Infrastruktur von Äthiopien verbessert und auch Waldeba liegt alsbald nicht mehr weitab aller Verkehrswege, man könnte fast meine, es wäre alsbald erschlossen.

Da die demokratische Regierung, die sich nur auf eine Minderheit stützen kann, offensichtlich keinen Wert mehr auf die Unterstützung durch die altehrwürdige Äthiopisch-Orthodoxe Kirche legt und anscheinend mehr Profit durch die Unterstützung der Muslime erhofft, spielt die Heiligkeit des Ortes, die vom Atheisten Mengistu beachtet worden ist, keine Rolle.

Hier ist ein Raum, der bei der möglichen verkehrsmäßigen Erschließung für moderne Plantagenwirtschaft, nämlich Zuckerrohranbau, geeignet ist, es ist gut, wenn unproduktive Klöster verschwinden, so der Beschluss der Regierung, weg mit dem Wald und den Klöstern. Nicht beachtet wird hier, dass ein Urwald gerodet werden soll und dass Plantagenwirtschaft typischerweise nicht zum Reichtum der Völker beigetragen hat. Praktisch in der ganzen Welt wird darüber diskutiert, wie Nahrungsmittel sozial und ökologisch verträglich angebaut werden können, da der Plantagenanbau bisher nur den Eigentümern und sonst keinem Profit gebracht hat.

Die ach so moderne Minderheitsregierung in Äthiopien kann sich wohl nicht mehr auf die



Traditionen des eigenen Landes stützen, wobei leider die gewaltsame Durchsetzung von politischen Zielen auch Tradition in Äthiopien hat. Zu den Traditionen des Landes gehört aber sicher Friedfertigkeit und Genügsamkeit, in den Städten und Dörfern leben seit 350 Jahren Christen und Muslime friedlich nebeneinander. Als Regierung einer kleinen Minderheit kann sie nicht mehr auf einen allgemeinen Konsens hoffen und muss somit ihre Vorstellungen mit Gewalt durchsetzen. Die Achtung vor der traditionellen Frömmigkeit müßte eigentlich gebieten, Waldeba in Frieden zu lassen; die Regierung, die es mit den Terroristen der El Kaida aufnimmt, wird es aber wohl schaffen, die unproduktiven Urwälder abzuschaffen und wirtschaftlich verwertbaren Zuckerrohr anzubauen.

Waldeba liegt im Norden von Äthiopien, heute in der Provinz Tigre, nicht allzu weit von der sudanesischen Grenze. Wie bekannt ist Äthiopien weitgehend gebirgig und einzelne Täler sind auch heute noch wirklich nur zu Fuß über schmale Pfade zu erreichen. In einem solchen abgeschiedenen Tal liegt Waldeba, ein zusammenhängendes Urwaldgebiet begrenzt von 4 Flüssen. Vor Jahrhunderten suchten sich Mönche diesen Ort aus, weil er wie das Paradies im Alten Testament von 4 Flüssen eingegrenzt ist.

Waldeba würde es verdienen, zum Weltkulturerbe zu zählen, denn dieser unbekannt Ort ist ein sehr bedeutendes geistiges und spirituelles Zentrum der Äthiopisch-Orthodoxen Kirche, eine der ältesten Kirchen der Christenheit. Hier in Waldeba gibt es aber keine imposanten Gebäude, keinen Petersdom oder keine Hagia Sofia, nur vollkommen unscheinbare Gebäude, nämlich einfache Klostergebäude und Kirchen und unzählige Klausen für Eremiten. Im Grunde ist das ganze Gebiet von Waldeba ein riesiges Kloster mit über 1000 Mönchen, ohne Klostermauern. Es ist ein Kloster der Äthiopisch-Orthodoxen Tewahedo Kirche, die in ihrer Geschichte im Grunde immer mehr auf Spiritualität als auf Ordnung geachtet hat. Hier gibt es keine festen Klosterregeln, wie sie die katholische Kirche in der Nachfolge des Heiligen Benedikt kennt, mit festen Mauer und abschließbaren Türen. Chaotisch, wirklich anarchisch leben die Mönche in Waldeba, nur ihrem eigenen Gewissen verpflichtet. Wer nach Waldeba pilgert, um dort zu leben und zu sterben, geht in der Gewissheit, dass sein Weg zum ewigen Heil führt. Die Klöster in Waldeba haben sich nicht die Aufgabe gesetzt, eine Wildnis zu kultivieren, wie es die Zisterzienserklöster in Europa mit riesigem Erfolg praktiziert haben, sie wollen nur Raum geben, für die spirituelle Einstimmung auf den sicheren Tod, indem sie ihr Leben vollkommen ihrem Gott weihen.

Die gesamte Christenheit hat spirituell viel von den ägyptischen Eremiten übernommen, nur ist in dem westlich orientierten Christentum die Achtung vor der kontemplativen Gottesverehrung etwas verloren gegangen. Die Dominanz des wirtschaftlichen Denkens, die letztlich alle religiösen Vorbehalte im Christentum wie auch im Islam, wie das Zinsverbot, hat vergessen lassen, lässt auch das kontemplative Denken als unproduktiv und damit überflüssig erscheinen. Die sogenannte Globalisierung hat mit der neoliberalen Ideologie die totale Dominanz des wirtschaftlich effizienten Handelns zementiert. Nur in Gebieten, die vom Mainstream der Weltwirtschaft nicht richtig berührt werden, ist die Achtung vor dem kontemplativen Denken bestehen geblieben. Wir wollen nicht vergessen, dass Nikolaus von der Flüe, ein Einsiedler, als Schutzpatron der Schweiz angesehen wird, wir können uns aber heute nicht mehr vorstellen, dass die Außenpolitik oder Wirtschaftspolitik der Schweiz irgendwie von den spirituellen Vorstellungen des Nikolaus von der Flüe beeinflusst wird. Es gab eine Zeit, da fragten die politisch Mächtigen in der Schweiz auch für die damaligen politischen Tagesfragen Nikolaus von der Flüe um seinen Rat. Im Grunde ist Nikolaus von der Flüe und seine Denkungsart jetzt selbst in der Schweiz in Vergessenheit geraten.

Das Besondere von Äthiopien, das einzige Land in Afrika, welches nicht für eine längere Zeit unter europäischer kolonialer Herrschaft stand, ist, dass seit der Christianisierung eine hohe Achtung vor dem kontemplativen Leben vorhanden ist. Vater der Lichte oder Vater des Friedens wird der Gründer der Äthiopisch-Orthodoxen Kirche genannt, fromme Wandermönche werden als die geistigen Väter der Volksfrömmigkeit verehrt. 1700 Jahre lang hat sich die Äthiopisch-Orthodoxe Kirche dem anmaßenden und auf einer Fälschung beruhenden Diktat der ägyptischen koptischen Kirche gebeugt und entgegen der allgemeinen orthodoxen Tradition keinen eigenen Patriarchen gewählt. Die persönliche geistige Entwicklung in Demut ist wichtiger als machtbewusste Ordnung.

Den ersten europäischen Beobachtern war diese Volksförmigkeit, diese Regellosigkeit fremd und sie schlossen daraus, dass die Kirche sich vom Volk entfernt hatte, dass das Volk der Kirche innerlich fremd sei. Bei dieser Betrachtung wird einfach nicht beachtet, dass selbst der mächtige Kaiser der Äthiopier nicht in der Lage war, die Katholische Kirchenordnung einzuführen oder fast 400 Jahre später den Islam zu begünstigen. Die Orthodoxie mit ihren vielleicht für Europäer fremden Gebräuchen war so stark im Bewusstsein der Äthiopier verankert, dass beide Versuche Änderungen einzuführen, scheiterten und jeweils im Endergebnis die Kaiser ihre Macht verloren. So ist es auch nicht wunderlich, dass jeder Besucher des Weltkulturerbes Lalibela daran erinnert wird, das eher ein Kamel durch Nadelöhr geht als ein Reicher in den Himmel kommt.

Waldeba hat keine so eindrucksvollen Bauten und Wege wie Lalibela, Waldeba ist nicht die in Stein gehauene Bibel. Waldeba ist ein eindrucksvolles Beispiel für Harmonie und Frieden, das durch die persönliche individuelle Hingabe an die Gebote Gottes entstanden ist und dies seit Hunderten von Jahren. Waldeba steht für Orthodoxie, Festhalten im Überkommenen verbunden mit dem spirituellen individuellen Wachsen, dem Reifwerden zum Tode. Der Wald wird nicht abgeholzt und es werden keine Äcker angelegt, so ist der Bestand des Waldes seit Jahrhunderten unversehrt geblieben und das zu einer Zeit, als auch in Äthiopien eine modernere Zeit anbrach. Die vielen Einsiedlerkläusen passen sich den konkreten Gegebenheiten an, man kann mit Recht sagen, dass die Tausende von Mönchen hier in Einklang mit der Natur leben. Waldeba könnte ein Modell sein, wie Christen ihre Verpflichtung, die Schöpfung zu bewahren, in der heutigen Zeit nachkommen.

Es sind aber keine paradiesischen Zustände in Waldeba, es ist keinesfalls ein Schlaraffenland. Die freie ungezwungene Lebensweise der Mönche ist nur möglich durch einen für Europäer kaum denkbaren persönlichen Verzicht auf die sogenannten kulturellen Errungenschaften, den Verzicht auf das Sattwerden, endlich den Hunger stillen, einbegriffen. Es ist selbstverständlich zur höheren Ehre Gottes zu hungern, nicht nur einen Tag, sondern manchmal auch wochen- und Monate lang. Die Mönche spüren in ihrer asketischen Lebensweise, wie sie innerlich frei werden. Zu dieser Lebensart gehört auch, kein Fleisch zu essen, aber auch kein Korn. Korn müsste angebaut werden, also die Natur verändert werden. Waldeba ist wie ein Bienenkorb eine Sammelstelle für Menschen, die frei geworden sind, eine Konzentration von innerer lebendiger Energie, die für das ganze Land ausreicht. Die Gebeine der Verstorbenen erinnern an die Vergänglichkeit jeden einzelnen Menschen und lassen uns den Ernst und die Entschlossenheit der Mönche erahnen, die hierhin nach Waldeba gekommen sind, um reinen Herzens zu sterben.

Seit Hunderten von Jahren ist Waldeba ein Ort, wo Menschen, die sich ganz Gott weihen möchten, versammeln können. Sie werden innerlich frei und bleiben immer frei, denn es gibt keine Mauern um Waldeba. Jeder Mönch kann, wenn es seine Gesundheit noch zulässt, Waldeba verlassen. Es ist immer die innere Entscheidung jeden einzelnen Mönches, hier in Waldeba zu bleiben und dem Kampf um die Askese durchzustehen.

Äthiopien ist ein besonderes Land; Kaiserreich seit etwa 3000 Jahren, überlebte ungefähr 10 Jahre sozialistische Volksdemokratie, und ist seit 1990 ein angeblich demokratisch regiertes Land. Seit 330 nach Christi Geburt ist es im Wesentlichen christlich, förderte und schützte den aufkommenden Islam, war verbunden mit dem Rest der Welt und dennoch weitgehend isoliert. Das große offene Reich Namens Kusch oder Saba, beiderseits des Roten Meeres, welches in den heutigen Staaten Eritrea, Äthiopien, Jemen und Saudi-Arabien lag, ist zerfallen und geblieben ist das äthiopische

Kernland im Bereich der unzugänglichen Bergwelt als Teil des heutigen Äthiopiens. Die Abgeschiedenheit Äthiopiens wurde noch für uns heute sichtbar gestört seit dem Ende des 19. Jahrhunderts. Abgesehen von dem langjährigen Krieg im 17. Jahrhundert, der Äthiopien ins Chaos stürzte, hatte Äthiopien durch die weitgehende Isolation die Chance, stabile gesellschaftliche Strukturen zu entwickeln. Insofern war die Orthodoxie sowohl im gesellschaftlich-staatlichen Bereich wie auch im religiösen Bereich ein über tausend Jahren dominantes Modell.

Mit dem Ende des 19. und dann dem 20. Jahrhundert war es dann endgültig Schluss mit der weitgehenden Isolation, Äthiopien öffnete sich. Abgesehen von den feindlichen Soldaten

kamen die ersten Missionare und Ingenieure. Die unwegsame Bergwelt wurde durch Straßen erschlossen und Brücken gebaut. Sogar eine Eisenbahnlinie wurde bis zur neuen Hauptstadt des Reiches gebaut. Aber Äthiopien ist groß und der Straßenbau ist teuer, so gibt es wirklich nur wenige Straßen und noch viele Gebiete, die für die wirtschaftliche Entwicklung unerschlossen sind. Anschluss an den globalisierten Markt haben nur die Gebiete, die logistisch erschlossen sind, zu denen man Waren wegholen und hinbringen kann. Die Entwicklung Äthiopiens verläuft nun so rasant, dass teilweise das Flugzeug eine Eisenbahn ersetzen muss, für den Luftverkehr sind die tiefen eingeschnittenen Täler kein Hindernis.

So ist es kein Wunder, dass die wirtschaftliche Entwicklung irgendwie nicht so richtig positiv nach Plan verläuft. Äthiopien möchte teilhaben an der Prosperität der Welt und die ureigenen geografischen Voraussetzungen, die bisher Äthiopien geschützt haben, sind weitgehend die Hindernisse für eine stürmische Aufwärtsentwicklung. Die Regierung sucht also in Äthiopien nach ebenen großen Flächen, die sich für den maschinellen Plantagenanbau, also die moderne Landwirtschaft, eignen. Im äthiopischen Kernland findet man kaum solche Flächen; um Grunde nur in den Gebieten, die von Menelik II im 19. Jahrh. erobert worden sind, also im Süden und Osten des Reiches. Da haben die Machthaber in Addis Abeba doch noch einmal genauer hingeschaut und haben das Tal von Waldeba gefunden.

Wie schon dargestellt, war dieses Tal weitab von allen Straßen vergessen und damit für Machthaber uninteressant. Selbst die kirchenfeindlichen Kommunisten unter Mengistu haben Waldeba in Ruhe gelassen, die Kirchenverfolgung und der nachfolgende Bürgerkrieg hat Waldeba nicht berührt. Inmitten des Chaos, hervorgerufen durch die Revolte gegen Kaiser Heile Selassie und der nachfolgenden Machtergreifung durch die Kommunisten und trotz des daraufhin entbrannten Bürgerkrieg war und blieb Waldeba die Zufluchtsstätte für wahrhaft christliches Leben.

Heute haben sich die Machtverhältnisse verändert. Die ursprünglich maoistische Befreiungsfront von Tigre paktiert als Sieger im Bürgerkrieg mit den Amerikaner und lässt sich als militärischer Arm im angeblichen Krieg gegen den Terror mißbrauchen. Ohne die maoistische oder marxistische Heilslehre lässt die Regierung die Chinesen die Straßen im Lande bauen. So wird die Infrastruktur von Äthiopien verbessert, Voraussetzung für die Teilhabe am globalen Wirtschaften und auch Waldeba liegt alsbald nicht mehr weitab aller Verkehrswege, man könnte fast meine, es wäre alsbald erschlossen.

Straßen sind Staudammprojekte wichtige Infrastrukturmaßnahmen, um Wüsten fruchtbar zu machen und Strom für den Anschluss an die Moderne zu produzieren.. Die Bürger Äthiopiens haben ein Recht auf Teilhabe an den Reichtümern der Erde. Wie schon dargestellt wird Waldeba begrenzt von 4 Flüssen, also kann davon ausgegangen werden, dass genug Wasser für die landwirtschaftliche Nutzung vorhanden ist. Die beabsichtigte Plantagenwirtschaft – Zuckerrohr - wird aber von den Bauern rund um Waldeba abgelehnt. Es mag verständlich erscheinen, dass die Bauern, deren Äcker und Dörfer überflutet werden sollen, das Staudammprojekt ablehnen; trotz der Propaganda der Regierung scheinen weitgehend alle Bauern der Umgebung den geplanten Staudamm abzulehnen. Wir haben auch hier das klassische Dilemma, die Zentralregierung will ein Infrastrukturprojekt durchführen, die konkret direkt oder indirekt Betroffenen sind dagegen. Es entspricht weitgehend allgemeinem Übereinkommen, dass solche Projekte keinesfalls mehr autoritär gegen den Willen der Bevölkerung durchgeführt werden sollen und nur diese Ansicht ist vereinbar mit der Achtung vor den Menschenrechten. Menschenrechte gelten unbedingt und es würde der universellen Gültigkeit der Menschenrecht widersprechen, wenn Menschenrechtsverletzungen einfach hingenommen werden würden, nur weil sie in einem fernen Land geschehen. Es geht nicht an, dass Menschenrechtsverletzungen in Äthiopien für Deutschland ohne Relevanz wären.

Für Christen sind die Menschenrechtsverletzungen aber noch besonders schmerzlich. Äthiopien ist sei über 1 700 Jahren ein christliches Land. Vor gut 300 Jahren hat das katholische Abendland den Hilferuf aus Äthiopien gehört und hat dem äthiopischen christlichen Kaiser im Kampf gegen den muslimischen Eroberer geholfen. So könnte man annehmen, dass auch heute die Christen in aller Welt die Aufgabe haben, das Heiligtum der Äthiopisch-Orthodoxen Kirche zu schützen.

Da die demokratische Regierung in Äthiopien, die sich nur auf eine Minderheit stützen kann,

offensichtlich keinen Wert mehr auf die Unterstützung durch die altehrwürdige Äthiopisch-Orthodoxe Kirche legt und anscheinend mehr Profit durch die Unterstützung der Muslime erhofft, spielt die Heiligkeit des Ortes, die noch vom Atheisten Mengistu beachtet worden ist, heute keine Rolle mehr.

Hier in Waldeba ist ein Raum, der bei der möglichen verkehrsmäßigen Erschließung und nach dem Bau des Staudamms für moderne Plantagenwirtschaft, nämlich Zuckerrohranbau, geeignet sein mag. Nach dem Willen der Regierung ist es gut, wenn unproduktive Klöster verschwinden, also der Beschluss der Regierung, weg mit dem Wald und den Klöstern. Nicht beachtet wird hier, dass ein Urwald gerodet werden soll und dass Plantagenwirtschaft typischerweise nicht zum Reichtum der Völker beigetragen hat. Praktisch in der ganzen Welt wird darüber diskutiert, wie Nahrungsmittel sozial und ökologisch verträglich angebaut werden können, da die Plantagenwirtschaft bisher nur den Eigentümern und sonst keinem Profit gebracht hat.

Die ach so moderne Minderheitsregierung in Äthiopien kann sich wohl nicht mehr auf die Traditionen des eigenen Landes stützen, wobei leider die gewaltsame Durchsetzung von politischen Zielen auch Tradition in Äthiopien hat. Zu den Traditionen des Landes gehören aber sicher Friedfertigkeit und Genügsamkeit, in den Städten und Dörfern leben seit 350 Jahren Christen und Muslime friedlich nebeneinander. Als Regierung einer kleinen Minderheit kann sie nicht mehr auf einen allgemeinen Konsens hoffen und muss somit ihre Vorstellungen mit Gewalt durchsetzen. Die Achtung vor der traditionellen Frömmigkeit müsste eigentlich gebieten, Waldeba in Frieden zu lassen.

Die Regierung in Addis Abeba, die es mit den Terroristen der El Kaida aufnimmt, wird es aber wohl schaffen, die unproduktiven Urwälder abzuschaffen mit konkreter Gewalt Klöster und Einsiedlerklauen zu zerstören, um Investoren die Chance zu geben wirtschaftlich verwertbaren Zuckerrohr anzubauen, ob sie Frieden unter den Menschen schafft, darf mit Recht bezweifelt werden.

### ***Der heilige Samuel von Waldeba***

Der Vater, Stefan mit Namen, und seine Mutter Ammata Maryam zogen mit dem Kind nach Aksum und lehrten es, als es heranwuchs, die Bücher der Kirche. Als Vater und Mutter verstorben waren, ging der junge Samuel ins Kloster Däbrä Bankol zu Abba Mädhana Egzi und zog das Gewand des monastischen Lebens an. Hier focht er seinen geistlichen Kampf mit Fasten und Beten. Nichts anderes aß er als Blätter und sein Trank war Wasser. Er diente den Mönchen, indem er das Korn mahlte und das Wasser heranschleppte. Da er es auf Dauer störend fand, daß seine Verehrer ihn zu besuchen kamen, zog er weg an einen unbekanntem Platz.

Der Heilige Samuel von Waldeba, Tsära, 19. Jh.



Heiliger Samuel von Waldeba

So gelangte er auch nach Waldeba.<sup>209</sup> Da widmete er sich dem Fasten, dem Aufrechtstehen beim Gebet, der Prostration und dies in so hingebungsvoller Weise, daß seine Füße sich verformten. Einmal zog er in die Wüste und nahm während 40 Tagen und 40 Nächten keine Nahrung zu sich. Die Löwen und Leoparden und alle Arten von schreckenerregenden wilden Tieren kamen zu ihm, verneigten sich vor ihm und leckten den Staub von seinen Füßen.<sup>210</sup> Eines Tages, als er den Weg entlangging, gelangte er vor einen Fluß im Tale, der Hochwasser führte. Er trug aber ein Buch bei sich und Feuerbrand. Da sprach er ein Gebet und ging mutig ins Wasser hinein, und obwohl er untergetaucht und von der starken Strömung mitgerissen wurde, brachte die Allgewalt Gottes ihn doch quer über den Fluß zum gegenüberliegenden Ufer. Er fand, daß das Feuer nicht ausgelöscht und das Buch nicht beschädigt war. Satan quälte ihn oft mit Phantomgebilden von wilden Tieren, doch er fürchtete sich nicht, denn sein Geist hing mit Vertrauen an seinem Gott. Und als Abba Samuel im Gebet stand, kam unser Herr Jesus Christus zu ihm und versiegelte seinen ganzen Leib und jedes einzelne Glied mit

seinem Speichel, und sein ganzes Wesen wurde mit Kraft erfüllt. Von diesem Tage an wickelte er Lumpen um seine Füße und trug als Kleid einen Sack, und er stieg mit all seinen Gliedern ins Wasser hinein und sagte so die Psalmen Davids fünfmal an jedem Tage auf, und er geißelte seinen Rücken mit unzähligen Schlägen. Die Löwen pflegten wie Schafe zu ihm in die Höhle zum Schlafen zu schlüpfen. Einigen von ihnen pflegte er das Fell zu streicheln, anderen die Wunden zu verbinden oder ihnen die Dornen aus den Tatzen zu ziehen.

Viele Jünger schlossen sich ihm an, darunter vor allem Abba Za-Rufael. Eines Tages begegnete Abba Samuel dem Abba Gäbrä Masqal von Däbrä Laggaso, den er nie zuvor gesehen hatte, und sie verbrachten den Tag in Beschreibung der großen Werke Gottes.

Und zur Essenszeit, als sie gerade ihre Gebete sprachen, senkte sich ein Tisch vom Himmel herab vor sie, und sie aßen und dankten dabei Gott. Dann traf er eines Tages einen Wüstenmönch und, als sie begannen, sich über die Mysterien, die Gott ihnen eröffnet hatte, auszutauschen, sagte Abuna Samuel: „Weißt Du, es ist 12 Jahre her, da fand ich mich in den Himmelshöhen und ehrte mit Weihrauch Gottes Thron zusammen mit den 24 himmlischen Priestern.“ Wenn der Abba das Gotteshaus betrat und das dargebrachte Brot und den Wein konsekrieren wollte, da kam das Brot und der Kelch vom Himmel zu ihm herab. Und wenn er den Lobpreis der Jungfrau Maria las, da wurde er über dem Erdengrund eine Elle in die Höhe gehoben und die Jungfrau Maria kam herbei und gab ihm einen kostbaren Stein, der Lichtblitze ausschöß, und reinen Weihrauch.

Als die Zeit seines Abschieds von der Erde kam, kam Erzengel Michael zu ihm, nahm ihn auf seine Flügel und ließ ihn die Herrlichkeiten des himmlischen Jerusalem schauen. Und er brachte ihn vor den Thron Gottes und Abba Samuel empfing von Ihm das Versprechen, daß jedermann, der ihn um Fürbitte angehe oder sein Gedenken feiere, erhört werden solle. Als er zu seiner Lagerstätte zurückkehrte, berichtete der Abba seinen Jüngern alles, was er gesehen hatte. So starb er in Frieden. Gruß zu Abba Samuel.<sup>211</sup>

Um die geistliche Leitung des Abba Samuel zu erfahren, wanderten nahezu 700 Mönche nach Waldebbä und dem diesem Kloster damals unterstellten Däbrä Abbai.<sup>212</sup> Abba Samuel richtete für sie voneinander abgetrennte, familienartige Mönchssiedlungen ein. Des Abba Nachfolger im Abtsamt gelten den Mönchen als Heilige: Abuna Bäkimos zog zu König Dawit und empfing für sein Kloster reichen Landbesitz als Gult, d.h. erbfähig. Damit diese Schenkung nie angezweifelt werden könne, wollte er sie im „Goldenen Evangelium“, dem *Vangel worq* von Aksum aufschreiben lassen. Die Mönche aber setzten dem entgegen: „Unsere Väter haben uns schriftlich und mündlich hinterlassen, daß wir kein Ackerland besitzen dürfen.“ Abuna Bäkimos aber fürchtete, daß die Nachricht von der Zurückweisung der Schenkung das Verhältnis von König und Mönchsgemeinde trüben könne. So ließ er denn dies Landstück für Däbrä Abbai ins Goldene Evangelium schreiben. Nach fünf Jahren auf dem Abtsstuhl seines Vaters Samuel zog er zum zweiten Male zu König Dawit nach Erer und schlug vor, damit das ganze äthiopische Volk des heiligen Samuel gedenke, solle in dessen Namen eine Kirche gestiftet und ein Gädl geschrieben werden. Auf dem Rückweg starb Abuna Bäkimos in dem kleinen Ort Abterra in Wogära, wo er noch den Bau der Samuel-Kirche leitete, im Jahre 1394 (äth. Kal.). Im Jahre 1408 trugen seine geistlichen Kinder den Leichnam von Abterra nach Waldebbä.

Abba Gäbrä Krestos leitete die Mönchsgemeinde 64 Jahre lang als geistlicher Vater. Dann übertrug er diese Würde an Abba Melanios und lebte als Eremit weiter. Und als Melanios das Abtsamt nicht länger tragen wollte, sah sich Gäbrä Krestos ermächtigt, die Abtswürde an Za-Woldä Maryam weiterzugeben. Gäbrä Krestos prophezeihte, es werde eine große Gefahr aufkommen, die die Mönche zur Flucht nötigen würde. Gäbrä Krestos starb im Jahre 1504 und in der Tat, 19 Jahre später, im Jahre 1526 (äth. Kal.) brach der muslimische Emir Mohammed Granj in die Mönchswelt ein. In Däbrä Abbai brachte er 200 Mönche um und zog weiter nach Waldebbä. Aber die dortigen Mönche waren frühzeitig gewarnt und flohen mit dem Tabot Kidanä Mihrät in eine Höhle (Wascha) in Richtung Ost auf dem Weg über May Lebeta (Wasser inmitten von Gestrüpp) und versteckten sich dort. Niemand hat dem Mohammed Granj das Mönchsversteck verraten. Die heutigen Mönche halten die Behauptung des Areb Fakih in dessen Geschichte über Mohammed Granj, derzufolge der Emir 500 Mönche von Waldebbä massakriert habe, für eine Lüge.

Abuna Minas, der jetzt zum Abt aufstieg, war schon als kleiner Knabe ins Kloster gekommen. Dem kleinen Heiligen wird nachgerühmt, daß er viele Wundertaten vollbracht habe. Als der Knabe eines Tages von einem erzürnten Mönch angeherrscht wurde, floh er zum Fluß Takkaze. Die Steine am Flußufer waren von der brennenden Sonne glühend heiß und die Sonne brannte unbarmherzig von oben. Aber Minas vergaß dies alles im Gebet zu Gott. Da stellte sich Erzengel Michael bei dem



kleinen Heiligen ein, offenbarte sich und fischte das Buch Haymanote Abew aus dem Fluß heraus und übergab es ihm. Der Engel wies ihn an: „Geh’ zurück zu Deinem Kloster!“ Dieses Buch, das noch heute im Klosterschatz aufbewahrt wird, hatte schon immer zum Bücherbestand gehört<sup>213</sup> und es war auf merkwürdige Weise verlorengegangen.

Die heilige Mutter Wälätta Petros hatte die Mönche von Waldebba gebeten, sie an der Klostereucharistie teilnehmen zu lassen. Da wurde die Regel mißachtet, daß keine Frau das Kloster betreten dürfe. Aber die Mönche erlaubten die Ausnahme und ließen Wälätta Petros zur Eucharistie zu, weil sie ja eine Dienerin Gottes sei. Aber da brach ein von Gott gesandter Engel in die Kirche ein und entriß das heilige Buch Haymanote Abew den Händen der Mönche. So war dies Buch verschwunden, das nun für den heiligen Minas aus dem Fluß gefischt wurde.

Abuna Minas leitete 35 Jahre lang die Mönchsgemeinschaft als ihr geistlicher Vater. Er war sich nicht zu schade, das *Nug*, aus dem man Öl pressen kann, von weither für die Mönche herbeizutragen. Eine Frau hat ihn sechs Zentner *Nug* auf dem Rücken schleppen sehen.

In einer Höhle in der Gegend von Agidar, in der er 20 Jahre lang betend auf den Knien lag, starb Minas im Jahre 1583. Sein Grab befindet sich in Abrentant und wird Tag um Tag von den Mönchen beräuchert.

Als Abuna Minas die Abtswürde in Waldebba bekleidete, kamen fünf Mönche aus dem Süden gewandert, und als sie erfuhren, daß in diesem Kloster gewöhnliches Essen verboten sei, vertrat einer von ihnen, Abuna Muse, die Meinung, daß es doch wenigstens erlaubt sei, mit den kleinen schwarzen Körnern des *Dagussa* Brot zu backen. Alle stimmten diesem Vorschlag zu. So haben die Mönche *Dagussa* gemahlen und Abuna Muse schickte sich an, davon Brot zu backen. Aber ein Engel, von Gott gesandt, kam vom Himmel und riß dem Mönche die Backform weg. Dreimal versuchten die Asketen, *Dagussa*-Brot zu backen, aber dreimal wurde ihnen die Backform aus der Hand geschlagen. Daraus zogen sie den Schluß, daß auch *Dagussa* zu essen verboten bleiben<sup>214</sup> solle. Dies wurde als Regel aufgestellt und dadurch für die nachfolgenden Generationen verpflichtend gemacht, daß dies in das Regelbuch Zena Abew geschrieben wurde.<sup>215</sup>

<sup>209</sup> Berihun Kebede, Geschichte des Klosters Waldebba, 1983 (äth. Kal.), 53, kennzeichnet ein Zwischenstudium des Abba Samuel in Shawada in Semien, nahe Bälägäz, dann in Woyna. dort starb sein Vater Stefanos, der ihn begleitet hatte. Salamuel zog weiter zur Mendaba Mähdanä Alem-Kirche in Gorgora.

<sup>210</sup> Gewalt über menschenbedrohende Tiere, ähnlich dem hl. Antonius, der den Eseln Sperrgrenzen setzt, die seine Pflanzung kahlfressen, ist den Äthiopischen Heiligen zugesprochen, so von Iyasus Mo’a und Täklä Haymanot ausgeübt. Samuel von Däbrä Abbai reitet auf Löwen, an den hl. Abbo schmiegen sich Tiger und Löwen. Täklä Hawaryat zwingt eine Schlange, die ihn beim Gebet bedroht, mit dem Kreuzeszeichen zu Boden. Huntingford 290ff.

<sup>211</sup> E.A. Wallis Budge, a.a.O., 365-367.

<sup>212</sup> J. B. Coulbeaux, Histoire politique et religieuse d' Abyssinie depuis des temps les plus reculés, Paris I u. II 1929, 111.

Abba Samuel, der die Tiere des Waldes in menschlicher Sprache vernahm, friedlich zwei Löwen und zwei Stiere vereinte, und dessen Gebet die Kraft besaß, Dämonen auszutreiben, stiftete Däbrä Abbai. Schüler empfangen aus seiner Hand die Mönchseinkleidung und "wurden den Engeln Gottes ähnlich". "Sie irren nicht da und dort herum sondern sind auf das Gebet fixiert, wie Säulen, die die Kraft des Windes nicht beugt und wie eine Mauer, deren Solidität der West- und Ostwind nicht erschüttert."

<sup>213</sup> Haymanot Abew, eine Kirchenväteranthologie ("Glaube der Väter") ist dogmatischer Reichtum der äth. Orthodoxie.

<sup>214</sup> Über die Speise, von der sich die Asketen nähren vgl. Huntingford 274f.

<sup>215</sup> Die Speise, von der sich die Waldebba-Mönche ernähren, wird aus drei wildwachsenden Rüben oder Wurzeln hergestellt, aus Tsabble, Gämälo und Sada. Die Gämälo-Knolle ist so bitter, daß sie erst in Stücke geschnitten, getrocknet, dann in einem Bienenkorb in fließendem Wasser 7 Tage lang geschwemmt wird. Die Klostersage berichtet, die Gottesmutter sei in der Zeit, da sie sich auf der Flucht in Ägypten befand, nach Waldebba gewandert und habe die drei Rübenarten dort gepflanzt und die Rüben hätten sich so stark vermehrt. Der Rübenbrei wird mit Nug-Getreide, das von weither zu holen ist, gemischt. Später wurden Bananen als Pflanzgut aus Gunna-Gunna geholt, für eine Pflanzung bei Tsägäda.

# **Rettet das Heiligtum der Äthiopisch-Orthodoxen Kirche!**

## **Keine Bagger in Waldeba!**

Aus dem Kaiserreich Kusch bzw. Saba beiderseits des Roten Meeres hat sich das christliche äthiopische Kaiserreich entwickelt. Seit 328 ist das Christentum die dominierende Religion in Äthiopien und hat dank der Glaubenskraft ihrer Gläubigen die Kultur dieses einzigartigen Landes geprägt. Das Christentum war ja eigentlich für Äthiopien eine fremde Religion, sie ist als befreiende Theologie gerne aufgenommen worden und eng mit der Geschichte des Kaiserreichs verknüpft worden. In keinem anderen Land der Welt gibt es über Jahrhunderte eine so starke Durchdringung von kaiserlicher Macht und christlichem Kulturgut. In einzigartiger Weise hat Äthiopien das jüdische Alte Testament mit der eigenen Geschichte verbunden. Die christliche kulturelle Tradition ist seit nunmehr 1800 Jahren bestimmend für die Menschen und tief verwurzelt im Volksglauben. Die Äthiopisch-Orthodoxe Kirche ist einfach Träger der äthiopischen Kultur bis heute, in Sprache, Schrift, Musik, Tanz und Kunst und Architektur, wie auch in Medizin.

Wie in anderen Kirchen auch, entwickelte sich in Äthiopien eine Klosterkultur. Die tiefe Gläubigkeit der Äthiopier führte zu der Tradition der Einsiedlermönche. Im Gegensatz zu den Klostermauern weltlicher Prägung, die die Mönche oder Nonnen von der Welt abgrenzen, leben die äthiopischen Mönche oder Nonnen frei, nur durch ihr höchst persönliches Gelübde gebunden. In dem besonderen Heiligtum der äthiopischen Mönche und Nonnen, in Waldeba, gibt es keine imposanten Gebäude, kein architektonisch auffallendes Klostergebäude, keine Kirche wie den Petersdom, das ganze Gebiet eingegrenzt durch die umgebenden Flüsse ist das Neue Jerusalem in Äthiopien, es ist einfach eine Heilige Stätte. Wie das Paradies im Alten Testament ist Waldeba von vier Flüssen begrenzt. Seit über 1700 Jahren wird die Äthiopisch-Orthodoxe Kirche durch die geistigen Übungen und Gebete der Mönche und Nonnen in Waldeba befruchtet und in ihrer Innerlichkeit vertieft.

Selbst das kirchenfeindliche kommunistische Regime unter Mengistu hat die Heiligkeit dieses Ortes beachtet und die Mönche in Frieden beten lassen.

Jetzt ist es mit dem Frieden vorbei; heute mehr als 20 Jahre nach Beendigung des fürchterlichen Bürgerkrieges!!

Bagger stehen bereit, die vorhandenen Gebäude, Kirchen, Einsiedelein abzureissen, um Platz zu schaffen, für einen Staudamm, der Wasser für die zukünftigen Zuckerrohrplantagen liefern soll. Anstelle der Hingabe an Gott, Askese und Friedensliebe – Süsse für die Welt, die sowieso zuviel Zucker hat. Gräber, die in vielen Kulturen geschützt werden, werden aufgerissen und zerstört.

Die heutige äthiopische Regierung, die nicht mehr mit der traditionellen Abgeschlossenheit zufrieden ist und einen aktiven Teil in der Welt spielen will, fühlt sich offensichtlich den Geldgebern in Arabien, Pakistan, Indien und China, wie auch in Europa verpflichtet und gibt das gesegnete äthiopische Land zur Plünderung frei. Frei sollen diese Staaten den vorhandenen Reichtum Äthopiens nutzen können.

Die Äthiopier werden nicht mehr gefragt und schon gar nicht die Mönche und Nonnen. Es wird so getan, als hätten diese keine staatsbürgerlichen Rechte. Dieses mag zwar vor

Jahrhunderten in Preußen gegolten haben, lässt sich aber nicht mit der Achtung vor den unveräußerlichen Menschenrechten, die zu achten Äthiopien versprochen hat, vereinbaren. Aber nach dem Willen der Regierung sollen nicht nur einige Tausend Mönche und Nonnen dem Fortschritt in Gestalt des Staudamms weichen, sondern auch noch Tausend äthiopische Bauern, die ihr Land praktisch ohne volle Entschädigung aufgeben sollen. Für die autoritäre

Regierung in Addis Abeba gibt es auch keine Pflicht, die Betroffenen von den Planungen zu informieren; sie beschließt und die Gewaltunterworfenen haben sich zu fügen. Leider haben die großen Nationen wie Brasilien, Ägypten, China und Indien genügend Beispiele dafür gegeben, dass Staudammprojekte ohne Zustimmung oder sogar gegen den ausdrücklichen Willen der Bevölkerung durchgeführt werden. Die persönlichen Rechte müssen angeblich gegenüber den wirtschaftlichen Interessen zurücktreten.

Äthiopien hat genug Wasserläufe, um, Staudammprojekte zu verwirklichen, man könnte sogar versuchen, eine Wüste zu begrünen. Der Staudamm muss keinesfalls an einem Heiligen Ort errichtet werden.

### **Die Äthiopisch-Orthodoxe Kirche in Deutschland fordert:**

- a) **Der Heilige Bezirk der Klosteranlage samt Einsiedlerkläusen soll unantastbar sein und geschützt werden,**
- b) **Die Bagger, die Häuser abreißen und Wälder abholzen, werden gestoppt**
- c) **Die Äthiopische Regierung verpflichtet sich, die Menschenrechte zu achten und bisher entstandenen Schaden zu ersetzen.**

Verantwortlich im Sinne des Pressegesetz Dr. Merawi Tebege, Ueckeratherstr.2, 50739 Köln, Tel.&Fax: 0049-(0) 221-599 2623

**Q<sup>w</sup>arf** ist the staple food of the monks inhabiting Waldebba. Tradition relates that ascetics had settled there before the introduction of Christianity to Ethiopia; it refers to the Dersanä 'Ura'el which tells of the visit of the Holy family to Ethiopia on a silver cloud, accompanied by lions, and describes how the Christ child dug up bitter roots in the Desert of Wali. Christ prophesied that it would be the future food of great hermits, saying: "They will come from the provinces of Ethiopia and live in the desert".

In accordance with the old custom of Waldebba, cereals are considered worldly and banned from the central area of the monastic complex. Instead, for many centuries the monastic community ate Q<sup>w</sup>arf made from plants known locally as *sable*, *gämälo* and *sadda*, bitter roots rendered edible by a labourious process, which involved shredding them and soaking them in water to remove potentially poisonous substances. Tradition relates that the 16<sup>th</sup> century head of the monastery *abba* Muse wanted to replace Q<sup>w</sup>arf with dagussa qitta (unleavened millet bread), but this attempt was foiled by angelic intervention. However, his successor *abba* Zäpäräqlitos succeeded in establishing the cultivation of bananas at irrigated spots, which were sun dried to make a more convenient staple food.

Q<sup>w</sup>arf remains a mark of unique character of Waldebba's monastic tradition, which tends to use resources rejected or considered inferior by the general population.

*Joachim Persoon, EAE, Vol. IV, p.315*

### **Waldeba (Übersetzung nach EAE)**

Waldebba ist eine historische Region im Nordwesten Äthiopiens, sie wird im Norden von der Region Sire durch den Fluss Tākäzze getrennt und an den anderen Seiten durch die Flüsse Zärema und Tensae begrenzt, Ihre Lage im Tiefland bedingt ein ungesundes und heißes Klima, auch ist die Malaria weit verbreitet. Diese Region ist jedoch aufgrund ihrer monastischen Tradition von höchster Bedeutung, ganz besonders wegen ihrer Anachoreten oder Einsiedler.

Möglicherweise reicht die Tradition der Anachoreten bis in die vorchristliche Zeit zurück, denn diese besondere Lebensform ist auch aus anderen Religionen überliefert. Eine Tradition von Waldeba berichtet (im Buch Dersanä Ura'el), dass die HI. Familie

auf ihrer Flucht nach Ägypten bis nach Äthiopien kam und sich in Waldeba aufhielt. Deshalb bezieht sich die monastischen Tradition in ihrem Ursprung auf Christus selbst. Der Name Waldeba wird der Überlieferung als von *wali* abstammend erklärt, *wali* ist der Name einer Pflanze, die "Unser Herr aus dem Paradies mitbrachte".

Historisch gesehen stand die Verbreitung des monastischen Lebens in Waldeba wahrscheinlich in Abhängigkeit von Tämben, Shire und Däbrä Abbay. Vermutlich ist als der früheste historische Bezug die hagiographische Tradition in der Lebensgeschichte des *Abue* Samuel von Waldeba anzusehen, der dort gelebt hat. Darüber hinaus wird Waldeba als ein Ort großer Spiritualität in den Werken von Abiye Egzi, Yefgerännä Egzi, Wäletta Petros, Täklä Haymanot, Fillmona und anderen erwähnt. Keine äthiopische nicht-hagiographische Quelle nennt Waldeba vor dem 17. [h.: europäische Quellen belegen jedoch die Existenz Waldebas als eine namenlose "Eremitage" schon im 15. Jahrhundert.

Die Truppen des Ahrnad ben Ibrahim al-Oäzt (Gragñ) betraten das Gebiet von Waldeba nicht, sie griffen jedoch Däbra Abbay auf der anderen Seite des Tākäzze an. Später litt die Region unter den Einfällen der Shanqalla (fremder afrikanischer Stämme). Von Kaiser Susenyos wird berichtet dass er um 1609 den Segen von Mönchen aus Waldeba erhalten hat. Während des Gondarreiches wurde Waldeba von Kaisern und Adligen sehr verehrt, die auf ihrem Weg nach Shire und Aksum oder auf ihren Jagdzügen regelmässig dort vorbeikamen, so Kaiser Iyasu I in 1697. Waldeba war ein bevorzugter Platz für persönlichen Rückzug und Meditation, er diente auch als Begräbnisplatz. Gelegentlich war es auch ein Zufluchtsort. Unter denen, die sich in Waldeba von der Welt zurückzogen, waren Kaiser Täklähaymanot (1777) Kaiser Täklä Giyorgis und Kaiser Iyasu IV,

Das genaue Datum der Gründung des coenobitischen Mönchtums in Waldeba ist nicht bekannt, doch steht es wahrscheinlich mit der Wiederbelebung der Mönchsbewegung nach der Wiedereinsetzung der Salomornischen Dynastie (nach 1270) und dem Leben des Heiligen Mönchsvaters Saumel von Waldeba von Verbindung.

Gegenwärtig gibt es mehrere coenobitische Gemeinschaften in Waldebba: Däbrä Abräntant, Däbrä Säqwar, Delsheha/Delsheh, Das erstere ist zuerst in öffentlichen Quellen um 1700 nachgewiesen. Örtliche Überlieferungen der Geschichte von Waldeba über *abunä* Sarnuel gibt es vom 14. [h., bis ins 20. [h., die allerdings noch eines kritischen Vergleichs bedürfen, beziehen sich insbesondere auf die Ankunft der fünf Mönche von Däbrä Libanos in Shoa in Abräntant zu Beginn des 15. [h. .. Die Wechsel in den

Ernährungsregeln sowie die Restrukturierung der Ökonomie von Abträntant fällt in die Zeit des Abtes Zäpärqlitos (T1644), ebenfalls die Teilung der Gemeinschaft von Äbräntant in zwei unabhängige "Häuser".

Die Teilnahme der Mönche von Waldeba an den Kirchenkonzilien ist gut belegt. Die Mönche von Waldeba wurden für ihr Festhalten an der *Sägga-Doktrin* von Kaiser Tewodros II verfolgt; in Boru Meda war ein gewisser *abba* Engeda von Waldeba einer der führenden Mitglieder der *Sägga-partei*, die durch Beschluss des Konzils verbannt wurden. Seit Beginn des frühen 20. [h, gibt es eine Kontroverse um die Lehre von der Dreifaltigkeit, die in Waldeba aufkam.

Von den frühesten Zeiten an unterstreichen alle Quellen das starke Asketentum der Einsiedler und Mönche von Waldeba und erwähnen besonders die örtliche *qwarf*-Wurzel-Ernährung. Getreide wird als weltliche Ernährung angesehen und deshalb im zentralen Mönchsgebiet nicht angebaut. Anstelle von Getreide ernährten sich die Mönche von den dort wachsenden Pflanzen *sable*, *gämälo* und *sadda*, deren bittere und wahrscheinlich giftige Wurzeln durch erst durch einen lang dauernden und arbeitsreichen Prozeß durch Zerkleinern und Einweichen in Wasser essbar gemacht werden müssen.

1881 berichtet Gerhard Rohlfs, einer der wenigen Europäer, die jemals Waldeba besuchten, das Vorhandensein von 17 Siedlungen mit insgesamt etwa 1000 Mönchen und eine mit Nonnen.

Die Klöster Waldebas besaßen niemals Landschenkungen (*guelts*), entwickelten jedoch monastische Haushalte, die hervorragend an die Voraussetzungen der örtlichen Natur angepasst waren und die Mönchsgemeinschaften zu Selbstversorgern machten. Die internen Regeln des Mönchslebens sind wohlbekannt. Heute kann ein Mönch erst nach vielen Jahren des Dienstes in das Einsiedlerleben eintreten, und das nur mit besonderer Erlaubnis.

Waldeba wird seit langem als eines der führenden Mönchs-Zentren in Äthiopien angesehen, außerordentlich und beispielhaft für sein Asketentum.

Über das Vorhandensein von umfangreichen Bibliotheken, Paraphernalien und Kirchenmalereien ist berichtet worden, sie blieben bis heute unerforscht. Eine genauere Studie über den Mönchskomplex in Waldeba wäre sehr zu begrüßen.

Vorsitzender der ACK in Deutschland unterstützt das Anliegen der Mitgliedskirche Frankfurt/Köln (ack). Die Arbeitsgemeinschaft Christlicher Kirchen in Deutschland (ACK) unterstützt das Anliegen der Äthiopisch-Orthodoxen Tewahedo Kirche in Deutschland, die gegen die Zerstörung von Klöstern, Einsiedeleien und Gebäuden in Äthiopien protestiert.

Für den Bau eines Staudamms in Waldeba sollen nach Angaben der Äthiopisch-Orthodoxen Tewahedo Kirche in Deutschland Klöster und Gebäude abgerissen werden, in denen seit über 1700 Jahren Einsiedlermönche beteten.

„Wir appellieren an die Verantwortlichen in Äthiopien und an die äthiopische Regierung, die für die Äthiopisch-Orthodoxen Kirche heiligen Gebiete mit Ihren Klosteranlagen in Waldeba zu respektieren und sich für alternative Bewässerungsmöglichkeiten einzusetzen“, erklärte der Vorsitzende der ACK in Deutschland, Landesbischof Prof. Dr. Friedrich Weber.

„Die Äthiopisch-Orthodoxe Kirche ist bis heute Träger der äthiopischen Kultur in



Sprache, Musik, Kunst, Architektur und in der Medizin“, so Erzpriester Dr. Merawi Tebege, Dekan der Äthiopisch-Orthodoxen Tewahedo Kirche in Deutschland in seinem Aufruf gegen das Giga-Projekt.

Die Äthiopisch-Orthodoxe Kirche war 1948 einer der Gründungsmitglieder des Ökumenischen Rates der Kirchen (ÖRK) in Genf. Der ACK in Deutschland gehört sie seit 1998 an. Sie vertritt in Deutschland rund zwanzigtausend äthiopisch-orthodoxe Christen mit Gemeinden u. a. in Frankfurt am Main, Köln und München. Die Äthiopisch-Orthodoxen Kirche gehört zur Familie der sogenannten „Orientalischen Orthodoxen Kirchen“ und zählt zu den ältesten christlichen Kirchen.

**Die Äthiopisch-Orthodoxen Kirche in Deutschland ruft zu einer Kundgebung am Donnerstag, 19. Juli um 13 Uhr in Frankfurt an der Hauptwache auf, um gegen die Menschenrechtsverletzungen in Waldeba zu protestieren, heißt es in einer am 16. Juli veröffentlichten Presseerklärung.**

Mit freundlichen Grüßen

Pfarrer Fredy F. Henning  
EKD-Referent  
Presse-|Öffentlichkeitsarbeit  
Ludolfusstraße 2-4  
60487 Frankfurt am Main  
Tel.: 069/247027-13  
Fax.: 069/247027-30  
fredy.henning@ack-oec.de  
www.oekumene-ack.de

Sacred landscape

Dear Sir or Madam,

the monks and nuns of the Ethiopian Orthodox Tewahedo Church in Woldeba ( Ethiopia) are worried und frightened to be forced to give up the sacred landscape of waldeba with its monasteries und hermitages. Many centuries ago the first monks settled as hermits in Waldeba and as the countryside was surrounded by 4 rivers the hermitages and monasteries got famous because of the resemblance to the paradise.

The life of the monks an nuns is not at all paradisaical; it is very hard for it is not allowed to change the tropical primeval forest. It is not allowed to use the land for agricultural purposes.

All the time the monks and nuns were respected by the Ethiopian emporers und governments and they could live far away from the busy world to praise their God. The landscape of waldeba in the North of Ethiopia not far from the frontier to the Sudan is one of the rare primeval forests in Ethiopia. Now plans the Ethiopian government to use this land for plantations.

We think that in Ethiopian is enough land for plantation an it is not necessary to destroy the sacred landscape of Woldeba.

We hope that the Unesco may support us in endeavouring to remain in existence for the high reputable monasteries and hermitages.

Yours faithfully

## ***Pressemitteilung***

Die Äthiopisch-Orthodoxe Kirche in Deutschland e.V. feiert in der Zeit vom 15. und 16. 06. 2013 in Köln -Longerich, Lindweiler Weg, ihr 30-jähriges Bestehen. Gemessen am Alter der altorientalischen Kirche sind 30 Jahre eine kurze Zeitspanne, die äthiopische Kirche ist 328 n.Ch. gegründet worden. Die Äthiopisch-Orthodoxe Kirche ist neben der Armenisch-Apostolischen Kirche, die 27 Jahre früher gegründet wurde, die einzige Kirche, die über den gesamten Zeitraum Staatskirche und später Volkskirche geblieben ist.

Aber für eine auf sich gestellte Auslandskirche ursprünglich nur für Flüchtlinge, die alsbald in ihre Heimat zurückkehren wollten, ist dieser Zeitraum ein deutliches Zeichen einer Konsolidierung. Die äthiopischen Flüchtlinge sind in der überwiegenden Anzahl auch nach der Veränderung im Herrschaftssystem in Äthiopien nicht in ihre Heimat zurückgekehrt, sondern sind in Deutschland geblieben und haben so Deutschland als ihre zweite Heimat gewählt. Die Äthiopier haben sich überwiegend sehr gut in Deutschland integriert, erleichtert wurde ihnen dies dadurch, dass sie ihre Kirche hier in Deutschland behalten konnten.

Historisch gesehen war und ist das gefestigte Christentum in Äthiopien ganz wesentlich für die Bewahrung der Unabhängigkeit und dem hieraus sich ergebenden Selbstbewusstsein als von Gott geliebte Christen. Während der arabischen, osmanisch-türkischen und europäisch-kolonialistischen Raubzüge zeigte die Äthiopisch-Orthodoxe Kirche eine bemerkenswerte Vitalität. Ihr ist zu verdanken, daß in Äthiopien eine jahrtausendalte Schriftsprache, Kultur; Kunst, Volksmalerei und Identität erhalten blieben, was für Afrika einmalig ist.

Die Äthiopisch-Orthodoxe Kirche in Deutschland ist Teil der Äthiopisch-Orthodoxen Tewahedo Kirche mit dem Sitz in Addis Abeba in Äthiopien. Diese Auslandskirche untersteht dem für Westeuropa zuständigen Erzbischof mit dem Sitz in Rom und wird seit 30 Jahren geleitet vom Erzpriester Dr. Merawi Tebege in Köln. Die Streitigkeiten und Bedenken bei der Gründung sind überwiegend überwunden, nach wie vor bestimmend geblieben ist der Umstand, dass die deutsche Gemeinde keine Exilgemeinde sein soll vielmehr untrennbares Glied der Äthiopisch-Orthodoxen Kirche in Addis-Abeba. Dies bedeutet aber heute auch, dass die Äthiopisch-Orthodoxe Kirche in Deutschland e.V. darunter leidet, dass es zwei gewählte Patriarchen gibt.

Die Äthiopisch-Orthodoxe Kirche in Deutschland e.V. war der Ausgangspunkt für viele weitere Auslandskirchen, wie in der Schweiz, Österreich, Schweden, Frankreich, Niederlande, Belgien und Italien

Die großen christlichen Kirchen in Deutschland haben tatkräftig im ökumenischem Geist den Aufbau der Äthiopisch-Orthodoxen Kirche unterstützt und heute kann diese Kirche sich fast alleine unterhalten. Aus der armen Diasporakirche für versprengte Flüchtlinge ist eine Kirche für integrierte Ausländer geworden, die zum Teil sogar die deutsche Staatsangehörigkeit angenommen haben.

Die Äthiopisch-Orthodoxe Kirche ist stolz auf ihre jahrhundertealte Tradition einer freien Kirche. Äthiopien war nie europäische Kolonie und auch die heutige Kirche in Deutschland ist dieser lebendigen Tradition verpflichtet. Dies zeigt sich in dem farbigen Gottesdienstraum und den dynamischen Gesängen, hier wird deutlich die Bewahrung der Tradition erkennbar.

Die Kirche will ihr 30-jähriges Bestehen feiern, um auf 30 weitgehend erfolgreiche Jahre zurückzublicken und um aus dem Rückblick Kraft zu gewinnen, als wirklich kleine Kirche auch auch zukünftig selbständig zu bestehen. Im Rückblick scheint es fast unmöglich zu sein, dass diese kleine arme, allein gelassene Kirche wachsen konnte. Im Rückblick scheint der Satz Hermann Hesses, „man muss das Unmögliche versuchen, um das Mögliche zu erreichen“ für unsere Anstrengungen zu passen

Die Kirche hat die Kraft aufgebracht, den heimatlosen Flüchtlingen eine Heimat in der Fremde zu werden, notwendiger Ruhe- und Versammlungspunkt von dem aus die rasend schnelle Anpassung an die Industriegesellschaft im postindustriellen Zeitalter ermöglicht wurde. Die Aufgabe für die Zukunft wird sein, in der sich auch zukünftig verändernden Welt

den christlichen Glauben so zu verkünden und so zu praktizieren, dass die Jugend sich nicht von der Kirche ihrer Väter und Mütter abwendet.

Diese Aufgaben konnte die Kirche bisher gut meistern, denn bei dem Fest kann jeder Teilnehmer und Beobachter feststellen, dass die Äthiopisch-Orthodoxe Kirche in Deutschland eine junge Kirche ist, keine Kirche der Rentner. Als die Kirche ihr 20-jähriges Bestehen feiern konnte, wurde die dynamische Kraft der Orthodoxie sichtbar und das Fest stärkte die Kirche. Jetzt 10 Jahre später will das Fest die Äthiopier in Deutschland zusammenführen und in dem Selbstbewußtsein, dass sie über 30 Jahren in schwierigsten Zeiten eine Kirche aufgebaut haben, fähig zu machen sich der veränderten Welt auch in Zukunft zu stellen und ihre Kirche als sichere Basis anzunehmen.

Diese besondere Stellung, die die Äthiopisch-Orthodoxe Kirche als identitätsbewahrende Gemeinschaft hat, konnte dadurch verstärkt werden, dass es der Kirche gelungen ist, das von ihr bisher genutzte Gotteshaus käuflich zu erwerben. Es gibt jetzt in Stück Äthiopien in Köln. Wie sich jeder überzeugen kann, wurde der schlichte Bau einer evangelischen Kapelle, Lutherkapelle, in ein traditionelles Gotteshaus der äthiopischen Kirche, St. Mikael mit dem Engel vor der Kirche, umgewandelt. Auch wenn die Äthiopisch-Orthodoxe Kirche jetzt nach 30 Jahren fest in Köln verankert ist, ist sie nach wie vor teil der äthiopischen Gesamtkirche. Die äthiopischen Gläubige in Deutschland haben sehr dafür gekämpft, dass das Kloster Woldeba, uraltes spirituelles Kloster im Norden von Äthiopien, nicht einem Staudammprojekt samt Zuckerrohrplantagen weichen muß. Die technokratische marxistische Regierung will eine jahrhundertalte im wahrsten Sinne ökologische Klosteranlage, die für das geistige Leben der Kirche viel geleistet hat, einfach untergehen lassen, dass die dort lebenden Bauern nicht gefragt werden, ist nur nebenbei zu erwähnen.

Die Kölner Gemeinde als Mutter fast aller äthiopischen Gemeinden in Europa hat sich an einem Filmprojekt des Landschaftsverbandes Rheinland über die äthiopische Kirche beteiligt und war mit ihrer Sängergemeinschaft in verschiedenen Städten aufgetreten, zuletzt in Graz. Wichtig für den inneren Zusammenhalt der Gemeinde sind die regelmäßigen Pilgerfahrten ins Heilige Land zu Ostern, hier fühlen sich die Äthiopier als Nachfolger des äthiopischen Kämmerers, der nach der Bekehrung froh seines Weges zog.

Die Äthiopier haben eine besondere Beziehung zum Heiligen Land, die sich während der Kaiserzeit konkretisierte in der Annahme, dass die kaiserliche Dynastie von Salomo abstammte. In den Psalmen heißt es: „Äthiopien erhebt zu Gott seine Hände.“ PS 68,32. Aber auch die Geschichte über die Bekehrung des Kämmerers im Neuen Testament zeigt die enge Verbindung. Die Äthiopier sind stolz darauf, dass sie als eines der wenigen noch heute lebenden Völker in der Bibel genannt werden.

Die Veranstalter gehen davon aus, dass dieses Fest wieder eine eindrucksvolle Bestätigung der integrativen Kraft der Kirchen sein wird, dass nämlich das gewachsene ökumenische Bewußtsein die großartige Chance für jede Kirche in Deutschland eröffnet hat, Teil der größeren Einheit zu sein. Deutlich wird dies in Köln-Longerich dadurch, dass alle Kirchen mitfeiern, die katholische Kirche, die evangelische Kirche, die orthodoxe Kirche und selbstverständlich die altorientalischen Kirchen, wie die koptische Kirche Ägyptens, die indische Kirche der Tomaschristen, die syrisch-orthodoxe Kirche aus der heutigen Türkei und die armenischen Christen. Das bunte und lebendige Fest soll auch ein Zeichen dafür sein, dass in der deutschen Bevölkerung die Bereitschaft groß ist, fremde Kulturformen in friedlicher Weise zu tolerieren.

Erzpriester Dr. Merawi Tebege